

ΕΡΕΑ ΜΑΡΓΚΑΛΙΤ

Η καινοτομία φέρνει ισχυρή ανάπτυξη

«Το ένα πράγμα που μπορεί να δώσει τις καλύτερες προοπτικές ανάπτυξης στην ελληνική οικονομία είναι η καινοτομία», αναφέρει σε συνέντευξη που παραχώρησε στην «Κ» ο Ερέλ Μαργκαλίτ. Η Ελλάδα πρέπει να αποφασίσει ποια είναι η εξειδίκευσή της και να στρέψει το εκπαιδευτικό και οικονομικό σύστημά της προς αυτή την κατεύθυνση, τονίζει. **Σελ. 19**

ANTREA ENPIA

Οι τράπεζες να δώσουν δάνεια

Προτεραιότητα στη ρευστότητα και όχι στην κεφαλαιακή τους επάρκεια ζήτησε ο πρόεδρος της Εποπτικής Αρχής Τραπεζών της ΕΚΤ, Αντρέα Ενρία, να θέσουν επειγόντως οι ευρωπαϊκές τράπεζες. Επισήμανε πως πρέπει να χρησιμοποιήσουν τους πόρους τους για να συνεχίσουν τον δανεισμό σε επιχειρήσεις και νοικοκυριά κατά τη διάρκεια της πανδημίας. **Σελ. 9**

ΜΙΧΑΗΛΗΣ ΜΑΣΟΥΡΑΚΗΣ

Σε πορεία ανάτασης η Ελλάδα

Ο Μιχάλης Μασουράκης, μέχρι σήμερα επικεφαλής οικονομολόγος του ΣΕΒ και από 1ης Σεπτεμβρίου αντιπρόσωπος της Ελλάδας στο ΔΝΤ, εκφράζει τις ανησυχίες του για τη χώρα. Δημογραφικό, έλλειψη επενδύσεων και αποταμιεύσεων, υπερχρέωση τον προβληματίζουν. Ταυτόχρονα πιστεύει ότι, παρά την πανδημία, η χώρα βρίσκεται σε πορεία εκσυγχρονισμού και ανάτασης. **Σελ. 15**

Δείκτης & Όγκος του ΧΑΚ

ΑΔΙΑΘΕΤΗ Η ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΤΟΥΣ

Η μείωση τουρισμού γονάτισε τους αγρότες

Σημαντικό πλήγμα υπέστη η αγροτική κόσμος από τη μείωση του τουρισμού. Με κλειστά ξενοδοχεία και εστιατόρια, περίπου το 60% των οικονομικών παραμένουν αδιάθετα. Χώμα οι τιμές για τα καρπούζια, ζημιές 50% για τους παραγωγούς πατατών. Τρόπους στήριξης των αγροτών μελετά το υπ. Γεωργίας. **Σελ. 7**

ΑΝΑΣΤΟΛΗ ΑΠΕΡΓΙΑΣ

Τα βρήκαν με νοσηλευτές παίρνουν σειρά οι γιατροί

Υστερα από μαραθώνια διαβούλευση, ΟΚΥΝΥ και οι συνδικαλιστικές οργανώσεις των νοσηλευτών κατέληξαν σε κατ' αρχήν συμφωνία. Μετά την εξέλιξη αυτή αναστάλη η προγραμματισμένη για σήμερα 24ωρη απεργία. Ωστόσο, θαλά είναι το τοπίο στο μέτωπο με τους γιατρούς του Δημοσίου όσον αφορά στα οικονομικά κίνητρα τα οποία θα τους παραχωρηθούν. Ορατό το ενδεχόμενο απεργιακών κινητοποιήσεων. **Σελ. 4**

Κρατούν
σε καραντίνα
τη Σουνδία

Τις σχέσεις μεταξύ των σκανδιναβικών χωρών απειλεί η αμφιλεγόμενη στρατηγική της Σουνδίας, η οποία διατήρησε ανοικτή την οικονομία της κατά την κρίση του κορωνοϊού. Οι ευρωπαϊκές χώρες έχουν προχωρήσει σε σταδιακό άνοιγμα των οικονομικών τους. Ωστόσο, οι Σουνδοί βρέθηκαν αποκλεισμένοι από πολλές χώρες, καθώς και από τις γεωπολιτικές τους. **Σελ. 10**

5 291296 000378

Γερμανικός ιός προσβάλλει τον τουρισμό

Ανησυχίες από την αύξηση των κρουσμάτων στη χώρα και τον κίνδυνο να υποχωρήσει στην κατηγορία Β

Κατήφεια και έντονο προβληματισμό προκαλούν οι επιδημιολογικές επιδόσεις ευρωπαϊκών χωρών από τις οποίες η Κύπρος ανέμενε τουρίστες. Μετά το γεγονικό Ισραήλ, με τη λίστα των χωρών που τα επιδημιολογικά τους δεδομένα

δυσκολεύουν αφάνταστα τις αφίξεις τουριστών, έρχεται η Γερμανία. Η χώρα τις τελευταίες πέντε μέρες παρουσιάζει μια αύξηση του δείκτη μεταδοτικότητας του ιού, που εάν δεν υποχωρήσει θα μετακινηθεί στην κατηγορία Β, με ό,τι

αυτό συνεπάγεται. Ήδη τα πρώτα σημάδια είναι αρνητικά με τις ακυρώσεις κάποιων πτήσεων από τη Γερμανία. Εξέλιξη που επηρεάζει ειδικότερα την Πάφο, όπως λένε οι ξενοδόχοι της επαρχίας. Τουριστικοί παράγοντες εκ-

φράζουν την εκτίμηση ότι υπό αυτές τις συνθήκες δύσκολα θα επιτευχθεί ο στόχος για αφίξεις 30% σε σχέση με πέρυσι. Η κίνηση στο ξενοδοχειακό παραμένει ισχυρή με μοναδική εξαίρεση την κάποια κινητικότητα τα Σάββατο-

κύριακα από ντόπιους περιηγητές. Η πλευρά του ΠΑΣΥΣΕ πιστεύει πως ο εγχώριος τουρισμός, με τις κατάλληλες προσφορές, μπορεί να δημιουργήσει κάποια κίνηση στα ξενοδοχεία τους επόμενους μήνες. **Σελ. 5**

Σκληρό
παζάρι για
το «πακέτο»
των 750 δισ.

Το έναυσμα για το μεγάλο παζάρι, για τον νέο επταετή προϋπολογισμό της Ε.Ε. (Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο) και το πακέτο ανάκαμψης που έχει προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, δόθηκε με την τηλεδιάσκεψη κορυφής της Παρασκευής. Ήταν η πρώτη φορά που συζητήθηκαν σε επίπεδο ηγετών τα σύνθετα ζητήματα που συνδέονται με το πακέτο ανάκαμψης, το επονομαζόμενο Next Generation EU, το οποίο η Επιτροπή πρότεινε στα τέλη του περασμένου μήνα να διαθέσει 750 δισ. ευρώ στα κράτη μέλη σε βάθος τετραετίας (2021-4) – τα 500 δισ. σε επιχορηγήσεις και άλλα 250 δισ. σε δάνεια. Τα βασικά ζητήματα που διχάζουν τους «27» σχετικά με το πακέτο ανάκαμψης περιλαμβάνουν το μέγεθος του πακέτου, τον επιμερισμό μεταξύ επιχορηγήσεων και δανείων, τα κριτήρια κατανομής των πόρων, τη διάρκεια ζωής των εργαλείων και τη διαδικασία έγκρισής των δαπανών. **Σελ. 8**

Οι χρηματοδότες κρατούν αποστάσεις από το Χόλιγουντ

Μετά την άρση των περιορισμών λόγω καραντίνας η βιομηχανία του θεάματος στις Ηνωμένες Πολιτείες προσπαθεί να ανασυγκροτηθεί και να αρχίσει ξανά την παραγωγή ταινιών. Ωστόσο, οι επενδυτές θεωρούν πως είναι ιδιαίτερα επισφαλές να τοποθετήσουν τα χρήματά τους στη δραστηριότητα αυτή υπό τις παρούσες συνθήκες, όπως αναφέρει σε σχετικό της δημοσίευμα η εφημερίδα Financial Times. **Σελ. 10**

ΗΠΑ και Ευρώπη βάζουν φραγμούς στην επιχειρηματική επέλαση της Κίνας

Χαρακτηριστικό της περιόδου που διανύουμε είναι ότι οι μεγαλύτερες από τις ανεπτυγμένες οικονομίες του πλανήτη αναθεωρούν τη σχέση τους με την Κίνα. Για την ακρίβεια, επιχειρούν, με σημαντική

καθυστέρηση, να ανακόψουν την επέλασή της και να απεξαρτηθούν από αυτήν. Με ασυνήθη συγχρονισμό, Βρυξέλλες, Ουάσινγκτον, αλλά και Λονδίνο, αναπτύσσουν γραμμές άμυνας έναντι της επέλασης

του Πεκίνου, που εν μέσω της πανδημίας κατά κάποιον τρόπο βάλλεται σε τρία μέτωπα. Η προσπάθεια είναι απότοκος προβληματισμού ετών που ενέσπριξε στον δυτικό κόσμο η Κίνα, αφότου λίγο

μετά την ένταξη της στον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου, στα τέλη του 2001, άρχισε να χρηματοδοτεί επιχειρήσεις της που επέδειξαν ασυνήθη βουλημία για τις δυτικές βιομηχανίες. **Σελ. 12**

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Σημαντικές οι προκλήσεις στο μέτωπο της εργασίας

Το φράντισμα της ανεργίας πλανάται πάνω από την Ευρώπη για εκατομμύρια εργαζομένους ως αποτέλεσμα της πανδημίας. Προς το παρόν, άνω των 45 εκατομμυρίων εργαζομένων σε Γερμανία, Γαλλία, Βρετανία, Ιταλία και Ισπανία τυγχάνουν κρατικών στήριξης μέσω της επιδότησης των μισθών τους. Απαραίτητη προϋπόθεση για να επιδοτηθεί ο μισθός κάποιου είναι να έχει επιμεριστεί σημαντικά από την πανδημία η επιχείρηση στην οποία εργάζεται και η τελευταία μην έχει προχωρήσει σε απολύσεις από μια συγκεκριμένη ημερομηνία και μετά. Μέσα από αυτά τα προγράμματα η ευρωπαϊκή οικονομία κατάφερε να διατηρήσει εκατομμύρια θέσεις εργασίας, σε αντίθεση με τις ΗΠΑ, οι οποίες είδαν την αγορά εργασίας να καταγράφει

απώλειες άνω των σαράντα εκατομμυρίων θέσεων μόλις σε μερικές εβδομάδες κατά την κορύφωση της πανδημίας. Κοινή ευρωπαϊκή οικονομική πολιτική, ως αντίδοτο της κρίσης, υπήρξε η διατήρηση της κατανάλωσης, η οποία αντιστοιχεί στο 50% του ευρωπαϊκού ΑΕΠ. Απαραίτητη προϋπόθεση για να κρατηθεί η κατανάλωση ήταν η προστασία του εισοδήματος κάθε νοικοκυριού μέσα από τη διατήρηση των θέσεων εργασίας. Προς αυτήν την κατεύθυνση και καθώς η υγειονομική κρίση φαινόταν να τραβάει περισσότερο από ότι αναμενόταν, αποφασίστηκε η επέκταση της ισχύος των προγραμμάτων επιδότησης των μισθών μέχρι το φθινόπωρο. Οι ανησυχίες, όμως, παραμένουν, αφού οι φόβοι όλων συγκλίνουν στο ότι η ε-

πέκταση των κυβερνητικών προγραμμάτων απλώς αναβάλλει το πρόβλημα και επιμυκνεί την αβεβαιότητα, με αποτέλεσμα να μην επιτυγχάνεται το επιθυμητό αποτέλεσμα στην κατανάλωση παρόλες τις επιβαρύνσεις στα δημόσια οικονομικά. Οι πλέον εύλωτοι κλάδοι είναι εκείνοι του τουρισμού, της φιλοξενίας και της ψυχαγωγίας στους οποίους αναμένεται μεγάλο κύμα ανέργων μόλις οι κυβερνήσεις σταματήσουν να επιδοτούν το μεγαλύτερο μέρος του μισθού τους, το οποίο σε μερικές περιπτώσεις φτάνει μέχρι και το 90%. Εκτιμήσεις κάνουν λόγο για 9 εκατομμύρια ανέργους από σύνολο 45 εκατομμυρίων θέσεων εργασίας που λαμβάνουν επιδότηση. Με την εκπονή της κρατικής παρέμβασης, η Ευρώπη θα καταγράψει σημαντική

επιδείνωση στην αγορά εργασίας με το ποσοστό ανεργίας να ανέρχεται στο 10%, σημαντικά χαμηλότερα όμως από το 17% των ΗΠΑ όπου εκεί η κρατική παρέμβαση ήρθε με μεγάλη καθυστέρηση. Θα μπορούσε, συνεπώς, κάποιος να ισχυριστεί ότι η επιδότηση των μισθών αποδεικνύεται να είναι μια ωφέλιμη πολιτική για αντιμετώπιση της οικονομικής κρίσης ως αποτέλεσμα της κρίσης στη δημόσια υγεία.

Για τη συνέχεια, η προσπάθεια θα πρέπει να επικεντρωθεί στην αντιμετώπιση της μακροχρόνιας ανεργίας μέσα από ένα στοχευμένο πακέτο μέτρων. Ένα τέτοιο πακέτο θα μπορούσε να περιλαμβάνει επιδότηση σε συγκεκριμένους κλάδους, δημιουργία κινήτρων για προσλήψεις και προγράμματα κατάρ-

τισης και εκμάθησης νέων δεξιοτήτων. Στόχος θα πρέπει να είναι η δυνατότητα να μετακινηθούν οι εργαζόμενοι από κλάδους, οι οποίοι στο μεσοπρόθεσμο διάστημα δεν θα μπορέσουν να φτάσουν τα προ κρίσης επίπεδα απασχόλησης.

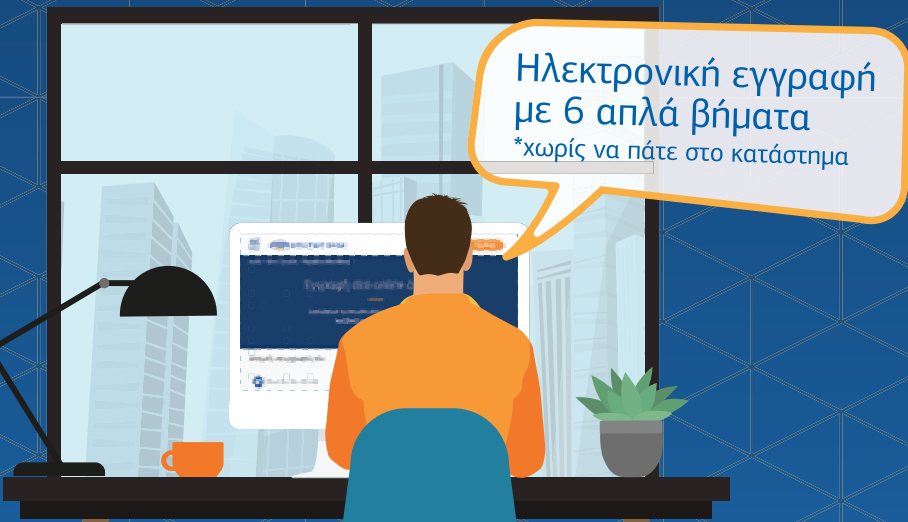
Πριν από ακριβώς από μία εβδομάδα η κυπριακή κυβέρνηση παρουσίασε ένα νέο πακέτο τεσσάρων μέτρων για στήριξη εργαζομένων και επιχειρήσεων, το οποίο στοχεύει στους κλάδους του τουρισμού και συναφών δραστηριοτήτων. Και στην περίπτωση της Κύπρου ο προβληματισμός είναι μεγάλος για την κατάσταση που θα βρεθεί η αγορά εργασίας μετά το πέρας της στήριξης. Το μόνο σίγουρο είναι ότι το Υπουργείο Εργασίας θα συνεχίσει να ασχολείται με τα της πανδημίας και εντός του 2021.

Κάνε εγγραφή
στο Online Banking

- Πρόσβαση στο υπόλοιπό σου
- Πληρωμή λογαριασμών κοινής ωφελείας
- Δωρεάν μεταφορά χρημάτων μέχρι €1.000 σε όλες τις κυπριακές και ευρωπαϊκές τράπεζες που ανήκουν στον Ενιαίο Χώρο Πληρωμών (SEPA)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

CONNECT
HELLENIC BANK - ONLINE BANKING

www.hellenicbank.com/connect

ΑΡΘΡΟ / Του ΑΝΔΡΕΑ Α. ΑΝΔΡΕΟΥ

Ο ρόλος της ασφάλειας των πόλεων στις τιμές του real estate

Ο φόβος για την εγκληματικότητα είναι ένα χαρακτηριστικό που επηρεάζει τις τιμές των ακινήτων και είναι ιδιαίτερα αισθητό στις μεγαλουπόλεις. Είναι κάτι όμως που επηρεάζει και τις πιο μικρές πόλεις;

Διάφορες μελέτες προσπάθησαν να εξετάσουν αυτό το θέμα, προχωρώντας σε μοντελοποίηση των τιμών των ακινήτων σε σχέση με την αίσθηση του φόβου που οι πολίτες έχουν, ελέγχοντας τα γεωγραφικά χαρακτηριστικά των περιοχών που εξετάζαν αλλά και τα διάφορα ποιοτικά, ποσοτικά και άλλα χαρακτηριστικά των ακινήτων. Η αίσθηση του φόβου μπορεί να μετρηθεί με διάφορες μεταβλητές, όπως ο φόβος για τη γειτονιά, ο φόβος για το κτήριο, ληστείες, διαρρήξεις, συμπλοκές, ζημιές σε υποστατικά, δολοφονίες κ.λπ.

Μέσω αυτής της μεθοδολογίας, δηλαδή της ηδονικής μοντελοποίησης τιμών (hedonic price modelling) είχαν εξαχθεί σημαντικά και ενδιαφέροντα συμπεράσματα. Το κυριότερο χαρακτηριστικό που είχε εξαχθεί είναι ότι φαίνεται να επικρατεί μια συμμετρία μεταξύ φόβου για εγκληματικότητα και αξιών των ακινήτων. Και αυτό φαίνεται να ισχύει ακόμη και μεταξύ των ατόμων που μπορεί να μην υπήρξαν ποτέ θύματα εγκληματικής ενέργειας. Έτσι, βλέπουμε τις τιμές των ακινήτων να καταρρέουν σε περιοχές που εγκληματικότητα είναι υψηλή ή ακόμη και ο φόβος για εγκληματικότητα είναι ψιλός, ενώ το αντίθετο συμβαίνει σε περιοχές που δεν μαστίζονται από οποιαδήποτε έκφανση εγκληματικότητας. Τώρα θα πείτε, σπουδαία τα λάχανα. Δεν το ήξερες; Ναι, ευχαριστώ για την υπόδειξη, αλλά ανεξαρτήτως αν ένα αποτέλεσμα είναι προφανές ή όχι, είναι καλά να υπάρχει και μια επιστημονικά τεκμηριωμένη άποψη για το πώς διασυνδέονται διάφορες παράμετροι μεταξύ τους επειδή αυτό επιτρέπει πιο εύκολα την εφαρμογή πολιτικών αναγκών του προβλήματος. Και όλα αυτά τα λέω μετά και το τελευταίο ειδικό έχει κλείσει να σημειώθηκε προχθές στο κέντρο της Λευκωσίας. Η εντός των τειχών πόλη της Λευκωσίας είναι ένα παράδειγμα ανάμεσα στα τόσα άλλα στη χώρα μας όπου παρατηρείται αυξημένη συγκεντρωμένη εγκληματικότητα με αποτέλεσμα να έχει μπει εδώ και κάποιο διάστημα σε μια κατάσταση εμπροχικής ερήμωσης και εγκατάλειψης. Δεν εξετάζω αν αιτία είναι οι ξένοι ή όχι, αν επικρατεί γκετοποίηση ή όχι. Αυτά στον βαθμό που υπάρχουν είναι συμπτώματα. Η ασθένεια ή το υποκείμενο νόσημα είναι άλλο και εκεί θα πρέπει να εστιάσουμε.

Έχουμε από τη μία τον Δήμο ο οποίος έχει εκτελέσει και εκτελεί διάφορα σοβαρά έργα υποδομής με αποτέλεσμα σιγά – σιγά η όψη να αλλάζει και να μη θυμίζει τίποτα από το εγκαταλειμμένο παρελθόν. Από την άλλη, η διαχρονική πολιτική του να είναι εξής εκθροικός στην επιχειρηματικότητα δεν μπορεί να αγνοηθεί, καθώς οδήγησε πολλές επιχειρήσεις να εγκαταλείψουν το κέντρο. Η έντονη παρουσία ξένων είναι δεδομένη. Δεν νομίζω πως εκ προοιμίου όλοι έχουν ρατσιστική αντιμετώπιση από τον υπόλοιπο

πληθυσμό. Προβλήματα έρχονται στην επιφάνεια όταν, για παράδειγμα, ομάδες τέτοιων ατόμων προσπαθούν και πετυχαίνουν να ελέγξουν τη νύχτα με ό,τι αυτό συνεπάγεται. Και δεν διαχωρίζω αυτό τον έλεγχο της νύχτας από τον κυπριακής προέλευσης έλεγχο της νύχτας, καθώς και οι δύο τύποι το ίδιο καταδικαστέο είναι. Άρα χρειάζεται συχνή και έντονη αστυνόμευση και η αστυνομία να είναι αδέσκατη στην εφαρμογή του νόμου, ο οποίος είναι κοινός για όλους.

Προβλήματα, επίσης, έρχονται στην επιφάνεια, όταν ιδιοκτήτες ακινήτων δεν έχουν κανένα κίνητρο να φτιάξουν τα υποστατικά τους για να μπορούν να ελκύσουν είτε καλύτερης ποιότητας ενοικιαστές ή να παρέχουν έστω αξιοπρεπή στέγη σε όποιον θέλει να στεγαστεί εκεί. Όταν ο άλλος διαθέτει μια τρώγλη και θέλει εισόδημα, θα στριμώξει όσους μπορεί εντός των τεσσάρων του τοίχων για να μεγιστοποιήσει το εισόδημα του. Μπορεί ο κάθε ενοικιαστής να πληρώνει ελάχιστα αλλά πολλοί που πληρώνουν ελάχιστα φουσκώνουν την τσέπη του ιδιοκτήτη.

Άρα εδώ υπάρχουν πολλά πράγματα που μπορούν να γίνουν. Πρώτα – πρώτα θα πρέπει να υπάρχει άρτος υγειονομικός έλεγχος από το κράτος ή την τοπική αρχή και βάσει αυτού του ελέγχουν θα πρέπει να επιβάλλονται αποτρεπτικά πρόστιμα. Αυτό θα ρυθμίσει τόσο την καθαριότητα εντός των ενοικιαζόμενων μονάδων, όσο και τον αριθμό των ατόμων που διαμένουν εντός αυτών. Ακολουθώς, θα πρέπει να ρυθμιστεί μια και διαπαντός το θέμα του σε ποιους δικαιούσαι σαν ιδιοκτήτης να ενοικιάζεις. Θα πρέπει να απαγορεύεται να ενοικιάζεις σε παράνομους μετανάστες, θα πρέπει το κράτος να γνωρίζει που είναι οι αιτητές ασύλου, όπως και θα πρέπει να γνωρίζει αν η οικιακή σου βοηθός ή ο εργάτης του περβολιού σου μένει σε δικό σου υποστατικό ή αν ενοικιάζει και μοιράζεται στέγη με άλλους κάπου αλλού. Θα πρέπει να δοθούν στους ιδιοκτήτες φορολογικά κίνητρα να επενδύσουν στο φτιάξιμο των ακινήτων τους. Αν δεν μπορεί να γίνει αυτός ο διαχωρισμός ή αν τα δημοσιονομικά δεν επιτρέπουν φορολογικά κίνητρα, τότε ας γίνει το άλλο. Ας καταργηθεί ο παρωχημένος και αναχρονιστικός νόμος του ενοικιοστασίου. Αυτό θα δημιουργήσει αναγέννηση στην αγορά ακινήτων, θα ελκύσει ξένους και ντόπιους επενδυτές και θα εξαλείψει το φαινόμενο της αγοράς των πολλών ταχυτήτων, της αγοράς του γερασμένου κτηριακού στοκ, της αγοράς που χαρακτηρίζεται από αδιαιφάνεια.

Θα πρέπει να επιταχυνθούν οι διαδικασίες της δημιουργίας μιας ξυπνης πόλης, επειδή αυτό είναι και άρρηκτα δεμένο με την παρακολούθηση μέσω κλειστών κυκλωμάτων όλων των δημοσίων τμημάτων και σημείων της πόλης, γεγονός που θα αποθαρρύνει τις παρανομίες και τις έκνομες ενέργειες.

Ο κ. Ανδρέας Α. Ανδρέου, MRICS, είναι CEO της APS Andreou Property Strategy - Chartered Surveyors.

Με αιφνιδιάσμό... μεγατόνων χτύπησε χθες ο Νίκaros ανακοίνωνοντας τους διορισμούς του νέου γενικού εισαγγελέα και του βοηθού γενικού εισαγγελέα. Η επιλογή του Γεωργίου Σαββίδη, μέχρι σήμερα υπουργού Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης ως γενικού εισαγγελέα και του Σάββα Αγγελίδη ως βοηθού γενικού εισαγγελέα αιφνιδίασε πολλούς, κάποιους και ιδιαίτερα κάποιες τις άφησε... άφωνες και πρόλαβε μια σειρά από προβλήματα που κάποιοι θεωρούσαν ότι θα συνόδευσαν τους σημαντικούς διορισμούς. Είναι αλήθεια ότι ο Νίκaros με τη συγκεκριμένη επιλογή έκλεισε στόματα, δέχθηκε θετικές κριτικές και προκάλεσε νέες μεγάλες συζητήσεις. Ταυτόχρονα έκανε «κώρο» στο Υπουργικό του για ουσιαστική αναδόμηση και ένα «γερό» ανασχηματισμό. Πηγή μου, που γνωρίζει, μου έλεγε χθες ότι ο ανασχηματισμός του πιθανότερο είναι να ανακοινωθεί σήμερα μετά την καθιερωμένη συνεδρίαση του Υπουργικού Συμβουλίου, ίσως νωρίς το απόγευμα.

Δεν αποκλείεται μάλιστα να υπάρξουν νέες μεγάλες εκπλήξεις από την ανακοίνωση των ονομάτων των νέων υπουργών οι οποίοι θα είναι τρεις ή και τέσσερι! Τα τρία σίγουρα νέα πρόσωπα θα αντικαταστήσουν τους Σαββίδη, Αγγελίδη και Λακκοτήρη, ενώ ενδέχεται να ανασχηματιστεί και υπουργός που ανέλαβε σχετικά πρόσφατα το χαρτοφυλάκιο του.

Το βέβαιο είναι ότι το νέο Υπουργικό θα έχει γυναικείο άρωμα και κάποιες κυρίες ράβουν ήδη το υπουργικό τους κοστούμι. Τις τελευταίες ημέρες και χθες, περισσότερο από ποτέ, έγινε μια τεράστια παρέλαση ονομάτων στο Προεδρικό Γραφείο, αλλά ο Νίκaros αποφάσισε να κρατήσει κλειστά τα χαρτιά του μέχρι τέλους. Όπως χαρακτηριστικά μου ανέφερε πηγή μου, που γνωρίζει, «η μπιλία θα τριγυρίζει στη ρουλέτα του ανασχηματισμού μέχρι την τελευταία στιγμή πριν κάσει στα ονόματα των τυχερών». Και αυτό δεν γίνεται τυχαία. Παρά την ολοκλήρωση της μικρής λίστας, με έντονο το γυναικείο άρωμα, ο Νίκaros συνυπολογίζει παράγοντες οι οποίοι «παίζουν» μέχρι και τις τελευταίες ώρες πριν από την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων.

Κάποιοι κάνουν και μια άλλη ανάγνωση της προσάθετης για μια νέα κυβέρνηση σε μια ιδιαίτερα δύσκολη περίοδο σε όλους τους τομείς της διακυβέρνησης. Σύμφωνα με αυτή την ανάγνωση η επιλογή των προσώπων ενδέχεται να γίνεται από τον Νίκaro όχι μόνο για αντιμετώπιση των άμεσων, πιεστικών αναγκών αλλά και

Ο ΜΗΡΟΥ & ΣΕΒΕΡΗ

Γράφει ο **ΟΝΑΣΑΓΟΡΑΣ**

Το νέο Υπουργικό και τα σενάρια για 3η θητεία του Νίκਾਰου

• Για να δούμε τι θα δούμε...

σε... βάθος χρόνου, αφού χαρακτηρίζουν το νέο ανασχηματισμό ως «ανασχηματισμό τρίτης θητείας»!

Μπορεί ο Νίκaros να ανακοίνωσε πως δεν πρόκειται να υποβάλει υποψηφιότητα για τρίτη θητεία αλλά κανείς δεν γνωρίζει πως θα εξελιχθούν οι καταστάσεις στα επόμενα δύο χρόνια. Ο νόμος που ψηφίστηκε από τη Βουλή δεν έχει αναδρομική ισχύ, οπότε του δίνει το δικαίωμα αν το θελήσει και αλλάξει γνώμη να επαναδικηθεί επανεκλογή. Το ανέφερε εξάλλου και ο Άντρος Κυπριανού ως ένα... τρομακτικό ενδεχόμενο.

Η πραγματικότητα είναι πως παρά την έντονη κριτική που ασκείται στον Νίκaro από την αντιπολίτευση και παρά τα όσα του καταλογίζονται η δημοτικότητα του, λόγω της επιτυχημένης διαχείρισης της πανδημίας έχει εκτοξευτεί και παραμένει στα ύψη.

ψη. Στον Λόφο γίνεται λόγος ακόμα και για ένα θεαματικό 70%, πιστοποιημένο μάλιστα από δημοσκοπήσεις, που αν επαληθεύεται τον μετατρέπει αυτόματα σε κυρίαρχο του πολιτικού παιχνιδιού.

Η μη επιλογή του Ιωάνη για τη θέση του γενικού εισαγγελέα (ή έστω η μη πείση στον Ιωάνη να αποδεχθεί τον διορισμό) φαίνεται να εντάσσεται στη λογική να μην επηρεαστεί αρνητικά το υψηλό ποσοστό δημοτικότητας που απολαμβάνει ο Νίκaros. Με επαναφορά του Ιωάνη και την αλύπητη κριτική που θα δεχόταν από το σύνολο της αντιπολίτευσης το 70% εύκολα θα μπορούσε να πέσει στο 20% ακόμα και στο... 10%.

Η επιλογή Σαββίδη και Αγγελίδη που έχουν την εξωθεν καλή μαρτυρία, όχι μόνο για τον χαρακτήρα τους αλλά και για το έργο που έχουν παραγάγει στα υπουργεία τους και ιδιαίτερα για το γεγονός ότι δεν αποτελούν κομματικά στελέχη του

ΔΗΣΥ δημιουργεί αυτόματα ανακωχή και αναμονή για την αντιπολίτευση και ψυχία για τον Νίκaro.

Το «απουσία» είναι πάντα σχετικό, αφού όπως μαθαίνω υπάρχουν κάποιες κυρίες που ανέμεναν στη σειρά για τη θέση του βοηθού γενικού εισαγγελέα και έχασαν τη γη κάτω από τα πόδια τους όταν άκουσαν τους διορισμούς. Κάποιες τις χαρακτήρισε ως τις «τρείς χάριτες της Νομικής Υπηρεσίας» οι οποίες θεωρούσαν σίγουρο πως τη θέση του βοηθού στα σίγουρα θα κατακτούσε μία από αυτές. Μην σας πω ότι κάποια από αυτές συμπεριφερόταν ήδη ως να είχε διοριστεί βοηθός γενικός εισαγγελέας... Σκληρό ε;

ΚΟΝΙΖ: Ποιος πολύ γνωστός αξιωματούχος του κράτους φαίνεται να ανασύχθηκε πάρα πολύ από τους διορισμούς στη Νομική Υπηρεσία;

Σ Η Μ Ε Ι Ω Μ Α Τ Α Ρ Ι Ο

Επιμέλεια: **ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ**

«Καρφίτσες» Περφόρμανς Χορού, αφιέρωμα στο Χριστόφορο Σάββα

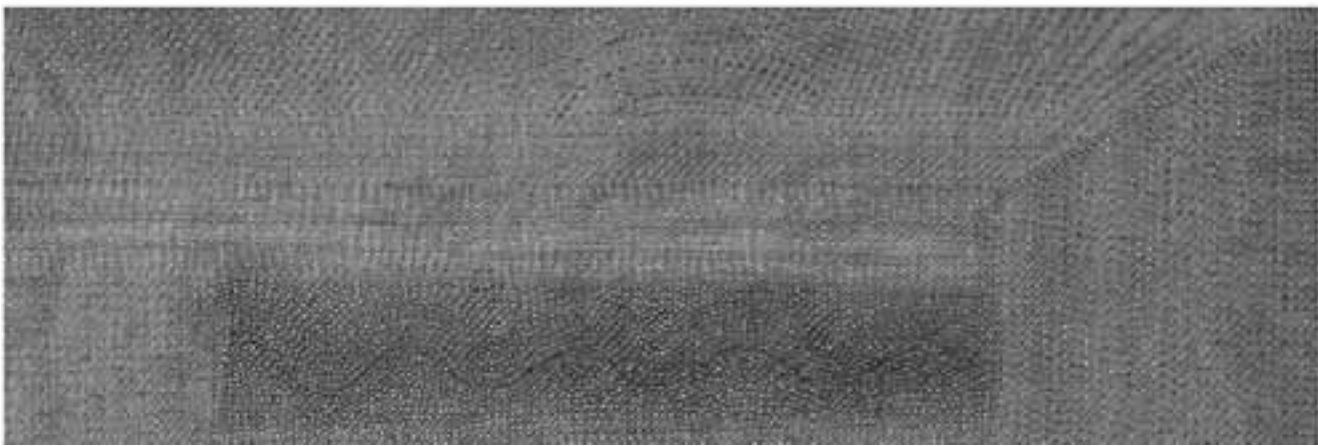
Το επόμενο πρότζεκτ του echo arts /Αριάννα Οικονόμου είναι μια σπουδή έρευνας και μελέτης υπό μορφή περφόρμανς σε 3 έργα από τα 14 έργα της σειράς Καρφίτσες του Χριστόφορου Σάββα. Πρόκειται για τα έργα Κύκλοι και Τετράγωνα (67-68), Σφαίρα (1968) Αναδυόμενη Μορφή (67-68).

Το έργο «Ανάγλυφα με Καρφίτσες» σημαδεύουν μια νέα περίοδο στη συνεχή έρευνα του Χρ. Σάββα για νέες τεχνικές, φόρμες και χρώμα. Η χρήση ευαίσθητων υλικών και φτηνών υλικών/ υφασμάτων μας θυμίζουν τις υφασματογραφίες και έργα με τοιμέντο, που τα δύο τελευταία έχουν κοινό με τις Καρφίτσες ότι στηρίζονται με πολυστερίνη.

Στο έργο αυτό «Ανάγλυφα με Καρφίτσες» βλέπουμε τον καλλιτέχνη να καταπαίνεται με το συνεχόμενο του ενδιαφέρον για τη φόρμα και το χρώμα, ενώ τώρα εδώ προσθέτει το νέο του ενδιαφέρον: την κίνηση –την αίσθηση της κίνησης και δημιουργεί τρισδιάστατες συνθέσεις μέσα από πληθώρα σχημάτων τετράγωνα, τρίγωνα, ρόμβοι, μισοφέγγαρο, κύκλοι, ευθείες γραμμές, κυματιστές γραμμές, κούρβες, για να φέρει στην επιφάνεια το πάθος του Χριστόφορου Σάββα στην Πρώιμη και Μεσαία Τέχνη της εποχής του Χαλκού, ένα πάθος που καλλιτεργήθηκε από τις συχνές επι-

καρφίτσεςpins

ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΣΤΟΝ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟ ΣΑΒΒΑ / ΠΕΡΦΟΡΜΑΝΣ ΧΟΡΟΥ ΜΕΤΑ ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ / ECHO ARTS
HOMAGE TO CHRISTOPHEROS SAVVAS / 3 DIMENS PERFORMANCES BY ARIANNA OIKONOMOU / ECHO ARTS

Στο έργο αυτό «Ανάγλυφα με Καρφίτσες» βλέπουμε τον καλλιτέχνη να καταπαίνεται με το συνεχόμενο του ενδιαφέρον για τη φόρμα και το χρώμα, ενώ τώρα εδώ προσθέτει το νέο του ενδιαφέρον: την κίνηση.

σκέψεϊς του σε συλλογές αρχαιολογικών μουσειών.

Γράφει η χορογράφος Αριάννα Οικονόμου για την περφόρμανς χορού που παρουσιάζει: «Παρατηρώντας τα έργα 'Καρφίτσες' του Χριστόφορου Σάββα ο θεατής βρίσκεται μπροστά σε μια αίσθηση ρευστότητας, ένα οπτικό παιχνίδισμα

κίνησης και ορμής, το οποίο δεν επιτρέπει τον εντοπισμό του έργου μέσα από την κάθε ξεχωριστή καρφίτσα και τη τοποθέτησή της αλλά την αντίληψη του έργου στο σύνολό του: τη φόρμα, την κινητικότητα και τη ροή. Αυτό μοιάζει να παραπέμπει στην αρχή της αβεβαιότητας της χβαντομηχανικής του φυσικού Χάι-

ζενμπεργκ (1901- 1976). Σύμφωνα με την αρχή αυτή στην μηχανική των μικρών σωματιδίων (χβαντομηχανική) είναι αδύνατον να έχουμε τον εντοπισμό της θέσης ενός σωματιδίου και ταυτόχρονα να γνωρίζουμε και την ορμή / κίνηση του...».

Η χορογράφος συνεχίζει λέγοντας ότι

η έρευνά της είναι η συνεχής διαδικασία που επιχειρεί να ασχοληθεί με αυτό το παιχνίδισμα του εντοπισμού κίνησης ορμής και θέσης που δημιουργεί η παρατήρηση των συγκεκριμένων έργων. Ως αρχική σκέψη για να προσεγγίσει αυτό το έργο ως χορογράφος είναι πως οι καρφίτσες αυτές της θυμίζουν ως χορογράφο το κύτταρο, την πρώτη μορφή ζωής και ότι το σώμα αποτελείται από εκατομμύρια κυττάρων.

«Το σώμα αποτελείται από εκατομμύρια κυττάρων. Μέσα από δομές εξελκτικές κίνησης με το κύτταρο αρχής της ζωής, δουλέψαμε πάνω σε σχήματα εξελκίζοντας το βιολογικού είδους από το νερό στην ξηρά και τον αέρα. Παράλληλα, οι χορευτές εξερευνούν το σώμα ως σφαίρα όπου τα μέρη του στην κίνηση τους συνεχώς γράφουν καμπύλες, γραμμές, ενώ κάνουν επίσης τομές στα διάφορα παραλληλόγραμμα.

Μέσα από αυτοσχεδιαστικές δομές επιχειρούν να εξερευνούν επίσης κίνηση παρμένα από γεωμετρικές συνθέσεις των επιλεγμένων σχεδιαγραμμάτων τα οποία χρησιμοποιούν ως Floor Patterns για κατεύθυνση και μετακίνηση του σώματος στο χώρο, ενώ παράλληλα προσθέσαμε και το βλέμμα ως ακόμα ένα μέρος του σώματος το οποίο διαγράφει κατεύθυνση» και τονίζει ότι για την ίδια

είναι μεγάλη χαρά να παρατηρεί ότι δουλεύοντας αφαιρετικά με το έργο του Χρ. Σάββα, και ενώ οι χορευτές εξερευνούν το κεντράρισμα του κύκλου και την πάλη μεταξύ ανόδου και καθόδου, αναδύονται ποιότητες, συναισθήματα, μορφές της αναζήτησης του ανθρώπου....»

Πληροφορίες

Παραστάσεις: Τετάρτη 24, Πέμπτη 25 και Παρασκευή 26 Ιουνίου 2020.

Δύο παραστάσεις κάθε μέρα στις 8 μ.μ.- 8:30 μ.μ. και 9 μ.μ.-9:30 μ.μ. Κρατική Πινακοθήκη Σύγχρονης Τέχνης ΣΠΕΛ στη Λευκωσία, στο πλαίσιο της έκθεσης «Ξαναγέννηση», διοργανωτής NIMAC (16 Ιουνίου μέχρι 20 Αυγούστου 2020). Χορογραφία: Αριάννα Οικονόμου. Περιφόρμες: Αλεξία Νικολάου, Παναγιώτης Τοφής, Γεωργία Κωσταντίνου, Στάιλιγκ, Χαρά Σαββίδου. Μουσική: Αντώνης Αντωνίου. Σύμβουλος δραματουργίας: Αλεξάντρα Βάγιερσταλ. Σχέδιο αφίσας: Αντρέας Σπυρόπουλος. Παραγωγή: Παντελής Γεωργίου.

Η κράτηση είναι αναγκαία της πανδημίας 20 άτομα κάθε φορά. Τηλέφωνο: 22 479600 Τρίτη - Παρασκευή 10.00 - 18.00 /Σάββατο 11.00 - 19.00

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιδιοκτήτρια

«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»

Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

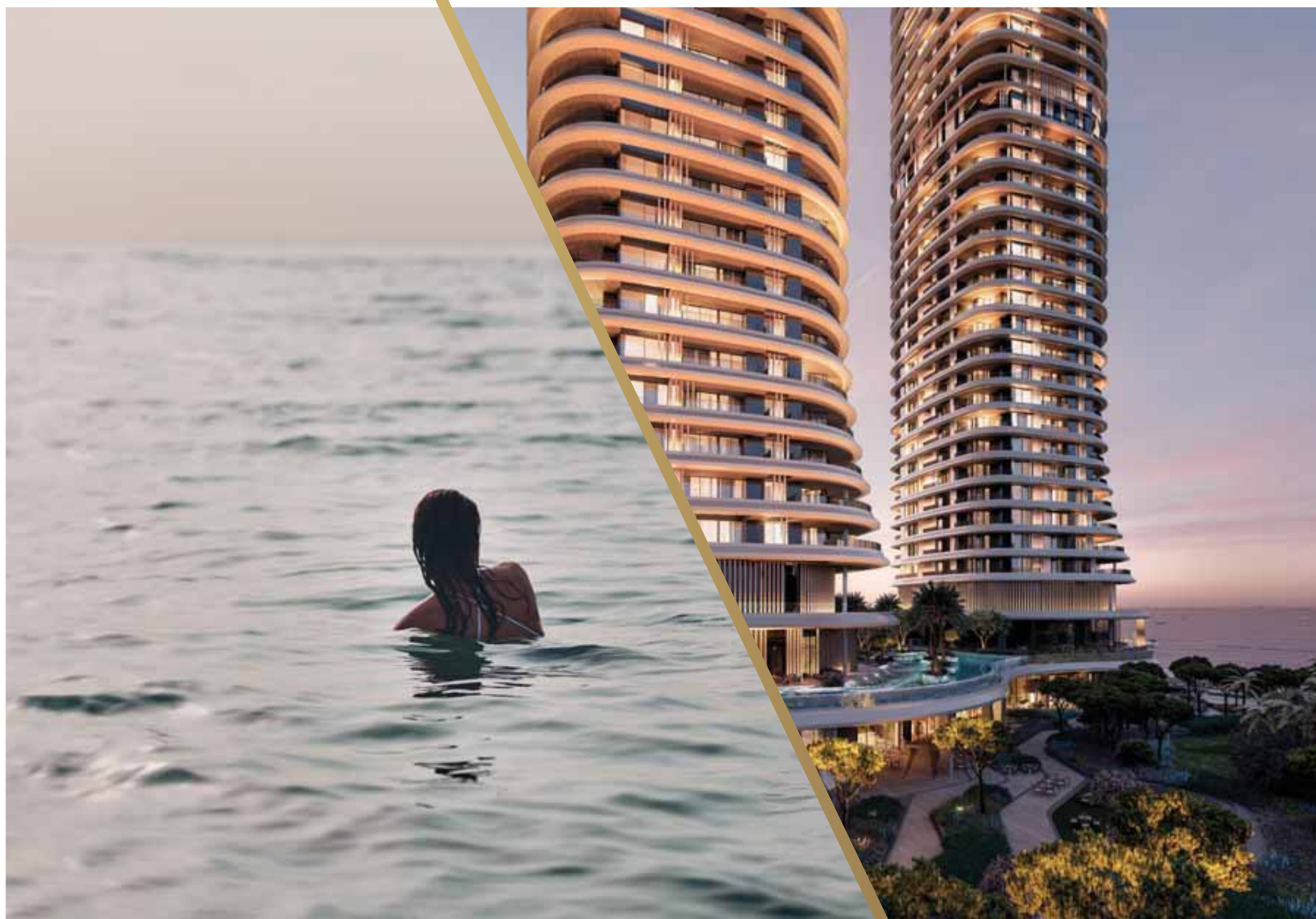
Διευθύνων Σύμβουλος: ΔΗΜΗΤΡΙΣ ΛΟΤΤΙΑΝΗΣ • Διευθυντής: ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΡΑΣΚΟΣ
Υπεύθυνος Υλικ: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ • Υπεύθυνος Αιελλί: ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

Νίκου Κρανιδιώτη 7Ε, 3ος όροφος, 2411 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Διευθυντής: **ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΧΑΛΑΣ** • Διευθυνση συντάξεως: **ΚΩΣΤΗΣ ΦΑΦΟΥΤΗΣ - ΝΩΤΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ**

NEO

ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΕ ΟΥΡΑΝΟ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΑ

Αναδύεται σαν πολύτιμος λίθος από τη γη και στέκεται επιβλητικά πάνω από τη θάλασσα. Το NEO, ένα αναπτυξιακό έργο που αποπνέει τον εκλεπτυσμένο τρόπο ζωής και βρίσκεται μέσα στην καρδιά της Λεμεσού.

Σχεδιασμένο από παγκοσμίως φήμης αρχιτέκτονες και μηχανικούς, το NEO αναδεικνύεται σε διεθνές οικιστικό έργο ορόσημο που θα κοσμήι το παραλιακό μέτωπο της Λεμεσού. Με ασυναγώνιστη θέα στο απέραντο γαλάζιο, πρωτότυπη αρχιτεκτονική και ειδυλλιακό περιβάλλον τα Sky Villas του NEO, προσφέρουν ένα ιδιαίτερο προσωπικό καταφύγιο πλημμυρισμένο με μεσογειακό χαρακτήρα.

+357 25 590 880 neolimassol.com

ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ: Woods Bagot | BuroHappold | Andy Sturgeon Design | Eraclis Papachristou Architects | Georghiou & Zembylas Partners
Ioannides Acoustics | Marinos N. Panayiotides | P. Papadopoulos and Associates Consulting | Meinhardt | Lighting Design International | IntFire

Pafilia

Μέσα Ιουλίου η εφάπαξ χορηγία και τα επιτόκια

Το Υπ. Εργασίας θα εξετάσει από την επόμενη εβδομάδα ποιιο είναι δικαιούχοι – Αναμένονται εγκρίσεις από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Στα μέσα Ιουλίου θα υλοποιηθούν δύο σημαντικά μέτρα στήριξης των επιχειρήσεων. Ο λόγος πρώτον για την εφάπαξ χορηγία που θα λάβουν οι μικρές και μικρομεσαίες επιχειρήσεις που εργοδοτούν έως και 50 άτομα προσωπικό και δεύτερον η επιδότηση του επιτοκίου από την κυβέρνηση αναφορικά με δανεισμό που θα λάβουν επιχειρήσεις για να στηρίξουν τη ρευστότητά τους. Τα μέτρα, τα οποία εξαγγέλθηκαν περί τα τέλη Μαΐου –με λίγη καθυστέρηση– αναμένεται να υλοποιηθούν περί τα μέσα του Ιουλίου. Όσον αφορά στο πρώτο, δηλαδή στην εφάπαξ χορηγία, η «Κ» πληροφορείται από το Υπουργείο Εργασίας πως θα ξεκινήσει τις διαδικασίες για να εξετάσει ποιιο είναι οι δικαιούχοι από την επόμενη εβδομάδα, δηλαδή τις πρώτες ημέρες του Ιουλίου. Αξίζει να σημειωθεί πως δεν πρόκειται να γίνουν οποιεσδήποτε αιτήσεις για να λάβει μία επιχείρηση την εφάπαξ χορηγία. Το Υπουργείο θα «τρέξει» τη διαδικασία και θα δει ποιιο είναι οι δικαιούχοι. Αυτή η διαδικασία θα γίνει και για τις εταιρείες και για τους αυτοτελώς εργαζόμενους που συμμετείχαν ήδη στα προηγούμενα μέτρα στήριξης που εφαρμόζονται από τις 13 Μαρτίου. Από την άλλη, αρκετές εταιρείες και πολίτες αναμένουν το άλλο σημαντικό μέτρο για δανεισμό, αυτό της επιδότησης του επιτοκίου από την κυβέρνηση για δάνειο που θα συναφθεί μέχρι το τέλος του χρόνου ή συνάφθηκε από τις αρχές του Μάρτη του 2020. Όπως πληροφορείται η «Κ» για την επιδότηση του επιτοκίου πρέπει να σταλεί η ρύθμιση στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η οποία με τη σειρά της να εγκρίνει αυτό το Σχέδιο. Έχουν ήδη ειδοποιηθεί οι «Ευρωπαίοι» να περάσει με μια «fast forward» η εν λόγω διαδικασία, αλλά αυτό αναμένεται να γίνει πιθανώς μέχρι τα μέσα Ιουλίου.

Προχωρούν οι τράπεζες

Οι τράπεζες από την πλευρά τους πάντως ήδη είναι ενήμερες για την ευκολία αυτή που προτίθεται να κάνει η κυβέρνηση σε επιχειρήσεις και σε νοικοκυριά για δανεισμό. Έτσι, όπως εξηγούν οι αρμόδιοι, ήδη υπάρχει ενδιαφέρον για δανεισμό που θα επικορηγείται το επιτόκιο του και έχουν αιτήσεις. Όπως γίνεται αντιληπτό, λοιπόν, οι τράπεζες έχουν προχωρήσει ήδη στις απαραίτητες διαδικασίες που χρειάζεται για να δοθεί ένα δάνειο και το ζήτημα με τις επιδοτήσεις το πιθανότερο να διευθετηθεί εσωτερικά μεταξύ κράτους και τραπεζών, όπως για παράδειγμα αναμένεται να γίνει με το

Η εφάπαξ χορηγία και η επιδότηση του επιτοκίου ενός δανείου, δύο μέτρα βοήθειας από τα εξαγγελθέντα της κυβέρνησης εντός Μαΐου είναι και αυτά που συμπληρώνουν το μεγαλύτερο ενδιαφέρον. Δυστυχώς, η κυβέρνηση θα είναι σε θέση –όπως φαίνεται– να τα υλοποιήσει 1,5 μήνα αργότερα.

Σχέδιο ΕΣΤΙΑ. Όπως εξήγησαν παράλληλα, αυτός ο δανεισμός δεν έχει καμία σχέση με τον δανεισμό που θα μπορούσε να λάβει μία επιχείρηση από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ), από την οποία για να λάβει μία επιχείρηση δάνεια θα πρέπει να εμπίπτει στις προδιαγραφές που θέτει. Το ανώτατο όριο επιτοκίου για το σύνολο του δανείου που θα λάβουν οι επιχειρήσεις από τράπεζες δεν πρέπει να υπερβαίνει το 4,25%. Η μέγιστη επιδότηση του επιτοκίου θα είναι τέσσερα χρόνια. Τα πρώτα δύο χρόνια, θα επιδοτείται το επιτόκιο μέχρι 3,5%. Τον τρίτο μέχρι τέταρτο χρόνο θα επιδοτείται το επιτόκιο κατά 2% για τις μι-

Εχουν ήδη ειδοποιηθεί οι «Ευρωπαίοι» να περάσει με μια «fast forward» το Σχέδιο επικορήνησης του επιτοκίου.

κρομεσαίες και 1,5% για τις μεγάλες επιχειρήσεις. Το ύψος του δανείου του οποίου το επιτόκιο θα επικορηγείται δεν μπορεί να υπερβαίνει το διπλάσιο του ετήσιου μισθολογικού κόστους του δικαιούχου για το 2019 ή για το πλέον πρό-

σφατο διαθέσιμο έτος. Στην περίπτωση επιχειρήσεων που συστάθηκαν κατά την 1η Ιανουαρίου 2019, το μέγιστο ύψος του δανείου δεν πρέπει να υπερβαίνει το κατ' εκτίμηση ετήσιο μισθολογικό κόστος για τα δύο πρώτα έτη λειτουργίας ή το 25% του συνολικού κύκλου εργασιών των δικαιούχου το 2019.

Την ίδια ώρα, ο δανεισμός που στόχο έχει τη στήριξη των νοικοκυριών για σκοπούς ιδιοκατοίκησης, το ύψος του δανείου δεν θα μπορεί να υπερβαίνει τις 300 χιλιάδες ευρώ, ενώ το ανώτατο όριο επιτοκίου για το σύνολο του δανείου δεν πρέπει να υπερβαίνει το 2,30%. Σημειώνεται πως, η μέγιστη επιδότηση του ε-

πιτοκίου θα είναι τέσσερα χρόνια και θα επιδοτείται το επιτόκιο μέχρι 1,5%.

Όπως και να έχει, η εφάπαξ χορηγία και η επιδότηση του επιτοκίου ενός δανείου, δύο μέτρα βοήθειας από τα εξαγγελθέντα της κυβέρνησης εντός Μαΐου είναι και αυτά που κεντρίζουν το μεγαλύτερο ενδιαφέρον. Δυστυχώς, η κυβέρνηση θα είναι σε θέση –όπως φαίνεται– να τα υλοποιήσει 1,5 μήνα αργότερα.

Τα «τσεκκούθκια»

Μεγάλος λόγος έγινε για την εφάπαξ χορηγία (τσεκκούθκια) σε μικρές επιχειρήσεις της Κύπρου, με κύριο στόχο την κάλυψη των λειτουργικών τους εξόδων

που είχαν την περίοδο του «lockdown», του ενοικίου τους και άλλων οφειλών που προέκυψαν παρότι ήταν κλειστές. Ποιοι όμως είναι δικαιούχοι; Δικαιούχοι, όπως επισημαίνει το ΥΠΟΙΚ, είναι «πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις και αυτοτελώς εργαζόμενοι που απασχολούν μέχρι και 50 άτομα προσωπικό, οι οποίοι ήταν ενταγμένοι και εγκρίθηκαν στα Ειδικά Σχέδια του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων που εφαρμόζονται στο πλαίσιο των έκτακτων μέτρων για την αντιμετώπιση της πανδημίας του COVID19 κατά την περίοδο 13 Απριλίου – 12 Μαΐου 2020». Το εν λόγω μέτρο θα κοστίσει στην κυβέρνηση περί τα 100 εκατ. ευρώ, με τους δυνητικούς δικαιούχους να είναι περίπου 50 χιλιάδες επιχειρήσεις και αυτοτελώς εργαζόμενοι. Το κονδύλι αυτό ήδη έχει εγκριθεί από τη Βουλή των Αντιπροσώπων, στη βάση ενός συμπληρωματικού προϋπολογισμού κατά τις αρχές του Ιουνίου. Ποιο είναι, όμως, το ύψος της επιδότησης; Αυτοτελώς εργαζόμενοι και πολύ μικρές επιχειρήσεις που τελούσαν υπό πλήρη ή μερική αναστολή των εργασιών τους και ήταν ενταγμένοι στα Ειδικά Σχέδια του Υπουργείου Εργασίας, την περίοδο 13 Απριλίου – 12 Μαΐου 2020, και απασχολούν από 2 - 5 άτομα προσωπικό θα λάβουν 1.250 ευρώ.

Αυτοτελώς εργαζόμενοι και πολύ μικρές επιχειρήσεις που τελούσαν υπό πλήρη ή μερική αναστολή των εργασιών τους και ήταν ενταγμένοι στα Ειδικά Σχέδια του Υπουργείου Εργασίας, την περίοδο 13 Απριλίου – 12 Μαΐου 2020, και απασχολούν από 6 - 9 άτομα προσωπικό θα λάβουν 4.000 ευρώ.

Αυτοτελώς εργαζόμενοι και μικρές επιχειρήσεις που τελούσαν υπό πλήρη ή μερική αναστολή των εργασιών τους και ήταν ενταγμένοι στα Ειδικά Σχέδια του Υπουργείου Εργασίας, την περίοδο 13 Απριλίου – 12 Μαΐου 2020, και απασχολούν από 10 - 50 άτομα προσωπικό θα λάβουν 6.000 ευρώ.

Αξίζει να σημειωθεί ότι, για όλους τους δικαιούχους, ισχύουν οι σχετικοί όροι για μη απολύσεις προσωπικού που περιλαμβάνονται στα Ειδικά Σχέδια του Υπουργείου Εργασίας για αντιμετώπιση των επιπτώσεων της πανδημίας.

Βρέθηκε την υστίατη η χρυσή τομή με τους νοσηλευτές

Κατέληξαν σε κατ' αρχήν συμφωνία με ΟΚΥπΥ – Ανεστάλσαν τα απεργιακά μέτρα – Ανοικτό παραμένει το μέτωπο με τους γιατρούς

Του ΓΙΑΝΝΟΥ ΛΥΤΡΑ

Ανοικτά μέτωπα με τους νοσηλευτές αλλά και τους γιατρούς του δημόσιου τομέα έχει ο Οργανισμός Κρατικών Υπηρεσιών Υγείας, ο οποίος καλείται να βρει τις λύσεις προκειμένου να αποφευχθεί μια νέα κρίση. Κυριολεκτικά στο παρά πέντε ο ΟΚΥπΥ και οι συνδικαλιστικές οργανώσεις των νοσηλευτών πέτυχαν να καταλήξουν σε μια κατ' αρχήν συμφωνία, μετά από μαραθώνια διαβούλευση, η οποία άρχισε το πρωί της Τρίτης 23 Ιουνίου και έληξε αίσιας το βράδυ της ίδιας ημέρας, λίγες μόνο ώρες προτού τεθεί σε εφαρμογή η προηγούμενη κοινή εξαγγελία των συντεχνιών ΠΑΣΥΝΟ και ΠΑΣΥΔΥ για εικοσιτετράωρη απεργία την Τετάρτη. Εκ μέρους των νοσηλευτών εκφράζεται ικανοποίηση για τα όσα συμφωνήθηκαν όσον αφορά στις προσλήψεις για την στελέχωση των δημοσίων νοσηλευτηρίων. Την ίδια ώρα, όμως, σε εκκρεμότητα παραμένει η συζήτηση του ΟΚΥπΥ με τους ιατρούς του Δημοσίου, όσον αφορά στα οικονομικά κίνητρα, τα οποία θα τους παραχωρηθούν. Τόσο η ΠΑΣΥΚΙ όσο και ο Κλάδος Ιατρών της ΠΑΣΥΔΥ εκφράζουν κοινές απόψεις ως προς τις αλλαγές που πρέπει να γίνουν στο κείμενο, ωστόσο φαίνεται ότι υπάρχουν συγκεκριμένες πιυκές στις οποίες υπάρχουν διαφωνίες. Παράλληλα, ο ΟΚΥπΥ έχει να αντιμετωπίσει και το ενδεχόμενο να κατέλθουν σε απεργία οι ιατροί της ΠΑΣΥΚΙ.

Όπως ανέφερε στην «Κ» ο εκπρόσωπος τύπου της ΠΑΣΥΝΟ, Θεόδωρος Πετέλης, η συμφωνία με τον Οργανισμό προβλέπει την πρόσληψη συνολικά 305 νοσηλευτών. Βάσει της πρότασης, οι προσλήψεις θα γίνονται σταδιακά, αρχής γενομένης από τους πρώτους 160 οι οποίοι θα προσληφθούν άμεσα, ενώ τους επόμενους μήνες θα ολοκληρωθούν, με την στελέχωση και της Υπηρεσίας Ασθενοφόρων. Συγκεκριμένα, όσον αφορά στους αριθμούς, οι 87 εκ των νέων προσλήψεων θα αξιοποιηθούν για την κάλυψη των υφιστάμενων αναγκών στη Γενική Νοσηλευτική. Άλλοι 13 νοσηλευτές θα καλύψουν ανά-

Η ΠΑΣΥΚΙ αναμένει την απόφαση του Οργανισμού Κρατικών Υπηρεσιών Υγείας μέχρι το τέλος της εβδομάδας, αλλιώς η συνενχία θα αποσταθεί στα μέλη της, χωρίς να αποκλείεται το ενδεχόμενο να φτάσουν μέχρι και στα απεργιακά μέτρα.

γκες που υπάρχουν στις Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας. Επιπλέον, 35 νοσηλευτές προορίζονται για τη στελέχωση της Υπηρεσίας Ασθενοφόρων και τέλος 25 νοσηλευτές θα στελεχωθούν τις νέες υπηρεσίες, δηλαδή τη νέα Μονάδα Εντατικής Θεραπείας του Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας, τις νέες εγκαταστάσεις του Γενικού Νοσοκομείου Λάρνακας και το Μεταμοσχευτικό Τμήμα του Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας.

Υπενθυμίζεται ότι το βράδυ της Δευτέρας, η ΠΑΣΥΝΟ και ο Κλάδος Γενικής Νοσηλευτικής της ΠΑΣΥΔΥ με κοινή τους ανακοίνωση, απέρριπταν προηγούμενη

πρόταση του ΟΚΥπΥ, προβάλλοντας τη θέση ότι δεν τους είχαν δοθεί σαφή προνοδιαγράμματα ως προς την υλοποίηση των σχεδιασμών για τις προσλήψεις. Το αποκορύφωμα των αντιδράσεων τους ήταν η εξαγγελία εικοσιτετράωρης στάσης εργασίας των νοσηλευτών την Τετάρτη 24 Ιουνίου, η οποία τελικά αναστάλη.

Αντιδράσεις ιατρών

Λόγω περί «προστίμου» στους ιατρούς από τον ΟΚΥπΥ, αν δεν επιτευχθεί ο βασικός στόχος των 220 εκατ. ευρώ, έκανε με ανακοίνωσή της τη Δευτέρα 22 Ιουνίου η ΠΑΣΥΚΙ, η οποία εξέφρασε την πλήρη

αντίθεσή της με την αναθεωρημένη πρόταση που κατέθεσε ο Οργανισμός για τα κίνητρα των ιατρών του Δημοσίου. Όπως ανέφερε στην «Κ» ο πρόεδρος της συντεχνίας, Σωτήρης Κούμας, η πρόταση ανέφερε ότι ενδεχομένως το ποσό των 1850 ευρώ τον μήνα που θα καταβάλλεται οριζόντια ως κίνητρο, υπόκειται σε αλλαγές, αναλόγως του πού θα κυμαίνονται τα οικονομικά των δημοσίων νοσηλευτηρίων σε συνάρτηση με τον βασικό στόχο των 220 εκατ. ευρώ. Συγκεκριμένα, ενδεχόμενη μη επίτευξη του στόχου θα έχει αντίκτυπο στο οριζόντιο κίνητρο. Η ΠΑΣΥΚΙ, τόνισε ο κ. Κούμας, εκλαμβάνει

τη συγκεκριμένη παράγραφο του κειμένου της συμφωνίας ως «τιμωρία» που θα επιβάλλεται στους γιατρούς.

Όσον αφορά στον αυξημένο στόχο των 305 εκατ. ευρώ που τέθηκε από τον ΟΚΥπΥ, ο πρόεδρος της ΠΑΣΥΚΙ τονίζει ότι δεν θα έπρεπε να λαμβανόταν υπόψη για τον καθορισμό του κάθετου ποσού των 6,5 εκατ. ευρώ, αφού είναι βασισμένο στα έσοδα των δημοσίων νοσηλευτηρίων για το 2018, γεγονός που καταδεικνύει ότι είναι εφικτή η επίτευξή του. Αναφερόμενος, επίσης, στον βασικό στόχο των 220 εκατ. ευρώ, ο κ. Κούμας είπε ότι σε περίπτωση που δεν επιτευχθεί, τα δημόσια νοσηλευτήρια θα αντιμετωπίσουν μεγάλο πρόβλημα, λέγοντας ότι ο ΟΚΥπΥ εμμέσως

Ο ΟΚΥπΥ αναμένεται ότι θα προκηρύξει τις θέσεις για το νέο νοσηλευτικό προσωπικό, ενώ όσον αφορά στις αντιδράσεις των ιατρών, υπάρχει αισιοδοξία, παρά τις αντιδράσεις, ότι τις επόμενες ημέρες θα υπάρξουν εξελίξεις, οι οποίες εκτιμάται ότι θα είναι θετικές.

παραδέχεται ότι αμφιβάλλει για την βιωσιμότητά τους.

Το δεύτερο σημαντικό και μεμπτό, όπως το χαρακτήρισε, σημείο εντός του κειμένου της συμφωνίας, αποτελεί η αφαίρεση του επιδόματος των 1200 ευρώ τον μήνα από τους ιατρούς των ΤΑΕΠ. Επεξηγηματικά, να αναφέρουμε ότι το εν λόγω ποσό ο ΟΚΥπΥ προτείνει να μην καταβάλλεται πλέον, καθώς θα αντικατασταθεί από το οριζόντιο κίνητρο των 1850 ευρώ τον μήνα. Ωστόσο, αυτό το είσοδα, είπε ο κ. Κούμας, θεωρείται κερκτικό των εργαζομένων και η συμφωνία αναφορικά με αυτό είχε υπογραφεί

από τον προηγούμενο υπουργό Υγείας, στην παρουσία και του Προέδρου της Δημοκρατίας.

Σε σχέση με τα επόμενα βήματα, ο κ. Κούμας είπε ότι αναμένει την απάντηση του Οργανισμού Κρατικών Υπηρεσιών Υγείας μέχρι το τέλος της βδομάδας. Αν δεν τη λάβουν, τότε θα αποταθούν ως διοίκηση στα μέλη τους και θα αποφασίσουν πως θα προχωρήσουν, μη αποκλείοντας, φυσικά, το ενδεχόμενο απεργιακών κινητοποιήσεων.

Διαλλακτικότερη η ΠΑΣΥΔΥ

Πιο ήπια στάση ως προς το θέμα των «προστίμων» στους ιατρούς τηρεί ο Κλάδος Νοσηλευτών της ΠΑΣΥΔΥ. Μιλώντας στην «Κ» ο πρόεδρος του Κλάδου, δρ Αγαθοκλής Χριστοφίδης, ανέφερε ότι είναι ανάγκη ο ΟΚΥπΥ να αναδιατυπώσει την παράγραφο στην οποία γίνεται λόγος για μείωση του οριζόντιου ποσού των 1850 ευρώ τον μήνα που θα καταβάλλεται ως κίνητρο στους γιατρούς, αν ο Οργανισμός δεν επιτύχει τον βασικό στόχο των 220 εκατ. ευρώ. Στην ουσία, η ΠΑΣΥΔΥ ζητάει από τον Οργανισμό να συζητήσει με τους ιατρούς το θέμα, στην περίπτωση που τα έσοδα δεν προσεγγίσουν τον στόχο, παρά να ενεργήσει αυθαίρετα και να αποφασίσει τη μείωση του ποσού. Μάλιστα, ο κ. Χριστοφίδης κρίνει λογική την προτεινόμενη ρύθμιση, όσον αφορά το ύψος του κινήτρου, καθώς αν ο ΟΚΥπΥ δεν πετύχει τον στόχο του, είναι αναμενόμενο ότι δεν θα έχει τη δυνατότητα να καταβάλει το πλήρες ποσό στους γιατρούς.

Την ίδια ώρα, η ΠΑΣΥΔΥ κρίνει υπερβολική την απαίτηση της καταβολής του επιδόματος των 1200 ευρώ τον μήνα στους γιατρούς των ΤΑΕΠ, από τη στιγμή που θα καταβάλλεται το κίνητρο των 1850 ευρώ τον μήνα. Όσον αφορά στη θέση της ΠΑΣΥΚΙ για το ενδεχόμενο λήψης απεργιακών μέτρων, ο κ. Χριστοφίδης προτιμάει να κρατήσει μια πιο συντηρητική στάση, λέγοντας ότι προς το παρόν αναμένεται η απόφαση του ΟΚΥπΥ, ευελπιστώντας ότι θα είναι η τελική, ώστε να γίνει κατορθωτή η επίτευξη μιας συμφωνίας.

Από Αύγουστο και βλέπουμε για τουρίστες φέτος

Κατήφεια προκαλούν οι επιδημιολογικές επιδόσεις χωρών από τις οποίες η Κύπρος ανέμενε αφίξεις

Του **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ**

Πέντε ημέρες μετά την εφαρμογή της δεύτερης φάσης άρσης των περιορισμών στις αερομεταφορές και το κλίμα που επικρατεί δεν συμβαδίζει με την αισιοδοξία του προηγούμενου διαστήματος. Στην πράξη αποδεικνύεται πως οι καλές επιδόσεις της Κύπρου στη διαχείριση της πανδημίας, από μόνες τους, δεν είναι αρκετές για να βάλουν στις ράγες την εγχώρια τουριστική βιομηχανία και να υλοποιήσουν τους σχεδιασμούς που έχουν γίνει για τη φετινή χρονιά. Τα πρώτα σημάδια προκαλούν προβληματισμό, σε όλους τους εμπλεκόμενους σε σημείο μάλιστα που να γίνεται μια πρώτη αναθεώρηση των στόχων, με χρονική μετατόπιση των αφίξεων, τουριστών, από κάποιες ευρωπαϊκές αγορές. Ατία τα σημάδια επιδείνωσης που παρατηρούνται σε κάποιες χώρες, με αύξηση του

τη δημόσια υγεία, ανέβασε τις λοιμώξεις πάνω από το επίπεδο που απαιτείται για τον περιορισμό του ιού μακροπρόθεσμα. Η ραγδαία επιδείνωση του δείκτη μεταδοτικότητας αναμένεται πως θα αφήσει το στίγμα του και ήδη τα πρώτα σημάδια είναι αρνητικά με τις ακυρώσεις κάποιων πτήσεων από τη Γερμανία. Εξέλιξη που επηρεάζει την Κύπρο και ειδικότερα την Πάφο, όπως λένε οι ξενοδόχοι της επαρχίας.

Προς τα πάνω

Σε ό,τι αφορά τη Γερμανία, η μετακίνηση της χώρας στην κατηγορία Β κατά την επόμενη επιδημιολογική αξιολόγηση, πιστεύεται πως θα εντείνει

Ιδιοίτερη ανησυχία προκαλούν τα τελευταία διάστημα ακυρώσεις πτήσεων από τη Γερμανία, οι οποίες ενδεχομένως να συνεχισθούν ή και να αυξηθούν ακόμα, εάν δεν σημειωθεί υποχώρηση του δείκτη μεταδοτικότητας του κορωνοϊού που τις τελευταίες μέρες έχει αυξηθεί σημαντικά.

το φαινόμενο των ακυρώσεων κάτι που συνέβη με το Ισραήλ, το οποίο με τα σημερινά δεδομένα παραμένει κλειστό από πλευράς ταξιδιών μέχρι τέλη Ιουλίου. Ωστόσο, το όλο θέμα θα ξεκαθαρίσει τις επόμενες μέρες και εφόσον οι δείκτες δεν υποχωρήσουν. Στα εμπόδια που έχουν παρουσιασθεί

θα πρέπει να προστεθούν και άλλες χώρες, όπως η Ελβετία, από την οποία έχουν εντοπισθεί επιβεβαιωμένα κρούσματα κατά τους ελέγχους που πραγματοποιούνται στα κυπριακά αεροδρόμια. Με τα δεδομένα αυτά, παράγοντες της ξενοδοχειακής βιομηχανίας θεωρούν απίθανο το σενάριο ο

μήνας Ιούλιος να είναι παραγωγικός από πλευράς αφίξεων, τουλάχιστον από τουριστικές αγορές πρώτης γραμμής. Ο μήνας Αύγουστος θεωρείται πλέον ο καθοριστικός μήνας για τη φετινή περίοδο, ωστόσο και εδώ οι προσδοκίες είναι μειωμένες εάν δεν ξεκαθαρίσει το σκηνικό από τις δύο μεγάλες για τον κυπριακό τουρισμό αγορές, αυτές της Μεγάλης Βρετανίας και Ρωσίας. Ξενοδόχοι θεωρούν πως ακόμα και αν δεν εμφανισθούν νέα εμπόδια με αγορές της Κεντρικής Ευρώπης, η πιθανή απουσία τουριστών από Μεγάλη Βρετανία και Ρωσία θα σημάδεψει καταλυτικά τη φετινή χρονιά.

Εσωτερικός τουρισμός

Υπό τις περιστάσεις τα ξενοδοχεία ή τα άλλα τουριστικά καταλύματα που θα ανοίξουν στρέφουν την προσοχή τους στην εγχώρια τουριστική αγορά, η οποία λόγω και των συνεχιζόμενων, πολύ καλών επιδημιολογικών επιδόσεων της Κύπρου, είναι το μόνο κομμάτι για το οποίο μπορούν να γίνουν σχεδιασμοί. Επί του προκειμένου οι οργανωμένοι ξενοδόχοι έχουν συνειδητοποιήσει πως η παραμονή του Κύπριου τουρίστα εντός Κύπρου θα είναι «το σκαλοπάτι για να βγούμε και πάλι δυναμικά στις αγορές» όπως είπε σε συνέντευξη στην «Κ» της περασμένης Κυριακής ο πρόεδρος του ΠΑΣΥΞΕ Χάρης Λοϊζίδης. Για την ώρα η μοναδική κίνηση που παρατηρείται σε ξενοδοχεία που έχουν ανοίξει είναι κατά τα Σαββατοκύριακα και από ντόπιους. Με βάση τα περηνά στοιχεία ο εγχώριος τουρισμός αντιπροσωπεύει ένα κομμάτι που δεν ξεπερνά το 10% της συνολικής κίνησης των ξενοδοχείων. Παρά το γεγονός ότι ο εγχώριος τουρισμός δεν είναι σε θέση να καλύψει ένα σημαντικό κομμάτι των απωλειών, ο ΠΑΣΥΞΕ πιστεύει πως ένα κομμάτι της τάξης του 30% στις τιμές θα δημιουργήσει μια σοβαρή κίνηση στα ξενοδοχεία τους μήνες Ιούλιο και Αύγουστο.

Αεροδρόμια

Στο χώρο των αεροδρομίων τώρα, οι πέντε πρώτες μέρες λειτουργίας τους σε συνθήκες εφαρμογής και της β' φάσης άρσης των περιορισμών, κύλησε σε γενικές γραμμές ομαλά. Τα προβλήματα που εντοπίστηκαν και που ενδεχομένως να προκαλέσουν τη λήψη συμπληρωματικών μέτρων, αφορούσαν κυρίως τις διαδικασίες που υπάρχουν για τους επιβάτες που προέρχονται από χώρες της λίστας Α. Το κυριότερο από αυτά έχει να κάνει με το Cyprus Flight Pass με το οποίο πρέπει να είναι εφοδιασμένοι οι επιβάτες που φθάνουν στην Κύπρο. Από το περασμένο Σάββατο έχει παρατηρηθεί πως ένας αριθμός επιβατών δεν επιλέγει την ηλεκτρονική μορφή του Cyprus Flight Pass με αποτέλεσμα να παρατηρούνται καθυστερήσεις κατά τις αφίξεις και τους ελέγχους που παρατηρούνται στα αεροδρόμια. Επίσης, όπως είπαμε σε θέση να γνωρίζουμε, επιβάτες από τρίτες χώρες αγνοούσαν την προμήθεια του Cyprus Flight Pass, ως προϋπόθεση για να ταξιδεύσουν στην Κύπρο με αποτέλεσμα να μην τους επιτραπεί η πραγματοποίηση του ταξιδιού από τις αρχές των χωρών από τις οποίες θα αναχωρούσαν.

Η κίνηση στα ξενοδοχεία παραμένει ισχυρή με μοναδική εξαίρεση κάποια κινητικότητα τα Σαββατοκύριακα από ντόπιους περιηγητές. Η πλευρά του ΠΑΣΥΞΕ πιστεύει πως ο εγχώριος τουρισμός, με τις κατάλληλες προσφορές, μπορεί να δημιουργήσει κάποια κίνηση στα ξενοδοχεία τους επόμενους μήνες.

δείκτη μεταδοτικότητας του κορωνοϊού. Εξέλιξη που λειτουργεί ως ντόμινο και εντείνει το ρευστό κλίμα που επικρατεί στον χώρο των ταξιδιών. Μετά το γειτονικό Ισραήλ, με τη λίστα των χωρών που τα επιδημιολογικά τους δεδομένα δυσκολεύουν αφάνταστα τις αφίξεις τουριστών, έρχονται αντιμέτωπες και άλλες χώρες από τις οποίες η Κύπρος ανέμενε πως κατά τη φετινή περίοδο θα μπορούσαν να μετριάσουν τις επιπτώσεις από την παγκόσμια υγειονομική κρίση. Μια τέτοια περίπτωση είναι η Γερμανία, η οποία τις τελευταίες πέντε μέρες παρουσιάζει μια αύξηση του δείκτη μεταδοτικότητας του ιού, που, εάν δεν υποχωρήσει, θα μετακινηθεί στην κατηγορία Β με ό,τι αυτό συνεπάγεται.

Σε περίσκεψη

Στην ξενοδοχειακή βιομηχανία τα επιδημιολογικά δεδομένα της Γερμανίας έχουν προκαλέσει κατήφεια και προβληματισμό, σε σημείο που ο στόχος για 30% των φετινών αφίξεων, σε σχέση με πέρυσι να φαντάζει πολύ δύσκολος με τα πραγματικά δεδομένα. Πρώτα το παράδειγμα του Ισραήλ και στη συνέχεια της Γερμανίας ωθούν τους τουριστικούς παράγοντες να εκφράζουν ζωηρές ανησυχίες για τα χειρότερα σενάρια της φετινής καλοκαιρινής περιόδου. Παρά το γεγονός ότι η Γερμανία παραμένει στην κατηγορία Α, όπου οι προϋποθέσεις για ταξίδια είναι χαλαρές, θεωρείται βέβαιο πως στην επόμενη επιδημιολογική αξιολόγηση η χώρα θα μετακινηθεί στην κατηγορία Β. Τις τελευταίες πέντε ημέρες ο ρυθμός αναπαράγωγής του κορωνοϊού στην Γερμανία εκτινάχθηκε από το 1,06 στο 2,88. Αύξηση που σύμφωνα με το Ινστιτούτο Ρόμπερτ Κοχ (RKI) για

Apple Pay με κάρτες της Τράπεζας Κύπρου

Ασφαλείς και γρήγορες πληρωμές.

Απολαύστε τα οφέλη όλων των καρτών της Τράπεζας Κύπρου εύκολα και γρήγορα, χρησιμοποιώντας iPhone, Apple Watch, iPad και Mac.* Το Apple Pay είναι απλό στη χρήση και συμβατό με τις συσκευές που χρησιμοποιείτε καθημερινά. Τα στοιχεία της κάρτας σας προστατεύονται, αφού δεν αποθηκεύονται στη συσκευή σας ούτε και κοινοποιούνται όταν πληρώνετε.

* Για τη λίστα με τις συμβατές συσκευές με Apple Pay δείτε: support.apple.com/km207105

ΑΝΑΛΥΣΗ / Του **ΑΡΓΥΡΟΥ ΚΑΤΖΗΒΑΣΙΛΕΙΟΥ**

Ασφαλιστήρια περιουσίας και διακοπής εργασιών εν μέσω Covid 19

Τα μέτρα που έχουν εφαρμοστεί προς αναχαίτιση της εξάπλωσης του κορωνοϊού όπως για παράδειγμα, το προσωρινό κλείσιμο υποστατικών, ο περιορισμός στο σπίτι και η κοινωνική απόσταση, άρσαν κτήρια ακατοίκητα ή αχρησιμοποιητά κατά τη διάρκεια των μέτρων και εμπόδισαν την ομαλή λειτουργία επιχειρήσεων. Ευλόγως διερωτάται κανείς εάν τα ασφαλιστήρια περιουσίας και διακοπής εργασιών είναι ικανά να ανταποκριθούν στις οικονομικές επιπτώσεις που έχει προκαλέσει η Covid 19. Υψίστης σημασίας είναι το δεδομένο ότι η ενεργοποίηση και αντανάκρση οποιουδήποτε ασφαλιστηρίου εξαρτάται από τους όρους που έχουν συμφωνηθεί και τις ιδιόχουσες περιστάσεις που περιβάλλουν την κάθε περίπτωση, επομένως, η εξαγωγή γενικευμένων συμπερασμάτων σε αυτό το χρονικό σημείο, δεν θα ήταν ορθή. Παρ' όλο το κλίμα αβεβαιότητας όμως ωφέλιμη θα ήταν μια περιγραφηματική εξέταση του θέματος και η υποθέτηση κατευθυντήριων γραμμών.

Ο κύριος σκοπός των ασφαλιστηρίων περιουσίας είναι η προστασία του ασφαλισμένου από το απροσδόκιο οικονομικό βάρος που παρουσιάζεται, συνέπεια κυρίως, υλικής ζημιάς στα περιουσιακά του στοιχεία. Οι τρόποι διευθέτησης τέτοιων ζημιών είναι είτε με βάση την αρχή της κάλυψης (indemnity), είτε βάσει του μνημονίου αποκατάστασης (reinstatement

memorandum). Η ουσιαστικότερη διαφορά των δύο αυτών τρόπων διακανονισμού παρατηρείται στο γεγονός ότι το μνημόνιο αποκατάστασης δεν εμπεριέχει απόδοση για παλαιότητα και φθορά από το τελικό ποσό αποζημίωσης. Είναι, επίσης, σημαντικό να αναφερθεί ότι πρέπει να αποφευχθούν η υποαφάλιση και η υπερασφάλιση αφού και στις δύο περιπτώσεις δεν ασφαλίζεται η σωστή αξία της περιουσίας. Τα ασφαλιστήρια περιουσίας εμφανίζονται είτε υπό τη μορφή κατονομαζόμενων κινδύνων ή, κατά παντός κινδύνου όπου δίδεται πιο ευρεία κάλυψη. Οι βασικοί κίνδυνοι που συνθέτουν τα δύο αυτά προϊόντα είναι η υλική ζημιά ή καταστροφή από πυρκαγιά, κεραυνό, έκρηξη, θύελλα και πλημμύρα, αλλά τα ασφαλιστήρια κατά παντός κινδύνου συμπεριλαμβάνουν ένα ευρύτερο φάσμα κινδύνων εφόσον καλύπτουν όλους τους κινδύνους εκτός από εκείνους που εξαιρούνται ρητά. Υπάρχουν, βεβαίως, και οι πρόσθετες πράξεις που προσφέρουν τη δυνατότητα επέκτασης της προσφερόμενης κάλυψης όπως για παράδειγμα η ασφάλιση μηχανημάτων ή των περιεχομένων του υποστατικού.

Ένας σημαντικός όρος των ασφαλιστηρίων περιουσίας σχετίζεται με την αναστολή κάλυψης όπου διαπιστώνεται απουσία ή αχρησία για μια συγκεκριμένη χρονική περίοδο. Η περίοδος αυτή πρέπει

Η αβεβαιότητα έχει καταστεί πλέον ως κανονικότητα και εν μέσω πανδημίας, τα ασφαλιστήρια περιουσίας και διακοπής εργασιών θα κληθούν προς αποζημίωση ασφαλισμένων, η ανταπόκρισή τους όμως είναι ακόμη αρκετά αβέβαιη.

να είναι συνεχόμενη και να υπερβαίνει ένα αριθμό ημερών, συνήθως τις 30 μέρες. Αυτός ο αριθμός μπορεί να διαφέρει από εταιρεία σε εταιρεία. Αξίζει να σημειωθεί ότι η ύπαρξη του όρου αυτού πηγάζει από την ευθύνη που αναλαμβάνει ο ασφαλισμένος, κατά τη σύναψη της ασφαλιστικής σύμβασης, προς τήρηση εύλογων προφυλάξεων για την αποφυγή πρόκλησης ζημιών στην ασφαλισμένη περιουσία. Με απλή γραμματική ερμηνεία του όρου η ασφαλιστική εταιρεία θα μπορούσε να απορρίψει οποιαδήποτε απαίτηση του ασφαλισμένου όπου έχει διαπιστωθεί τέτοια απουσία ή αχρησία. Για παράδειγμα, απόρριψη απαίτησης ένεκα διαρροής σωληνώσεων σε εξοχική κατοικία, όπου έ-

λεγχος του υποστατικού δεν ήταν εφικτός λόγω των περιοριστικών μέτρων. Στην Κύπρο ακόμη δεν έχει παρατηρηθεί οποιαδήποτε επίσημη ανακοίνωση σχετικά με την διαχείριση απαιτήσεων του συγκεκριμένου θέματος. Οι οδηγίες που έχουν δοθεί στο εξωτερικό, και συγκεκριμένα στην Αγγλία, από τον Σύνδεσμο Βρετανών Ασφαλιστών (Association of British Insurers - ABI) ακολουθούν γενικότερα μία σειρά μέτρων που στο κέντρο έχουν την υιοθέτηση μιας πρακτικής προσέγγισης (pragmatic approach) επί του θέματος.

Τα ασφαλιστήρια διακοπής εργασιών (Business Interruption) ανταποκρίνονται στην απώλεια μικτού κέρδους είτε λόγω πλήρους αναστολής εργασίας ή λόγω παρεμβάσεων στην επιχείρηση και ενεργοποιούνται συνέπεια υλικής ζημιάς ή καταστροφής στο ασφαλισμένο υποστατικό. Το προληπτικό κλείσιμο δεν εμπίπτει στους όρους κάλυψης. Υλική ζημιά συνήθως υποδηλώνεται διά μέσου φωτιάς, διαρροών κτλ., συνεπώς, δεν είναι ξεκάθαρο αν ο κορωνοϊός, ως μολυσματική ασθένεια, εμπίπτει στην κατηγορία της υλικής ζημιάς. Η επικρατούσα άποψη είναι ότι δεν αποτελεί υλική ζημιά και η μέχρι τώρα θέση του ABI είναι ότι η κάλυψη πανδημίας δεν εμπίπτει στις προνοίες των συνθησμένων ασφαλιστηρίων διακοπής εργασιών. Ως προς τούτο, η πο-

ρεία που έχει επιλέξει η Αγγλική Αρχή Χρηματοπιστωτικής Συμπεριφοράς (Financial Conduct Authority - FCA) είναι αξιόπαινη γιατί με γνώμονα το δημόσιο συμφέρον και στόχο την επίλυση της συμβατικής αβεβαιότητας που εμφανίζεται στα ασφαλιστήρια διακοπής εργασιών λόγω του κορωνοϊού, έχει ζητήσει τη συμβολή του Ανώτατου Δικαστηρίου στην ερμηνεία λεκτικών. Η δικαστική κρίση θα είναι δεσμευτική για τις ασφαλιστικές εταιρείες που έχουν ενταχθεί στο σχετικό πλέγ, αλλά παράλληλα θα δρα ως αξιόπιστο συμβουλευτικό εργαλείο προς τις υπόλοιπες εταιρείες που δραστηριοποιούνται στην ασφαλιστική βιομηχανία. Ίσως όμως και να διαφανεί ότι ένα πιο σωστό εργαλείο προς διαχείριση πανδημιών είναι ένα κοινό ασφαλιστικό ταμείο, όπως παρατηρείται στον τομέα Ασφάλισης Πυρηνικών Εγκαταστάσεων. Η έκβαση της υπόθεσης αναμένεται με αδημονία.

Κατά την παρούσα, η ενεργοποίηση κάλυψης πιθανώς να επιτευχθεί μέσω ορισμένων επεκτάσεων όπως είναι η «Γνωστοποίηση Ασθένειας» (Notifiable Disease) και η «Παραμπόση Πρόσβασης Χωρίς Ζημιά» (Non Damage Denial of Access Cover). Ο σκοπός της πρώτης επέκτασης είναι η ενεργοποίηση κάλυψης όπου εκδηλώνεται στον χώρο του υποστατικού ασθένεια η οποία εμπίπτει στον ορισμό «γνωστοποίησιμη ασθένεια». Αυτή

η πρακτική προέρχεται από την Αγγλία όπου ιατρεία και εργαστήρια έχουν κατά νόμο υποχρέωση να γνωστοποιούν συγκεκριμένα είδους ασθένειες. Στην Κύπρο το διάταγμα ΚΑΠ 74/2020 έχει κατατάξει τον Covid 19 ως επικίνδυνη μολυσματική ασθένεια. Όσο αφορά τη δεύτερη επέκταση, συμπεριλαμβάνεται η απώλεια εργασιών συνέπεια απαγόρευσης πρόσβασης στα υποστατικά της επιχείρησης από τις κατάλληλες αρχές. Η απαγόρευση δεν χρειάζεται να είναι συνέπεια υλικής ζημιάς και κατάλληλες αρχές δύναται να είναι η Αστυνομία ή άλλος θεσμικός φορέας. Είναι σημαντικό να σημειωθεί επίσης ότι και στις δύο επεκτάσεις συμπεριλαμβάνονται περιορισμοί ως προς τον χρόνο και/ή όριο κάλυψης.

Εν κατακλείδι, η αβεβαιότητα έχει καταστεί πλέον ως κανονικότητα και εν μέσω πανδημίας, τα ασφαλιστήρια περιουσίας και διακοπής εργασιών θα κληθούν προς αποζημίωση ασφαλισμένων, η ανταπόκρισή τους όμως είναι ακόμη αρκετά αβέβαιη. Υπάρχουν λίγες και πολύ συγκεκριμένες περιπτώσεις όπου, μέσω επεκτάσεων, η ενεργοποίηση τους δείχνει να είναι αρκετά πιθανή. Η διασαφήνιση που αναμένεται να προσφέρει η υπόθεση FCA σχετικά με το θέμα Covid 19 - υλική ζημιά και διακοπή εργασιών θα καθορίσει κατά πολύ μεγάλο βαθμό την ανταπόκριση των ασφαλιστηρίων αυτών.

Ενας προεκλογικός ανασχηματισμός

Πώς ανατράπηκε το σενάριο διορισμού του Ιωνά Νικολάου και η ονοματολογία προσώπων που φέρεται να μπαίνουν στο Υπουργικό

Της ΜΑΡΙΝΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ

Πριν από δέκα περίπου μήνες, την επικαιρότητα απασχολούσε η σκέψη του Νίκου Αναστασιάδη να προχωρήσει σε ανασχηματισμό, καθώς μία σειρά λανθασμένων κινήσεων έστελνε το μήνυμα και της κυβερνητικής κόπωσης αλλά κυρίως της πολιτικής φθοράς. Η συζήτηση κράτησε τέσσερις περίπου μήνες, με την ονοματολογία να δίνει και να παίρνει σε σημείο που οι υπουργοί που βρίσκονταν με το ένα πόδι εκτός, είχαν φθαρεί ανεπανόρθωτα και πολλά από τα φαβορί είχαν καεί. Αποτέλεσμα της παρατεταμένης ονοματολογίας ήταν ότι όταν ο ανασχηματισμός έγινε πέρασε εν πολλοίς κάτω από τον πήχη των προσδοκιών προκαλώντας παράλληλα την ενόχληση όσων ενδιαφέρονταν για μια θέση στο Υπουργικό. Σήμερα ο Πρόεδρος επέλεξε να ακολουθήσει άλλη τακτική. Προχώρησε σε δεύτερο ανασχηματισμό που αφενός εξήλπε και το Υπουργικό του Συμβουλίου και τον ΔΗΣΥ και αφετέρου κράτησε τα πρόσωπα ως επτασφράγιστο μυστικό. Είναι ένας ανασχηματισμός καθαρά προεκλογικός. Όχι μόνο γιατί νέα πρόσωπα μπαίνουν στο κυβερνητικό σχήμα έντεκα μήνες πριν από τις βουλευτικές εκλογές, αλλά και γιατί ο Πρόεδρος προσμέτρησε προφανώς το πολιτικό κόστος που θα προκαλούσε ο διορισμός Ιωνά Νικολάου και για τον ίδιο αλλά και για το κόμμα, σε μία δύσκολη εκλογική μάχη.

Γιατί ο Ιωάνς

Το όνομα του πρώην υπουργού Δικαιοσύνης Ιωνά Νικολάου ακουγόταν έντονα για τη θέση του γενικού εισαγγελέα πριν ακόμη παραιτηθεί από το υπουργικό σχήμα. Θέση που ήταν όπως λέγεται κλειδωμένη μέχρι και την περασμένη Πέμπτη και σίγουρα δεν ανατράπηκε, γιατί ο κ. Νικολάου δεν αποδέχτηκε όπως ανέφερε σε ανακοίνωσή του το Προεδρικό. Όπως σημειώσαν κύκλοι του στενού περιγύρου του, ο Πρόεδρος, σε αντίθεση με την ψυχρή σχέση που διατηρεί με τον Κώστα Κληρίδη, ήθελε για μία σειρά λόγων ένα πρόσωπο της απολύτου εμπιστοσύνης του. «Ο Πρόεδρος νιώθει πως το κρωπτό στον Ιωνά Νικολάου ιδιαίτερα μετά και την παραίτησή του» συμπλήρωναν, υπενθυμίζοντας πως ο ίδιος

Νέα πρόσωπα μπαίνουν στο υπουργικό σχήμα λίγους μήνες πριν από τις βουλευτικές εκλογές.

Ο Πρόεδρος προσμέτρησε το πολιτικό κόστος που θα του προκαλούσε η επιλογή Ιωνά και επιχείρησε ως ασφαλέστερη επιλογή τον διορισμό στη Νομική Υπηρεσία δύο γνωστών μεν νομικών αλλά παράλληλα μελών του Υπουργικού του Συμβουλίου.

δεν θέλει να αποχωρίζεται ούτε να αδειάζει τους στενούς του συνεργάτες. Και πρόκειται σίγουρα για στενό συνεργάτη δεδομένης και της κοινής πορείας που είχαν στον Δημοκρατικό Συναγερμό αλλά και της πολύχρονης παραμονής του στο πηδάλιο του Υπουργείου Δικαιοσύνης.

Δεύτερη φορά στο κάθος

Η τελική απόφαση, ωστόσο, ελήφθη την περασμένη Παρασκευή, μετά και τη σωρεία αντιδράσεων που προκάλεσε ένα

ενδεχόμενο διορισμού του Ιωνά Νικολάου. Ήταν από τη μία το ΑΚΕΛ που έθετε ως κόκκινη γραμμή την επιλογή Ιωνά Νικολάου στη Γενική Εισαγγελία. Το κόμμα της Αριστεράς είχε προσπαθήσει άλλωστε να περάσει πρόταση νόμου που να αποκλείει τον διορισμό ενός κομματικού προσώπου στη θέση του γενικού εισαγγελέα και συγκεκριμένα του κ. Νικολάου. Ήταν από την άλλη οι αντιδράσεις συναγερμικών στελεχών που έβλεπαν πως η επιλογή Ιωνά –δικαίως ή αδικως– θα ήταν καταστροφική για το κόμμα εν μέσω προεκλογικού. Και αυτό γιατί θα έστελνε το μήνυμα πως ο Πρόεδρος θέλει κάτι να κρύψει, βάζοντας στη θέση ενός ανεξάρτητου θεσμού μία καθαρά κομματική επιλογή της απολύτου εμπιστοσύνης του.

Η στάση Αβέρωφ-Άντρου

Υπήρξε η έντονη φημολογία πως ρόλο σε όλο αυτό έπαιξε και ο γ.γ. του ΑΚΕΛ Άντρος Κυπριανού και ο πρόεδρος του ΔΗΣΥ Αβέρωφ Νεοφύτου. Και οι δύο διαψεύδουν κάτι τέτοιο με τον Άντρο Κυπριανού να υπογραμμίζει στην «Κ» πως ό,τι είχε να πει για το θέμα το είπε δημοσίως. Ο πρόεδρος του ΔΗΣΥ είχε συχνές

συναντήσεις με τον Πρόεδρο το τελευταίο διάστημα, ωστόσο, σε αυτές, όπως αναφέρεται στην «Κ», εξέφραζε την άποψη πως η τελική απόφαση είναι του ίδιου του Προέδρου και πως όποια απόφαση λάβει, ο ίδιος και το κόμμα θα την στηρίξει. Σε ανακοίνωση Τύπου που εξέδωσε το κόμμα έδωσε μάλιστα τα εύσημα στον Ιωνά Νικολάου, «ο οποίος δεν αποδέχθηκε τη θέση του Γενικού Εισαγγελέα για να προφυλάξει το θεσμό από ανάλογες αναίτιες επιθέσεις που είδαν το φως της δημοσιότητας τις προηγούμενες μέρες».

Θέμα υποστηρίξις με συρά

Και η αλήθεια όπως φαίνεται είναι πως ο Πρόεδρος προσμέτρησε το πολιτικό κόστος που κάτι τέτοιο θα προκαλούσε, επιλέγοντας πρόσωπα που δεν θα αποτελούσαν προεκλογικά «casus belli» αλλά ταυτόχρονα θα ήταν της πλήρους εμπιστοσύνης του. Ο ίδιος παρακολουθεί με προσοχή έρευνες που τον δείχνουν να ανακάμπτει μετά και τη διαχείριση της πανδημίας και δεν θέλει να πάρει το κυβερνητικό έργο αλλά και το δικό του έρεισμα βήματα πίσω. Όλο αυτό βεβαίως άνοιξε και τη φημολογία

πως ο Πρόεδρος δεν κλείνει την πολιτική του αυλαία το 2023. Το τι ισχύει βεβαίως είναι νωρίς να διαφανεί.

Οι επιλογές δύο υπουργών του Νίκου Αναστασιάδη για τη θέση του γενικού εισαγγελέα και του βοηθού γενικού εισαγγελέα έχουν ήδη ανοίξει πολλές συζητήσεις. Υπάρχουν πολιτικοί κύκλοι που θεωρούν πως το μετριοπαθές του χαρακτήρα τους θα επιφέρει την «ειρήνη» μεταξύ θεσμών. Όπως σημειώνουν οι ίδιοι κύκλοι, ο κ. Σαββίδης μέσω της μεταρρύθμισης απέδειξε πως έχει την ικανότητα να συνεργάζεται με το Ανώτατο Δικαστήριο και αυτό έχει τη δική του σημασία, ενώ ο κ. Αγγελίδης γνωστός ποινικολόγος, θεωρείται πως θα παίξει σημαντικό ρόλο σε ποινικές υποθέσεις που εκκρεμούν. Δεν πρέπει να παραλείπονται βεβαίως και οι επικρίσεις, ότι πρώτη φορά επιλέγονται για τέτοια πόστα δύο υπουργοί παρούσας διακυβέρνησης και με αυτό τον τρόπο ο Πρόεδρος θα μπορεί να ελέγχει εν μέρει τη Νομική Υπηρεσία. Αξίζει να σημειωθεί πάντως πως πρώτη φορά διορίζεται γενικός εισαγγελέας προερχόμενος από την επαρχία Λεμεσού και όχι από τη Λευκωσία.

Δεύτερες σκέψεις για «επανασύνδεση» με την Τουρκία

Ανησυχία στα Κατεχόμενα από την αύξηση των κρουσμάτων – Εκφράζονται φόβοι για δεύτερο κύμα της πανδημίας

Του ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΓΙΑ

Το ενδεχόμενο ενός δεύτερου κύματος της πανδημίας του Covid-19 και κυρίως οι απαισιόδοξες προβλέψεις για την πορεία του κορωνοϊού στην Τουρκία προβληματίζουν την τουρκοκυπριακή κοινότητα, ενώ γίνονται δεύτερες σκέψεις για την επανασύνδεση με τα Κατεχόμενα. Σύμφωνα με το σχέδιο της «κυβέρνησης» του Ερσίν Τατάρ την 1η Ιουλίου αναμένεται να επαναρχίσουν οι πτήσεις από την Τουρκία και να επαναλειτουρηθούν τα λιμάνια. Ωστόσο, το πράσινο φως για μια τέτοια εξέλιξη θα πρέπει να δώσει το «Υπουργείο Υγείας», το οποίο παρακολουθεί την πορεία της πανδημίας τόσο στις ελεύθερες περιοχές όσο και στην Τουρκία.

Μία εβδομάδα πριν από την πιθανή επανασύνδεση των Κατεχομένων με την Τουρκία, εκπρόσωποι της «κυβέρνησης» και της ηγεσίας του Μουσταφά Ακιντζί αποφεύγουν να τοποθετηθούν σχετικά με την τελική απόφαση της τ/κ πλευράς για το ζήτημα των οδοφραγμάτων, του «αεροδρομίου» και των λιμανιών. «Μπορεί ορισμένα οδοφράγματα να τέθηκαν σε λειτουργία και τα σχέδιά μας να προβλέπουν την έναρξη των πτήσεων με την Τουρκία, ωστόσο όλα τα ενδεχόμενα είναι στο τραπέζι», τόνισε το πρωί της Τρίτης καλά ενημερωμένη τ/κ πηγή.

Ανησυχιακά μηνύματα

Την παρούσα στιγμή, το ενδιαφέρον των Τ/κ είναι επικεντρωμένο στην πορεία της πανδημίας στην Τουρκία. Ως γνωστόν, τις τελευταίες ημέρες, από την Τουρκία φτάνουν άκρως ανησυχιακά μηνύματα σχετικά με την πορεία του κορωνοϊού. Σε καθημερινή βάση, ο αριθμός των κρουσμάτων εξακολουθεί να είναι υψηλός. Και ο αριθμός των θανάτων από τον νέο ιό τείνει να ξεπεράσει τις 5.000.

Τη στιγμή που γραφόταν το συγκεκριμένο κείμενο, ο συνολικός αριθμός των κρουσμάτων στην Τουρκία ήταν 187.685. Η χώρα μετρούσε πλέον 4.950 θανάτους. Τις τελευταίες ημέρες, ο αριθμός των νέων κρουσμάτων παραμένει τετραψήφιος. Εξαιτίας του μεγάλου αριθμού κρουσμάτων, ορισμένες χώρες, όπως λ.χ. η Γερμανία έχουν εντάξει την Τουρκία στη λίστα των χωρών που έχουν μεγάλο ρίσκο. Ο υπουργός Υγείας της Τουρκίας, Φαχρεττιν Κοτζά, μαζί με τα καθυστερημένα μηνύματα που επικρατεί

Μπορεί ορισμένα οδοφράγματα να τέθηκαν σε λειτουργία και τα σχέδια να προβλέπουν την έναρξη των πτήσεων με την Τουρκία, ωστόσο όλα τα ενδεχόμενα είναι στο τραπέζι.

Ο συνολικός αριθμός των τεστ PCR παραμένει μικρός, ενώ οι εργαζόμενοι του τομέα υγείας καταγγέλλουν σοβαρές ελλείψεις στα μεγάλα νοσοκομεία και κέντρα υγείας των Κατεχομένων.

να περάσει στην τουρκική κοινωνία σε καθημερινή βάση, προειδοποιεί ότι οι πολίτες της Τουρκίας δεν έχουν άλλη επιλογή παρά να αποδώσουν ιδιαίτερη σημασία στα μέτρα προστασίας. Δίχως τη συμβολή των Τούρκων πολιτών, την τήρηση των αυστηρών μέτρων, όλα τα ενδεχόμενα παραμένουν στο τραπέζι. Τις τελευταίες ημέρες οι τουρκικές αρχές προχωρούν στη λήψη νέων, έκτακτων μέτρων προστασίας. Σε δεκάδες επαρχίες πλέον έχει απαγορευτεί η επίσκεψη σε δημόσιους χώρους χωρίς τη χρήση προστατευτικής μάσκας. Την ίδια ώρα, οι αρχές επανεξετάζουν την τελευαία εικόνα της πανδημίας και δεν αποκλείουν την εκ νέου ενεργοποίηση πιο αυστηρών

μέτρων, λ.χ. την απαγόρευση κυκλοφορίας, σε περίπτωση που τελικά η Τουρκία βρεθεί αντιμέτωπη με νέο κύμα της πανδημίας.

Ο φόβος των Τ/κ

Όπως ήταν αναμενόμενο η τ/κ κοινότητα στο σύνολο της παρακολουθεί με έντονο προβληματισμό τις εξελίξεις στην Τουρκία. Χαρακτηριστικό είναι το γεγονός ότι οι εθνικιστικές μερίδες της τ/κ κοινότητας, οι οποίες παραδοσιακά διατηρούν στενές σχέσεις με την Τουρκία, στα τέλη του Ιουνίου εμφανίζονται διχασμένες για το αν θα πρέπει τελικά να γίνει η επανασύνδεση με την Τουρκία.

Με την επαναλειτουργία του «αεροδρομίου» και των λιμανιών αναμένεται η άφιξη μεγάλου αριθμού πολιτών της Τουρκίας και τρίτων χωρών στα Κατεχόμενα. Μαζί με τους εργάτες, επιχειρηματίες και φοιτητές της Τουρκίας και τρίτων χωρών στα Κατεχόμενα αναμένεται να φτάσει και μεγάλος αριθμός Τούρκων τουριστών, οι οποίοι φέτος δεν θα έχουν τη δυνατότητα να επισκεφθούν δημοφιλείς τουριστικούς προορισμούς της Ευρώπης και του εξωτερικού, εξαιτίας της μεγάλης πανδημίας.

Πριν από λίγες ημέρες ο Μουσταφά Ακιντζί ζήτησε από την «κυβέρνηση» να προχωρήσει με μεγάλη προσοχή στο άνοιγμα του «αεροδρομίου» και των λιμανιών. Από τη δική του σκοπιά, το άνοιγμα πρέπει να γίνει με βάση τα τελευαία επιδημιολογικά δεδομένα και φυσικά τη γνωμάτευση των επιστημόνων και ιατρών.

Δεύτερες σκέψεις για το άνοιγμα προς την Τουρκία ακούγονται και στο εσωτερικό της «κυβέρνησης». Οι τελευταίες πληροφορίες θέλουν τον Κουντρέτ Όζερσάι να τπρεί επιφυλακτική στάση στο όλο ζήτημα. Παρόμοια στάση τηρούν και διάφορα στελέχη του μεγάλου συνεταιρισμού της «κυβέρνησης», του Κόμματος Εθνικής Ενότητας.

Απροετοίμαστοι

Στο επίκεντρο του μεγάλου προβληματισμού των Τ/κ βρίσκεται μια «πικρή» πραγματικότητα. Παρά τις υποσχέσεις της «κυβέρνησης» Τατάρ, τους προηγούμενους τέσσερις μήνες της πανδημίας, η τουρκοκυπριακή πλευρά δεν κατάφερε να λάβει τα αναγκαία μέτρα για να ενισχυθεί ο τομέας της υγείας. Σύμφωνα με Τ/κ επιστήμονες και ιατρούς η τ/κ πλευρά παραμένει απροετοίμαστη

απέναντι στο ενδεχόμενο ενός δεύτερου κύματος της πανδημίας.

Στις αρχές της πανδημίας, η «κυβέρνηση» Τατάρ υποσχέθηκε στους Τ/κ ένα νέο, σύγχρονο νοσοκομείο της πανδημίας. Περίπου τέσσερις μήνες μετά την κορύφωση της πανδημίας, το σχέδιο για το νέο νοσοκομείο παραμένει στο χαρτί. Την ίδια στιγμή, ο συνολικός αριθμός των τεστ PCR παραμένει μικρός και οι εργαζόμενοι του τομέα υγείας καταγγέλλουν σοβαρές ελλείψεις στα μεγάλα νοσοκομεία και κέντρα υγείας των Κατεχομένων.

«Οι δυνατότητές μας είναι περιορισμένες και οι αντοχές μας έχουν ήδη εξαντληθεί», επισημαίνει πηγή που γνωρίζει πολύ καλά τα δεδομένα και τις εξελίξεις, στο μεγαλύτερο νοσοκομείο της κατεχομένης Λευκωσίας. Οι εργαζόμενοι στο νοσοκομείο, νοσηλευτές και ιατροί δέχονται έντονες πιέσεις από την «κυβέρνηση» να μην κάνουν δηλώσεις. «Σε τι να πρωτοαναφερθώ;», αναρωτιέται η πηγή μας, η οποία προσθέτει τα εξής: «Οι προστατευτικές μάσκες, τα αντισηπτικά είναι περιορισμένα σε όλους του χώρους του Νοσοκομείου «Μπουράχ Ναλμπάντογλου». Το ιατρικό, νοσηλευτικό προσωπικό, οι εργάτες του νοσοκομείου εργάζονται με βάση απάνθρωπων ωρώντων εδώ και μήνες. Οι μισханές τεχνιτής αναπνοής είναι περιορισμένες. Υπό αυτές τις συνθήκες πώς να μην προβληματιστούμε για το άνοιγμα προς την Τουρκία και το ενδεχόμενο ενός νέου κύματος;».

Υπό παρακολούθηση

Εκτός από τη μετεξέλιξη της πανδημίας στην Τουρκία η τουρκοκυπριακή πλευρά παρακολουθεί με ιδιαίτερη προσοχή και τις τελευταίες πληροφορίες για τον Covid 19 στις ελεύθερες περιοχές. Όπως επισημαίνουν καλά ενημερωμένες πηγές, μπορεί τη Δευτέρα να λειτούργησαν μερικούς τα οδοφράγματα, ωστόσο ανά πάσα στιγμή, η απόφαση θα μπορούσε να αλλάξει ή ακόμη και να αποσυρθεί.

Την παρούσα περίοδο, η τ/κ πλευρά αποδίδει ιδιαίτερη σημασία στα νέα κρούσματα που εισέρχονται στην επικράτεια που ελέγχεται από την Κυπριακή Δημοκρατία μέσω των αεροδρομίων της Λάρνακας και της Πάφου. Αν και προς το παρόν, ο αριθμός των εισαγόμενων κρουσμάτων δεν προκαλεί μεγάλο προβληματισμό, το «Υπουργείο Υγείας» θεωρεί ότι χρειάζεται χρόνος για να καταλήξει σε τελικά συμπεράσματα.

Τα σενάρια για νέους υπουργούς

Πέραν των ονομάτων που έχουν ήδη ανακοινωθεί, ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει ο ανασχηματισμός που έπεται λόγω και της μετακίνησης των δύο υπουργών σε συνδυασμό με την αποχώρηση του Γιώργου Λακκοτρήνη. Πολύ πιθανό θεωρείται η μετακίνηση της Νατάσσας Πηλείδου στο Υπουργείο Ενέργειας. Μία μετακίνηση που ευνοεί τόσο η Πινδάρου όσο και η αστική Λευκωσία. Η κα Πηλείδου θεωρείται πετυχημένη στο πόστο της, με αποτέλεσμα κάποιοι από το Υπουργικό Συμβούλιο να σημειώνουν πως δεν θα έπρεπε να μετακινηθεί από τη θέση της, αλλά να επιλεγεί άλλο πρόσωπο για το Ενέργειας, με περισσότερη πολιτική υπόβαθρο και εμπειρία στα ενεργειακά. Το όνομα της γνωστής δικηγόρου Έμιλια Γιολπίτη επανέρχεται, με κάποιους να επισημαίνουν ότι θα αναλάβει το Υφυπουργείο Ναυτιλίας και άλλους το Υπουργείο Δικαιοσύνης. Για το Δικαιοσύνης ακούγεται και το όνομα της διευθύντριας των κεντρικών φυλακών Άννας Αριστοτέλους αλλά και της Επιτρόπου Νομοθεσίας Λουίζας Ζωννέτου. Υπάρχουν πάντως και κύκλοι που θεωρούν πιθανή την μετακίνηση του Κυριάκου Κούσιου από τη θέση του κυβερνητικού εκπροσώπου στο Υπουργείο Δικαιοσύνης. Το όνομά του, άλλωστε, ακολουθώντας εντόνως για εκείνη τη θέση, μετά και την παραίτηση του Ιωνά Νικολάου. Ενδιαφέρον παρουσιάζει πάντως το ποιος θα επιλεγεί για το Υπουργείο Άμυνας. Μέχρι το πρωί της Τρίτης, υπήρχε ερωτηματικό γύρω από το ποιον θα επιλέξει ο Πρόεδρος. Ακούστηκε βεβαίως εντόνως το όνομα νεαρού δικηγόρου από τη Λευκωσία.

ΑΡΘΡΟ

Του ΓΙΑΝΝΗ ΓΕΩΡΓΙΟΥΛΑ

Πώς φτάσαμε ως εδώ

Το ρολόι μετράει εδώ και μέρες αντίστροφα για το μέλλον της Μεσογείου. Τα σενάρια πολλά αλλά ο ταραξίας ένας. Η Τουρκία έχει ξεφύγει, όχι γιατί έχει τη στήριξη μεγάλων χωρών, αλλά γιατί όλοι οι εμείς δεν μπορούμε να συνεννοηθούμε εύκολα. Αφίσαμε το φίδι να μεγαλώσει τις τελευταίες δεκαετίες και τώρα προσπαθούμε να το πιάσουμε. Ο δυτικός κόσμος χρησιμοποιεί προς όφελός του την Τουρκία τα προηγούμενα χρόνια σε διάφορες περιπτώσεις (πολέμους) στην περιοχή. Στην Ελλάδα στο παρελθόν, συγκεκριμένες πολιτικές δυνάμεις δεν ήθελαν τους Αμερικανούς και το ΝΑΤΟ με βάσεις εξυπηρέτησης στη χώρα εν αντιθέσει με την Τουρκία που άνοιξε τις αγκάλες της. Πληρώνουμε τώρα την άρνηση κάποιων να καταλάβουν ποιο ήταν το συμφέρον της χώρας ώστε ως ισότιμα μέλη του ΝΑΤΟ και της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα έπρεπε να στηριζόμαστε τις «συμμαχικές επιχειρήσεις» στην ευρύτερη περιοχή. Από την άλλη, πάντα κάναμε μεγάλες πορείες που κατέληγαν και καταλήγουν ακόμα και σήμερα στην Αμερικανική προέβεια και φωνάζαμε συνθήματα για το πόσο κακοί είναι οι Αμερικάνοι, το ΝΑΤΟ η Ευρώπη και όλοι όσοι μας στηρίζουν οικονομικά και θεσμικά όποτε έχουμε πρόβλημα. Τα καλοκαίρια, όμως, τα ξεχνάμε όλα ως διά μαγείας, γιατί οι κάτοικοι των χωρών που ανήκουν στις παραπάνω συμμαχίες και ενώσεις έρχονται για διακοπές και αφήνουν μεγάλα ποσά στα ξενοδοχεία μας και τα μαγαζιά μας. Ζητάμε, επίσης, να μας φέρουν επενδύσεις δικαιωματικά. Έχουμε σκεφτεί πόσο κακό έγινε τις προηγούμενες δεκαετίες; Πήγαμε ποτέ πίσω στην ιστορία να δούμε τα γεγονότα ή απλώς ξεπλύνουμε τα πάντα στο όνομα των αγώνων για τον λαό; Έναν λαό που χρησιμοποιήθηκε με μέσο την ι-δεολογία. Τώρα κάποιοι μιλάνε για ανοικτά σύνορα, ρατσιστικές συμπεριφορές Ελλήνων σε μετανάστες, για δικαιώματα των Τούρκων που ήρθαν τους καταπατούμε και άλλα που αδυνατώ να απαριθμήσω. Καλό, λοιπόν, θα είναι οι σύγχρονοι ακτιβιστές να σκεφτούν με γνώμονα το εθνικό συμφέρον και να δώσουν τη δύναμη στον Έλληνα πρωθυπουργό να παλέψει, απέναντι στην τουρκική επεκτατική πολιτική. Μόνο μαζί θα καταφέρουμε να νικήσουμε το φίδι που έχει στο στόμα του ένα μεγάλο κομμάτι της Κύπρου και δεν έχει χορτάσει ακόμα. Είμαστε όλοι Έλληνες! Αριστεροί, κεντρώοι και δεξιοί.

Ο κ. Γιάννης Γεωργιούλας είναι σύμβουλος Στρατηγικής και Επιχειρήσεων.

Ζήμιωσαν λόγω μείωσης του τουρισμού και οι αγρότες

Αναζητεί νέους τρόπους στήριξης το Υπουργείο Γεωργίας και θέτει το ζήτημα ενώπιον της Ε.Ε.

Της **ΜΑΡΙΑΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ**

Οι πρώτες ενδείξεις της αρνητικής ει-κόνας για τον αγροτικό κόσμο, άρχισε να διαφαίνεται από τον Μάρτιο και τις πρώτες κιόλας μέρες της καραντίνας, όταν οι χώροι εστίασης παρέμειναν βάσει διαταγμάτων κλειστοί, με αποτέ-λεσμα η μόνη διέξοδος αγροτών για διά-θεση των κυπριακών προϊόντων, να είναι οι υπεραγορές οι φρουταρίες και τα κρεπωλεία. Χώροι δηλαδή από τους οποίους μπορούσαν να προμηθευτούν οι καταναλωτές για να καλύψουν τις κα-θημερινές τους ανάγκες σε τρόφιμα. Ω-στόσο με την απαγόρευση επισκέψεων σε σπίτια, και την απουσία συναθροί-σεων, ήταν σαφές ότι και πάλι υπήρχε υπερπροσφορά προϊόντων στην αγορά σε σχέση με την κατανάλωση. Κάτι που αναδείχθηκε περισσότερο την περίοδο

Η εγχώρια αγορά δεν μπορεί να απορροφήσει την παρα-γωγή, ενώ η ζήτηση για εξα-γωγές παραμένει στα ίδια όπως κάθε χρόνο, έπιπεδα.

του Πάσχα τον Απρίλιο, κυρίως δε για τους αιγοπροβατοτρόφους και τους κοι-ροτρόφους, αφού οι πωλήσεις δεν κα-τέγραψαν τις επιδόσεις προηγούμενων χρόνων, ενώ λόγω της μειωμένης ζήτη-σης, έπεσαν και οι τιμές.

Τη σκυτάλη πήραν ο Μάιος και ο Ι-ούνιος, μήνες κατά τους οποίους αρχίζει παραδοσιακά κάθε χρόνο αυξημένη κι-νητικότητα σε εστιατόρια και ξενοδο-χεία λόγω της έναρξης της καλοκαιρινής τουριστικής περιόδου. Ωστόσο, φέτος με μηδενικές τουριστικές αφίξεις, η συντριπτική πλειψηφία των ξενοδο-χείων παρέμειναν κλειστά, όπως κλει-στοί παρέμειναν και οι χώροι εστίασης στις τουριστικές περιοχές. Υπολογίζεται ότι από την πύα της κατανάλωσης, ένα ποσοστό γύρω στο 50-60% απορροφάται από τον τουρισμό.

Με αυτά τα δεδομένα, οι επόμενοι μήνες προδιαγράφονται μάλλον αρνη-τικοί για τους παραγωγούς, αφού και

οι πιο αισιόδοξες εκτιμήσεις για τον τουρισμό κάνουν λόγο για αφίξεις μει-ωμένες φέτος κατά 70%.

Λιγότερη κατανάλωση

Το γεγονός ότι τα πλείστα ξενοδοχεία παραμένουν κλειστά, τα εστιατόρια στις τουριστικές περιοχές υπολειπόμενα, και οι αφίξεις θα είναι μειωμένες, έχουν αλυσιδωτές επιπτώσεις στον πρωτογενή τομέα. Από τον Δεκέμβριο κιόλας, πολύ πριν η κατάσταση εκτροχιαστεί λόγω πανδημίας, οι παραγωγοί προχώρησαν σε φυτεύσεις χωραφιών, υπολογίζοντας όπως κάθε χρόνο και τις ποσότητες τις οποίες θα απορροφούσε ο τουριστικός τομέας. Πλέον πολλά προϊόντα έχουν μείνει αδιάθετα. Για παράδειγμα η κα-τανάλωση σε αγουράκια και ντομάτες έχει μειωθεί πέραν του 60%. Χαμένη χρο-νιά θα μπορούσε να χαρακτηριστεί το 2020 για τον αγροτικό κόσμο που στοχεύει στην καλύτερη περίπτωση, σε περιορισμό των ζημιών, ενώ σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να μιλά για κέρδη. Και δεν πρόκειται για υπερβολή από τη στιγμή που ο κορωνοϊός ήρθε να προστεθεί στο ήδη αρνητικό κλίμα που υπήρχε στον α-γροτικό κόσμο λόγω των έντονων και-ρικών συνθηκών του Ιανουαρίου που κα-τέστρεψε τις καλλιέργειες.

Εχασαν από εξαγωγές

Από την άλλη, οι καιρικές συνθήκες είχαν ως αποτέλεσμα, ορισμένες καλ-λιέργειες, οι οποίες φυτεύονται τον Ια-νουάριο, όπως είναι οι πατάτες, να φυ-τευτούν με καθυστέρηση ενός μήνα και φυσικά να καθυστερήσει και η συγκομιδή. Αποτέλεσμα της εξέλιξης αυτής ήταν να χαθεί πολύτιμος χρόνος στις εξαγωγές σε χώρες όπως είναι η Γερμανία, η Ελλάδα και η Μεγάλη Βρετανία, οι οποίες απορ-ροφούν το μεγαλύτερο μέρος των εξα-γωγών. Όπως εξηγεί ο γ.γ. του Παναγρο-τικού Τάσος Γιαπώνης, μέχρι να φτάσει η κυπριακή πατάτα σε αυτές τις χώρες, είχαν ήδη διατεθεί στην αγορά ποσότητες της εγχώριας παραγωγής της εκάστοτε χώρας, με αποτέλεσμα να πέσουν προς τα κάτω οι τιμές και οι εξαγωγές να μη συμφέρουν τελικά στους πατατοπαρα-γωγούς. Πλέον οι πατατοπαραγωγοί προ-τιμούν να φυλάζουν τις πατάτες σε ψυγεία και να τις πωλήσουν αργότερα σε καλύ-

Με κλειστά ξενοδοχεία και εστιατόρια, περίπου το 60% των οπωροκηπευτικών παραμένουν αδιάθετα.

Ζημιές 50% για τους παραγωγούς πατατών.

τερη τιμή. Αυτό σημαίνει ότι ούτε η αύ-ξηση των εξαγωγών αποτελεί λύση και διέξοδο για την ποσότητα των κυπριακών πατατών, ενώ ως αποτέλεσμα της κατά-στασης υπολογίζεται ότι έχει ζημιώσει το 50% της παραγωγής.

Προβλήματα και με ελαιόλαδο

Και ενώ στα περισσότερα προϊόντα υπάρχει περίσσεια αποθεμάτων, αυτό δεν ισχύει στην περίπτωση του ελαιο-

Ποιοι θα πάρουν από τα 10,5 εκατομμύρια ευρώ

Μέχρι στιγμής τα μέτρα που έχουν ληφθεί για αντιμετώπιση των επιπτώ-σεων της πανδημίας, ανέρχονται στα 10,5 εκατομμύρια ευρώ. Σύμφωνα με στοιχεία του Υπουργείου Γεωργίας, τον Ιούνιο προγραμματίζεται η στήρι-ξη στους αιγοπροβατοτρόφους ύ-ψους 1,5 εκατ. ευρώ. Υλοποιείται πα-ράλληλα η παραχώρηση δωρεάν πο-σότητας νερού ίσης με το 20% της κα-τανάλωσης Μαρτίου-Ιουνίου του 2020 αξίας 412 χιλιάδων ευρώ. Σε γραμμή υλοποίησης βρίσκεται και η μη επιβολή τέλους υπερκατανάλωσης νερού ύψους 400 χιλιάδων ευρώ, κα-τάναλωσης Μαρτίου-Ιουνίου του 2020 αξίας 412 χιλιάδων ευρώ. Σε γραμμή υλοποίησης βρίσκεται και η μη επιβολή τέλους υπερκατανάλωσης νερού ύψους 400 χιλιάδων ευρώ, κα-τάναλωσης Μαρτίου-Ιουνίου του 2020 αξίας 412 χιλιάδων ευρώ. Σε γραμμή υλοποίησης βρίσκεται και η μη επιβολή τέλους υπερκατανάλωσης νερού ύψους 400 χιλιάδων ευρώ, κα-τάναλωσης Μαρτίου-Ιουνίου του 2020 αξίας 412 χιλιάδων ευρώ. Σε γραμμή υλοποίησης βρίσκεται και η μη επιβολή τέλους υπερκατανάλωσης νερού ύψους 400 χιλιάδων ευρώ, κα-τάναλωσης Μαρτίου-Ιουνίου του 2020 αξίας 412 χιλιάδων ευρώ.

λάδου. Όπως εξηγεί ο κ. Γιαπώνης, ο καύσωνας Μαΐου, έχει επηρεάσει τον ανθό της ελιάς, με αποτέλεσμα τα ελαι-όδεντρα να μην μπορούν να δώσουν τις ποσότητες ελαιολάδου και ελιών προη-γούμενων ετών. Αυτό έχει επηρεάσει γύρω στο 40-50% της ελαιοπαραγωγής. Ωστόσο, σημειώσε, δεν αναμένεται να υπάρχει έλλειψη στην αγορά, λόγω του ότι οι ανάγκες θα συνεχίσουν να καλύ-πτονται από το στοκ που έμεινε αδιάθετο

1,85 εκατ. ευρώ αφορά τους πατατο-παραγωγούς και την αποκατάσταση του εισοδήματός τους. Ποσό 600 χι-λιάδων ευρώ αφορά τη στήριξη σε παραγωγούς λαχανικών, αρωματικών και φρούλας, 500 χιλιάδες ευρώ θα δοθούν ως στήριξη σε ανθοκόμους και ιδιοκτήτες φυτωρίων, και 100 χι-λιάδες ευρώ θα δοθεί στους καλλιερ-γητές εσπεριδοειδών. Επίσης, 150 χι-λιάδες ευρώ θα δοθεί ως στήριξη σε παραγωγούς που πωλούσαν τα προϊό-ντα τους μόνο σε λαϊκές αγορές, ενώ 450 χιλιάδες ευρώ θα δοθεί για στή-ριξη σε γεωργούς εκτός κυβερνητι-κής και η στήριξη στους ψαράδες ύ-ψους 750 χιλιάδων ευρώ. Άλλα 5,85 εκατ. ευρώ αναμένεται να καταβλη-θούν τον Σεπτέμβριο. Από αυτά ποσό

λόγω της απουσίας της τουριστικής κα-τανάλωσης. Οι ζημιές για τα ελαιοτριβεία είναι τεράστια σημειώνει ο Παναγορτικός και καλεί το Υπουργείο να διευρύνει τον κατάλογο των αγροτικών κλάδων, οι ο-ποίοι θα πρέπει να συμπεριληφθούν στα προγράμματα στήριξης. Μια τέτοια πε-ρίπτωση είναι και οι παραγωγοί τρια-νάφυλλων στον Αγρό, οι οποίοι επίσης αντιμετωπίζουν σοβαρότατα προβλή-ματα.

Ψάχνουν λύσεις για τα καρπούζια

Όπως πληροφορείται η «Κ», κατά τη χθε-σινή συνεδρία του Συμβουλίου των Υ-πουργών Γεωργίας της Ε.Ε., ο Κώστας Καδής έθεσε νέες προτάσεις για μέτρα τα οποία μπορούν να ληφθούν σε τοπικό αλλά και ευρωπαϊκό επίπεδο. Βασική ει-σήγηση ήταν το κατά πόσο μπορεί να δοθεί η δυνατότητα από την Κομισιόν να αξιοποιηθεί από 1-2% των κονδυλίων του προγράμματος αγροτικής ανάπτυξης για στήριξη του αγροτικού τομέα. Πρό-κειται για 2-5 εκατ. ευρώ ποσό στο οποίο σύμφωνα με τον κ. Καδή δεν αποκλείεται να περιληφθούν μέτρα τα οποία ήδη έχουν τρέξει. Η έγκριση της Κομισιόν για αυτό το βήμα θα ξεκλειδώσει μέτρα τα οποία θα απευθύνονται σε ομάδες που δεν καλύφθηκαν από τα μέτρα που έχουν ήδη εξαγγελθεί, όπως για παράδειγμα τους παραγωγούς καρπούζιου. Στην προ-κειμένη περίπτωση αυτό που μελετάται από το Υπουργείο είναι σε συγκεκριμένα τεμάχια στα οποία η καλλιέργεια είναι σε εξέλιξη, να σταματήσει η παραγωγή τους πριν την ολοκλήρωση της καλλιέρ-γειας. Με αυτό τον τρόπο αναμένεται ότι θα επιτευχθεί εξοικονόμηση εξόδων για τους αγρότες, και από την άλλη θα πε-ριοριστεί η περίσσεια αποθεμάτων στην αγορά ώστε να επανέλθει και η τιμή τους σε αποδεκτά επίπεδα για τους παραγο-υούς. Ταυτόχρονα οι παραγωγοί των συ-γκεκριμένων τεμαχίων θα λάβουν α-ζημίωση. Φυσικά, επισήμανε ο κ. Καδής, αιτήματα έχουν φτάσει στο Υπουργείο από όλους τους αγροτικούς κλάδους και ήδη έχουν εγκριθεί δύο πακέτα στήριξης για τον αγροτικό κόσμο, στις 26 Μαρτίου και στις 7 Μαΐου. Το πρώτο πακέτο πε-ριλαμβάνει, μεταξύ άλλων, παραχώρηση δωρεάν ποσότητας νερού προς τους γε-ωργούς που υδροδοτούνται από κυβερ-νητικά υδατικά έργα, διευκολύνσεις για την αποπληρωμή των τιμολογίων νερού, μη επιβολή τέλους υπερκατανάλωσης νερού για το 2019 και μη αποκοπή του νερού σε αγρότες και αγροτικές επιχει-ρήσεις λόγω καθυστέρημένων οφειλών. Στο δεύτερο πακέτο το Υπουργείο εστίασε σε μέτρα στήριξης εκτός από τους αιγο-προβατοτρόφους, τους αμπελοργούς, που αντιμετωπίζουν πρόβλημα λόγω μει-ωμένων ζήτησης οινοποιήσιμων σταφυ-λιών, ως αποτέλεσμα της χαμηλής κατα-νάλωσης κυπριακού κρασιού που προ-κύπτει από την αναστολή εργασιών των ξενοδοχείων και των τουριστικών επι-χειρήσεων, τους παραγωγούς λαχανικών, φρέσκων αρωματικών φυτών και φρού-ουλας, λόγω περιορισμένης ζήτησης και για διαχείριση του ρίσκου της άγνοστης μελλοντικής ζήτησης για τα προϊόντα τους. Το σχέδιο αφορά επίσης τους αν-θοκόμους και ιδιοκτήτες φυτωρίων, λόγω καταστροφής των προϊόντων τους που δεν διατέθηκαν, τους παραγωγούς που επηρεάστηκαν από το κλείσιμο των λαϊ-κών αγορών, τους καλλιεργητές εσπερι-δοειδών με όψιμες ποικιλίες πορτοκαλιών, λόγω δυσκολιών στη συγκομιδή και στη διάθεσή τους στην αγορά. Πρόκειται για μέτρα ύψους 4,6 εκατομμυρίων ευρώ.

Πωλήθηκε το 70% των διαμερισμάτων του Castle Residences

Στο τεχνικό νησί που βρίσκεται στην καρδιά της μαρίνας Λεμεσού – Ολοκληρώνονται σύντομα οι εργασίες σε όλους τους ορόφους

Της **ΑΝΤΡΗΣ ΘΡΑΣΥΒΟΥΛΟΥ**

Εντατικά συνεχίζονται οι εργασίες για την ολοκλήρωση του συγκροτήματος διαμερισμάτων Castle Residences, οι ο-ποιές εξαιτίας των περιοριστικών μέτρων λόγω του κορωνοϊού είχαν διακοπεί, όπως πολλά μεγάλα έργα στο νησί. Το project αποτελεί την τελευταία φάση της οικι-στικής ανάπτυξης της Μαρίνας Λεμεσού, που ξεκίνησε το 2010. Με την ολοκλή-ρωση της κατασκευής και την παράδοσή του, που αναμένεται σύντομα, πέφτει η αυλαία του συνολικού έργου. Όπως πλη-ροφορείται η «Κ», η διαδικασία της ανέ-γερσης βρίσκεται σε πολύ καλό στάδιο

Οι αγοραστές των ακινήτων προέρχονται από 37 διαφο-ρετικές εθνικότητες, μεταξύ αυτών και αρκετοί Κύπριοι.

και αναμένεται σύντομα το έργο να πάρει σάρκα και οστά πάνω στο ιδιωτικό νησί στην καρδιά της Μαρίνας Λεμεσού. Οι εργασίες διεξάγονται σε όλους τους ο-ρόφους του συγκροτήματος.

Το συγκρότημα διαθέτει συνολικά 211 πολυτελή διαμερίσματα. Περιλαμβάνει διαμερίσματα δύο, τριών και τεσσάρων υπνοδωματίων και μεζονέτες με καλυ-μένες και ακάλυπτες βεράντες ή sundecks. Μέχρι στιγμής, έχει πωληθεί το 70% των κατοικιών των συγκροτημάτων. Αυτή τη στιγμή παραμένουν διαθέσιμα 19 διαμε-ρίσματα δύο υπνοδωματίων. Η πρόσφατη αυτή σειρά διαμερισμάτων του έργου α-ποτελείται από συνολικά 61 κατοικίες, οι οποίες διαθέτουν απρόσκοπτη θέα στη Μαρίνα, στο απέραντο γαλάζιο και στην παραθαλάσσια πόλη της Λεμεσού,

Τα διαμερίσματα προσφέρουν θέα 360 μοιρών προς τη Μεσόγειο και την πόλη της Λεμεσού. Οι τιμές των διαμερισμάτων ξεκινούν από 2 εκατομμύρια ευρώ.

ενώ περιβάλλονται από θάλασσα και η πρόσβαση στο νησί όπου είναι κτισμένα, γίνεται μέσω ιδιωτικών γέφυρας.

Τα διαμερίσματα προσφέρουν θέα 360 μοιρών προς τη Μεσόγειο και την πόλη της Λεμεσού. Οι τιμές των διαμερισμάτων ξεκινούν από 2 εκατομμύρια ευρώ. «Οι κατοικίες του συγκροτήματος Castle

Residences, αποτελούν μια ύστατη ευ-καιρία για να αποκτήσει κανείς διαμέρισμα στην πιο συναρπαστική μαρίνα της πε-ριοχής», σημειώνει η υπεύθυνη Μάρκε-τινγκ και Δημοσίων Σχέσεων της Μαρίνας Λεμεσού, Μαρία Νικολάου.

Οι ιδιοκτήτες θα επωφελούνται από εγκαταστάσεις όπως κοινόχρηστες πι-

σίνες, ιδιωτικούς υπόγειους χώρους στάθμευσης, αποθηκευτικούς χώρους, 24ωρη ασφάλεια, υπηρεσίες concierge, ενοικιάσεων και διαχείρισης ακινήτων, και με προνομιακές θέσεις ελλειμνισμού εφραπόμενες στο νησί όπου είναι κτι-σμένα τα διαμερίσματα. Επιπλέον θα έ-χουν άμεση πρόσβαση στα εστιατόρια,

τα καταστήματα, το σπα, το γυμναστή-ριο, το πολιτιστικό κέντρο και τις άλλες υπηρεσίες που βρίσκονται εντός της Μαρίνας.

Το προφίλ των αγοραστών

Οι αγοραστές των ακινήτων προέρ-χονται εκτός από Κύπριους από 37 δια-

φορετικές εθνικότητες. Το προϊόν θεω-ρείται επιτυχημένο δελεάζοντας ένα ευρύ δημογραφικό κοινό. Πρόκειται για χρή-στες του τρόπου ζωής που απολαμβάνουν να είναι μέρος μιας ευρείας ανάπτυξης, σε μια superyacht μαρίνα στην καρδιά της ακμάζουσας Λεμεσού. Να σημειωθεί ότι πολλοί από τους κατοίκους στη μαρίνα Λεμεσού χρησιμοποιούν τα διαμερίσματα ή τις επαύλεις ως δεύτερο τους σπίτι κατά τη διάρκεια των διακοπών τους, ενώ ένας μεγάλος αριθμός των αγοραστών ζουν μόνιμα στη μαρίνα. Το έργο προσελκύει επίσης ιδιοκτήτες σκαφών που ζουν στη Λεμεσό ή σε κοντινές πόλεις και επιθυ-μούν να έχουν τα σκάφη τους στη μαρίνα ετησίως, αλλά και επισκέπτες από τη Μέ-ση Ανατολή, τη Ρωσία και τις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής. Η πληρότητα της μαρίνας σήμερα φτάνει μέχρι και το 60%.

Στο μεταξύ, σε σχέση με τα περιορι-στικά μέτρα για τον κορωνοϊό, σε ό, τι α-φορά στα σκάφη αναψυχής που έρχονται στην Κύπρο από χώρες της Κατηγορίας Α, από τις 20 Ιουνίου δεν απαιτείται η διενέργεια μοριακής εξέτασης και προ-σκόμιση πιστοποιητικού με αρνητικό α-ποτέλεσμα για τον κορωνοϊό. Σε σχέση με σκάφη αναψυχής που προέρχονται από τις χώρες κατηγορίας Β οι επιβαίνο-ντες προσκομίζουν αρνητικό πιστοποιη-τικό μοριακής εξέτασης για τον κορωνοϊό με ισχύ 72 ώρες πριν από την αναχώρηση του σκάφους.

Να σημειωθεί ότι σε καθημερινή βάση, τη μαρίνα επισκέπτονται και χιλιάδες ντόπιοι και τουρίστες, οι οποίοι απολαμ-βάνουν τις διάφορες επιλογές για φαγητό, ψώνια και πολιτιστικές δραστηριότητες που προσφέρονται. Η επισκεψιμότητα στη Μαρίνα Λεμεσού τις τελευταίες δύο εβδομάδες ανέρχεται στο ποσοστό του 85% σε σχέση με την ίδια περίοδο την προηγούμενη χρονιά.

Το μήνυμα

Η καγκελάριος της Γερμανίας, Άγκελα Μέρκελ, που την 1η Ιουλίου αναλαμβάνει την εξάμνη προεδρία της Ε.Ε., είπε στους ομολόγους της στην τηλεδιάσκεψη της Παρασκευής ότι θέτουν σε κίνδυνο την ανάκαμψη της ευρωπαϊκής οικονομίας αν δεν συμφωνήσουν σε ένα μεγάλο πακέτο τόνωσης τον ερχόμενο μήνα.

Το στοίχημα

Η ενσωμάτωση του Next Generation EU στον μακροπρόθεσμο προϋπολογισμό της Ενωσης και το τεράστιο μέγεθός του έφεραν την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στο επίκεντρο της εκστρατείας για την ανάκαμψη της Ε.Ε. – και, αν εγκριθεί, θα αποτελέσει μεγάλη προσωπική επιτυχία της πρόεδρου της Κομισιόν, Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν.

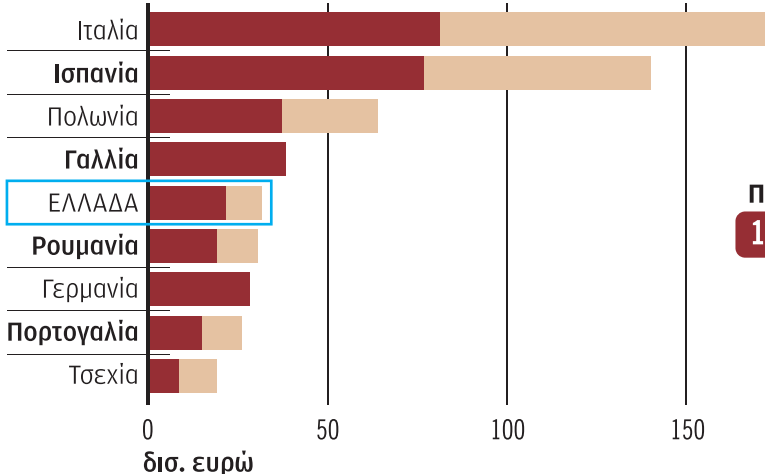
Σε κρίσιμη θέση

Καθώς η σκυτάλη περνάει από την Επιτροπή στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, ο πρόεδρος του, Σαρλ Μισέλ θα έχει ζωτικό ρόλο στην προσπάθεια να γεφυρωθούν οι διαφορές μεταξύ των κρατών-μελών. Η κοινή θέση Γαλλίας - Γερμανίας και η πίεση της κρίσης θα τον βοηθήσουν να αποφύγει ένα νέο ναυάγιο σαν αυτό του Φεβρουαρίου.

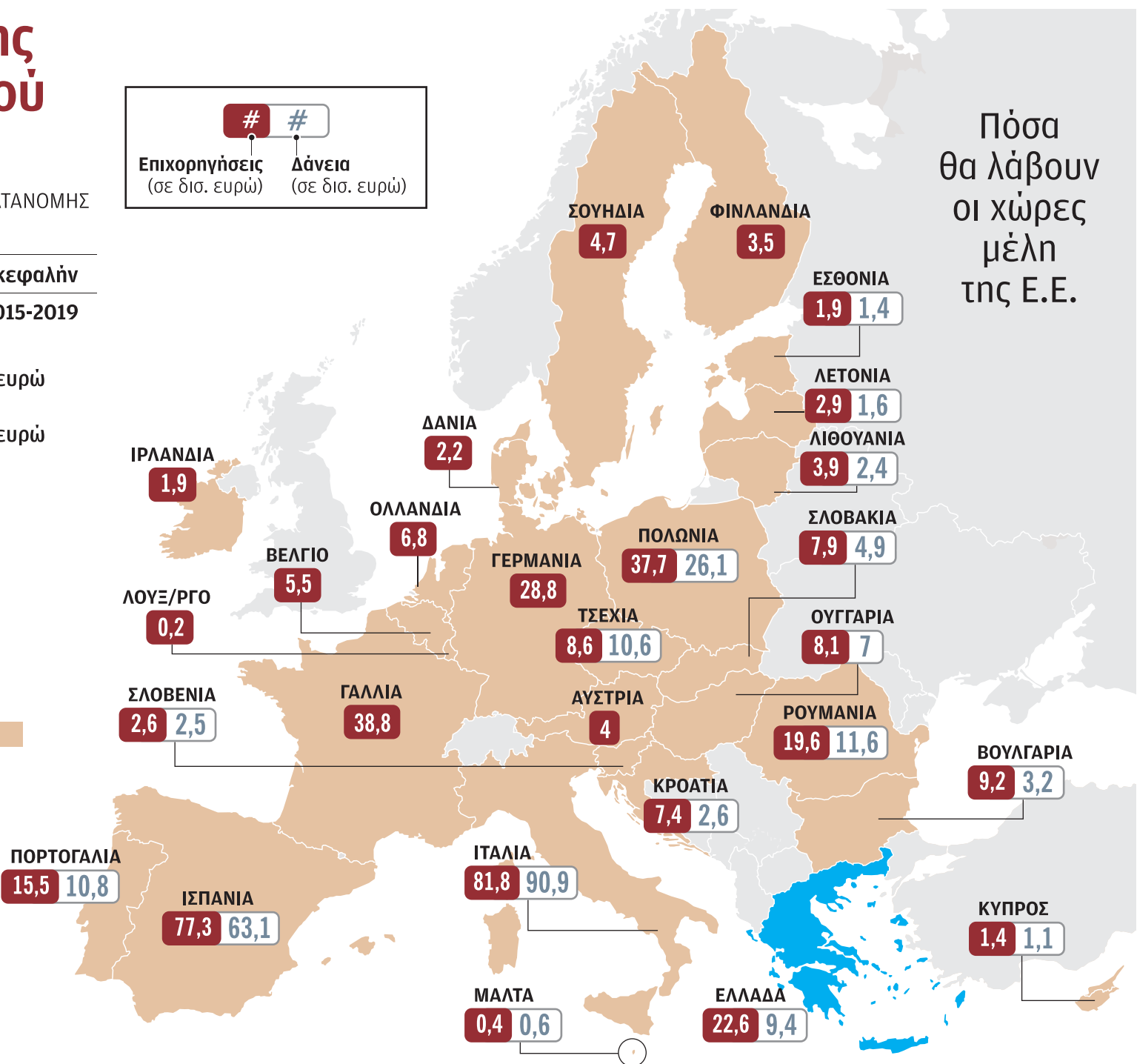
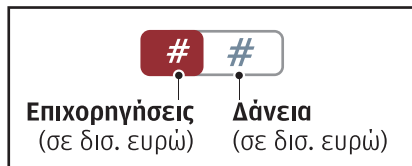
Το σχέδιο αντιμετώπισης της κρίσης του κορωνοϊού

Αναλογία επιχορηγήσεων - δανείων

ΠΗΓΗ: Bloomberg

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Σκληρό παζάρι για το «πακέτο» των 750 δισ.

Οι ενστάσεις των βόρειων χωρών για το Ταμείο Ανάκαμψης και τα «αγκάθια» του σχεδίου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Του ανταποκριτή μας στις ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ
ΓΙΑΝΝΗ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ

Το έναυσμα για το μεγάλο παζάρι, που αναμένεται να διαρκέσει τουλάχιστον έως τα τέλη Ιουλίου, για τον νέο επταετή προϋπολογισμό της Ε.Ε. (Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο) και το πακέτο ανάκαμψης που έχει προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, δόθηκε με την τηλεδιάσκεψη κορυφής της Παρασκευής. Ήταν η πρώτη φορά που συζητήθηκαν σε επίπεδο ηγετών τα σύνθετα ζητήματα που συνδέονται με το πακέτο ανάκαμψης, το επονομαζόμενο Next Generation EU, το οποίο η Επιτροπή πρότεινε στα τέλη του περασμένου μήνα να διαθεθεί 750 δισ. ευρώ στα κράτη-μέλη σε βάθος τετραετίας (2021-4) – τα 500 δισ. σε επιχορηγήσεις και άλλα 250

δισ. σε δάνεια. Οι πόροι, σύμφωνα με την πρόταση, θα αντληθούν με δανεισμό της ίδιας της Επιτροπής στις αγορές – σε μία κλίμακα άνευ προηγουμένου, που σε ορισμένες χώρες δημιουργεί προβληματισμό σχετικά με το αν είναι συμβατή με τις ευρωπαϊκές συνθήκες. Όπως ανέφερε υψηλόβαθμος κοινοτικός αξιωματούχος την περασμένη εβδομάδα, ένας από τους λόγους που καθυστέρησε η κατάθεση της πρότασης της Επιτροπής, πέρα από τις εντατικές διαβουλεύσεις της Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν με τα κράτη-μέλη για να διασφαλιστεί ότι κανείς δεν θα την απέρριπτε ευθύς εξαρχής, ήταν το βάρος που δόθηκε στη νομική της θωράκιση.

Τα βασικά ζητήματα που διαχόζουν τους «27» σχετικά με το πακέτο ανάκαμψης περιλαμβάνουν το μέγεθος του πακέτου, τον επιμερισμό μεταξύ επιχορηγήσεων

Το σχέδιο της Κομισιόν δεν έχει ακόμη καταλήξει στη διαδικασία με την οποία θα εγκρίνεται η χορήγηση των πόρων.

και δανείων, τα κριτήρια κατανομής των πόρων, τη διάρκεια ζωής του εργαλείου και τη διαδικασία έγκρισης των δαπανών. Το επόμενο βήμα είναι η παρουσίαση από τον πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Σαρλ Μισέλ ενός «διαπραγματευτικού πλαισίου» (negotiation box) για το ΠΔΠ και το πακέτο ανάκαμψης, βάσει του οποίου θα ξεκινήσει η λεπτομερής διαπραγμάτευση. Ο κ. Μισέλ είπε την Πα-

ρασκευή ότι θα συγκαλέσει σύνοδο με φυσική παρουσία «στα μέσα Ιουλίου» για την επίτευξη συμφωνίας. Δεν είναι λίγοι εκείνοι που πιστεύουν ότι θα χρειαστεί και δεύτερη σύνοδος εντός του Ιουλίου, ενώ οι πλέον απαισιόδοχοι μιλούν για συνέχιση των διαπραγματεύσεων μέσα στον Αύγουστο. «Αν κάνεις σχεδιασμό για δύο συνόδους, αποκλείεται να φτάσεις σε συμφωνία σε μία», σχολιάζει σχετικά υψηλόβαθμη κοινοτική αξιωματούχος. Η πιθανότερη ημερομηνία αυτή τη στιγμή για την πρώτη σύνοδο με φυσική παρουσία μετά τον Φεβρουάριο είναι η 16η και 17η Ιουλίου. Η ανάγκη συμφωνίας πριν από το τέλος του καλοκαιριού είναι επιτακτική. Πρέπει να υπάρξει χρόνος στη συνέχεια να γίνουν οι αναγκαίες διαβουλεύσεις ώστε να εγκριθεί η συμφωνία και από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, ενώ ακολουθεί

η χρονοβόρος διαδικασία κοινοβουλευτικής κύρωσης σε 15 κράτη-μέλη –μεταξύ των οποίων και η Ελλάδα– της απόφασης για αύξηση της οροφής (headroom) των ιδίων πόρων του ΠΔΠ, η οποία θα επιτρέψει στην Κομισιόν να δανειστεί τα 750 δισ. (ή όποιο είναι το τελικό ποσό) στις αγορές. Όλα αυτά πρέπει να έχουν γίνει πριν από το τέλος της χρονιάς.

Οι χώρες του Νότου πάντως αναμφίβολα επείγονται περισσότερο για την ταχεία εκταμίευση των πόρων. Από την οπτική αυτή, οι ενστάσεις ορισμένων βόρειων χωρών για τις ασάφειες στην πρόταση της Επιτροπής, ειδικά όσον αφορά τη διαδικασία με την οποία θα εγκρίνεται η χορήγηση των κονδυλίων, είναι ένας μοχλός πίεσης για να αποσπάσουν παραχωρήσεις από τις χώρες που έχουν πιο άμεση ανάγκη στήριξης.

Αυστηρό έλεγχο των δαπανών ζητούν Ολλανδία, Σουηδία, Δανία, Αυστρία

Σχετικά με το πακέτο των 750 δισ. ευρώ, διπλωματικές πηγές προερχόμενες από τη «φριδωλή» συμμαχία (Ολλανδία, Σουηδία, Δανία, Αυστρία), χωρίς να καταθέτουν συγκεκριμένες εναλλακτικές προτάσεις, επιμένουν ότι το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο (δηλαδή τα υπόλοιπα κράτη-μέλη) πρέπει να έχει μεγαλύτερο λόγο στη διαδικασία με την οποία θα εγκρίνονται τα εθνικά σχέδια «ανάκαμψης και ανθεκτικότητας».

Υπενθυμίζεται ότι η Κομισιόν έχει προτείνει μια διαδικασία βάσει της λεγόμενης «επιτροπολογίας» (comitology), όπου η έγκριση του σχεδίου κάθε χώρας θα αποφασίζεται από την ίδια, λαμβάνοντας υπόψη τις «δεσμευτικές συμβουλές» του

Συμβουλίου (χωρίς ωστόσο να απαιτείται ομοφωνία των κρατών-μελών για να δοθεί το πράσινο φως).

Η διάθεση των «4» να αποδεχθούν μεγάλο μέρος του τελικού πακέτου να αποτελείται από επιχορηγήσεις αντί για δάνεια θα εξαρτηθεί από την ικανοποίησή τους σχετικά με την αυστηρή επιτήρηση των δαπανών.

Πρόκειται για τη δυνητικά πιο εκπνεκτική διαφωνία. Κοινοτικοί αξιωματούχοι και διπλωμάτες τονίζουν με κάθε ευκαιρία ότι η κρίση του κορωνοϊού είναι διαφορετική από την ευρωκρίση: είναι ένα εξωγενές σοκ, που δεν προέκυψε από τις διαρθρωτικές αδυναμίες της μιας ή της άλλης χώρας και δεν απαιτεί προγράμματα

Η επιμονή των «4» θυμίζει στους Νότιους τις δύσκολες εποχές των μνημονίων.

μακροοικονομικής προσαρμογής για να ξεπεραστεί. Η επιμονή ωστόσο των «4» για πιο αυστηρούς όρους όσον αφορά την έγκριση των δαπανών του πακέτου ανάκαμψης, και ειδικά οι πιέσεις για ενισχυμένο ρόλο των κρατών-μελών στη διαδικασία, απειλούν να τη μετατρέψουν σε κάτι που θα θυμίζει δυσοίωνα τα προγράμματα προσαρμογής της προηγούμενης περιόδου. Είναι ενδεικτικό της τοξικής

κληρονομιάς του 2010-15 ότι καμία χώρα του Νότου δεν έχει προσφύγει στη νέα πιστωτική γραμμή του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας, παρότι συνεπάγεται σημαντική εξοικονόμηση πόρων και δεν συνοδεύεται από αιρεσιμότητα μνημονιακού τύπου.

Επιπλέον, οι «4» θέτουν ζητήματα σχετικά με τη δυνατότητα απορρόφησης των ποσών και ζητούν το πακέτο να μετατραπεί από τετραετές σε διετές (να λήγει δηλαδή στο τέλος του 2022). Μία πηγή εκτίμησε πως το τελικό πακέτο θα μειωθεί περίπου στα 500 δισ. ευρώ – χωρίς να διευκρινίζει τι ποσοστό θα είναι απευθείας επιχορηγήσεις.

Πέραν των «4», δύσκολη περίπτωση

θα είναι και η Φινλανδία, οι διατάξεις στο σύνταγμα της οποίας σχετίζονται με τη δημοσιονομική κυριαρχία δημιουργούν νομικό κώλυμα για τη συμμετοχή της στην κοινή έκδοση χρέους μέσω της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Εσθονία, από την πλευρά της, θεωρεί ότι τιμωρείται στην κατανομή των πόρων για τη σημαντική οικονομική πρόοδο που έχει πετύχει την τελευταία δεκαετία. Αδίκαια θεωρεί τον εαυτό του και το Βέλγιο, το οποίο έχει καταγράψει τους περισσότερους θανάτους κατά κεφαλήν από τον κορωνοϊό στον κόσμο και του οποίου το δημόσιο χρέος αγγίζει το 100% του ΑΕΠ, αλλά που βάσει του σχεδίου της Κομισιόν προβλέπεται να λάβει μόλις 5,5 δισ. ευρώ από το Next Generation EU.

Αγώνας δρόμου για να κλείσει η συμφωνία για τον επταετή προϋπολογισμό της Ε.Ε.

Μαζί με το Next Generation EU, οι «27» πρέπει να καταλήξουν σε συμφωνία για τον επόμενο επταετή προϋπολογισμό της Ενωσης. Η προσπάθεια του Σαρλ Μισέλ τον Φεβρουάριο να πετύχει τον μεγάλο συμβιβασμό για το ΠΔΠ είχε ναυαγήσει, κυρίως λόγω της επιμονής των «φριδωλών 4» ότι το μέγεθός του δεν πρέπει να ξεπεράσει το 1% του ακαθάριστου εθνικού εισοδήματος (ΑΕΕ) της Ε.Ε.

Αρχικά η ιδέα να συνδεθεί το πακέτο ανάκαμψης με το ΠΔΠ έχει γίνει δεκτή με σκεπτικισμό από ορισμένους κύκλους, που ανησυχούσαν ότι μια ήδη σύνθετη διαπραγμάτευση θα γινόταν ακόμα πιο δύσκολη. Η Επιτροπή, ωστόσο, εκτιμά ότι η διπλή διαπραγμάτευση για το ΠΔΠ και το Next Generation EU μπορεί να διευκολύνει την εξεύρεση λύσης, ικανοποιώντας μέσω του προϋπολογισμού αι-

τήματα χωρών που νιώθουν αδικημένες από το πακέτο ανάκαμψης ή που διαφωνούν με συγκεκριμένες πιτυχές του.

Η πρόταση της Επιτροπής για το νέο ΠΔΠ είναι πιο κοντά στην πρόταση Μισέλ του Φεβρουαρίου παρά στην προηγούμενη πρόταση της Επιτροπής (επί Γιούνκερ) το 2018, με σκοπό να είναι πιο εύκολο να γεφυρωθούν τα χάσματα που παραμένουν. Το συνολικό της μέγεθος είναι 1,1 τρις. ευρώ, έναντι 1,094 τρις. στην πρόταση Μισέλ. Η Ολλανδία ζητάει το ποσό αυτό να μειωθεί στο 1,04 τρις. ευρώ και η Δανία στο 1,05 τρις. ευρώ. Η απόσταση που πρέπει να καλυφθεί είναι μικρή. Επιπλέον, όπως αναφέρουν οι ίδιες πηγές, στην πρόταση της Επιτροπής «η θέση των “φριδωλών” σε σχέση με τους διορθωτικούς μηχανισμούς [rebates] είναι ισχυρότερη από ό,τι ήταν στην πρόταση

Η Γερμανία επιδιώκει τη διασύνδεση της χορήγησης των πόρων με τις επιδόσεις στο κράτος δικαίου.

Μισέλ». Η Κομισιόν προτείνει η σταδιακή κατάργησή τους να γίνει σε μεγαλύτερο βάθος χρόνου – και όχι εντός του επόμενου ΠΔΠ. Το ζήτημα των rebates θα είναι κομβικής σημασίας για την επίτευξη συμφωνίας: οι «4» θεωρούν επιτακτική τη διατήρησή τους, ώστε να αποτραπεί η δραστητική αύξηση της καθαρής συνεισφοράς στον νέο προϋπολογισμό ως συνέπεια της αποχώρησης του Ηνωμένου Βασιλείου.

Πιο δύσκολο αναμένεται να είναι το

θέμα της αιρεσιμότητας σχετικά με το κράτος δικαίου. Η πρόταση της Επιτροπής προβλέπει τη διατήρηση του μηχανισμού «παγώματος» της κοινοτικής χρηματοδότησης σε κράτη-μέλη που υπονομεύουν το κράτος δικαίου (αλλά απαιτώντας αυξημένη πλειοψηφία στο Συμβούλιο). Η Γερμανία και οι «φριδωλοί» στηρίζουν τη διασύνδεση της χορήγησης των πόρων με τις επιδόσεις στο κράτος δικαίου. Η Πολωνία και η Ουγγαρία έχουν συχνά βρεθεί στο στόχαστρο των ευρωπαϊκών θεσμών τα τελευταία χρόνια για την αυταρχική στρέψη των κυβερνήσεών τους – και απεχθάνονται τον συγκεκριμένο μηχανισμό. Δεδομένου ότι απαιτείται ομοφωνία για την έγκριση του ΠΔΠ και του Next Generation EU, θα είναι δύσκολο να επιβληθούν πιο αυστηροί όροι (π.χ. «παγώμα» με απόφαση της Επιτροπής

το οποίο χρειάζεται αυξημένη πλειοψηφία για να μπλοκαριστεί). Το γεγονός ότι ο Βίκτορ Ορμπαν παραπονιέται ότι η Ουγγαρία καλείται να συμμετάσχει σε ένα σχήμα χρηματοδότησης που θα παράσχει τη μερίδα του λέοντος των επιχορηγήσεων σε πολύ πλουσιότερες χώρες δεν είναι άσχετο με το θέμα αυτό (είναι μοχλός πίεσης για να αποτρέψει αρνητικές εξελίξεις στο μέτωπο του κράτους δικαίου).

Τέλος, ορισμένες χώρες με χαμηλή φορολογία επιχειρήσεων (Ιρλανδία, Μάλτα, Κύπρος) βλέπουν με ανησυχία την αύξηση των ιδίων πόρων του ΠΔΠ, που φοβούνται ότι θα υπονομεύσει τη φορολογική τους ανταγωνιστικότητα. Οι νέοι ευρωπαϊκοί φόροι που θα χρησιμοποιηθούν για την αποπληρωμή του Next Generation EU πάντως θα αποφασιστούν αργότερα, έως το 2024.

ΑΝΑΛΥΣΗ

Ο «φοβισμένος» κόσμος της μέτριας κατανάλωσης

Του ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ

Ο **φοβισμένος** νέος κόσμος που περιγράφουν αλλά και επιβάλουν τα μέτρα κατά του κορωνοϊού έφεραν έντονες επιπτώσεις στην οικονομία. Υπάρχουν ορισμένα αυτονόητα όπως η οικονομική δραστηριότητα που έχει περιοριστεί, για παράδειγμα, η βιομηχανική παραγωγή τον Απρίλιο που είχε μείωση 9,9% σε ετήσια βάση. Ο τιμάρθρωμος τα τέλη Μαΐου δείχνει ετήσιο πληθωρισμό -1,1%. Ο εναρμονισμένος πληθωρισμός που είναι συγκρίσιμος με όλες τις χώρες της Ευρωζώνης, δείχνει ότι «κατατροπώσαμε» το τέρας: Στην Ευρωζώνη ο τιμάρθρωμος είναι λίγο πιο πάνω από το 0% και στην Ελλάδα είμαστε -0,7%, αρνητικός πληθωρισμός.

Όλα αυτά δείχνουν τις αρνητικές επιπτώσεις της πανδημίας τους προηγούμενους μήνες, αλλά

Οι καταναλωτές προβληματίζονται για την απασχόληση και την οικονομία, κι αυτό οδηγεί σε αύξηση καταθέσεων.

η αίσθηση των καταναλωτών σε πολλές χώρες είναι ότι οι επιπτώσεις θα έχουν διάρκεια για περίοδο από τέσσερις μήνες και πάνω. Γι' αυτό κάνουν δαπάνες κυρίως για απολύτως αναγκαία είδη. Οι καταναλωτές προβληματίζονται για την απασχόληση και την οικονομία, κι αυτό οδηγεί σε αύξηση καταθέσεων. Σε περίοδο ανάπτυξης, θα πανηγυρίζαμε για την αύξηση των καταθέσεων γιατί θα ήταν ένδειξη ευημερίας. Τώρα είναι αποτέλεσμα φόβου για τις μελλοντικές εξελίξεις.

Τέλος Απριλίου το σύνολο των καταθέσεων έχει αυξηθεί κατά 6,8% σε σχέση με τον προηγούμενο χρόνο και είναι πάνω από 159,7 δισ. ευρώ. Κι αυτό παρότι οι καταθέσεις του Δημοσίου μειώθηκαν για προφανείς λόγους κατά 9,5% σε 13,2 δισ. ευρώ. Οι καταθέσεις των νοικοκυριών αυξήθηκαν κατά 7,1% αλλά και οι καταθέσεις εταιρειών έχουν αύξηση 15% σε σχέση με τον ίδιο μήνα πέρυσι. Γιατί; Επειδή προτιμούν να κρατούν διαθέσιμα...

Στο μυθιστόρημα επιστημονικής φαντασίας «Γενναίος νέος κόσμος» του Άλντους Χάξλεϊ,

περιγράφεται ένα ολοκληρωτικό καθεστώς που τοποθετείται 600 χρόνια μετά τη χρονιά που γράφτηκε το βιβλίο, το 1932. Ένας κόσμος, χωρίς συναίσθημα, όπου οι άνθρωποι γεννιούνται σε δοκιμαστικούς σωλήνες και εκπαιδεύονται κατά τη διάρκεια του ύπνου. Έχουν εξαιρεθεί οι ασθένειες, οι ανησυχίες, η θλίψη κι όλα είναι «τακτοποιημένα». Αλλά δεν υπάρχουν ελευθερίες, συναισθήματα, ατομικότητα. Ο συγγραφέας περιγράφει έναν εφιαλτικό «μελλοντικό» κόσμο επηρεασμένος από την άνοδο ολοκληρωτικών αντιλήψεων του 1930, τον φασισμό και τον κομμουνισμό.

Ευτυχώς δεν επικράτησε (έως τώρα): ο «Γενναίος νέος κόσμος» αλλά η πανδημία δημιούργησε τον «φοβισμένο» κόσμο που ανησυχεί για το μέλλον, με τους ανθρώπους να μην μπορούν να κινηθούν ελεύθερα για ψώνια και διακοπές, να ταξιδέψουν, να διασκεδάσουν, να αγγίζουν...

Παρόμοια είναι η τάση και στις περισσότερες χώρες της Ευρωζώνης, όπου επίσης οι καταθέσεις αυξάνονται. Στις τέσσερις μεγαλύτερες οικονομίες της (Γερμανία, Γαλλία, Ιταλία, Ισπανία) οι καταθέσεις νοικοκυριών το δίμηνο Μαρτίου - Απριλίου αυξήθηκαν πάνω από 100 δισ. ευρώ, τρεις φορές περισσότερο από τον μέσον όρο της δεκαετίας. Στις χώρες με τα περισσότερα θύματα (Ιταλία, Ισπανία) η άνοδος των καταθέσεων ήταν μεγαλύτερη από τη Γερμανία που οι επιπτώσεις ήταν πιο ελεγχόμενες. Οι επιδοτήσεις και οι ενισχύσεις που σχεδιάζονται για τους επόμενους μήνες δημιουργούν την ελπίδα ότι οι ανησυχίες για αύξηση των ανεργιών στις επόμενους μήνες θα υποχωρήσουν, ενισχύοντας την κατανάλωση. Κι αυτό θα γίνει πριν από την πραγματική εκταμίευση...

Για το 2020, όλοι συμφωνούν ότι είναι χρονιά ύφεσης της οικονομίας επειδή πολλά κράτη έδειξαν αδυναμία να ελέγξουν τη διασπορά του ιού. Όσο καθυστερεί η υλοποίηση ενός αποτελεσματικού σχεδίου επανεκκίνησης της οικονομίας, οι αρνητικές επιπτώσεις θα έχουν διάρκεια.

Εφόσον όμως συμφωνηθεί η χρηματοδότηση της επανεκκίνησης, η βελτίωση θα είναι ραγδαία. Οι καταναλωτές δεν προτιμούν τον «αποστειωμένο» νέο κόσμο.

Η ΕΚΤ παροτρύνει τις τράπεζες να χορηγήσουν νέα δάνεια

Τις διαβεβαιώνει ότι δεν πρόκειται να αυξήσει τους όρους κεφαλαιακής επάρκειας

Προτεραιότητα στη ρευστότητα και όχι στην κεφαλαιακή τους επάρκεια ζήτησε ο πρόεδρος της Εποπτικής Αρχής Τραπεζών της ΕΚΤ, Αντρέα Ενρία, να θέσουν επεργώντας οι ευρωπαϊκές τράπεζες. Στην έκκλησή του αυτή τους επισήμανε πως πρέπει να χρησιμοποιήσουν τους πόρους τους για να συνεχίσουν τον δανεισμό σε επιχειρήσεις και νοικοκυριά κατά τη διάρκεια της πανδημίας.

Παράλληλα, τόνισε ότι η ΕΚΤ δεν θα πρέπει να σπεύσει να αυξήσει και πάλι τους όρους κεφαλαιακής επάρκειας των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων. «Ορισμένες φορές λέγεται ότι οι τράπεζες ίσως είναι απρόθυμες να αντλήσουν από τα αποθεματικά τους, φοβούμενες ότι η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα θα ζητήσει ταχεία αποκατάστασή τους», τόνισε ο κ. Ενρία σε ψηφιακή συνδιάσκεψη με τραπεζικά στελέχη.

«Θέλω να διαβεβαιώσω όλους τους εμπλεκόμενους ότι θα καταβάλουμε κάθε δυνατή προσπάθεια να χαράξουμε ένα καλοσχεδιασμένο και αξιόπιστο δρομολόγιο για την επαναφορά στην κανονικότητα», πρόσθεσε χαρακτηριστικά.

Αλλωστε, σύμφωνα με δημοσίευμα του ειδησεογραφικού πρακτορείου Bloomberg, οι Βρυξέλλες επιδιώκουν να αμβλύνουν το ρυθμιστικό πλαίσιο που ισχύει για τις ευρωπαϊκές τράπεζες, αλλά και να τις στηρίξουν οικονομικά. Ειδικότερα, τα 27 κράτη-μέλη συναίνεσαν σε ειδική νομοθεσία,

Οι Βρυξέλλες θα αμβλύνουν το ρυθμιστικό πλαίσιο για τις τράπεζες και θα τις στηρίξουν οικονομικά.

ώστε να αμβλυνθούν οι σοβαρές αρνητικές συνέπειες στην κεφαλαιακή επάρκεια των τραπεζών από πιθανές απώλειες στις τοποθετήσεις τους σε κρατικά ομόλογα, όπως αναφέρεται σε σχετικά έγγραφα που περιήλθαν σε γνώση του Bloomberg.

Νέο πλαίσιο

Πρόκειται για ακόμα μία προσθήκη στη δέσμη μέτρων την οποία καταρτίζουν οι αρμόδιοι αξιωματούχοι στις Βρυξέλλες, αποσκοπώντας να αμβλύνουν το πλαίσιο κανόνων επί της λειτουργίας των τραπεζών. Μεταξύ άλλων, θα υπάρχει άρση των περιορισμών επί των χορηγήσεων, ενώ προβλέπεται και επιπλέον ευελιξία στο πώς θα χειρίζονται τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα στην Ευρωζώνη τα μη εξυπηρετούμενα δάνειά τους.

Επιπροσθέτως, στο νέο πλαίσιο κανόνων θα αλλάζουν και τα δεδομένα για τις επενδύσεις τους σε λογισμικό και τις πιστώσεις προς μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Υπενθυμίζεται πως αυτά τα νέα μέτρα έρχονται

Με το ξέσπασμα της πανδημίας, η ΕΚΤ επέτρεψε στα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα να χρησιμοποιήσουν τα αποθεματικά που είχαν συγκεντρώσει σε καλύτερες περιόδους και να καλύψουν τη ζήτηση σε πιστώσεις.

να συμπληρώσουν τα αντίστοιχα που προωθεί σταδιακά από τα μέσα Μαρτίου η ΕΚΤ για την ελάφρυνση του κλάδου από τις επιπτώσεις του κορωνοϊού και της καραντίνας.

Στις αγορές κρατικών ομολόγων της Ευρωζώνης παρατηρείται πολύ μεγάλη αστάθεια, όπερ σημαίνει ότι περιορίζεται η δυνατότητα των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων να χορηγούν δάνεια, σύμφωνα με τα προαναφερθέντα έγγραφα. Εν τω μεταξύ, αυτό συμβαίνει ενώ οι κυβερνήσεις σε όλο τον κόσμο αναμένουν να στηριχθούν στις τράπεζες ώστε να μπορέσουν να εφαρμόσουν τα μέτρα στήριξης και να ρέει ανεμπόδιστο το χρήμα στον συνολικό μηχανισμό της οικονομίας.

Εξ ου και οι Ευρωπαίοι αξιωματούχοι θα προνοήσουν να ορίσουν ένα προσωρινό χαρακτήρα φίλτρο ώστε να προστατεύσουν

τις τράπεζες από το να δεχθούν πλήγμα στην κεφαλαιακή τους επάρκεια, εάν τα χαρτοφυλάκια τους σε κρατικά ομόλογα χάσουν την αξία τους.

Διαβουλεύσεις

Η Ιταλία και η Ισπανία ήταν από τις βασικές υποστηρίκτριες του σχεδίου, ενόσω τις τελευταίες εβδομάδες διεξάγονταν οι διαβουλεύσεις και στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Αλλωστε, μετά το ξέσπασμα της πανδημίας, η οποία κλόνισε την εμπιστοσύνη των επενδυτών στην ικανότητα των κυβερνήσεων των δύο χωρών να διαχειριστούν την πολύνεκρη κρίση, οι τιμές των αντίστοιχων ομολόγων εμφάνισαν σημαντική πτώση.

Παράλληλα, πάντως, η ΕΚΤ συνέβαλε στην αποκλιμάκωση των αποδόσεων των ισπανικών και των ιταλικών κρατικών ο-

μολόγων, προωθώντας ένα στοχευμένο στις επιπτώσεις της πανδημίας πρόγραμμα αγοράς τίτλων ύψους 1,35 τρισ. ευρώ. Μετά το ξέσπασμα της πανδημίας, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα επέτρεψε στα ευρωπαϊκά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα να χρησιμοποιήσουν τα αποθεματικά τους, που είχαν συγκεντρώσει σε καλύτερες περιόδους, και να καλύψουν τη ζήτηση σε πιστώσεις, αλλά και να απορροφήσουν τις ζημιές σε μη εξοφλούμενα δάνεια λόγω κορωνοϊού.

Τέλος, αξίζει να αναφερθεί πως ειδικά από την τελευταία δέσμη μέτρων για την ανακούφιση των τραπεζών θα ωφεληθούν οι ιταλικές, όπως η Intesa Sanpaolo με σχεδόν 100 δισ. ευρώ σε ομόλογα.

Αυτό σημαίνει πως είναι η δεύτερη μεγαλύτερη πιστώτρια της χώρας μετά την ΕΚΤ, σύμφωνα με τον διευθύνοντα σύμβουλό της.

Ημιτελής ο αγωγός Nord Stream 2 μετά τις απειλές ΗΠΑ για κυρώσεις

Σταμάτησαν οι εργασίες για τη μεταφορά αερίου από τη Ρωσία προς τη Γερμανία

Οι **ΗΠΑ** θέλουν να σταματήσουν με κάθε τρόπο τον αγωγό φυσικού αερίου Nord Stream 2. Γι' αυτό και όποιοι συμβάλλει άμεσα ή έμμεσα στην υλοποίηση του έργου απειλείται με κυρώσεις, ακόμα κι αν πρόκειται για διοικητικές αρχές, όπως αναφέρει σε σχετικό της δημοσίευμα η Deutsche Welle. Ο αγωγός φυσικού αερίου Nord Stream 2 πρόκειται ήδη από τον Δεκέμβριο του 2019 να τεθεί σε λειτουργία και να μεταφέρει φυσικό αέριο από τη Ρωσία μέσω της Βαλτικής προς τη Γερμανία και την Ευρώπη. Από τα 2.360 χιλιόμετρα αγωγών, τα 2.200 είναι έτοιμα. Ωστόσο, από τα τέλη της περασμένης χρονιάς το έργο κατασκευής έχει σταματήσει λόγω αμερικανικής νομοθεσίας για κυρώσεις εις βάρος της ολλανδικής Allseas. Η εταιρεία αυτή τελικά αναγκάστηκε να αποσύρει ειδικό σκάφος από την περιοχή των εργασιών.

Οι πιέσεις ήταν αφόρητες, κι αυτό το γνωρίζει πολύ καλά ο βουλευτής Κλάους Ερνστ από το κόμμα της Αριστεράς, ο οποίος είναι επικεφαλής της επιτροπής οικονομικών υποθέσεων στη γερμανική Βουλή. Ο κ. Ερνστ αναφέρεται συγκεκριμένα σε επιστολή δύο Αμερικανών γεωργισιαστών στον επικεφαλής της Allseas, οι οποίοι απείλησαν ότι θα «παγώσουν» όλα τα περιουσιακά αποθέματα της εταιρείας που βρίσκονται στις ΗΠΑ, θα σταματήσουν τις τραπεζικές συναλλαγές της μέσω αμερικανικών τραπεζών και θα ανακαλέσουν βίτες εργαζομένων της, εάν δεν σταματήσουν τις εργασίες στον αγωγό.

«**Η Κομισιόν** πρέπει να λάβει θέση και να καταδικάσει τις επιθέσεις των ΗΠΑ εναντίον των κυριαρχικών δικαιωμάτων των χωρών-μελών της», τονίζει ο κ. Κλάους Ερνστ.

Εταιρείες και στελέχη απειλούνται με μπλοκάρισμα περιουσιακών στοιχείων και «πάγωμα» των τραπεζικών συναλλαγών.

Τα ίδια θα ίσχυαν και εάν η ολλανδική εταιρεία επιχειρούσε να κάνει χρήση μεταβατικής προθεσμίας ενός μηνός, που προβλέπεται στον νόμο. «Εάν επιχειρήσετε να ολοκληρώσετε τον αγωγό σε αυτό το διάστημα, θα υποβαθμιστεί η αξία των μετοχών σας και θα διακυβευθεί η μελλοντική οικονομική επιβίωση της εταιρείας σας», αναφέρεται στην επιστολή. Ετσι, η Allseas απέσυρε τα πλοία της και οι εργασίες σταμάτησαν. Στο μεταξύ, υπάρχουν σχέδια να χρησιμοποιηθούν ρωσικά πλοία για την τοποθέτηση των τελευταίων αγωγών.

Οι ΗΠΑ θέλουν να σταματήσουν κι αυτά τα σχέδια με τη νομοθετική πράξη Protecting Europe's Energy Security Clarification Act. Πρόκειται για νομοσχέδιο με αναδρομική ισχύ από τις 19 Δεκεμβρίου, δηλαδή από την ημέρα επιβολής των κυρώσεων, που υποστηρίζεται από Ρεπουμπλικανούς και Δημοκρατικούς. Με αυτά τα «εργαλεία» οι ΗΠΑ μπορούν να επιβάλουν κυρώσεις σε όλους όσοι ασχοληθούν με τη συνέχιση του έργου. «Δηλαδή σε πρόσωπα, εταιρείες, ασφαλιστικούς οργανισμούς, υπηρεσίες πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών, αλλά και κάθε επιχείρηση ή πρόσωπο που συμβάλουν στον εξοπλισμό των πλοίων ή συμμετέχουν στην τοποθέτηση των αγωγών», όπως συνοψίζει ο Μίχαελ Χαρμς, γενικός διευθυντής της επιτροπής της Γερμανίας για τις οικονομικές σχέσεις με την Ανατολική Ευρώπη.

Ακόμη και σε υπηρεσίες μπορούν να επιβληθούν κυρώσεις για χειρισμούς δι-

οικητικών και νομικών φύσης. «Πρόκειται για μια απροκάλυπτη ανάμειξη στο νομικό σύστημα της Ε.Ε. και για παραβίαση των κυριαρχικών δικαιωμάτων της Γερμανίας και της Ευρώπης», αναφέρει ο Κλάους Ερνστ και ζητεί από τη γερμανική κυβέρνηση, αλλά και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, να κάνει ό,τι το δυνατόν ώστε να εμποδίσει την εφαρμογή του νομοσχεδίου. «Το Βερολίνο μπορεί να καλέσει τον Αμερικανό πρέσβη και να επιχειρηματολογήσει ώστε να τον κάνει να αντιληφθεί ότι η απειλή κυρώσεων είναι μη φιλική πράξη», όπως επισήμανε στην DW. Μπορεί ο Nord Strea 2 να διατρήσει τη Ρωσία και τη Γερμανία, αλλά στη χρηματοδότηση του έργου συμμετέχουν κι άλλες τέσσερις χώρες της Ε.Ε., καθώς το φυσικό αέριο θα φθάσει μέχρι την Τσεχία και θα μοιραστεί σε ολόκληρη την Ευρώπη.

«Η Κομισιόν πρέπει να λάβει θέση και να καταδικάσει τις επιθέσεις των ΗΠΑ εναντίον των κυριαρχικών δικαιωμάτων των χωρών-μελών της», τονίζει ο κ. Ερνστ. Ως έσχατο μέσο δε αφήνει να εννοηθεί ότι θα μπορούσαν να επιβληθούν τιμωρητικοί δασμοί. Τόσο μακριά δεν θέλει να πάει ο Μίχαελ Χαρμς, ο οποίος στηρίζει μεν τα πολιτικά αιτήματα του κ. Ερνστ, αλλά αμφιβάλλει για το κατά πόσον μπορεί κανείς να σταματήσει τους Αμερικανούς με αυτόν τον τρόπο. Αντίθετα, θεωρεί ότι η γερμανική κυβέρνηση και η Κομισιόν θα πρέπει να τοποθετήσουν ένα οικονομικό «προστατευτικό δίκτυο» πάνω από το έργο.

Η ολλανδική Allseas έλαβε «προειδοποιητική» επιστολή από δύο Αμερικανούς γεωργισιαστές και αναγκάστηκε να αποσύρει ειδικό σκάφος από την περιοχή των εργασιών.

Σκανδιναβικές χώρες κρατούν σε καραντίνα τη Σουηδία

Αποφάσισαν να παραμείνουν κλειστά τα σύνορα λόγω των πολλών κρουσμάτων

Τη συνοχή του ευρωπαϊκού Βορρά και τις σχέσεις μεταξύ των σκανδιναβικών χωρών απειλεί η αμφιλεγόμενη στρατηγική της Σουηδίας, η οποία διατήρησε ανοικτή την οικονομία της κατά την κορύφωση της κρίσης του κορωνοϊού. Τις τελευταίες εβδομάδες, οι ευρωπαϊκές χώρες έχουν προχωρήσει σε σταδιακό άνοιγμα των οικονομιών τους και παράλληλα η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει ενθαρρύνει το άνοιγμα των συνόρων για ταξίδια αναψυχής. Ωστόσο, οι Σουηδοί βρέθηκαν αποκλεισμένοι από πολλές ευρωπαϊκές χώρες, καθώς και από τις γειτονικές τους.

Πλήγμα

Η Σουηδία έχει καταγράψει περισσότερα επιβεβαιωμένα κρούσματα σε σύγκριση με τη Φινλανδία, τη Δανία και τη Νορβηγία. Συνεπώς, οι σκανδιναβικές χώρες που καλάρωσαν την ταξιδιωτική απαγόρευση μεταξύ τους στην αρχή της εβδομάδας απέκλεισαν τη Σουηδία. Η πανδημία «έχει καταφέρει πλήγματα, τα οποία θα χρειαστούν καιρό για να θεραπευτούν», σχολίασε στο αμερικανικό δικτυο CNBC η υπουργός Εξωτερικών της χώρας, Αν Λίντε.

Η απαγόρευση των μετακινήσεων με-

ταξύ των σκανδιναβικών χωρών έχει πλήξει ιδιαίτερα τα καταστήματα και τις επιχειρήσεις που βρίσκονται στα σύνορα της Σουηδίας. Τα καταστήματα αυτά συγκέντρωναν καταναλωτές από τις κοντινές πόλεις των γειτονικών χωρών, οι οποίοι μετακινούνταν ελεύθερα και χωρίς διαβατήριο. Εξαιτίας της υψηλής φορολογίας στις εισαγωγές σουηδικών προϊόντων στη Νορβηγία, όπως σε αλκοολούχα ποτά, τοιγάρα, γαλακτοκομικά και κρέατα, πολλοί καταναλωτές επέλεγαν να οδηγήσουν μέχρι τη σουηδικά σύνορα και να προμηθευθούν σε καλύτερες τιμές τα προϊόντα. Συγκεκριμένα, τα καταστήματα που βρίσκονται στα σύνορα Νορβηγίας και Σουηδίας εκτιμάται ότι κάθε χρόνο έχουν τζίρο μεταξύ 1,7 δισ. και 2,6 δισ. δολάρια.

Χαρακτηριστικό είναι το παράδειγμα της σουηδικής πόλης Σαρλότενπεργκ, η οποία βρίσκεται μόλις δύο ώρες μακριά από το Οσλό και έχει 2.000 μόνιμους κατοίκους. Ωστόσο, η πόλη φιλοξενεί αρκετά καταστήματα, ώστε να εξυπηρετούν 50.000 άτομα, σχολίασε στους Financial Times ο Τόμι Γόχανσον, διαιρετιστής του τοπικού σουπερ μάρκετ Maximat. Ο ίδιος σημείωσε ότι από τη στιγμή που

Το εμπορικό κέντρο Nordby είναι αποκλεισμένο από τους Νορβηγούς καταναλωτές, διότι βρίσκεται στην ευρύτερη περιοχή του Γκέτενμποργκ, της δεύτερης μεγαλύτερης πόλης στη Σουηδία. Ωστόσο, στην περιοχή έχει καταγραφεί χαμηλός αριθμός κρουσμάτων.

Τεράστια η οικονομική ζημία για τα σουηδικά καταστήματα που βρίσκονται κοντά στα σύνορα με τη Νορβηγία.

τα σύνορα έκλεισαν, στα μέσα του Μαρτίου, τα έσοδα της επιχείρησής του έχουν μειωθεί κατά 90%, ενώ τόνισε πως υποχρεώθηκε να πετάξει πολλά φρέσκα φρούτα και λαχανικά στα σκουπίδια.

Το ωράριο των υπαλλήλων του έχει μειωθεί κατά τέσσερα πέμπτα. «Πολλά από τα καταστήματα εδώ θα χρεοκοπήσουν», τόνισε ο Γόχανσον στους Financial Times. «Πιστεύω ότι θα επιστρέψουμε στην κανονικότητα, αλλά θα χρειαστεί λίγος καιρός – ίσως ένα ή ακόμη και δύο χρόνια», συμπλήρωσε.

Επίσης, τεράστια είναι η ζημία και για το μεγαλύτερο εμπορικό κέντρο της Σκαν-

διναβίας, το σουηδικό Nordby, το οποίο χτίστηκε μόλις λίγα λεπτά μακριά από τα σύνορα με τη Νορβηγία, ώστε να προσελκύει πελάτες από το Οσλό και άλλες περιοχές της γειτονικής χώρας. Σύμφωνα με πληροφορίες των Financial Times, οι πωλήσεις του εμπορικού κέντρου έχουν υποχωρήσει κατά 95% λόγω των περιορισμών στις μεταφορές. Η απαγόρευση σημαίνει ουσιαστικά ότι όποιοι Νορβηγός επισκεφθεί το Nordby οφείλει να μείνει μετά 10 ημέρες σε καραντίνα. Ορισμένοι διαμαρτύρονται για το κλείσιμο των συνόρων και υποστηρίζουν ότι οδηγεί σε αντίφατικά αποτελέσματα: το Nordby, για παράδειγμα, είναι αποκλεισμένο από τους Νορβηγούς καταναλωτές, διότι βρίσκεται στην ευρύτερη περιοχή του Γκέτενμποργκ, της δεύτερης μεγαλύτερης πόλης στη Σουηδία. Ωστόσο, η περιοική γύρω από το εμπορικό κέντρο είχε σημειώσει χαμηλό αριθμό κρουσμάτων.

Η σουηδική κυβέρνηση δέχθηκε δρι-

μεία κριτική από την παγκόσμια κοινότητα και από ορισμένα στελέχη του ΠΟΥ, διότι, σε αντίθεση με την υπόλοιπη Ευρώπη, διατήρησε ανοικτά τα καταστήματα, τα εστιατόρια και τα σχολεία για τους μαθητές κάτω των 16 ετών. Απαγόρευσε τις μαζικές συγκεντρώσεις και τις επισκέψεις στους ηλικιωμένους, ενώ τόνισε τη σημασία της τήρησης αποστάσεων και της προστασίας των ευπαθών ομάδων. Ο στόχος της σουηδικής κυβέρνησης ήταν να αποτρέψει μια βαθιά ύφεση και να προετοιμαστεί για μια κατάσταση η οποία θα διαρκέσει για πολύ καιρό ακόμη. Όπως έχει επισημάνει ο επικεφαλής επιδημιολόγος της χώρας, Άντερς Τέγκενελ, η Σουηδία ακολουθεί ένα βιώσιμο μοντέλο, αφού ο ιός θα εξακολουθεί κατά πάσα πιθανότητα να υπάρχει σε βάθος χρόνου.

Σύμφωνα με τα πρώτα στοιχεία, όμως, φαίνεται πως η σουηδική οικονομία οδεύει προς τη χειρότερη ύφεση από τον Β' Πα-

γκόσμιο Πόλεμο. Σύμφωνα με την υπουργό Οικονομικών της χώρας, Μαγκνταλένα Άντερσον, η οικονομία θα διολισθήσει σε ύφεση 7% το 2020. Ενδέχεται, ωστόσο, η ύφεση αυτή να είναι πολύ μικρή συγκριτικά με άλλες χώρες που επέβαλαν δρακόντεια περιοριστικά μέτρα. Σύμφωνα με πρόσφατη έκθεση της Capital Economics, προβλέπεται πως η σουηδική οικονομία θα συρρικνωθεί κατά 8% το πρώτο εξάμηνο του 2020, ενώ η βρετανική και η ιταλική μεταξύ 25 και 30%.

«Το ήπιο lockdown της Σουηδίας έγινε θέμα συζήτησης και η αποτελεσματικότητα του όσον αφορά την καταστολή της μετάδοσης ενδέχεται να παραμείνει άγνωστη για πολλούς μήνες, ίσως και για χρόνια», σχολίασε στο Bloomberg ο Νιλ Σίρινγκ, επικεφαλής οικονομολόγος στην Capital Economics. «Ωστόσο, τουλάχιστον μέχρι στιγμής, φαίνεται πως η οικονομία της έχει πληγεί λιγότερο» σε σύγκριση με άλλες, τόνισε.

Το βρετανικό δημόσιο χρέος ξεπέρασε το 100% του ΑΕΠ μετά 57 χρόνια

Στα υψηλότερα επίπεδα των τελευταίων 57 ετών έφθασε το δημόσιο χρέος της Βρετανίας τον Μάιο, διότι ο δανεισμός αυξήθηκε πολύ, με στόχο να χρηματοδοτηθούν τα μέτρα ελάφρυνσης από τις επιπτώσεις της πανδημίας. Τα σχετικά στοιχεία δόθηκαν στη δημοσιότητα από τη στατιστική υπηρεσία της χώρας. Το μεικτό δημόσιο χρέος, για πρώτη φορά στην ιστορία, ξεπέρασε τα 2 τρισεκατομμύρια στερλίνες και ανήλθε στα 2,009 τρισ. στερλίνες, εμφανίζοντας αύξηση 200 δισεκατομμυρίων από πέρυσι τον Μάιο. Ειδικότερα, το καθαρό χρέος του δημοσίου τομέα διογκώθηκε στο 1,95 τρισεκατομμύριο στερλίνες, όπερ σημαίνει στο 100,9% του ΑΕΠ, και αυτό συνέβη για πρώτη φορά μετά το 1963. Αμέσως μετά τη λήξη του Β' Παγκοσμίου Πολέμου το καθαρό χρέος είχε σημειώσει ρεκόρ, στο 258% του ΑΕΠ.

Πάντως, όπως επισημάνει σε σχετικό άρθρο της η εφημερίδα Financial Times, τα επίπεδα του δημοσίου χρέους εκτινάσσονται δραστικά σε όλα τα ανεπτυγμένα κράτη, πράγμα αναπόφευκτο λόγω του ιού. Σύμφωνα με τον ΟΟΣΑ, ο κρατικός δανεισμός πρόκειται να αυξηθεί 18,6 ποσοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ στις οικονομίες αυτές. Αναφορικά με τις χώρες της «Ομάδας των Επτά» (G7), είτε το δημόσιο χρέος έχει ξεπεράσει ήδη το 100% του ΑΕΠ είτε αναμένεται να συμβεί, με εξαιρέσεις τη Γερμανία και τον Καναδά.

Προειδοποίηση

Η στατιστική υπηρεσία της Βρετανίας προειδοποίησε ότι τα στοιχεία είναι ακόμη προκαταρκτικά, αλλά, ούτως ή άλλως, όσα έχουν μέχρι στιγμής δημοσιοποιηθεί δείχνουν πως το πρώτο δίμηνο του οικονομικού έτους 2020-2021, δηλαδή τον Απρίλιο και τον Μάιο, τα δημόσια οικονομικά ήταν «στο κόκκινο». Τον Μάιο και

Το δίμηνο Απριλίου-Μαΐου τα δημόσια έσοδα μειώθηκαν κατά 20,8% σε σχέση με πέρυσι.

μόνον, το ρευστό που δανειίστηκε η κυβέρνηση αυξήθηκε στα 62,7 δισεκατομμύρια στερλίνες, ξεπερνώντας το συνολικό ποσό για το οικονομικό έτος 2019-2020. Όπως καθίσταται εμφανές, από τη μία η Βρετανία έχει λόγω ιού και διακοπής της οικονομικής δραστηριότητας ελάττωση εσόδων και από την άλλη εκτίναξη δανεισμού σε πρωτόγνωρα επίπεδα. Με ο-ποιοδήποτε κριτήριο κι αν το εξετάσει κανείς, τα επίπεδα δημοσίου χρέους του μηνός Μαΐου ήταν τα υψηλότερα από το 1993, χρονιά κατά την οποία άρχισε η συγκέντρωση και καταγραφή των δεδομένων αυτών.

Τα έσοδα το δίμηνο Απριλίου - Μαΐου μειώθηκαν κατά 20,8% έναντι του οικονομικού έτους 2019-2020, ενώ οι κρατικές δαπάνες εκτινάχθηκαν 51%, σύμφωνα με τη στατιστική υπηρεσία. Παράλληλα, όπως αναφέρουν αναλυτές, η αξιοπιστία της Βρετανίας ως προς τη δανειοληπτική ικανότητά της προστάτευσε τα ομολόγα της από τις επιπτώσεις του αυξημένου δανεισμού. Η Ιζαμπέλ Στόκτον, οικονομολόγος του Ινστιτούτου Δημοσιονομικών

Σπουδών, τονίζει πως η χώρα θα πρέπει να συνθιθεί να ζει με ένα μείγμα υψηλότερου δημοσίου χρέους και κάποιας αύξησης στη φορολογία, αφού λήξει η κρίση της πανδημίας. Παράλληλα, θα πρέπει η Βρετανία να προσαρμοστεί και σε άλλα νέα δεδομένα. Τόσο οι εργαζόμενοι σε εταιρείες και καταστήματα όσο και τα αντίστοιχα στελέχη τους δεν δείχνουν προθυμία να επιστρέψουν στο παλαιότερο μοντέλο. Αφενός δεν θέλουν να χρησιμοποιούν τα μέσα μαζικής μεταφοράς, αφετέρου δεν επιθυμούν να επανέλθουν σε συμβατικούς εργασιακούς χώρους, όπου θα επηρεαστεί δυσμενώς η ψυχική υγεία και η παραγωγικότητά τους. Σύμφωνα με έρευνα της εταιρείας συμβούλων Theta Financial Reporting, που επικαλείται το Bloomberg, το 57% των ερωτηθέντων δεν θέλει να επανέλθει στο συνθησισμό, τον περιβάλλον και ωράριο, προτιμώντας την τηλεργασία ή έναν συνδυασμό, και το 35% ανησυχεί για την υγεία και την παραγωγικότητά του – το δε 45% των προϊσταμένων θεωρεί πως το περιβάλλον εργασίας βελτιώνεται λόγω πανδημίας.

Σπουδών, τονίζει πως η χώρα θα πρέπει να συνθιθεί να ζει με ένα μείγμα υψηλότερου δημοσίου χρέους και κάποιας

Μετά την άρση των περιορισμών λόγω καραντίνας η βιομηχανία του θεάματος στις Ηνωμένες Πολιτείες προσπαθεί να ανασυγκροτηθεί και να αρχίσει ξανά την παραγωγή ταινιών. Ωστόσο, οι επενδυτές θεωρούν πως είναι ιδιαίτερα επισφαλές να τοποθετήσουν τα χρήματά τους στη δραστηριότητα αυτή υπό τις παρούσες συνθήκες, όπως αναφέρει σε σχετικό της δημοσίευμα η εφημερίδα Financial Times. Ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η ταινία «Unhinged» (που σημαίνει άτομο ψυχικά ασταθές σε μία πρόχειρη μετάφραση), η οποία μάλλον θα κληθεί να επανέλθει στον κινηματογράφο. Με πρωταγωνιστή τον Ράσελ Κρόου το εν λόγω θρίλερ θα αρχίσει να προβάλεται νωρίτερα από το προγραμματισμένο και συγκεκριμένα στις 10 Ιουλίου. Με μία κίνηση απρόβλεπτη και τολμηρή η ανεξάρτητη εταιρεία παραγωγής του με την επωνυμία Solstice αποφάσισε να στοιχηματίσει στο «Unhinged» και να προσκαλέσει στις αίθουσες τους Αμερικανούς – και αυτή η ταινία θα είναι η πρώτη παραγωγή μετά την καραντίνα. Συνθώς, οι ανεξάρτητες εταιρείες αναλαμβάνουν και το οικονομικό ρίσκο αλλά και το καλλιτεχνικό, αλλά ειδικά σε αυτή την περίοδο μετά την πανδημία η τολμή φαίνεται πως θα αποδειχθεί ιδιαίτερα ζωτικής σημασίας.

Τα στούντιο του Χόλιγουντ ανακοίνωσαν την περασμένη εβδομάδα ότι τα γυρίσματα ξεκινούν και πάλι. Ωστόσο, σύμφωνα με συνεντεύξεις που έδωσαν στελέχη τραπεζών, που ασχολούνται με τη ΜΜΕ και τη βιομηχανία του θεάματος, καθώς και παραγωγοί και νομικοί σύμβουλοι, οι επενδυτές δεν αναμένεται να επανακάμψουν σύντομα. Οι δαπάνες της παραγωγής μιας ταινίας διογκώνονται, ενώ τα έσοδα από τις αίθουσες, την προβολή και τη διανομή των φιλμ δείχνουν ευμετάβλητα. Και αυτό επιδεινώνει και την αβεβαιότητα.

Τα στούντιο του Χόλιγουντ ανακοίνωσαν ότι τα γυρίσματα ξεκινούν και πάλι.

«Αυτή τη στιγμή είναι πολύ ριψοκίνδυνο να επενδύσεις στο σινεμά», παρατρχει τραπεζικό στέλεχος, που διαχειρίζεται δάνεια εκατοντάδων εκατομμυρίων ευρώ σχετικά με κινηματογραφικές παραγωγές. Την όλη κατάσταση επιδεινώνει και το ότι δεν ευδοκιμεί πλέον το παλιό μοντέλο με τις συμφωνίες προπώλησης δικαιωμάτων προβολής ανά χώρα της ταινίας, που κλείνονταν στα κινηματογραφικά φεστιβάλ, όπως λόγου χάριν των Καννών ή του Σάντας. Βάσει των συμφωνιών αυτών, μπορούσαν οι παραγωγοί να εξασφαλίσουν δάνεια. «Αυτή τη στιγμή εάν είχαμε μία κλασική βρετανική ανεξάρτητη παραγωγή, τότε θα έπρεπε να ήμασταν ευχαριστημένοι εάν το 10% ή το 20% προερχόταν από διεθνείς συμφωνίες προπώλησης, όταν στο παρελθόν το ποσοστό αυτό έφθανε από το 30% έως και το 50%», παρατρχει ο Ζίγκι Κάμασα, επικεφαλής της βρετανικής εταιρείας παραγωγής και διανομής ταινιών Lionsgate.

Η προσέλευση στο σινεμά μειώνεται λόγω πανδημίας, οπότε και η βιομηχανία του θεάματος κλίνει προς την παραγωγή ταινιών με υπερήρωες για να ευχαριστήσει μαζικά το κοινό, στρέφοντας την πλάτη

σε ανεξάρτητες παραγωγές. Ο Τζιμ Μουρ, επικεφαλής του επενδυτικού οίκου Vine Alternative Investments και μεγαλομέτοχος της Village Roadshow, που στηρίζει οικονομικά μεταξύ άλλων το «Τζόκερ», διερωτάται εάν θα μπορούσε σε συνθήκες πανδημίας μία τέτοια ταινία να έχει απόδοση 1 δισ. δολαρίων. Το «Τζόκερ» θεωρείτο ριψοκίνδυνη επένδυση και η μεγάλη της επιτυχία εξέπληξε τους χρηματοδότες της. Σε βραχυπρόθεσμο ορίζοντα, για τους ανεξάρτητους παραγωγούς το μείζον θέμα είναι πώς μπορούν να διαχειριστούν τους κινδύνους δημόσιας υγείας, όταν, λόγω χάριν, οι ασφαλιστικές εταιρείες δεν τους καλύπτουν εάν νοσήσει εργαζόμενος της παραγωγής ή εάν κηρυχθεί καραντίνα και πάλι, όπως αναφέρουν οι Financial Times. Μέχρι στιγμής ελάχιστες χώρες, όπως η Γαλλία και η Ολλανδία, έχουν κινητοποιηθεί για να συνδράμουν σε αυτού του είδους την ασφαλιστική κάλυψη. Πάντως, οι εταιρείες που φαίνεται να ωφελούνται, είναι οι τύπου Netflix, η οποία αγόρασε από τα στούντιο MGM το «Bad Trip» και από την Paramount το «The Lovebirds», δύο ταινίες οι οποίες αρχικά θα προβόλ-λονται τον Απρίλιο.

Μείωση της γερμανικής παραγωγής κατά 390 δισ. ευρώ

Βαρύ θα είναι το κόστος για τη μεγαλύτερη οικονομία της Ευρώπης, τη Γερμανία, από την επέλαση του ιού, με τις απώλειες να ξεπερνούν τα 390 δισ. ευρώ. Σύμφωνα με εκτιμήσεις του Ινστιτούτου Παγκόσμιας Οικονομίας (IFW) του Κιέλου, τις οποίες και δημοσιεύει η γερμανική FAZ, οι απώλειες της οικονομικής παραγωγής που σχετίζονται με την κρίση του κορωνοϊού θα ανέλθουν συνολικά σε περισσότερα από 390 δισ. το 2020 και το 2021.

Παράλληλα, όπως έχουν ήδη προβλέψει ακόμη και μεγάλοι οργανισμοί, η γερμανική οικονομία αναμένεται να συρρικνωθεί κατά 6,8% φέτος, γνωρίζοντας τη μεγαλύτερη ύφεση

από την ίδρυση της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας. Ωστόσο, αισιόδοξα είναι τα μηνύματα για την επόμενη χρονιά, οπότε το ινστιτούτο προβλέπει ανάκαμψη της τάξεως του 6,3%.

Η Βερόνικα Γκριν, η νέα οικονομολόγος της επιτροπής σοφών, αναφερόμενη στη συρρίκνωση της γερμανικής οικονομίας δήλωσε στη FAZ ότι «τώρα μπαίνουμε σε μια βαθιά οικονομική ύφεση μεταξύ 6,3% έως 7% κατά τη διάρκεια του έτους. Επιπλέον, όσον αφορά την πανδημία του ιού, δεν είναι σαφές εάν θα υπάρξει δεύτερο κύμα». Οι ερευνητές του ινστιτούτου υποστηρίζουν ότι «ναι μεν η γερμανική οικονομία έχει

Τη διετία 2020-2021, σύμφωνα με τις προβλέψεις του Ινστιτούτου Παγκόσμιας Οικονομίας (IFW) του Κιέλου.

υποχωρήσει τον Απρίλιο, ωστόσο τα μέτρα καλάρωσης που εφαρμόστηκαν τον Μάιο θα επιτρέψουν στις επιχειρήσεις να αντισταθίσουν γρήγορα ορισμένες από τις απώλειες της παραγωγής τους».

Εντούτοις, οι ίδιοι προειδοποιούν ότι «η πλήρης ανάκαμψη από την

κρίση θα πάρει λίγο χρόνο».

Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι η γερμανική οικονομία βασίζεται σε μεγάλο βαθμό στις εξαγωγές της, οι οποίες στην προκειμένη περίπτωση αποδεικνύονται και το τριτωίς σημείο. Αναλύοντας περαιτέρω το πλήγμα που έχει υποστεί η οικονομία εξαιτίας των εξαγωγών, οι ερευνητές του ινστιτούτου επισήμαναν ότι «για παράδειγμα, σημαντικά κράτη-εμπόριοι της χώρας επλήγησαν οικονομικά περισσότερο από τη Γερμανία λόγω της πανδημίας του κορωνοϊού, γεγονός που καταδεικνύει ότι οι εξαγωγές προς τις συγκεκριμένες χώρες θα αρχίσουν να αυξάνονται σταδιακά. Ωστόσο, το επόμενο

έτος το γερμανικό ΑΕΠ προβλέπεται να αυξηθεί σε σημαντικό βαθμό, κατά 6,3%».

Όπως αναφέρει σε δημοσίευσμά του το Reuters, αντίστοιχα δυσοίωνες είναι και οι προβλέψεις του ινστιτούτου σχετικά με την πορεία της ανεργίας, η οποία δείχνει να έχει αυξητική τάση. Ετσι, αναμένεται να φθάσει το 6,1% τον επόμενο έτος από 5% το 2019. Υπενθυμίζεται ότι η γερμανική οικονομία έχει ανακοινώσει ένα πρωτοφανές πακέτο στήριξης, που ανέρχεται περίπου στο 1,3 τρισ. δολ. προκειμένου να αντιμετωπίσει τις σφοδρές επιπτώσεις που θα επιφέρει η πανδημία στο εσωτερικό της χώρας.

Εκτεταμένα προγράμματα QE από αναδυόμενες οικονομίες

Με αγορές ομολόγων επιχειρούν

να περιορίσουν τις επιπτώσεις της κρίσης

Όπως και οι προηγούμενες κρίσεις της διεθνούς οικονομίας, έτσι και η πανδημία του κορωνοϊού εξώθησε τις ανεπτυγμένες οικονομίες και τις αντίστοιχες κεντρικές τράπεζες σε μια ευρεία γκάμα μέτρων ποσοτικής χαλάρωσης. Ενδεικτικά, η Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ υποσχέθηκε απεριόριστες αγορές κρατικών ομολόγων, καθώς και επισφαλών περιουσιακών στοιχείων. Από την άλλη πλευρά, η ΕΚΤ επεξέτεινε σε εμβέλεια και σε χρόνο το έκτακτο πρόγραμμα αγοράς ομολόγων, ώστε να στήριξει την ευρωπαϊκή οικονομία.

Σε αντίθεση όμως με κάθε προηγούμενη κρίση, η ανταπόκριση των αναπτυσσόμενων οικονομιών ήταν ασυνήθιστη, καθώς εφάρμοσαν πρωτοφανή μέτρα ποσοτικής χαλάρωσης, προκειμένου να αντιμετωγίσουν στα χτυπήματα του κορωνοϊού. Μιμούμενες τις τακτικές των μεγάλων κεντρικών τραπεζών, οι τράπεζες των αναδυόμενων αγορών έχουν προβεί σε αντίστοιχες κινήσεις.

Για παράδειγμα, από την επέλαση της πανδημίας, η Νότια Κορέα και το Ισραήλ έχουν υιοθετήσει προγράμματα αγοράς ομολόγων. Είχαν άλλωστε εφαρμόσει α-ντίστοιχα προγράμματα κατά την περίοδο της χρηματοπιστωτικής κρίσης. Ωστόσο,

κατά την κρίση του κορωνοϊού υπήρξαν και νέες προσθήκες στον κατάλογο των χωρών που εφάρμοσαν μέτρα ποσοτικής χαλάρωσης: η Πολωνία, η Ουγγαρία, η Μαλαισία, οι Φιλιππίνες και η Ινδονησία εγκαινίασαν αντίστοιχα προγράμματα, ώστε να προστατεύσουν τις οικονομίες τους από τον αντίκτυπο του κορωνοϊού.

Σύγκλιση

Στη λίστα προστέθηκαν επίσης η Τουρκία και η Νότιος Αφρική, οι οποίες όμως, σύμφωνα με σχετικό δημοσίευμα των Financial Times, διατρέχουν μεγαλύτερο κίνδυνο. «Βρισκόμαστε σε μια νέα περίοδο λήψης αποφάσεων στις αναδυόμενες οικονομίες, ο ίδιος μεταξυ άλλων. «Οι αναδυόμενες οικονομίες συγκλίνουν με τις ανεπτυγμένες όσον αφορά το νέο έκτακτο οπλοστάσιο πολιτικής», σημειώσε ο ίδιος μεταξυ άλλων.

Σίγουρα όμως υπάρχουν μεγάλες διαφορές μεταξύ των προγραμμάτων που υιοθετούν οι ανεπτυγμένες και οι αναδυόμενες οικονομίες. Τα προγράμματα ποσοτικής χαλάρωσης στις αναδυόμενες οικονομίες είναι πολύ μικρότερα σε εμβέλεια. Εκτός αυτού, τα επιτόκια δανεισμού έχουν θετικό πρόσημο, ενώ δεν τίθεται πλαφόν στις αγορές ομολόγων. Ε-

Οι αγορές ομολόγων των αναδυόμενων οικονομιών από την επέλαση του κορωνοϊού ισοδυναμούν στις περισσότερες περιπτώσεις με το 1% έως 2% του ΑΕΠ τους. Εάν ισοδυναμούσαν με το 5% ή το 10% του ΑΕΠ, τότε θα ήταν πιθανή η υποτίμηση των νομισμάτων τους.

πίσης, διαφέρουν μεταξύ τους ως προς τους βασικούς στόχους που θέτουν.

Αφενός στις ανεπτυγμένες οικονομίες ο στόχος είναι κατά κύριο λόγο η χαλάρωση των νομισματικών συνθηκών και η τόνωση της οικονομίας. Αφετέρου οι αναδυόμενες οικονομίες εφαρμόζουν τα προγράμματα ποσοτικής χαλάρωσης με πρωταρχικό στόχο να προστατεύσουν τις εγχώριες αγορές ομολόγων.

Η Σαμάρια Καν, υψηλόβαθμη στέλεχος της Alliance Bernstein, σχολίασε στους Financial Times πως αυτή τη στιγμή δεν υπάρχει λόγος ανησυχίας, καθώς τα προγράμματα ποσοτικής χαλάρωσης είναι περιορισμένα. Ενδεικτικά, οι αγορές των αναδυόμενων οικονομιών από την επέλαση του κορωνοϊού ισοδυναμούν με το 1% έως 2% του ΑΕΠ τους. Η Πολωνία αποτελεί εξαίρεση, διότι η αξία του προγράμματος αγοράς ομολόγων αντιστοιχεί

Η ποσοτική χαλάρωση υιοθετείται για πρώτη φορά σε πολλές από τις αναπτυσσόμενες χώρες.

στο 4,3% του ΑΕΠ της. «Εάν ισοδυναμούσαν με το 5% ή το 10% του ΑΕΠ, τότε θα έμπαιναν στη ζώνη κινδύνου», τόνισε στους Financial Times ο Παντχράκ Γκάρβει της ING, σημειώνοντας πως υπάρχει η πιθανότητα υποτίμησης των νομισμάτων.

Η Καν προσέθεσε πως οι ανησυχίες θα αυξηθούν σε βάθος χρόνου, εάν οι χώρες χαμηλής πιστοληπτικής ικανότητας, που αντιμετωπίζουν περισσότερα οικονομικά προβλήματα, αυξήσουν τις αγορές ομολόγων. Σύμφωνα με τους Fi-

nanacial Times, οι επενδυτές δεν ανησυχούν ιδιαίτερα για την υποτίμηση των νομισμάτων και την επακόλουθη αύξηση του πληθωρισμού, διότι ούτως ή άλλως η ζήτηση για καταναλωτικά προϊόντα έχει υποχωρήσει εξαιτίας της πανδημίας. Αντιθέτως, ανησυχούν για τη ραγδαία επιδείνωση όσων αναδυόμενων οικονομιών έχουν μεγάλα κρέη σε ξένα νομίσματα. Προβλέπεται πως τα δημοσιονομικά τους ελλείμματα θα αυξηθούν κατακόρυφα εξαιτίας των μέτρων στήριξης των οικονομιών τους. «Υπάρχει ο κίνδυνος ότι, σε άγνωστη στιγμή, θα κυριαρχήσει ο φόβος δημοσιονομικής απειθαρχίας, πληθωρισμού και κεφαλαιακών εκροών», σύμφωνα με αναλυτές της JP Morgan.

Ο Σέργκι Λανάου, υψηλόβαθμο στέλεχος στο Ινστιτούτο Διεθνών Χρηματοοικονομικών, σχολίασε στους Financial Times πως οι χώρες με αξιόπιστες και α-

νεξάρτητες κεντρικές τράπεζες, για παράδειγμα η Χιλή ή όσες βρίσκονται στην Ανατολική Ευρώπη, θα μπορέσουν να αντιμετωπίσουν καλύτερα αυτές τις πιέσεις, διότι δεν θα επιτρέψουν τη διοχέτευση υπερβολικών και μη βιώσιμων κρατικών δαπανών.

Είναι αδύνατο να εκτιμηθούν από τώρα οι μακροπρόθεσμοι κίνδυνοι, σημείωσε στους Financial Times ο Ντραούσο Γκιακομέλι, υψηλόβαθμο στέλεχος της Deutsche Bank στη Νέα Υόρκη. Οχι μόνον επειδή η κρίση βρίσκεται σε εξέλιξη, αλλά επίσης διότι οι κεντρικές τράπεζες συνεχίζουν να προσαρμόζουν τα προγράμματα ποσοτικής χαλάρωσης. «Η ημέρα της κρίσης δεν είναι τώρα που έχει καταρρεύσει η ζήτηση. Θα επέλθει όταν η κατάσταση εξισορροπηθεί», σχολίασε χαρακτηριστικά στη βρετανική εφημερίδα ο Γκιακομέλι.

Εντός της εβδομάδος απαντά η ΕΚΤ στο Δικαστήριο της Καρλσρούης

Λίγες εβδομάδες πριν εκπνεύσει η προθεσμία που έθεσε το ανώτατο συνταγματικό δικαστήριο της Γερμανίας, η ΕΚΤ είναι αποφασισμένη να απαντήσει και να καταρρίψει τις κατηγορίες σχετικά με την αρμοδιότητά της στο πρόγραμμα ποσοτικής χαλάρωσης (PSPP). Η Πρόεδρος της Τράπεζας, Κριστίν Λαγκάρντ, άφησε να εννοηθεί ότι αυτή την Πέμπτη θα δημοσιευθούν τα επιχειρήματα των στελεχών της ΕΚΤ, τα οποία υποστηρίζουν τη συνέχεια των μέτρων. Επίσης, σύμφωνα με πληροφορίες που διέρρευσε στον γερμανικό Τύπο, θα κοινοποιηθούν παράλληλα επιπλέον έγγραφα, τα οποία πιστοποιούν την αρμοδιότητα της Τράπεζας για την εφαρμογή του επίμαχου προγράμματος.

Οι προστριβές οφείλονται βέβαια στο πόρισμα του Δικαστηρίου της Καρλσρούης στις αρχές Μαΐου, το οποίο αμφισβήτησε την αρμοδιότητα της ΕΚΤ για τις μάζικες αγορές κρατικών ομολόγων. Το ανώτατο γερμανικό δικαστήριο απαιτούσε από την ΕΚΤ να δώσει εντός τριών μηνών εξηγήσεις για το πρόγραμμα ποσοτικής

Θα κοινοποιήσει έγγραφα που πιστοποιούν την αρμοδιότητα στο πρόγραμμα ποσοτικής χαλάρωσης.

χαλάρωσης, διαφορετικά θα προχωρούσαν οι διαδικασίες για αποκρόση της Bundesbank από το πρόγραμμα. Μολονότι η εν λόγω προθεσμία εκπνέει στις αρχές Αυγούστου, η Τράπεζα έχει πολύ μικρότερο περιθώριο δράσης για συνεργασία με τη γερμανική πλευρά, διότι επίκειται η καθιερωμένη δίμηνη καλοκαιρινή διακοπή των δραστηριοτήτων της Bundesbank.

Εκτός από τον προβληματισμό σχετικά με το ενδεχόμενο διακοπής της γερμανικής συνεισφοράς στο πρόγραμμα, η ετυμηγορία του Δικαστηρίου της Καρλσρούης προκάλεσε κραδασμούς σε ολόκληρο το ευρωπαϊκό σύστημα δικαιουσύνων, αφού αμφισβήτησε την υπεροχή του ευρωπαϊκού επί του εθνικού δικαίου.

Η ΕΚΤ είναι έτοιμη να συνεργαστεί με την Bundesbank και με τα γερμανικά θεσμικά όργανα και να δώσει τις απαραίτητες πληροφορίες, εφόσον αυτό δεν απειλεί την ανεξαρτησία της.

Η πρόεδρος της Κομισιόν, Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν, είχε δηλώσει μάλιστα ότι η νομισματική πολιτική της Ένωσης είναι θέμα αποκλειστικής αρμοδιότητάς της, ότι το δίκαιο της Ε.Ε. υπερισχύει του εθνικού και ότι οι αποφάσεις του Δικαστηρίου της Ε.Ε. είναι δεσμευτικές έναντι όλων των εθνικών δικαστηρίων. Παρ' όλα αυτά, δεδομένης της πίεσης του χρόνου και λαμβάνοντας υπ' όψιν ότι κατά πάσα πιθανότητα θα προκύψουν περισσότερα νομικά ζητήματα προς διευθέτηση, η ΕΚΤ αποφάσισε να επιλύσει το ζήτημα άμεσα.

Σύμφωνα με συνέντευξη που παραχώρησε ο αντιπρόεδρος της ΕΚΤ, Λουίς ντε Γκίντος, στο γερμανικό περιοδικό Der Spiegel, η τράπεζα είναι έτοιμη να συνεργαστεί με την Bundesbank και τα γερμανικά θεσμικά όργανα και να δώσει τις απαραίτητες πληροφορίες, εφόσον αυτό δεν απειλεί την ανεξαρτησία της. Όπως όμως επισήμανε ο Γερμανός υπουργός Οικονομικών, Ολαφ Σολτς, τον τελευταίο λόγο θα έχει κατά πάσα πιθανότητα το Βερολίνο, το οποίο θα κρίνει

εάν οι αποδείξεις της τράπεζας σχετικά με το ζήτημα είναι επαρκείς και εάν δικαιολογούν τις δραστηριότητές της στο πρόγραμμα αγοράς ομολόγων. Ο ίδιος, όμως, πιστεύει ότι το ζήτημα θα επιλυθεί «χωρίς δράματα».

Αξίζει να σημειωθεί ότι μία πρόσφατη αλλαγή στη σύνθεση του Δικαστηρίου της Καρλσρούης είναι πολύ πιθανό πως θα λειτουργήσει προς όφελος της ΕΚΤ. Λόγω της λήξης της θητείας του προέδρου του δικαστηρίου, Αντρέας Φόσκουλε, ένα νέο πρόσωπο θα βρίσκεται εφεξής στην οκταμελή δικαστική επιτροπή: η Ασπριντ Βαλράμπενσταϊν. Σύμφωνα με πηγή του Reuters, που μίλησε σε καθεστώς ανωνυμίας, η Βαλράμπενσταϊν «είναι πολύ πιο "ευρωπαϊκή" από τον Φόσκουλε». «Επομένως, η πρόβλεψή μου για το μέλλον είναι ότι δεν θα υπάρχουν ξανά τέτοιες αποφάσεις εις βάρος της ΕΚΤ», σημείωσε η ίδια πηγή. Η Βαλράμπενσταϊν έχει ήδη αφήσει να εννοηθεί ότι το Βερολίνο πρέπει να διορθώσει τις σχέσεις του με το ΔΕΕ και να κρατήσει πιότερη στάση.

Εκτίναξη αποταμίευσης των Αμερικανών στις τράπεζες λόγω της πανδημίας

Κατακόρυφα αυξήθηκαν οι αποταμιεύσεις των Αμερικανών στις τράπεζες των ΗΠΑ από την επέλαση της πανδημίας. Σύμφωνα με στοιχεία της αμερικανικής υπηρεσίας ασφαλίσις καταθέσεων (FDIC), οι λογαριασμοί ενισχύθηκαν κατά 2 τρις. δολάρια σε μετρητά, δηλαδή με ρυθμό ρεκόρ, από την αρχή του έτους. Η μεγαλύτερη κινητικότητα καταγράφηκε τον Απρίλιο, όταν οι καταθέσεις ενισχύθηκαν κατά 865 δις. δολάρια, δηλαδή περισσότερο από το προηγούμενο ρεκόρ που είχε τεθεί κατά τη διάρκεια ενός ολόκληρου έτους.

Η εν λόγω αύξηση σημειώθηκε βέβαια εξαιτίας της πανδημίας. Πρώτον, όπως επισημαίνει το αμερικανικό δίκτυο CNBC, η αμερικανική κυβέρνηση διοχέτευσε δισεκατομμύρια δολάρια για τη στήριξη

Οι τραπεζικοί λογαριασμοί αυξήθηκαν κατά 2 τρις. δολ. από την αρχή του έτους.

των μικρών επιχειρήσεων και των πολιτών μέσω επιταγών και επιδομάτων ανεργίας. Επιπλέον, η Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ προχώρησε μεταξύ άλλων σε απεριόριστη αγορά ομολόγων. Παράλληλα, η αβεβαιότητα υποχρέωσε τα νοικοκυριά, αλλά και πολλές επιχειρήσεις, να ενισχύσουν τις αποταμιεύσεις τους.

Επίσης, χάρη στις επιταγές κρατικής στήριξης αξίας 1.200 δολαρίων και εξαιτίας των επιδομάτων ανεργίας, τα προσωπικά εισοδήματα αυξήθηκαν κατά 10,5%. Σύμφωνα

Οι τράπεζες έχουν πλημμυρίσει με μετρητά, σχολίασε ο Μπράιαν Φόραν, αναλυτής της Autonomus. Η Bank of America ήταν μεταξύ των τραπεζών που ωφελήθηκαν περισσότερο.

φωνα με το CNBC, η αύξηση αυτή οφείλεται στο γεγονός ότι η κρατική στήριξη εν μέσω πανδημίας σε ορισμένες περιπτώσεις ξεπερνούσε τα εισοδήματα των Αμερικανών υπό φυσιολογικές συνθήκες. Στη συνέχεια, τα χρήματα αυτά κατέληξαν στους τραπεζικούς λογαριασμούς.

Ο διευθύνων σύμβουλος της Bank of America, Μπράιαν Μόινιχαν, σημείωσε στο CNBC τον προηγούμενο μήνα πως οι τρεχούμενοι λογαριασμοί κάτω των 5.000 δολαρίων είχαν κατά 40% περισσότερα χρήματα σε σχέση με την περίοδο πριν από την πανδημία. «Όπως και να το δει κανείς, αυτή η αύξηση είναι εξαιρετικά εντυπωσιακή», σχολίασε στο CNBC ο Μπράιαν Φόραν, αναλυτής της Autonomus Research. «Οι τράπεζες έχουν πλημμυρίσει με μετρητά», συμπλήρωσε

ο ίδιος. Αξίζει να σημειωθεί ότι από τις ενισχυμένες αποταμιεύσεις και τη γενικότερη κατάσταση ευνοήθηκαν περισσότερο τα 25 μεγαλύτερα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και ιδίως η JP Morgan, η Bank of America και η Citigroup.

Αρχικά, όταν επιβλήθηκαν τα περιοριστικά μέτρα τον Μάρτιο, μεγάλες επιχειρήσεις, όπως η Boeing και η Ford, άνοιξαν αμέσως πιστωτικές γραμμές με τις μεγάλες αμερικανικές τράπεζες, ώστε να αντιμετωπίσουν τις ζημιές από την πανδημία. Εκτός αυτού, οι τράπεζες αυτές εξυπνέτησαν μια μεγάλη μερίδα του πληθυσμού για το πρόγραμμα στήριξης των μικρών επιχειρήσεων. Όσοι πληρωσαν τις προϋποθέσεις για τη λήψη στήριξης κατέθεσαν στη συνέχεια τα χρήματα αυτά στις τράπεζες.

Αγωνιούν οι Ισπανοί επιχειρηματίες του τουρισμού

Με αισιοδοξία αλλά και ανάμεικτα συναισθήματα οι Ισπανοί προετοιμάζονται για το επίσημο άνοιγμα της χώρας στον μαζικό τουρισμό, την 1η Ιουλίου. Το ερώτημα που κυριαρχεί σχεδόν παντού στη χώρα είναι αν και φέτος εκατομμύρια άνθρωποι θα τολμήσουν να ταξιδέψουν στην Ισπανία για τις καλοκαιρινές διακοπές. Από το μέτωπο των κρατήσεων γίνεται σαφές ότι οι περισσότερες αφορούν τον Σεπτέμβριο, ενώ για τον Ιούλιο και τον Αύγουστο επικρατεί αβεβαιότητα. Προφανώς για αυτόν τον λόγο ο Χουάν Μιγέλ Φερέρ, εκπρόσωπος ξενοδοχών και εστιατορίων στην Πάλμα της Μαγιόρκας, δηλώνει ότι «η φετινή κα-

Οι περισσότερες κρατήσεις αφορούν προς το παρόν τον Σεπτέμβριο, ενώ για τον Ιούλιο και τον Αύγουστο επικρατεί αβεβαιότητα.

λοκαιρινή σεζόν προβλέπεται σύντομη, γ' αυτό και θα πρέπει να αξιοποιηθεί στο έπακρο». Τα προβλήματα όσων Ισπανών δραστηριοποιούνται στον τουρισμό δεν θα λυθούν ως διά μαγείας με την επιστροφή

των τουριστών στη χώρα. Σχεδόν καθμερινά η Μαδρίτη και η τοπική αυτοδιοίκηση ανακοινώνουν νέα μέτρα για την ασφάλεια των τουριστών. Για παράδειγμα, η Βαρκελώνη προτίθεται να ελέγχει με κλειστό κύκλωμα τηλεόρασης αν οι παραλίες είναι υπερπληρείς με λουόμενους. Ήδη στις γνωστότερες παραλίες της περιοχής έχουν τοποθετηθεί διαχωριστικά, διάδρομοι ασφαλείας και σημεία ελέγχων. Στη Μαγιόρκα, ωστόσο, με τις σχεδόν 370 παραλίες, παρόμοια μέτρα θεωρούνται από τους τοπικούς άρχοντες αδύνατα. Οι περισσότεροι πολιτικοί και εκπρόσωποι τουριστικών συνδέσμων είναι ούτως ή άλλως βέβαιοι

ότι φέτος δεν θα φθάσουν στο νησί τα 16,5 εκατομμύρια τουρίστες που πήγαν το 2019. «Η Πάλμα ντε Πάλμα έχει μήκος 6,5 χλμ., άρα υπάρχει αρκετός χώρος για τη λεγόμενη κοινωνική αποστασιοποίηση», λέει ο Χουάν Μιγέλ Φερέρ. Παρ' όλα αυτά, έχουν ήδη προσληφθεί άτομα που θα ελέγχουν αν τηρείται η απόσταση ασφαλείας των δύο μέτρων στις παραλίες. Πρώτο τεστ για τον αγαπημένο τουριστικό προορισμό των Γερμανών θεωρείται η περίοδος από την 21η Ιουνίου και έπειτα, κατά την οποία αναμένονται περίπου 5.000 Γερμανοί τουρίστες. Υπό την προϋπόθεση, βέβαια, ότι η Μαδρίτη θα δώσει το πράσινο φως.

Οι περισσότεροι πολιτικοί και εκπρόσωποι τουριστικών συνδέσμων είναι βέβαιοι ότι φέτος δεν θα έρθουν στη Μαγιόρκα τα 16,5 εκατομμύρια τουρίστες που ήρθαν το 2019.

ΗΠΑ και Ευρώπη βάζουν φραγμούς σε επιχειρηματική επέλαση από Κίνα

Για να ανακόψουν εξαγορές σε κρίσιμους τομείς, όπως λιμάνια και δίκτυα ενέργειας

Της **ΡΟΥΜΠΙΝΑΣ ΣΠΑΘΗ**

Όταν το 1914 ο Α΄ Παγκόσμιος Πόλεμος έδωσε ένα σαρωτικό τέλος στο πρώτο κύμα της παγκοσμιοποίησης, οι τότε ανεπτυγμένες οικονομίες αναδιπλώθηκαν σε ένα είδος οικονομικού εθνικισμού, διαρρηγνύοντας τους εμπορικούς δεσμούς που είχαν αναπτύξει επί περίπου πέντε δεκαετίες. Εύκολα βλέπει κανείς αναλογίες με την τρέχουσα κατάσταση, παρατηρώντας τις φυγόκεντρες δυνάμεις που αναπτύσσονται στις διεθνείς οικονομικές σχέσεις, με την αποχώρηση της Βρετανίας από την Ε.Ε. και την υπερδύναμη υπό τον Ντόναλντ Τραμπ να εγκαταλείπει πολυμερείς συμφωνίες και να υπονομεύει διεθνείς οργανισμούς.

Ιδιαίτερο χαρακτηριστικό της περιόδου που διανύουμε, όμως, είναι ότι οι μεγαλύτερες από τις ανεπτυγμένες οικονομίες του πλανήτη αναθεωρούν ειδικότερα τη σχέση τους με την Κίνα. Για την ακρίβεια,

Η.Ε.Ε. με τη Λευκή Βίβλο επιχειρεί να θωρακίσει ευρωπαϊκές εταιρείες που βρίσκονται στο στόχαστρο ομίλων τρίτων χωρών.

επιχειρούν, με σημαντική καθυστέρηση, να ανακόψουν την επέλασή της και να απεξαρτηθούν από αυτήν.

Με ασυνήθη συγχρονισμό, Βρυξέλλες, Ουάσιγκτον, αλλά και Λονδίνο, αναπτύσσουν γραμμές άμυνας έναντι της επέλασης του Πεκίνου, που εν μέσω της πανδημίας κατά κάποιον τρόπο βάλλεται σε τρία μέτωπα. Η προσπάθεια είναι απότοκος προβληματισμού ετών που ενέσπειρε στον δυτικό κόσμο η Κίνα αφού το λίγο μετά την έκτασή της στον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου, στα τέλη του 2001, άρχισε να χρηματοδοτεί μια επιχείρησή της που επέδειξε ασυνήθη βουλημία για τις δυτικές βιομηχανίες.

Εξαγοράζουν αδιάκοπα

Αρχής γενομένης από το 2003 και με την αμείωτη οικονομική στήριξη του Πεκίνου, οι κινεζικές εταιρείες εξαγοράζουν αδιάκοπα ευρωπαϊκές και αμερικανικές επιχειρήσεις με κλιμακούμενη συχνότητα και κλιμακούμενη αξία. Τα τελευταία χρόνια στην Ευρώπη είχε σημάνει

συναγερμός όταν οι κινεζικές επιχειρήσεις αποδύθηκαν σε ένα επιθετικότατο κύμα εξαγορών ευρωπαϊκών περιουσιακών στοιχείων στρατηγικής σημασίας από κρίσιμες υποδομές, όπως λιμάνια και δίκτυα ηλεκτρικής ενέργειας μέχρι τεχνολογίες αιχμής.

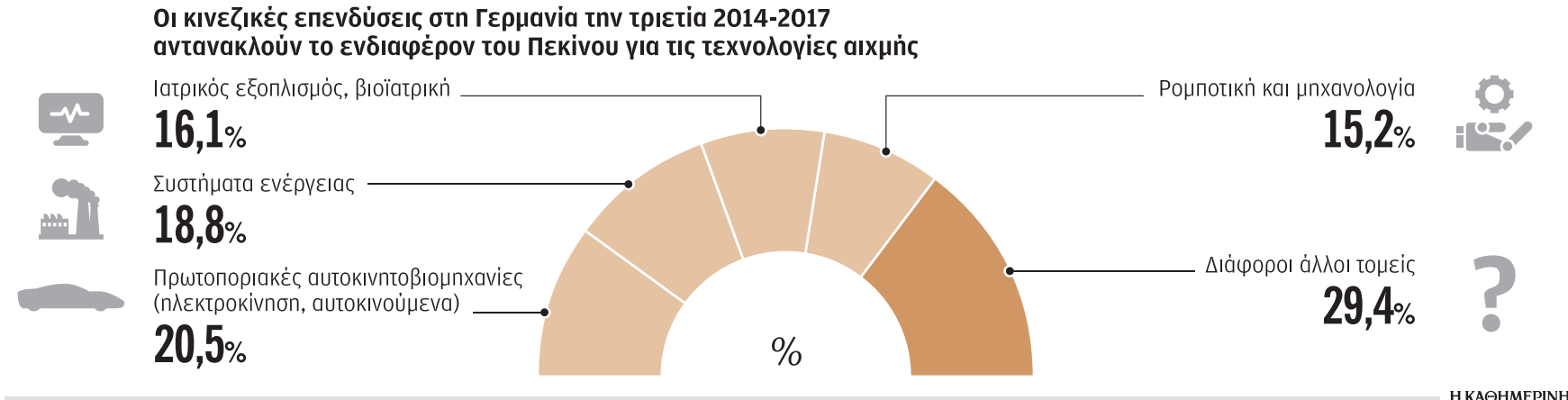
Η ανησυχία κλιμακώθηκε, όμως, από την πανδημία, καθώς έδρασε σαν καταλύτης τόσο για την Ευρώπη όσο και για τις ΗΠΑ. Η Ευρώπη κινητοποιήθηκε όταν πολλές ευρωπαϊκές εταιρείες βρέθηκαν σε δεινή θέση με την αναστολή της οικονομικής δραστηριότητας και παράλληλα υποχώρησε η χρηματιστηριακή αξία τους, καθιστώντας τις εύκολη λεία στις ορέξεις κινεζικών μεγαθηρίων που έχουν την οικονομική στήριξη του Πεκίνου.

Εξώθησε, έτσι, την Ε.Ε. να αναθεωρήσει θεμελιώδεις αρχές και θέσφατα της πολιτικής της, όπως η εναντίωσή της στις κρατικές ενισχύσεις. Από τον Μάρτιο και με την πτώση των ευρωπαϊκών χρηματιστηρίων, η Κομισιόν γνωστοποίησε στα κράτη-μέλη της Ε.Ε. ότι αναστέλλει προσωρινά την απαγόρευση κατά των κρατικών ενισχύσεων.

Ενθάρρυνε μάλιστα τις ευρωπαϊκές κυβερνήσεις να αποκτήσουν μερίδια σε στρατηγικής σημασίας βιομηχανίες τους προκειμένου να διασφαλίσουν ότι δεν θα βρεθούν σε ξένα χέρια. Μέσα στην εβδομάδα προχώρησε σε ένα πολύ πιο αποφασιστικό βήμα.

Παρουσίασε Λευκή Βίβλο με την οποία επιχειρεί να θωρακίσει τις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις όταν αυτές βρίσκονται στο στόχαστρο εταιρειών τρίτων χωρών και ιδιαιτέρως εταιρειών που επιδοτούνται από τις κυβερνήσεις τους. Είναι περισσότερο από προφανές ότι στο στόχαστρό της βρίσκεται η Κίνα. Όπως τόνισε, είναι σαφές ότι υπάρχει κενό στην ευρωπαϊκή πολιτική περί κρατικών ενισχύσεων εφόσον δεν προέβλεπε τίποτε για τις κρατικές ενισχύσεις που χορηγούν τρίτες χώρες σε επιχειρήσεις τους με αποτέλεσμα να αποκτούν αθέμιτο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα έναντι των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων.

Εφεξής η Κομισιόν επεκτείνει το εύρος της πολιτικής της για τις κρατικές ενισχύσεις και θα εξετάζει κάθε προτεινόμενη επένδυση σε ευρωπαϊκή επιχείρηση από εταιρεία τρίτης χώρας, σταθμίζοντας τα οφέλη και τις επιπτώσεις. Στην περίπτωση που δεν πληρούνται οι όροι της, επιφυλάσσεται να εμποδίσει μια εξαγορά ευρωπαϊκής επιχείρησης.

Αυστηρότερο πλέον το θεσμικό πλαίσιο στη Βρετανία

Εν μέρει υπό την πίεση της Ουάσιγκτον και εν μέρει από μια ανησυχία ανάλογη εκείνης των Βρυξελλών, η Βρετανία κινείται παράλληλα με την Κομισιόν για να ανακόψει την επέλαση της Κίνας στις επιχειρήσεις της. Στις αρχές του μήνα, η κυβέρνηση Τζόνσον παρουσίασε τη νέα νομοθεσία που θα αποτρέπει την εξαγορά βρετανικών επιχειρήσεων όταν εκτιμάται ότι υπάρχει κίνδυνος για την εθνική ασφάλεια.

Οι βρετανικές επιχειρήσεις υποχρεούνται πλέον να ενημερώνουν τις αρμόδιες αρχές όταν μια ξένη εταιρεία επιχειρεί να εξαγοράσει ποσοστό τους άνω του 25%. Η προηγούμενη νομοθεσία που είχε προωθήσει η κυβέρνηση της Τερέζα Μέι εναπέθετε στη διακριτική ευχέρεια των βρετανικών εταιρειών να ενημερώσουν σχετικά το κράτος. Ο ρόλος της πανδημίας ήταν ορατός και στην περίπτωση της

θα αποτρέπει την εξαγορά επιχειρήσεων όταν εκτιμάται ότι υπάρχει κίνδυνος για την εθνική ασφάλεια.

Βρετανίας, όταν ο επικεφαλής της Επιτροπής Εξωτερικών Υποθέσεων, Τομ Τούγκενχτατ, δήλωσε ενώπιον δημοσιογράφων ότι «η ύφεση θα έχει δυσανάλογο αντίκτυπο και θα αφήσει τις επιχειρήσεις μας περισσότερο από ποτέ εκτεθειμένες στον κίνδυνο εξαγορών από εταιρείες που έχουν τη στήριξη των κυβερνήσεών τους». Λίγες ημέρες νωρίτερα, άλλωστε, κυβερνητικοί αξιωματούχοι είχαν επιβεβαιώσει τα σχέδια της κυβέρνησης Μπόρις Τζόνσον να αποκλείσει την κινεζική Huawei από τα βρετανικά δίκτυα κινητής

τηλεφωνίας πέμπτης γενιάς.

Αλλά και οι χώρες της Ε.Ε. δεν έμειναν αδρανείς περιμένοντας τις πρωτοβουλίες της Κομισιόν. Η Ιταλία, η ευρωπαϊκή χώρα που επλήγη στον μέγιστο βαθμό από την πανδημία, ανακοίνωσε από τις αρχές Απριλίου αυστηρότερους ελέγχους στις προτεινόμενες εξαγορές ιταλικών επιχειρήσεων από ξένες εταιρείες. Η κυβέρνηση Κόντε ανακοίνωσε μάλιστα ιδιαίτερα αυστηρή εποπτεία σε κρίσιμους τομείς όπως οι τράπεζες και οι ασφαλιστικές, ο κλάδος της ενέργειας και των υπηρεσιών υγείας. Στους κλάδους αυτούς εξετάζονται πλέον διεξοδικώς οι προτεινόμενες εξαγορές ακόμη και όταν προέρχονται από επιχειρήσεις της Ε.Ε. αν αφορούν μερίδια εταιρειών άνω του 10%. Ακόμη νωρίτερα, από τα μέσα Μαρτίου, η Ισπανία ανακοίνωσε ότι επενδυτές από χώρες εκτός Ε.Ε. οφείλουν να ζητούν την άδεια της κυ-

βέρνησης όταν ενδιαφέρονται να εξαγοράσουν μερίδιο άνω του 10% σε ισπανική επιχείρηση. Και βέβαια, η γερμανική κυβέρνηση που έχει ήδη επιβάλει προϋποθέσεις αυστηρότερους ελέγχους στις εξαγορές γερμανικών επιχειρήσεων από ξένες εταιρείες, έχει δηλώσει αποφασισμένη να εμποδίσει οποιαδήποτε συμφωνία «ενδέχεται να παρεμβάλλεται» στα συμφέροντα της χώρας και να προστατεύσει τις γερμανικές επιχειρήσεις επιδοζώντας την εξαγορά τους από εταιρείες χωρών εκτός Ε.Ε.

Ο φόβος των Ευρωπαίων πως η πανδημία έχει ανοίξει περισσότερο την όρεξη των κινεζικών επιχειρήσεων κάθε άλλο παρά αβάσιμος ήταν. Από τις αρχές Απριλίου διεθνείς τράπεζες ανέφεραν αυξημένα αιτήματα χρηματοδότησης από κινεζικές επιχειρήσεις που ενδιαφέρονταν να εξαγοράσουν εταιρείες στην Ευρώπη.

Στα πρόθυρα νέου εμπορικού πολέμου Ουάσιγκτον και Πεκίνο

Αμερικανικό έντυπο που ασκούν επιρροή και συχνά αντανάκλουν την επικρατούσα άποψη στους πολιτικούς κύκλους της Ουάσιγκτον, όπως το Foreign Affairs και το Foreign Policy, αφιερώνουν εκτεταμένα δημοσιεύματα στην επικείμενη αποσύνθεση ανάμεσα στις δύο μεγαλύτερες οικονομίες του πλανήτη. Το θεωρούν κατά κάποιον τρόπο δεδομένη, έστω κι αν επιχειρούν να την αποτρέψουν κινδυνολογώντας για τις συνέπειές της. Μιλώντας την περασμένη Τετάρτη ενώπιον επιτροπής της Βουλής των Αντιπροσώπων, ο Αμερικανός εκπρόσωπος Εμπορίου, Ρόμπερτ Λαϊτχάιζερ, δήλωσε ότι η Ουάσιγκτον δεν εξετάζει πραγματικά την προοπτική πλήρους αποσύνθεσης της οικονομίας της από την οικονομία της Κίνας. Διαψεύστηκε, όμως, μόλις μία ημέρα αργότερα από τον Ντόναλντ Τραμπ, ο οποίος επανέλαβε την α-

πειλή πως θα διακόψει κάθε δεσμό με τη δεύτερη οικονομία στον πλανήτη και δεύτερο πισωγύρισμα των ΗΠΑ, μετά την Ιαπωνία. Από την έναρξη της πανδημίας, οι σχέσεις ανάμεσα στις δύο μεγαλύτερες οικονομίες του πλανήτη βρίσκονται αναμφίβολα στη χειρότερη κατάσταση που έχουν γνωρίσει εδώ και χρόνια. Ο Αμερικανός πρόεδρος κατηγορεί το Πεκίνο για παραπληροφόρηση σε ό,τι αφορά τον κορωνοϊό. Το βέβαιο είναι, όμως, ότι η πανδημία κατέστησε ορατή και ανάγλυφη την εξάρτηση της αμερικανικής οικονομίας όπως, άλλωστε, και της παγκόσμιας οικονομίας, από την Κίνα.

Από τη στιγμή που η Κίνα επέβαλε καραντίνα και ανέστειλε την οικονομική δραστηριότητα σε ολόκληρες πόλεις και περιφέρειες, βιομηχανίες κάθε είδους τόσο στις ΗΠΑ όσο και στον υπόλοιπο κόσμο δεν μπορούσαν

Ο Ντόναλντ Τραμπ επανέλαβε την απειλή πως θα διακόψει κάθε δεσμό με τη δεύτερη οικονομία στον πλανήτη.

να λειτουργήσουν. Όπως χαρακτηριστικά δήλωσε η Μπέατα Γιαβόρσκι, επικεφαλής των οικονομολόγων της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης, «μπήκε σε καραντίνα μια επαρχία της Κίνας και ξαφνικά οι βιομηχανίες όλου του κόσμου έμειναν χωρίς προμήθειες». Γι' αυτό και μέσα στην εβδομάδα ο Ρόμπερτ Λαϊτχάιζερ τόνισε την ανάγκη να επιστρέψει στις ΗΠΑ μεγάλο μέρος της εφοδιαστικής αλυσίδας.

Οικονομικοί αναλυτές επισημαί-

νουν πως η πανδημία έφτασε με την κατάσταση στα άκρα, αλλά ταυτοχρόνως έδωσε στην αμερικανική κυβέρνηση το ιδεώδες πρόσχημα για να επισπεύσει ένα σχέδιο που ήδη βρισκόταν στα σκαριά: την απομάκρυνση από την Κίνα και την απεξάρτηση από την παραγωγή της. Σε ό,τι αφορά την κινεζική επέλαση στις αμερικανικές επιχειρήσεις, έχει αναλάβει να την ανακόψει η αμερικανική Επιτροπή Ελέγχου Ξένων Επενδύσεων (CFIUS), που εξετάζει κάθε πρόταση εξαγοράς ή επένδυσης με κριτήρια αφενός τα οικονομικά συμφέροντα και αφετέρου την εθνική ασφάλεια της υπερδύναμης. Δεν είναι μάλιστα λίγοι οι οικονομικοί αναλυτές που έχουν κατά καιρούς επισημάνει πως η εν λόγω επιτροπή είναι ακριβώς αυτό που λείπει από την Ευρώπη. Παρά την εκκευρία που έχουν συμφωνήσει οι δύο μονομάχοι από τις

αρχές του χρόνου, επανέρχονται μοιραία τα ίδια προβλήματα που έχει θέσει ο Αμερικανός πρόεδρος από τις αρχές του 2017 και τον εμπορικό πόλεμο που κήρυξε στην Κίνα.

Σύμφωνα με το περιοδικό Foreign Policy, τα σκληρότερα στελέχη της κυβέρνησης Τραμπ τάχθηκαν φανερά υπέρ του εμπορικού πολέμου, επειδή θεωρούσαν ευθύς εξαρχής ότι απώτερος στόχος του δεν είναι άλλος από τη σταδιακή διάλυση των στενών οικονομικών σχέσεων ανάμεσα στις ΗΠΑ και στην Κίνα. Πρόκειται για οικονομικές σχέσεις που οικοδομήθηκαν σε 40 χρόνια. Έχουν, όμως, καλλιεργήσει στην Ουάσιγκτον το πλυσίεστερο ανάλογο του φόβου που εξέφραζαν οι πολιτικές ηγεσίες της Κίνας τη δεκαετία του 1990: ότι η κινεζική οικονομία ήταν υπερβολικά εξαρτημένη από το δολάριο και την αμερικανική τεχνολογία.

Η πανδημία αποτέλεσε αφορμή για τις ΗΠΑ να επισπεύσουν την απεξάρτηση της οικονομίας τους από την παραγωγή της Κίνας.

“BDO. *What matters to you, matters to us*”

Audit | Tax | Compliance | Restructuring and insolvency | Fund Services

Ανοίγει μέτωπα παντού η Αγκυρα

Μετά τις επικρίσεις Μακρόν, κατηγόρησε τη Γαλλία ότι ενθαρρύνει Ελλάδα και Κύπρο

Σε μια προσπάθεια να αναλάβει ρόλο κεντρικού μεσολαβητή για την πολιτική επίλυση της λιβυκής κρίσης, η Μόσχα κάλεσε σε άμεση κατάπαυση του πυρός και προσπάθησε να εμπλέξει σε αυτή τη διαδικασία την Αγκυρα και το Κάιρο, βασικούς υποστηρικτές των δύο αντιμαχόμενων στρατοπέδων.

Υστερα από τηλεφωνικές επαφές με τον Τούρκο και τον Αιγύπτιο ομόλογό του, ο Ρώσος υπουργός Εξωτερικών Σεργκέι Λαβρόφ δήλωσε ότι δεν υπάρχει στρατιωτική λύση στο λιβυκό πρόβλημα και κάλεσε όλους τους εξωτερικούς παίκτες να δημιουργήσουν ευνοϊκές προϋποθέσεις για την έναρξη διαλόγου ανάμεσα στους εμπλεκόμενους.

«Και ο ένας και ο άλλος συνάδελφός μου τάχθηκαν κατηγορηματικά υπέρ της προσέγγισης που λέει: πρέπει όλοι να παραδεχθούμε ότι δεν μπορεί να υπάρξει στρατιωτική λύση, πρέπει να καθίσουμε στο τραπέζι των συνομιλιών και να αναζητήσουμε συμφωνίες αποδεκτές από όλες τις πλευρές», δήλωσε ο Λαβρόφ. Προσέθεσε, δε, ότι η πρωτοβουλία και η στρατιωτική υπεροχή στον λιβυκό εμφύλιο μεταβάλλονται όπως η θέση ενός εκκρεμιού, ετοιμένους είναι αδιέξοδο να περιμένει κανείς να εδραιωθεί την υπεροχή του προτού καθίσει στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων.

Τα προηγούμενα εκκοιτετράωρα η ένταση ανάμεσα στην Αίγυπτο και στην Τουρκία είχε ανέβει σε επικίνδυνα επίπεδα, καθώς ο Αιγύπτιος πρόεδρος Αμπντελφάτχ Σίσι απειλούσε να στείλει στρατό στη γειτονική χώρα για να αποτρέψει την άλωση της Σύρτης από τις δυνάμεις που υποστηρίζονται από την Αγκυρα.

Στο μεταξύ, ο αξιωματούχος του ρωσικού υπουργείου Εξωτερικών Πιερ Ιλιτσεφ δήλωσε ότι πρόσφατα έκθεσε τον Ηνωμένων Εθνών, η οποία μίλουσε περί 1.200 Ρώσων μισθοφόρων της ιδιωτικής εταιρείας Wagner στη Λιβύη, βασίστηκε σε ανακριβείς πληροφορίες μη αξιοπιστων πηγών. Ο Ρώσος αξιωματούχος έκανε λόγο περί στοιχείων παρα-

Ο πρωθυπουργός της Λιβύης Φαγέζ αλ Σαράζ, κατά την πρόσφατη συνάντησή του με τον Αμερικανό πρεσβευτή Ρίτσαρντ Νόρλαντ και τον στρατηγό Στίβεν Τάουνσεντ, στη Ζουάρα.

Εκεχειρία στη Λιβύη θέλει η Ρωσία - Παρέμβαση Λαβρόφ στους ομολόγους του της Τουρκίας και της Αιγύπτου.

ποιημένων από ανθρώπους που ήθελαν να διαστρεβλώσουν την πολιτική της χώρας του στην περιοχή και ζήτησε από τον ΟΗΕ να εξετάσει πώς συντάχθηκε η επίμαχη έκθεση.

Στο ίδιο μήκος κύματος με την παρέμβαση Λαβρόφ κινήθηκε ο γενικός γραμματέας του Αραβικού Συνδέσμου Αχμεντ Αμπντούλ Γάιτ. Μιλώντας σε έκτακτη τηλεδιάσκεψη του συνδέσμου

σε επίπεδο υπουργών Εξωτερικών, ο Γάιτ απέρριψε οποιαδήποτε σκέψη για στρατιωτική λύση στη Λιβύη και κάλεσε σε κατάπαυση του πυρός, που θα επιτρέψει να υπάρξει πρόοδος στην πολιτική διαδικασία.

Στο μεταξύ, η Τουρκία κατηγόρησε τη Γαλλία ότι «παίζει επικίνδυνο παιχνίδι στη Λιβύη», επιστρέφοντας την κατηγορία που είχε εκτοξεύσει κατά της Αγκυρας μία ημέρα νωρίτερα ο πρόεδρος Εμανουέλ Μακρόν.

«Με την υποστήριξη που προσφέρει εδώ και χρόνια στους παράνομους παρόντες, η Γαλλία φέρει σημαντικό μέρος της ευθύνης για το χάος στο οποίο έχει περιέλθει η Λιβύη. Από την άποψη αυτή, η Γαλλία είναι εκείνη που παίζει ένα επικίνδυνο παιχνίδι», δήλωσε ο εκ-

πρόσωπος του τουρκικού υπουργείου Εξωτερικών Χαμί Ακσοϊ. Επιπλέον, κατηγόρησε τη Γαλλία ότι «αγνοεί τα νόμιμα δικαιώματα της Τουρκίας στην Ανατολική Μεσόγειο και υποστηρίζει μαζιμαλιστικές φιλοδοξίες (σ.σ.: προφανώς της Ελλάδας και της Κύπρου), γεγονός που εμποδίζει την ειρήνη και τη σταθερότητα, ενώ ανεβάζει τις εντάσεις».

Τη Δευτέρα, ο Εμανουέλ Μακρόν είχε προειδοποιήσει ότι η χώρα του «δεν θα ανεχθεί τον ρόλο της Τουρκίας στη Λιβύη», δικαιολογώντας πλήρως τις κινήσεις της Αιγύπτου. Επιπλέον, υπενθύμισε το πρόσφατο ναυτικό επεισόδιο ανάμεσα σε φρεγάτες της Τουρκίας και της Γαλλίας, επιστρέφοντας στην εκτίμησή του περί «εγκεφαλικού θανάτου του ΝΑΤΟ».

REUTERS, A.P.

Η Ευρώπη ζει με τον φόβο ενός δευτέρου κύματος

Στη σκιά ενός πιθανού δεύτερου πανδημικού κύματος φαίνεται να ζει η Ευρώπη, καθώς σε αρκετά κράτη καταγράφεται έξαρση των κρουσμάτων COVID-19. Στο κρατίδιο της Βόρειας Ρηνανίας - Βεστφαλίας επιβλήθηκαν εκ νέου στοχευμένα περιοριστικά μέτρα εναντίον της διασποράς της COVID-19, μετά τη ραγδαία αύξηση των κρουσμάτων που συνδέονται με εργοστάσιο επεξεργασίας κρεάτων της περιοχής. Περισσότεροι από 1.500 εργαζόμενοι στο εργοστάσιο Tönnies βρέθηκαν θετικοί στον κορωνοϊό τις τελευταίες ημέρες. Τα προληπτικά μέτρα που επιβλήθηκαν στην περιοχή Γκίτερσολ, με 360.000 κατοίκους, θα ισχύσουν μέχρι τις 30 Ιουνίου. Την ίδια στιγμή, ο Γερμανός λοιμωξιολόγος Λόθαρ Βίλερ, επικεφαλής του Ινστιτούτου Ρόμπερτ Κοχ, δήλωσε χθες ότι η χώρα κινδυνεύει από την έλευση ενός δεύτερου κύματος της πανδημίας, εκφράζοντας, ωστόσο, αισιοδοξία ότι το ενδεχόμενο μπορεί να αποτραπεί. Την ίδια στιγμή, χαλαρώνουν τα περιοριστικά μέτρα και στη Βρετανία, καθώς από τις 4 Ιουλίου μπορούν και πάλι να αρχίσουν να λειτουργούν παμπ, εστιατόρια, ξενοδοχεία και κομμωτήρια, ενώ επιτρέπονται οι γαμήλιες τελετές με 30 προσκεκλημένους και η λειτουργία των ναών. Ο Βρετανός πρωθυπουργός Μπόρις Τζόνσον, εξάλχου, διευκρίνισε ότι πρόκειται να εισαχθεί ο κανόνας της απόστασης ενός μέτρου μεταξύ ατόμων, αλλά όπου είναι δυνατόν καλύτερη κρίνεται η διατήρηση απόστασης δύο μέτρων, επισημαίνοντας ότι όλα τα μέτρα χαλάρωσης είναι δυνατόν να αντιστραφούν εφόσον οι εξελίξεις το επιβάλλουν.

Στην Ιταλία, έντονη ανησυχία εκφράζουν οι ειδικοί για την πιθανή εμφάνιση ενός δεύτερου κύματος της πανδημίας, ιδιαίτερως επειδή οι πολίτες φαίνεται να αψηφούν τον κίνδυνο μετά τη χαλάρωση των περιοριστικών μέτρων. Χαρακτηριστικά, ο λοιμωξιολόγος Μάσιμο Γκάλι, του νοσοκομείου Sacco του Μιλάνου, δήλωσε: «Δεν μπορούμε να αποκλείσουμε ένα νέο κύμα το φθινόπωρο», τονίζοντας ότι οι συμπατριώτες του αδιαφορούν για τα μέτρα κοινωνικής αποστασιοποίησης. Οι ιταλικές υγειονομικές αρχές είχαν ζητήσει από τους πολίτες να επιδείξουν «σύνεση», αφού παρατήρησαν «ανησυχητικά ση-

Η χαλάρωση των μέτρων πρέπει να συνοδεύεται από συμμόρφωση των πολιτών με τα μέτρα κοινωνικής αποστασιοποίησης προκειμένου να αποτραπεί δεύτερο κύμα.

Έξαρση των κρουσμάτων COVID-19 σε πολλά κράτη, ανησυχητικά σημάδια εξάπλωσης του ιού στη Ρώμη.

μάδια εξάπλωσης» της COVID-19, κυρίως δύο εστίες στη Ρώμη, υπογραμμίζοντας ότι «η κυκλοφορία του ιού παραμένει μεγάλη».

Μειώνεται η εμπιστοσύνη στους κυβερνητικούς χειρισμούς για την πανδημία στη Σουηδία, η οποία επέλεξε την προσέγγιση ανάπτυξης «ανασίας αγέλνς» και σήμερα θρηνεί 5.000 θανάτους από COVID-19. Δημοσκοπήση της εφημερίδας Dagens Nyheter έδειξε ότι το 45% των ερωτηθέντων έχει «μεγάλη εμπιστοσύνη» στην ικανότητα των Αρχών να διαχειρισθούν την υγειονομική κρίση, δηλαδή μείωση κατά 11 ποσοστιαίες μονάδες σε σχέση με τον Απρίλιο. Το 29% απαντά ότι έχει «μικρή εμπιστοσύνη», έναντι 21% πριν από δύο μήνες.

Τέλος, χθες ο Οργανισμός Τροφίμων και Φαρμάκων των ΗΠΑ (FDA), σε απειγούσα ειδοποίησή του, κάλεσε τους καταναλωτές να μη χρησιμοποιούν αντισηπτικά που περιέχουν μεθανόλη, καθώς είναι εξαιρετικά επικίνδυνα για την υγεία.

Ανώμαλη προσγείωση για τον CEO της Wirecard

Ένα από τα μεγαλύτερα επιχειρηματικά σκάνδαλα στη Γερμανία εκτυλίσσεται γύρω από τη Wirecard, η οποία παραδέχθηκε αυτή την εβδομάδα ότι το ποσό του 1,9 δισεκατομμυρίου ευρώ που είχε συμπεριληφθεί στον ισολογισμό της «κατά πάσα πιθανότητα» δεν υπάρχει. Λίγες ημέρες μετά την αποκάλυψη της οικονομικής απάτης από τους ελεγκτές της Ernst & Young, ο διευθύνων σύμβουλος της εταιρείας χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών (fintech), ο Μάρκους Μπράουν, παραιτήθηκε, ενώ τη Δευτέρα το βράδυ παραδόθηκε στις εισαγγελικές αρχές του Μονάχου, οι οποίες είχαν εκδώσει νωρίτερα ένταλμα σύλληψής του. Εντέλει αφέρθηκε χθες ελεύθερος με την προϋπόθεση καταβολής χρηματικής εγγύησης 5 εκατ. ευρώ και με την υποχρέωση να εμφανίζεται κάθε εβδομάδα σε αστυνομικό τμήμα.

Ο Μπράουν κατηγορείται για διόγκωση του ισολογισμού της εταιρείας και για χειραγώγηση της αγοράς, προκειμένου να προσελκύσει περισσότερους πελάτες και επενδυτές. Οι αρμόδιες αρχές υποπτεύονται πως ο Μπράουν συνεργαζόταν με άλλα υψηλόβαθμα στελέχη της εταιρείας, εξ ου και ερευνούν ολόκληρο το διοικητικό συμβούλιο της Wirecard, όπως επισήμανε στους Financial Times εκπρόσωπος της εισαγγελίας του Μονάχου. Όπως είχε δηλώσει αρχικά η εταιρεία, τα κονδύλια ύψους 1,9 δισ. ευρώ, ποσό που αντιστοιχεί περίπου στο ένα τέταρτο του συνολικού ισολογισμού της, είχαν κατατεθεί σε δύο τράπεζες στις Φιλιππίνες.

Την προηγούμενη εβδομάδα όμως, ο επικεφαλής της κεντρικής τράπεζας στις Φιλιππίνες ανακοίνωσε πως τα χρήματα της Wirecard δεν εισήλθαν ποτέ στο χρηματοπιστωτικό σύστημα της χώρας. Λίγο πριν από την παραίτησή του από τη Wirecard, ο Μπράουν τόνισε στους επενδυτές ότι η εταιρεία ενδέχεται

Το σκάνδαλο ανέκοψε την ανοδική πορεία του Μάρκους Μπράουν, ο οποίος μέχρι την παραίτησή του κατείχε τον τίτλο του μακροβιότερου διευθύνοντος συμβούλου σε εταιρεία του δείκτη Dax της Φρανκφούρτης.

Ένας από τους πλουσιότερους επικεφαλής γερμανικών εταιρειών, ο Μάρκους Μπράουν, κατηγορείται ότι εξαπάτησε τους επενδυτές.

να έχει πέσει θύμα «απάτης μεγάλων διαστάσεων».

Το σκάνδαλο ανέκοψε την ανοδική πορεία του Μπράουν, ο οποίος μέχρι την παραίτησή του κατείχε τον τίτλο του μακροβιότερου διευθύνοντος συμβούλου σε εταιρεία του δείκτη Dax της Φρανκφούρτης. Παράλληλα, ο Μπράουν βρισκόταν ανάμεσα στους πλουσιότερους επικεφαλής γερμανικών επιχειρήσεων, αφού κατείχε μερίδιο 7% στη Wirecard.

Μέχρι πρότινος, η εταιρεία χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών βρισκόταν στο επίκεντρο της γερμανικής επιχειρηματικής σκηνής και ήταν πολλά υποσχόμενη. Η Wirecard προσφέρει υπηρεσίες πιστωτικών καρτών και διεκπεραιώνει ηλεκτρονικές συναλλαγές. Ο Μπράουν είχε δεσμευθεί παλαιότερα ότι η Wirecard θα βρισκόταν στην πρώτη γραμμή στο μέλλον, όταν δηλαδή σταματήσει η μείωση σημαντικά η χρήση των μετρητών σε ολόκληρο τον κόσμο. Η εταιρεία προσείλκυσε ζωηρό επενδυτικό ενδιαφέρον: το καλοκαίρι του 2018, στην κορύφωση της μετοχής της, η Wirecard είχε χρηματιστηριακή αξία 24 δισ. δολαρίων.

Βυθίστηκε η μετοχή

Ωστόσο, τις τελευταίες ημέρες, δηλαδή από το ξέσπασμα του σκανδάλου, η με-

τοχή της εταιρείας έχει υποχωρήσει περισσότερο από 80%. Ο προσωρινός διευθύνων σύμβουλος της εταιρείας, Τζέιμς Φράις, δήλωσε στους υπαλλήλους στην αρχή της εβδομάδας ότι όσο ο ίδιος προσπαθεί να διασώσει την εταιρεία, θα σημειωθούν μεγάλες αλλαγές. Εκτός από το ενδεχόμενο πλήρους ανασχηματισμού, η Wirecard βρίσκεται σε στενή επαφή με τους πιστωτές της. Παράλληλα, σε συνεργασία με τις εποπτικές αρχές η γερμανική εταιρεία ελέγχει παλαιότερους ισολογισμούς της και πρόκειται να αναθεωρήσει τις οικονομικές της προβλέψεις για τα επόμενα χρόνια. Η Wirecard υποσχέθηκε πως θα ερευνήσει τον τρόπο και το μέγεθος της απάτης, καθώς και σε ποιο βαθμό ευνοήθηκε από αυτήν. Κατά το χειρίστο σενάριο, η Wirecard θα υποχρεωθεί να βάλει λουκέτο και να αφήσει 5.000 υπαλλήλους της άνεργους. «Βλέποντας τους αριθμούς, πρόκειται σίγουρα για το μεγαλύτερο σκάνδαλο λογιστικών βιβλίων στη Γερμανία», σχολίασε χαρακτηριστικά στο Bloomberg η Κέιτι Σπρόντερ, εγχειρηματολόγος στη Φρανκφούρτη.

Ντροπή

Ο Φέλιξ Χούφελντ, πρόεδρος της γερμανικού εποπτικού φορέα χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών (BaFin), τόνισε αυτή την εβδομάδα πως το σκάνδαλο της Wirecard είναι μια «απόλυτη καταστροφή» και «ντροπή» για ολόκληρη τη χώρα. Η Γερμανία, επεσήμανε ο ίδιος, θα έπρεπε να διοικείται με βάση την ποιότητα και την αξιοπιστία. Ο Γερμανός υπουργός Οικονομικών Όλαφ Σολτς υποστήριξε ωστόσο το ρυθμιστικό πλαίσιο που έχει ψηφίσει το γερμανικό Κοινοβούλιο για τον έλεγχο των ηλεκτρονικών υπηρεσιών. «Οι εποπτικές αρχές εργάστηκαν πολύ σκληρά και έκαναν καλά τη δουλειά τους, όπως φαίνεται και σήμερα», δήλωσε ο Σολτς.

Πρώτη σε εισαγωγές όπλων το 2019 η Τουρκία

Απόρρητο έγγραφο του γερμανικού υπουργείου Οικονομικών, που διέρρευσε στο γερμανικό πρακτορείο ειδήσεων, αναφέρει ότι η Τουρκία το 2019 ήταν αποδέκτρια του ενός τρίτου των γερμανικών εξαγωγών όπλων. Οι προμήθειες ανέρχονται σε 344 εκατομμύρια ευρώ και αφορούν κυρίως τον τομέα του ναυτικού.

Με βάση τους αριθμούς αυτούς, η Αγκυρα παραμένει στην πρώτη θέση του πελατολογίου της γερμανικής αμυντικής βιομηχανίας για το 2019, όπως συνέβη και το 2018, όταν ο όγκος των προμηθειών της Τουρκίας ήταν 242,8 εκατ. ευρώ. Το περιοδικό «Σπίγκελ» επισημαίνει ότι μετά την εισβολή τουρκικών στρατευμάτων στη Συρία τον Οκτώβριο του 2019, το Βερολίνο «πάγωσε» ένα τμήμα των εξαγωγών προς την Τουρκία. Επρόκειτο για τα όπλα που θα μπορούσε να χρησιμοποιήσει η Τουρκία στον πόλεμο της Συρίας. «Με βάση το έγγραφο, τα όπλα που προμήθευσε πέρυσι η Γερμανία στην Τουρκία αφορούν αποκλειστικά τον “τομέα του ναυτικού”» αναφέρει το γερμανικό περιοδικό.

«Οι εξαγωγές οπλισμού στην Τουρκία είναι αμφιλεγόμενες όχι μόνο εξαιτίας της προέλασης στη Συρία» συνεχίζει το περιοδικό. «Η Τουρκία παρεμβάινει στον εμφύλιο της Λιβύης, τροφοδοτώντας τους εμπόλεμους με οπλισμό, ενώ την περασμένη εβδομά-

δα, πραγματοποιεί επιδρομή στο βόρειο Ιράκ με στόχο το PKK, το οποίο η Τουρκία κατατάσσει στις τρομοκρατικές οργανώσεις».

Η γερμανική κυβέρνηση δημοσιεύει κάθε χρόνο στοιχεία για τις εξαγωγές όπλων, αλλά από τον περασμένο Σεπτέμβριο, ανακοίνωσε ότι για τις περισσότερες χώρες δεν θα δίνει ξεχωριστά στοιχεία. Η έλλειψη διαφάνειας ήταν η απάντηση της ομοσπονδιακής κυ-

Το 2019, η Αγκυρα ήταν αποδέκτρια του ενός τρίτου των γερμανικών εξαγωγών, με τις προμήθειες να αγγίζουν τα 344 εκατ. ευρώ.

βέρνησης στις αντιδράσεις εναντίον βιομηχανιών όπλων που προμηθεύουν συγκεκριμένες χώρες. «Η στατιστική υπηρεσία δεν μπορεί να αποκλείσει την αποκάλυψη της ταυτότητας των εξαγωγικών επιχειρήσεων, σε περίπτωση που δημοσιευθούν επιμέρους στοιχεία. Ως εκ τούτου, για λόγους προστασίας του εμπορικού απορρήτου, δεν είναι εφικτή η δημοσιοποίηση» αναφέρθηκε χαρακτηριστικά.

DER SPIEGEL

Μαζί στην ανάπτυξη της επιχείρησής σας

- Επιχειρηματικά Δάνεια
- Χρηματοδότηση Εμπορίου
- Υπηρεσίες Αποδοχής Καρτών
- Χρηματοδότηση Έργων
- Ψηφιακή Τραπεζική
- Καταθέσεις

800 00 722 | www.rcbcy.com

RCB Bank Ltd. Ιδιωτική Εταιρεία. Αριθμός εγγραφής: 72376. Εγγεγραμμένη έδρα: Αμαθούνας 2, 3105 Λεμεσός, Κύπρος.

Στον Εβρο με τον Δένδια ο Μπορέλ

Θα ενημερωθεί για την εργαλειοποίηση προσφύγων από την Αγκυρα στην περιοχή

ΤΟΥ ΓΙΩΡΓΟΥ Σ. ΜΠΟΥΡΔΑΡΑ

Συνάντηση με τον πρωθυπουργό Κυρ. Μητσοτάκη προγραμματίστηκε να έχει σήμερα το απόγευμα στο Μέγαρο Μαξίμου ο ύπατος εκπρόσωπος της Ευρωπαϊκής Ενωσης για Θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφάλειας Ζοζέπ Μπορέλ. Νωρίτερα, ο κ. Μπορέλ συνοδεύμενος από τον υπουργό Εξωτερικών Ν. Δένδια μεταβαίνει στις Καστανιές Εβρου, όπου θα λάβει ενημέρωση για την κατάσταση που δημιουργεί η Αγκυρα εργαλειοποιώντας πρόσφυγες και μετανάστες στην περιοχή, ενώ σύμφωνα με πληροφορίες θα έχει εικόνα των συνόρων Ελλάδας και Ε.Ε. με την Τουρκία, κατά τη διάρκεια πτήσης με ελικόπτερο. Κατά τη διάρκεια της παραμονής του στην Αθήνα, ο κ. Μπορέλ αναμένεται να συναντηθεί και με τον υπουργό Εθνικής Αμυνας Ν. Παναγιωτόπουλο.

Χθες, ο κ. Δένδιας συναντήθηκε με τον πρόσβη των ΗΠΑ στη χώρα μας, με τον κ. Τζέφρεϊ Πάιατ μέσω ανάρτησης στο Twitter να επισημαίνει ότι με την Ελλάδα υπουργό «επιβεβαιώσαμε για άλλη μία φορά τη νομική μας αντίληψη ότι τα νησιά έχουν δικαίωμα σε ΑΟΖ και

«Τα νησιά έχουν δικαίωμα σε ΑΟΖ και υφαλοκρηπίδα, όπως και η ηπειρωτική χώρα», δήλωσε ο κ. Πάιατ, ο οποίος συναντήθηκε με τον υπουργό Εξωτερικών.

υφαλοκρηπίδα, όπως και η ηπειρωτική χώρα». Παράλληλα, ο κ. Πάιατ σημείωσε: «Είχαμε την ευκαιρία, με τον υπουργό Εξωτερικών Νίκο Δένδια, να επαναλάβουμε τη τη στήριξή μας για εξεκερία στη Λιβύη που οδηγεί σε πολιτική λύση, καθώς και το μήνυμά μας προς όλες τις εθνικές δυνάμεις, συμπεριλαμβανομένων της Ρωσίας και της Τουρκίας, να σταματήσουν τις αποστολές όπλων και τζιχαντιστών που εντείνουν τη βία».

Επιστολή Μενέντεζ

Την ίδια στιγμή, την επισήμανση ότι η κλιμάκωση της τουρκικής επιθε-

Ο ύπατος εκπρόσωπος της Ευρωπαϊκής Ενωσης για θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφάλειας Ζοζέπ Μπορέλ, σύμφωνα με πληροφορίες, στις Καστανιές θα έχει εικόνα των συνόρων Ελλάδας και Ε.Ε. με την Τουρκία, κατά τη διάρκεια πτήσης με ελικόπτερο.

τικότητας απειλεί τα αμερικανικά συμφέροντα στην Ανατολική Μεσόγειο, περιλαμβάνει ο κ. Ρόμπερτ Μενέντεζ, επικεφαλής των Δημοκρατικών στην Επιτροπή Εξωτερικών Σχέσεων της Γερουσίας, σε επιστολή προς τον υπουργό Εξωτερικών των ΗΠΑ, Μάικ Πομπέο. Στην επιστολή του, ο Αμερικανός γεροισιαστής υπενθυμίζει στον κ. Πομπέο ότι η επιθετικότητα της Τουρκίας στρέφεται εναντίον βασικών εταίρων της Ουάσιγκτον στην περιοχή, όπως είναι η Ελλάδα και η Κύπρος. Παράλληλα, επισημαίνει ότι οι στρατιωτικές περιπέτειες της Αγκυρας σε εύθλεκτες πε-

ριοχές εγκυμονούν κινδύνους που αντιμετωπίζονται στα αμερικανικά συμφέροντα.

Τέλος, αναφερόμενος στις ελληνο-τουρκικές σχέσεις, ο κυβερνητικός εκπρόσωπος Στ. Πέτσας στο πλαίσιο συμμετοχής του στο διαδικτυακό συνέδριο του «Olympia Forum» που διοργάνωσε η εφημερίδα «Πατρίς», του Πύργου, σημείωσε μεταξύ άλλων: «Εμείς έχουμε αποδείξει πάντα ότι θέλουμε τον διάλογο και τις σχέσεις καλής γειτονίας. Όμως μετά την τελευταία έξαρση της τουρκικής προκλητικότητας είναι βασική προϋπόθεση να υπάρξει άμεση, έμπρακτη απο-

κλιμάκωση της τουρκικής προκλητικότητας, προκειμένου να μπορέσουμε να συζητήσουμε για το ένα και μοναδικό ζήτημα της διαφοράς μας, που είναι η οριοθέτηση των θαλάσσιων ζωνών». Με αφορμή δε ερώτηση για το εάν η κυβέρνηση φοβάται ένα «θεσμό επεισόδιου» ακόμα και νοτίως της Κρήτης, ο κ. Πέτσας τόνισε μεταξύ άλλων: «Δεν φοβόμαστε τίποτα, προετοιμαζόμαστε για τα πάντα. Είμαστε σε επαγρύπνηση, αλλά επαναλαμβάνω ότι θέλουμε την καλή γειτονία. Όμως για να έχουμε σχέσεις καλής γειτονίας, θέλει και τους δύο να την πιστεύουν».

Ελεγχος για κορωνοϊό από το αυτοκίνητο

Εγκαινιάστηκε το πρώτο drive-through κέντρο στο 3ο χλμ. Ξάνθης - Καβάλας

Της ΠΕΝΝΥΣ ΜΠΟΥΛΟΥΤΖΑ

Εγκαιρη διάγνωση, ικνυλάτηση και απομόνωση είναι το τρίπτυχο για την αποφυγή εκτεταμένων διασποράς του κορωνοϊού στη χώρα μας το οποίο ακολουθούν οι αρμόδιες αρχές σε αυτή τη φάση της πανδημίας. Στη φαρέτρα των Αρχών είναι και το τοπικό lockdown, πρακτική που εφαρμόζεται ήδη σε Ξάνθη και Ροδόπη. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις των ειδικών, στην Ξάνθη ο ιός παρέμεινε σε κυκλοφορία από την πρώτη φάση της επιδημίας, όταν περιοχές της περιφερειακής ενότητας είχαν τεθεί σε καραντίνα.

Για τις άλλες εστίες COVID-19 που καταγράφονται σε διάφορες περιοχές το τελευταίο διάστημα, το μοτίβο είναι διαφορετικό: άτομο που έχει προσβληθεί από τον ιό, επισκέπτεται μία περιοχή «ελεύθερη από κορωνοϊό» και κάνει τοπική διασπορά. «Όσο πιο γρήγορα γίνεται αυτό αντιληπτό, όσο πιο γρήγορα γίνουν η διάγνωση του πρώτου κρούσματος, η απομόνωση του και η ικνυλάτηση των επαφών του, τόσο πιο γρήγορα και ριζικά θα αντιμετωπίσουμε το πρόβλημα», σημειώνει στην «Κ» ο καθηγητής Μικροβιολογίας στο τμήμα Πολιτικών Δημοσίων Υγείας στο Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αλκιβιάδης Βατόπουλος. Και τονίζει: «Εχει μεγάλη σημασία κάθε άτομο

Στο drive-through ελέγχου για τον κορωνοϊό, οι πολίτες θα δίνουν δείγμα άμεσα χωρίς να εξέρχονται από το όχημά τους.

που εμφανίζει συμπτώματα να απευθύνεται άμεσα σε γιατρό. Αλλά και ο κάθε γιατρός να έχει στον νου του και το ενδεχόμενο ο ασθενής που εξετάζει να έχει προσβληθεί από τον κορωνοϊό». Σύμφωνα με τον καθηγητή, στην Ελλάδα το πρώτο κύμα της επιδημίας φαίνεται να έχει ολοκληρωθεί. «Υπάρχουν όμως ακόμα μικρές εστίες και θα πρέπει να

είμαστε πολύ προσεκτικοί ώστε αυτές να αντιμετωπίζονται γρήγορα».

Στο πλαίσιο της έγκαιρης διάγνωσης και των μαζικών εργαστηριακών ελέγχων, ο ΕΟΔΥ έθεσε σε λειτουργία στην Ξάνθη το πρώτο drive-through εργαστηριακού ελέγχου για τον κορωνοϊό. Πρόκειται για σημείο - εξωτερικό χώρο προληπτικής δειγματοληψίας, ο οποίος αρχικά θα λει-

τουργεί για κάποιες ώρες ημερησίως στο 3ο χλμ. Ξάνθης - Καβάλας, επιτρέποντας στους πολίτες να δίνουν δείγμα άμεσα χωρίς να εξέρχονται του οχήματός τους.

Η λειτουργία τέτοιου είδους σημείων εφαρμόστηκε στο εξωτερικό από χώρες της Ευρώπης και από τις ΗΠΑ για την αποσυμφόρση των νοσοκομείων και την αποφυγή επιμολύνσης των νοσηλευτικών εγκαταστάσεων και άλλων ασθενών. Χθες ο πρόεδρος του ΕΟΔΥ, Παναγιώτης Αρκουμινάς, που επισκέφθηκε την Ξάνθη, εμφανίσθηκε ικανοποιημένος για την πορεία του προγράμματος δειγματοληπτικών ελέγχων στην περιοχή και τόνισε ότι εάν όλοι οι κάτοικοι εφαρμόσουν τα μέτρα προστασίας, πολύ σύντομα η Ξάνθη θα βρει τον ρυθμό της.

Χθες, ανακοινώθηκαν 16 νέα κρούσματα του SARS-CoV-2 στη χώρα μας, εκ των οποίων οκτώ στην Ξάνθη, ένα στη Ροδόπη, δύο στην Παραμυθιά Θεσπρωτίας, δύο στην Αθήνα, ένα στην Έδεσσα και δύο είναι εισαγόμενα κρούσματα που εντοπίστηκαν στον Προμαχώνα. Ο συνολικός αριθμός των εργα-στηριακά επιβεβαιωμένων περιστατικών είναι 3.302. Οκτώ ασθενείς νοσηλεύονται διασωληνωμένοι. Ούτε χθες καταγράφη θάνατος από τον κορωνοϊό. Ο συνολικός αριθμός των θυμάτων της νόσου στην Ελλάδα παραμένει 190.

Μειώθηκε η χρήση ναρκωτικών στην Ευρώπη κατά τη διάρκεια του lockdown

Στη μείωση της χρήσης ναρκωτικών σε ευρωπαϊκό επίπεδο οδήγησε το πρώτο κύμα της πανδημίας της COVID-19, ως αποτέλεσμα του lockdown που «διατάραξε» τις αγορές ναρκωτικών και μείωσε τις ευκαιρίες χρήσης τους. Σημαντικά φαίνεται να επηρεάστηκαν η κοκαΐνη και η MDMA (έκστασι), ουσιες η χρήση των οποίων σχετίζεται με τη νυχτερινή διασκέδαση, καθώς και η πρρίνη στην οποία καταγράφη έλλειψη σε κάποιες χώρες. Πιο σύνθετη είναι η κατάσταση με την κάνναβη, με τους περισσότερους χρήστες να δηλώνουν ότι μείωσαν την κατανάλωσή της και τους συστηματικούς ότι την αύξησαν.

Τους πρώτους μήνες της πανδημίας το ενδιαφέρον για διαδίκτυα αναζήτηση

πληροφοριών σχετικά με την κάνναβη παρέμεινε αμείωτο —σε σχέση με την περίοδο πριν από τη κρίση— με τις πιο δημοφιλείς αναζητήσεις να περιλαμβάνουν τους «σπόρους» και την «καλλιέργεια» κάνναβης. Αυτά είναι τα βασικά προκαταρκτικά ευρήματα μελέτης του Ευρωπαϊκού Κέντρου Παρακολούθησης Ναρκωτικών και Τοξικομανίας (EMCDDA) που δημοσιεύθηκαν χθες, τρία 24ωρα πριν από την Παγκόσμια Ημέρα κατά των Ναρκωτικών.

Στη μελέτη συμμετείχαν περισσότεροι από 10.000 Ευρωπαίοι πολίτες που κάνουν χρήση ναρκωτικών και οι οποίοι κλήθηκαν το διάστημα από 8 Απριλίου 2020 έως 25 Μαΐου 2020 να συμπληρώσουν διαδίκτυα ερωτηματολόγιο. Όπως αναφέρει

«Οι βασικότερες αιτίες αναφέρθηκαν οι λιγότερες ευκαιρίες για χρήση, η μικρότερη διαθεσιμότητα των ναρκωτικών και η αδυναμία αγοράς τους λόγω καραντίνας».

η ομότιμη καθηγήτρια Ψυχιατρικής του ΕΚΠΑ, Μένι Μαλλιώρα, τα προκαταρκτικά ευρήματα της μελέτης δείχνουν μια συνολική μείωση της χρήσης ναρκωτικών ή ορισμένων μορφών χρήσης ναρκωτικών στην Ευρώπη κατά τους

πρώτους τρεις μήνες της πανδημίας. Ειδικότερα, σχεδόν οι μισοί από τους χρήστες (46%) απάντησαν ότι μείωσαν ή ακόμα και διέκοψαν την χρήση ναρκωτικών την περίοδο του lockdown, το 30% ότι έκανε χρήση της ίδιας ποσότητας και το 24% ότι έκανε περισσότερη χρήση.

Ως βασικότερες αιτίες για τη μείωση αναφέρθηκαν οι λιγότερες ευκαιρίες για χρήση (40% έδωσαν αυτή την απάντηση), η μικρότερη διαθεσιμότητα των ναρκωτικών (34%) και η αδυναμία αγοράς τους λόγω της καραντίνας (32%), ενώ το 17% ανέφερε και οικονομικούς λόγους.

Η χρήση κοκαΐνης και MDMA φαίνεται να έχει επηρεαστεί σημαντικά (20% όσων έκαναν χρήση αυτών σταμάτησαν), και συνδέεται με το κλείσιμο της νυχτερινής

Στις 17-18 Ιουλίου Σύνοδος Κορυφής της Ε.Ε. για το Ταμείο

Του ανταποκριτή μας στις ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ ΓΙΑΝΝΗ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ

Σύνοδος Κορυφής με φυσική παρουσία στις 17-18 Ιουλίου ανακοίνωσε ο πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Σαρλ Μισέλ. Αντικείμενο της συνάντησης —της πρώτης στις Βρυξέλλες μεταξύ των αρχηγών κρατών και κυβερνήσεων από τον περασμένο Φεβρουάριο— θα είναι η επίτευξη συμφωνίας για τον νέο μακροπρόθεσμο προϋπολογισμό της Ε.Ε. (το Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο 2021-7) και το πακέτο ανάκαμψης Next Generation EU. Η Σύνοδος θα ξεκινήσει την Παρασκευή γιατί στις 16/7 ο κ. Μισέλ, η πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν και ο ύπατος εκπρόσωπος για την Εξωτερική Πολιτική Ζοσέπ Μπορέλ θα βρεθούν στη Μαδρίτη για να παραστούν σε τελετή μνήμης για τις 28.000 ανθρώπων που έχασαν τη ζωή τους στην Ισπανία εξαιτίας του κορωνοϊού. Υπενθυμίζεται ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει καταθέσει συνδυαστική πρόταση για το ΠΔΠ και για το Next Generation EU συνολικής αξίας 1,85 δισ. ευρώ, που προβλέπει μεταξύ άλλων 500 δισ. επιχορηγήσεις και 250 δισ. ευρώ για δάνεια. Όπως έγινε σαφές στην τηλεδιάσκεψη της προηγούμενης εβδομάδας, ορισμένα κράτη-μέλη, όπως οι «φειδωλοί 4» —Ολλανδία, Σουηδία, Δανία, Αυστρία— και η Φινλανδία εκφράζουν αντιρρήσεις για το ύψος των επιχορη-

γήσεων και θεωρούν ότι το Next Generation EU πρέπει να είναι διετούς και όχι τετραετούς διάρκειας.

Ευρωπαίοι διπλωμάτες προειδοποιεί ότι θα επιδείξει κακή πίστη μια τακτική «σαλαμοποίησης» της διαπραγμάτευσης εκ μέρους των χωρών που επείγονται λιγότερο για την επίτευξη συμφωνίας (όπως οι «φειδωλοί»). «Το πλαίσιο πρέπει να είναι η αποδοχή των βασικών παραμέτρων της πρότασης της Κομισιόν όσον αφορά το μέγεθος, την αρχιτεκτονική και τα βασικά χαρακτηριστικά,

Η Ολλανδία, η Σουηδία, η Δανία, η Αυστρία και η Φινλανδία εκφράζουν αντιρρήσεις για το ύψος των επιχορηγήσεων.

ώστε να υπάρξει διαπραγμάτευση επί των λεπτομερειών, οδηγώντας σε συμφωνία μέσα στον Ιούλιο», τονίζει η συγκεκριμένη πηγή. Ο κ. Μισέλ αναμένεται τις προσεχείς ημέρες να καταθέσει τη δική του πρόταση, επί τη βάσει της οποίας θα ακολουθήσουν εντατικές διαπραγματεύσεις. Η Ελλάδα, με βάση την πρόταση της Κομισιόν, προβλέπεται να λάβει 32 δισ. ευρώ από το Next Generation EU (22,6 δισ. ευρώ σε επιχορηγήσεις και 9,4 δισ. ευρώ σε δάνεια).

Το αποτύπωμα των τζιχαντιστών

Του ΓΙΑΝΝΗ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

Παρά την ήττα τους στα πεδία των μαχών του Ιράκ και της Συρίας οι τζιχαντιστές εξακολουθούν να αφήνουν το αποτύπωμά τους σε ευρωπαϊκά έδαφη. Στην ετήσια έκθεση για την τρομοκρατία στην Ευρωπαϊκή Ενωση, που δημοσιόποινη πρόσφατα η Ευροπόλ, γίνεται λεπτομερής αναφορά στις επιθέσεις τους, στις δικαστικές αποφάσεις και στον τρόπο διασποράς της ιδεολογίας του μίσους.

Μέσα στο 2019 πραγματοποιήθηκαν επτά τρομοκρατικές επιθέσεις τζιχαντιστών σε ευρωπαϊκό έδαφος (διπλάσιος αριθμός σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά), ενώ απειράστησαν άλλες 14. Δέκα άνθρωποι έχασαν τη ζωή τους στην Ουτρέχτη, το Παρίσι και το Λονδίνο και 26 τραυματίστηκαν. Συνολικά σε όλα τα κράτη-μέλη της Ε.Ε. συνελήφθησαν 436 ύποπτοι για ισλαμική τρομοκρατία, εκ των οποίων οι τρεις πιάστηκαν στην Ελλάδα.

Στην έκθεση της Ευροπόλ επισημαίνεται η σύλληψη Σύρου τον περασμένο Οκτώβριο στη χώρα μας, ο οποίος φέρεται να ήταν μέλος του Ισλαμικού Κράτους. Ο ίδιος εκκινείται σε βίντεο προπαγάνδας του ISIS στο οποίο εκτελούνται αιχμάλωτοι. Ακόμη η «Κ» είχε παρουσιάσει όλο το παρασκήνιο της σύλληψης του Ιρακινού Taha Al-Tzoumaϊλί τον Μάρτιο του 2019 στην Κυψέλη, όπου τον εντόπισε αστυνομικός του τμήματος Αντιμετώπισης Διεθνούς Τρομοκρατίας. Εισ βάρος του 27χρονου εκκρεμούσε ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης των γερμανικών αρχών. Τόσο το Συμβούλιο Εφετών Αθηνών όσο και ο Αρειος Πάγος απέρριψαν το αίτημά του να δικαστεί στην Ελλάδα για όσα του καταλογίζονται. Στις 9 Οκτωβρίου 2019 μεταφέρθηκε στη Φρανκφούρτη και η δικη του ξεκίνησε στις 24 Απριλίου 2020. Κατηγορείται ως εγκληματίας πολέμου για την βασανισμό και τον θάνατο μιας Σκρουνς σκλάβας από τη μειονότητα των Παζίντι και αντιμετωπίζει την ποινή της ισόβιας κάθειρξης.

Στην Έκθεση της Ευροπόλ γίνεται ειδική μνεία σε υποθέσεις ισλαμικής τρο-

μοκρατίας που τελεσιδικήσαν εντός του 2019. Σε μία εξ αυτών το ανώτερο περιφερειακό δικαστήριο της Σουηγάρδης καταδίκασε έναν Ιρακινό σε τέσσερα χρόνια νεανικής κράτησης για αδικήματα που είχε διαπράξει ως ανήλικος. Στα 14 του έτη εισήλθε στις τάξεις του Ισλαμικού Κράτους και πήρε μέρος σε μάχες κατά του ιρακινού στρατού, ώσπου το 2015 διέφυγε στην Ευρώπη και συνελήφθη.

Ο εξοβελισμός σε μεγάλο βαθμό στρατολογητών του ISIS από πλατφόρμες όπως το Telegram τους ώθησε στην αναζήτηση άλλων τρόπων επικοινωνίας όπως την εφαρμογή κρυπτογραφημένων μηνυμάτων Conversations. Πάντως ένα από τα βασικά ζητήματα που απασχολούν πλέον τις ευρωπαϊκές αστυνομικές

Στο 2019 καταγράφεται διπλάσιος επιθέσεων σε ευρωπαϊκό έδαφος σε σχέση με το 2018.

και δικαστικές αρχές φαίνεται πως είναι οι επαναπατρισμοί πολιτών τους οι οποίοι είχαν εγκαταλείψει τη χώρα τους για να γίνουν μέλη του Χαλιφάτου. Σε μία από τις σχετικές περιπτώσεις που αναφέρονται στην έκθεση της Ευροπόλ, μία γυναίκα καταδικάστηκε από δικαστήριο του Βελγίου για συνδρομή στο Ισλαμικό Κράτος. Είχε εγκαταλείψει την πατρίδα της για να εγκατασταθεί στη Συρία όπου παντρεύτηκε έναν Βέλο μαχητή μαζί με τον οποίο απέκτησε ένα παιδί. Ο σύζυγός της σκοτώθηκε σχετικά σύντομα μετά τον γάμο τους και η Βελγίδα παντρεύτηκε έπειτα έναν Ολλανδό μαχητή. Τον Δεκέμβριο του 2016 όντας έγκυος για δεύτερη φορά προσπάθησε να διαφύγει προς την Τουρκία. Συνελήφθη στα σύνορα και απελάθηκε στο Βέλγιο τον Μάρτιο του 2017. Το δικαστήριο έκρινε ότι από τις πράξεις της φαινόταν ξεκάθαρα η πρόθεσή της να ενισχύσει το υπό ίδρυση Χαλιφάτο του Ισλαμικού Κράτους.

Η Ελλάδα είναι σε πορεία εκσυγχρονισμού και ανάπτυξης

Αισιόδοξος ο νέος αντιπρόσωπος της χώρας στο ΔΝΤ, Μιχάλης Μασουράκης

Συνέντευξη στην ΕΙΡΗΝΗ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ

Quo vadis Graecia?

Ο Μιχάλης Μασουράκης, μέχρι σήμερα επικεφαλής οικονομολόγος του ΣΕΒ και από 1ης Σεπτεμβρίου αντιπρόσωπος της Ελλάδας στο Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, εκφράζει γλαφυρά, όπως συννηθίζει, τις ανησυχίες του για τη χώρα μιλώντας στην «Κ». Δημογραφικό, έλλειψη επενδύσεων και αποταμιεύσεων, υπερχρέωση τον προβληματίζουν. Όμως, ταυτόχρονα αισιοδοξεί, πιστεύει ότι, παρά την πανδημία, η χώρα βρίσκεται σε πορεία εκσυγχρονισμού και ανάπτυξης και ότι θα αντέξει τη δοκιμασία. Καθ' οδόν προς το ΔΝΤ, ο κ. Μασουράκης κάνει θετικό α-πολογισμό για την παρουσία του Ταμείου στην Ελλάδα, θεωρώντας ότι χωρίς αυτό η Ελλάδα θα ήταν σήμερα εκτός Ευρωζώνης.

– Στη θητεία σας στον ΣΕΒ και παλιότερα στην Alpha Bank, υποθετήσατε έναν ζωηρό και ενίοτε αντισημβατικό τρόπο έκφρασης για να υπογραμμίσετε τις απόψεις σας, κυρίως για την ανάγκη τόνωσης της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας και εγκατάλειψης των παλιών κακών συνθηκών, που μας οδήγησαν στην κρίση. Αποχωρώντας τώρα, εάν γράφατε ένα τελευταίο δελτίο του ΣΕΒ, τι τίτλο θα βάζατε και γιατί; – Η αγωνία μου ήταν να κεντρίσω το ενδιαφέρον του αναγνώστη, χωρίς ακρότητες. Δεν τα κατάφερα πάντα. Αλλά χαίρομαι που νομίζετε ότι, συνολικά, τα κατάφερα. Προσπάθησα πάντα να τονίζω το αυτονόητο, σε μένα τουλάχιστον. Βλέποντας προς τα πίσω, έχουμε κάνει τεράστια πρόοδο ως χώρα τις τελευταίες δεκαετίες. Βλέποντας προς τα εμπρός, πρέπει να επιταχύνουμε επειγόντως. Ένας πληθυσμός που γερνάει, μια οικονομία που δεν επενδύει, μια κοινωνία που δεν αποταμιεύει και ένα κράτος που είναι υπερδανεισμένο. Quo vadis Graecia? Τα καλά νέα είναι ότι έχουμε αρχίσει να πιστεύουμε στις δυνατότητές μας ως

Το κλίμα φτιάχνει. Ας εκμεταλλευθούμε την ευκαιρία. Να βάλουμε ένα τέλος στη στείρα αντιπαράθεση για την οικονομία. Ασηρη γάτα, μαύρη γάτα, αρκεί να πιάνει ποντίκια!

λαός. Η ηγεσία δείχνει τον δρόμο. Η Ευρώπη ξαναβρίσκει τον εαυτό της. Η οικονομία μας, μακροοικονομικά, δεν κινδυνεύει. Το κλίμα φτιάχνει. Το θεσμικό πλαίσιο βελτιώνεται. Ας εκμεταλλευθούμε την ευκαιρία. Να βάλουμε ένα τέλος στη στείρα και άγονη πολιτική αντιπαράθεση για την οικονομία. Ασηρη γάτα, μαύρη γάτα, αρκεί να πιάνει ποντίκια! Παρά την πανδημία, πιστεύω ακράδαντα ότι η χώρα μας βρίσκεται σήμερα σε μια πορεία ανάπτυξης. Εκσυγχρονίζεται το στρεβλό και δύσκαμπτο θεσμικό περιβάλλον. Πληθαίνουν οι επενδυτικοί πόροι που είναι διαθέσιμοι σε πανευρωπαϊκό επίπεδο για την ψηφιακή οικονομία και την πράσινη ανάπτυξη. Απελευθερώνεται η οικονομία, ενδυναμώνεται ο ανταγωνισμός, μειώνεται η υπερφορολόγηση και αρχίζει, δειλά δειλά, η οικονομία μας να γίνεται περισσότερο εξωστρεφής, με τη μεταποίηση και τις εξαγωγές να παίρνουν το πάνω χέρι. Ας δουλέψουμε, λοιπόν, όλοι για μια ισχυρή, σύγχρονη και ανοικτή Ελλάδα.

– Πώς βλέπετε τον ρόλο του ΔΝΤ σήμερα για την Ελλάδα; Εξακολουθεί να είναι σημαντικός για τις αγορές και κατά συνέπεια για την πρόσβαση της χώρας στις αγορές;

– Οι αγορές δεν περιμένουν να διαβάσουν τις εκθέσεις του ΔΝΤ για την ελληνική οικονομία πριν διαμορφώσουν άποψη. Θυμούνται, όμως, τις πάγιες προτάσεις του ΔΝΤ και τις λαμβάνουν πάντα

υπόψη. Συνεπώς, μια καλή έκθεση από το ΔΝΤ είναι πάντα ένα ισχυρό όπλο στη φαρέτρα του υπουργού Οικονομικών και ένα αξιόπιστο καλώς έχειν για τους επενδυτές και την πρόσβαση της χώρας στις αγορές. Στη σημερινή συγκυρία, ο ρόλος του ΔΝΤ είναι συμβουλευτικός στην άσκηση οικονομικής πολιτικής και, κυρίως, σε διαρθρωτικού χαρακτήρα πολιτικές.

– Τελικά, πώς αξιολογείτε την παρουσία του Ταμείου στην Ελλάδα κατά τα μνημονιακά χρόνια; Ήταν θετική η συνεισφορά του ή τα λάθη του βάρυναν περισσότερο;

– Χωρίς το ΔΝΤ, η Ελλάδα θα ήταν σήμερα εκτός Ευρωζώνης. Μπορεί να έγιναν, αναπόφευκτα θα έλεγα, λάθη, με ένα μεγάλο μερίδιο να προέρχεται και από τη δική μας πλευρά. Αλλά τίποτα δεν μπορεί να διαγράψει την ανάγκη για μεταρρυθμίσεις. Το ΔΝΤ δεν λέει τίποτα παραπάνω από το αυτονόητο. Μακροχρόνια, δεν υπάρχουν μαγικές λύσεις και όσο περισσότερο καθυστερεί μια αναγκαία προσαρμογή, τόσο ισχυρότερες θα είναι οι αρνητικές επιπτώσεις. Σήμερα είναι μαθηματικός βέβαιον ότι οι άνθρωποι σε εργάσιμη ηλικία θα φθίνουν τις επόμενες δεκαετίες, λόγω της γήρανσης του πληθυσμού. Μία λύση υπάρχει: να αυξηθεί

ο αριθμός και/ή η παραγωγικότητα όσων εργάζονται. Το πρώτο απαιτεί δεξιότητες και το δεύτερο επενδύσεις, εάν θέλουμε να αυξάνεται το επίπεδο διαβίωσης του πληθυσμού.

– Βλέπετε αναλογίες στην κρίση χρέους με αυτήν του κορωνοϊού; Θα αντέξει η ελληνική οικονομία το διπλό χτύπημα;

– Πιστεύω ότι η ελληνική οικονομία, παρά το διπλό χτύπημα, γίνεται σταδιακά όλο και ισχυρότερη και, συνεπώς, θα αντέξει. Οι δύο περίοδοι κρίσης ήταν, όμως, τελείως διαφορετικές. Μετά τη μεγάλη κρίση της περασμένης δεκαετίας, οι επιχειρήσεις και οι εργαζόμενοι, σε διάστημα μιας γενιάς, ήλθαν και πάλι αντιμέτωποι με το φάσμα μιας νέας ύφεσης. Μίας ύφεσης, βέβαια, που είναι πιο οικονομικού χαρακτήρα και δεν αντιμετωπίζεται με κλασικά μέτρα μακροοικονομικής και διαρθρωτικής πολιτικής. Την περασμένη δεκαετία μπήκαν λουκέτα λόγω της αποκλιμάκωσης των δημοσιονομικών ελλειμμάτων και, γενικότερα, της ζήτησης στην οικονομία που στηριζόταν υπερβολικά σε δανεικά, με αποτέλεσμα την εκτόξευση της ανεργίας σε δυσθεώρητα ύψη. Στη σημερινή συγκυρία, μπήκαν λουκέτα για υγειονομικούς λόγους αποφυγής του συγχρωτισμού, ώστε να αντι-

Η πρόωρη αποπληρωμή του Ταμείου

– Θεωρείτε ότι θα ήταν σκόπιμο να εξοφλήσουμε πρόωρα το υπόλοιπο του δανείου μας στο Ταμείο και υπό ποιες προϋποθέσεις; – Νομίζω ότι η πρόωρη εξόφληση των υπηλίου κόστους δανείων του ΔΝΤ προς την Ελλάδα, με πόρους που μπορούμε να δανεισθούμε στις αγορές με τη σημερινά χαμηλά επιτόκια στα ομόλογα του ελληνικού Δημοσίου, είναι αυτονόητο. Σε κανονικές καταστάσεις, είναι μια ένδειξη ότι η κυβέρνηση εμπιστεύ-

εται τις αναπτυξιακές της πολιτικές και η έμπρακτη εκδήλωση αυτής της εμπιστοσύνης μπορεί να οδηγήσει και σε καλύτερους όρους δανεισμού. Βεβαίως, η χώρα μας σήμερα αντιμετωπίζει την πανδημία του κορωνοϊού. Υπάρχουν, συνεπώς, και άλλες ανάγκες που πρέπει να χρηματοδοτηθούν. Όλα πρέπει να συνεκτιμηθούν όσον αφορά τη χρονική συγκυρία. Είμαι σίγουρος ότι η κυβέρνηση θα πάρει τη βέλτιστη απόφαση.

Μακροχρόνια, δεν υπάρχουν μαγικές λύσεις και όσο περισσότερο καθυστερεί μια αναγκαία προσαρμογή, τόσο ισχυρότερες θα είναι οι αρνητικές επιπτώσεις, τονίζει ο κ. Μασουράκης.

μετωπισθεί η πανδημία του κορωνοϊού. Ταυτόχρονα, ο πλεονασματικός πλέον προϋπολογισμός της χώρας στηρίζει τα εισοδήματα και την απασχόληση, που πληττονται από τα μέτρα διαχείρισης της πανδημίας, ώστε να μετριασθεί η επερχόμενη ύφεση. Με την κορύφωση της πανδημίας, που η χώρα μας αντιμετωπίζει υποδειγματικά, έχει αρχίσει πλέον το «ξεκλείδωμα» των λουκέτων, ώστε σταδιακά να επανέλθει η οικονομία μας σε κανονικά επίπεδα δραστηριότητας.

Και οι διαφορές συνεχίζονται. Στην κρίση της εποχής των μνημονίων ο τουρισμός εμφανίστηκε ως από μηχανής θεός, όχι τόσο από την πλευρά της προσφοράς όσο μάλλον από την πλευρά της ζήτησης, κατόπιν της στρωφής τεράστιας τουριστικών ροών προς την Ελλάδα λόγω των γεωπολιτικών αναστατώσεων στην ευρύτερη περιοχή. Έτσι, δόθηκε μια κάποια διέξοδος στην αβάσταχτη συμπίεση του βιοτικού επιπέδου, που διατηρούνταν τα προηγούμενα χρόνια σε μη διατηρήσιμα επίπεδα, όταν τα δανεικά εξαφανίστηκαν εν μια νυκτί. Αντιθέτως, στη σημερινή κρίση της πανδημίας, ο τουρισμός αναδείχθηκε, ελπίζεται προσωρινά, τουλάχιστον, ως ο αδύναμος κρίκος της ελ-

ληνικής οικονομίας, λόγω της ιδιομορφίας της κρίσης, που οδήγησε σε κατάρρευση των τουριστικών ροών λόγω του αναγκαιού εγκλεισμού στο σπίτι προς αποφυγή συγχρωτισμού. Παράλληλα, η βιομηχανία και ειδικότερα η μεταποίηση, έχοντας ήδη απολέσει ανταγωνιστικότητας τη δεκαετία της υπερβολής, κατά την περίοδο της κρίσης των μνημονίων, άρχισε να ανακάμπτει και να δίνει διέξοδο σε πολλές επιχειρήσεις που είδαν τον τζίρο τους στην εγχώρια αγορά να καταρρέει, να κάνουν στροφή προς τις εξαγωγές και να βγαίνουν ταχύτερα από τη μεγάλη ύφεση. Αντιθέτως, στη σημερινή κρίση του κορωνοϊού, η μεταποίηση, με την εξαίρεση των τροφίμων και της φαρμακοβιομηχανίας, και πάλι λόγω της ιδιομορφίας της κρίσης, βρήκε τις πόρτες των διεθνών αγορών κλειστές, καθώς κατέρρευσαν, για ένα διάστημα τουλάχιστον, οι διεθνείς εφοδιαστικές αλυσίδες αξίας, αλλά και η ζήτηση λόγω της μεγάλης ύφεσης που διανύει πλέον η διεθνής οικονομία. Σε κάθε περίπτωση, η σημερινή κρίση θα έχει μάλλον σύντομη διάρκεια, σε αντίθεση με την προηγούμενη, που δοκίμασε τις αντοχές και αντέτρεψε τις ζωές και τις ελπίδες όλων μας.

Το Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας

Η πολυπλοκότητά του και η ανεπιτυχής προσπάθεια αναθεώρησής του, το 1963

Μία κριτική επισκόπηση του Συντάγματος της Κυπριακής Δημοκρατίας

«Εν αρχή ήν το ήθος. Και το ήθος του συγγραφέα αντανακλά στο περιεχόμενο και στον τρόπο της γραφής του βιβλίου. Ύψος σερμό, απέριπτο, κατανόητο, αλλά παράλληλα αυστηρά επιστημονικό. Πρόκειται για κείμενο που σε πείθει σε όλο το μήκος και πλάτος, ότι ο συγγραφέας με αφοσίωση και αγάπη για την πατρίδα, χωρίς οποιαδήποτε σκοπιμότητα είναι ένας ασυμβίβαστος κυνηγός της επιστημονικής αλήθειας. Η επεξεργασία των θεμάτων υπόκειται σε επιστημονική συνέπεια χωρίς εκλεκτικισμούς.»

Ανδρέας Δημητρόπουλος,
Ομ. Καθηγητής Συνταγματικού Δικαίου
Νομικής Σχολής Πανεπιστημίου Αθηνών

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΑΚΚΟΥΛΑ Α.Ε.
ΑΘΗΝΑ - ΕΛΛΑΔΑ

Αθήνα: Ιννοκράτους 23 • Τ.Κ. 106 79 • Τηλ. 210 33 87 500 • Fax 210 33 90 075 • Θεσσαλονίκη: Θράκης 1 • Τ.Κ. 546 26 • Τηλ. 2310 535 381 • Fax 2310 546 812
Εθνικής Αμύνων 42 • Τ.Κ. 546 21 • Τηλ. 2310 244 228, 9 • Fax 2310 244 230 • www.sakkoulas.gr • info@sakkoulas.gr

NEO PLAZA

Το νέο εμπορικό και ψυχαγωγικό πάρκο έρχεται για να μας προσφέρει μια ολοκαίνουρια, πολυδιάστατη εμπειρία

Η θεμελίωση του NEO PLAZA πραγματοποιήθηκε σε έκταση διπλά στον κυκλοφοριακό κόμβο της Κοκκινιτριμυθιάς της επαρχίας Λευκωσίας τον Δεκέμβριο του 2019, εγκαταλείποντας την ανάπτυξη ενός έργου τεράστιας εμπορικής αλλά και κοινωνικής σημασίας. Τα κατασκευαστικά έργα βρίσκονται σε πλήρη εξέλιξη και η έναρξη της λειτουργίας του θα πραγματοποιηθεί τον Μάρτιο του 2021. Είναι μια εντελώς καινούρια ιδέα, που εξυπηρετεί τη μεσογειακή κουλτούρα και την κυπριακή κοινωνική εξωστρέφεια. Μια ιδέα που προέκυψε από τη διαπίστωση ότι η πόλη έχει ανάγκη από νέους πόλους διάδρασης, μέσα από προτάσεις αστικής ανάπτυξης με μακρόπνοο δυναμική. Το NEO PLAZA αναπτύσσεται μέσα σε 55.000 τ.μ. για να προσφέρει μια πολυδιάστατη εμπειρία, που συνδυάζει τη βόλτα, τη χαλάρωση, τις δραστηριότητες, τη διασκέδαση, τις γευστικές απολαύσεις, τα δρώμενα και τις αγορές σε ένα εντελώς διαφορετικό περιβάλλον. Αποτελεί ουσιαστικά ένα νέο, ενολλακτικό κέντρο πόλης στις παρυφές της πόλης, με έντονο παλμό και ζωντάνια. Το πρωτότυπο feel & look του πάρκου σχεδιάστηκε με αναφορές στην παραδοσιακή αρχιτεκτονική του τόπου, σε συνδυασμό με τη μοντέρνα αισθητική, τη λειτουργικότητα, τις κλιματικές και περιβαλλοντικές παραμέτρους, με βασικό στόχο την ανάπτυξή του σε ένα ανοικτό (open air) και ασφαλές περιβάλλον. Το NEO PLAZA, λοιπόν, έχει ένα δικό του πρωτότυπο και ιδιαίτερο χαρακτήρα. Δεν είναι απλώς ένα fun park, ένα εκπαιδευτικό χωριό ή ένα ακόμη mall. Είναι όλα αυτά μαζί και πολλά παραπάνω. Ένα all day meeting point για τους κατοίκους της επαρχίας Λευκωσίας και όχι μόνο. Ένας μοναδικός προορισμός για μικρούς και μεγάλους! Ο πυρήνας του NEO PLAZA είναι μια μεγάλη πλατεία, στο κέντρο της οποίας θα δεσπόζει ένα εντυπωσιακό dancing waters σιντριβάνι και θα περιβάλλεται από χώρους εστίασης, με εσωτερική και εξωτερική ταξινόμηση για απόλαυση και χαλάρωση παντός καιρού. Μια γιγαντοσκόνη θα προσφέρει ψυχαγωγία, προβάλλοντας αθλητικούς αγώνες και μεγάλα events. Τα παιδιά θα έχουν εκεί το δικό τους «στέκι», με ειδικό σχεδιασμένο

παιδότοπο, που θα αναπτύσσεται σε 700 τ.μ. εσωτερικών και 3.000 τ.μ. εξωτερικών εγκαταστάσεων. Ειδικά διαμορφωμένος χώρος θα φιλοξενεί τη διεξαγωγή συναυλιών, χρήση θερινού κινηματογράφου, φιλανθρωπικές και παιδικές εκδηλώσεις που θα πραγματοποιούνται σε τακτά χρονικά διαστήματα. Από την πλατεία θα ξεκινάει και ο εμπορικός πεζόδρομος. Πλακόστρωτος και δενδροφυτευμένος, θα φιλοξενεί εγκατερωθεν καταστήματα με δημοφιλείς μάρκες σε συνεχείς εκπτώσεις, καθώς επίσης και ένα pop up store, το οποίο θα προσφέρει high fashion brands σε δελεαστικές τιμές για περιορισμένο χρονικό διάστημα. Επιπλέον και ξεχωριστά, θα φιλοξενούνται μεγάλα καταστήματα λιανικής με ηλεκτρονικά, είδη για το σπίτι και ένα city supermarket. Τέλος, οι επισκέπτες θα έχουν στη διάθεσή τους 1.100 δωρεάν θέσεις parking, που θα τους παρέχουν εύκολη

και άμεση πρόσβαση στο πάρκο. Η εξέλιξη του έργου δεν ανακατιήτηκε από τις ανασταλές που επέβαλε η κρίση του COVID - 19. Αντιθέτως, οι εμπορικές συμφωνίες προχωρούν και αρκετοί tenants έχουν ήδη υπογράψει τα συμβολαία τους. Ο γενικός διευθυντής του πάρκου, κος Σωτήρης Σιγάλας, ανέφερε χαρακτηριστικά: «Το NEO PLAZA δεν είναι απλά μια μεγαλεπήβολη επιχειρηματική δραστηριότητα. Είναι ένα μακροπρόθεσμο, εξωραϊστικό πλάνο ανάπτυξης, που φιλοδοξεί να γίνει ο νέος αστικός πυρήνας επέκτασης της πόλης. Ένα έργο που απέναντι στις νέες προκλήσεις έρχεται να συμβάλει στην οικονομική εξέλιξη, δημιουργώντας δεκάδες νέες θέσεις εργασίας, στηρίζοντας σημαντικά την τοπική κοινωνία και όχι μόνο. Θα είναι ένα σημείο αναφοράς και ένας all day προορισμός, ελκυστικός και αναζωογονητικός για όλο τον πληθυσμό με ευρεία κοινωνικοοικονομική απήχηση.»

Ελαφρύνσεις 2 δισ. ευρώ στο πακέτο του Σεπτεμβρίου

Περιέχει μειώσεις εισφορών και φόρων

οι οποίες θα τεθούν σε ισχύ το 2021

Του **ΠΡΟΚΟΠΗ ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ**

Δημοσιονομικό χάρο 2 δισ. ευρώ αναζητεί η κυβέρνηση για να επαναπροωθήσει τη μεταμνημονιακή ατζέντα με μειώσεις φόρων και εισφορών το 2021. Επί της ουσίας το οικονομικό επιτελείο ανασφύρει από το συρτάρι τον φάκελο «μειώσεις φόρων» τον οποίο αναγκάσθηκε να εγκαταλείψει προσωρινά εξαιτίας της υγειονομικής κρίσης. Μάλιστα το πακέτο αναμένεται να εξειδικευθεί από τον πρωθυπουργό Κυρ. Μητσοτάκη από το βήμα της ΔΕΘ τον Σεπτέμβριο και θα περιλαμβάνει φορολογικά μέτρα, ανάσες για νοικοκυριά και επιχειρήσεις και κυρίως για τη μεσαία τάξη η οποία συνεχίζει να πληρώνει υψηλούς φόρους. Στην ατζέντα της κυβέρνησης είναι η μείωση των εισφορών για εργοδότες και εργαζομένους, η μείωση της εισφοράς αλληλεγγύης, του τέλους επιτηδεύματος του ΕΝΦΙΑ και της προκαταβολής φόρου.

Πριν όμως από τις ανακρινώσεις θα προηγηθεί συμφωνία στο Eurogroup του Σεπτεμβρίου με τους Ευρωπαίους, καθώς για να υλοποιηθεί το σχέδιο της κυβέρνησης, προϋποθέτει αφενός τον περιορισμό του στόχου του πρωτογενούς πλεονάσματος σε επίπεδα κάτω του 2%, αφετέρου το Ταμείο Ανάκαμψης, που θα «σου δώσει μακροοικονομική ανάπτυξη», όπως αναφέρει ανώτατο στέλεχος του υπουργείου Οικονομικών. Και αυτό, καθώς το επόμενο έτος τα έσοδα από τα φυσικά και νομικά πρόσωπα θα είναι μειωμένα όπως επίσης και των ελεύθερων επαγγελματιών. Η αναστολή συμβάσεων, η

εκ περιτροπής εργασία και η μείωση των τζιρών των επιχειρήσεων θα οδηγήσουν στη μείωση των δημοσίων εσόδων το 2021 (φόρος που θα καταβληθεί για τη χρήση του 2020).

Από το φθινόπωρο, όπως αναφέρει ο υπουργός Οικονομικών Χρήστος Σταϊκούρας, «όσο θα σταθεροποιείται και θα ανατάσσεται η οικονομία», η κυβέρνηση θα δρομολογήσει «πολιτικές με πιο μόνιμα χαρακτηριστικά, ώστε η χώρα να συνεχίσει από εκεί που ήταν πριν από την πανδημία». Οι κεντρικοί άξονες του κυβερνητικού προγράμματος παραμένουν αμετάβλητοι και προσπλωμένοι στο τρίπτυχο μείωση φόρων - προσέλκυση επενδύσεων - δημιουργία πολλών και καλά αμειβόμενων θέσεων απασχόλησης.

Οι παρεμβάσεις

Ειδικότερα, ο «φάκελος» με τις μειώσεις φόρων περιλαμβάνει τα ακόλουθα:

1. Μείωση της εισφοράς αλληλεγγύης. Πρόθεση της κυβέρνησης είναι η μείωση η εισφορά αλληλεγγύης στα εισοδήματα του 2021 κατά 30%. Υπενθυμίζεται ότι η εισφορά αλληλεγγύης καθιερώθηκε με το άρθρο 29 του ν. 3986/2011 στα εισοδήματα άνω των 12.000 ευρώ των φυσικών προσώπων και η οποία θα έπρεπε να είχε καταργηθεί στα τέλη του 2014. Συνολικά, τα φυσικά πρόσωπα καταβάλουν περί το 1,2 δισ. ευρώ ετησίως, ποσό το οποίο τα προηγούμενα χρόνια (για παράδειγμα το 2014) ζήτηρνούσε το 1,5 δισ. ευρώ. Η εξέλιξη αυτή αναμένεται να ανακουφίσει κυρίως τη μεσαία τάξη, η οποία τα προηγούμενα χρόνια σήκωσε

Τα μέτρα που σχεδιάζει το οικονομικό επιτελείο αναμένεται να ανακοινωθούν από τον πρωθυπουργό Κυριάκο Μητσοτάκη από το βήμα της ΔΕΘ τον Σεπτέμβριο.

Στην ατζέντα της κυβέρνησης, η ελάττωση της εισφοράς αλληλεγγύης, του τέλους επιτηδεύματος και του ΕΝΦΙΑ.

το βάρος της δημοσιονομικής προσαρμογής. Ακόμα ένα σενάριο που εξετάζεται προβλέπει την αύξηση του αφορολογητού ορίου από τις 12.000 στις 20.000 ευρώ και τη μείωση των συντελεστών υπολογισμού κατά μία ποσοστιαία μονάδα. Το κόστος ανέρχεται στο ποσό των 400 εκατ. ευρώ.

2. Μείωση του τέλους επιτηδεύματος κατά 50% σχεδιάζει η κυβέρνηση για το 2021. Αυτό σημαίνει ότι το τέλος επιτηδεύματος, από 650 ευρώ, θα μειωθεί στα 325 ευρώ για τους ελεύθερους επαγγελματίες και στα 500 ευρώ για τις επιχειρήσεις. Υπενθυμίζεται ότι το τέλος επιτηδεύματος εφαρμόσθηκε το 2011 μαζί με την έκτακτη εισφορά. Λόγω αδυναμίας περιορισμού της φοροδιαφυγής, κυρίως

στους ελεύθερους επαγγελματίες, και υπό την πίεση της τρόικας, η τότε κυβέρνηση επέβαλε οριζόντιο τέλος σε επιτηδευματίες και ασκούντες ελεύθεριο επάγγελμα. Σύμφωνα με τον προϋπολογισμό, τα έσοδα από το τέλος επιτηδεύματος ανέρχονται για το 2020 σε 482 εκατ. ευρώ και αυτά αντλούνται από περίπου 611.000 ασκούντες επιχειρηματική δραστηριότητα, ανεξαρτήτως αν το εισόδημά τους είναι μικρό, μεσαίο ή μεγάλο. Το κόστος της μείωσης υπολογίζεται στα 240 εκατ. ευρώ. Το τέλος θα διαμορφωθεί ως εξής:

- Από 800 ευρώ ετησίως για νομικά πρόσωπα που ασκούν εμπορική επιχείρηση και έχουν την έδρα τους σε τουριστικούς τόπους και σε πόλεις ή χωριά με πληθυσμό έως 200.000 κατοίκους, σε 400 ευρώ.

- Από 1.000 ευρώ ετησίως για νομικά πρόσωπα που ασκούν εμπορική επιχείρηση και έχουν την έδρα τους σε πόλεις με πληθυσμό πάνω από 200.000 κατοίκους, σε 500 ευρώ.

- Από 650 ευρώ ετησίως για ατομικές επιχειρήσεις και ελεύθερους επαγγελματίες, σε 325 ευρώ.

Στόχος, η επίτευξη πρωτογενούς πλεονάσματος το 2021

Του **ΘΑΝΟΥ ΤΣΙΡΟΥ**

Εναν προϋπολογισμό που θα προβλέπει πρωτογενές πλεόνασμα μεταξύ 1%-1,5%, ώστε να σηματοδοτεί την επιστροφή στην κανονικότητα, αλλά και επαρκή δημοσιονομικό χώρο, ώστε να χρηματοδοτηθούν μειώσεις φόρων και ασφαλιστικών εισφορών που έχουν συμπεριληφθεί στο 4ετές πρόγραμμα της σημερινής κυβέρνησης, επιδιώκει να συντάξει το οικονομικό επιτελείο. Παρά το γεγονός ότι η φετινή χρονιά θα κλείσει με μεγάλο πρωτογενές έλλειμμα της τάξεως του 3% του ΑΕΠ –ενδεχομένως και μεγαλύτερο, αν μεσούσης της τουριστικής περιόδου κριθεί ότι θα χρειαστούν επιπρόσθετα μέτρα στήριξης–, η επιστροφή στα πλεονάσματα θεωρείται εφικτή. Πρώτον, διότι από τον προϋπολογισμό του 2021 θα απουσιάζονται πολλά μέτρα εφάπαξ χαρακτήρα που επιβάρυναν τη φετινή δημοσιονομική εικόνα –μέτρα κυρίως στο σκέλος των δημοσίων δαπανών– και δεύτερον, διότι ήδη έχει ληφθεί μέριμνα ώστε να υπάρξουν έκτακτες τραπεζικές ενέσεις στο σκέλος των εσόδων κατά τη διάρκεια του επόμενου έτους. Ο δρόμος για την ενσωμάτωση μειώσεων φόρων και ασφαλιστικών

εισφορών θα ανοίξει αν καταστεί εφικτό να προϋπολογιστεί η εισπραξη ενός πρώτου πακέτου από το πρόγραμμα στήριξης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, συνολικού ύψους 750 δισ. ευρώ (εκ των οποίων τα 32 δισ. ευρώ αντιστοιχούν στην Ελλάδα). Αρκετά από τα μέτρα που θέλει να υλοποιήσει η κυβέρνηση –με έμφαση στη μείωση των ασφαλιστικών εισφορών, των συντελεστών υπολογισμού του φόρου των επιχειρήσεων, αλλά και στη μείωση της εισφοράς αλληλεγγύης και του τέλους επιτηδεύματος– το οικονομικό επιτελείο θα επιδιώξει να τα συνδέσει με τον πόλεμο κατά τις πανδημίας.

Προτεραιότητα

Για παράδειγμα, η μείωση του συντελεστή υπολογισμού των ασφαλιστικών εισφορών, που είναι και η νούμερο ένα προτεραιότητα για την κυβέρνηση, θα επιδιωχθεί να ενταχθεί στο συνολικό πακέτο παρεμβάσεων για την ανάσχεση της ανεργίας, η οποία αναμένεται να προσεγγίσει –ή ενδεχομένως και να ξεπεράσει– το 20% έως το τέλος του χρόνου.

Το οικονομικό επιτελείο έχει ήδη αναθεωρήσει προς το χειρότερο την πρόβλεψη του για την πορεία εκτέλεσης του

Μεταξύ 1% και 1,5%, καθώς δεν θα επαναληφθούν μέτρα 10 δισ. που επιβάρυναν τον φετινό προϋπολογισμό.

φετινού προϋπολογισμού. Συντάσσοντας τον Απρίλιο την έκθεση για το Σύμφωνο Σταθερότητας, είχε εκτιμήσει ότι ο φετινός προϋπολογισμός θα κλείσει με πρωτογενές έλλειμμα της τάξεως του 1,9%. Ηδη το εκτιμώμενο έλλειμμα έχει υπολογισθεί εκ νέου σε τουλάχιστον 3%, καθώς έχουν προτεσθεί:

1. Περισσότερα από 500-600 εκατ. ευρώ για την επικείμενη μείωση των συντελεστών υπολογισμού της προκαταβολής φόρου.

2. Τουλάχιστον 400 εκατ. ευρώ για το πρόγραμμα επιδότσης των δόσεων στεγαστικών δανείων από εθνικούς πόρους (διότι στο οικονομικό επιτελείο θέλουν να δώσουν ακόμη περισσότερα χρήματα, εκμεταλλεύόμενοι και πόρους από το Ε-ΣΠΑ).

3. Πρόβλεψη για πιθανή αύξηση του

προϋπολογισμού του προγράμματος «Συν-Εργασία», εφόσον καταγραφεί εκτροχιασμός της ανεργίας κατά τις πρώτες εβδομάδες της καλοκαιρινής περιόδου. Η αύξηση των κονδυλίων –αν κριθεί απαραίτητη– θα αφορά την επέκταση του χρόνου επιδότσης των εργοδοτικών εισφορών και μετά το τέλος Ιουλίου.

Εφάπαξ επιβάρυνση

Παρά το γεγονός ότι το έλλειμμα θα είναι αρκετά μεγαλύτερο σε σχέση με τις εκτιμήσεις που είχαν γίνει τον Απρίλιο, η επιστροφή στα πλεονάσματα υποστηρίζεται από το εξής δεδομένο: Ενα πολύ μεγάλο πακέτο που επιβάρυνε τον φετινό προϋπολογισμό (συνολικού ύψους κοντά στα 10 δισ. ευρώ) περιλαμβάνει μέτρα εφάπαξ χαρακτήρα, τα οποία θα απουσιάζουν (αν δεν υπάρξει νέος γύρος πανδημίας το 2021) από τον προϋπολογισμό της επόμενης χρονιάς.

Το πακέτο αυτό περιλαμβάνει τις έκτακτες οικονομικές ενισχύσεις των 800 ή των 534 ευρώ, τις επιδοτήσεις των ασφαλιστικών εισφορών όσων μπήκαν σε καθεστώς αναστολής, τις επιστρεπτές προκαταβολές, οι οποίες από μόνες τους θα φθάσουν στα 2 δισ. ευρώ, και τα bonus

σε όσους πλήρωσαν εμπρόθεσμα τις φορολογικές υποχρεώσεις τους (μόνο για την εμπρόθεσμη πληρωμή του ΦΠΑ του Απριλίου, το Δημόσιο θα κληθεί να επιστρέψει 160 εκατ. ευρώ, ενώ αν προστεθούν και οι επιστροφές στους ιδιοκτήτες ακινήτων, ο λογαριασμός θα φθάσει πάνω από τα 200-250 εκατ. ευρώ). Αν δεν υπάρχει ανάγκη επανόληψης τέτοιων έκτακτων μέτρων το 2021, αυτομάτως δημιουργείται πρόσθετος δημοσιονομικός χώρος της τάξεως του 5%-6% του ΑΕΠ. Από την άλλη, με την απόφαση του πρωθυπουργού να γίνει άτοκρη ρύθμιση 12 δόσεων για φορολογικές υποχρεώσεις που ανεστάλησαν μέσα στην πανδημία (συνολικού ύψους περίπου 2,5 δισ. ευρώ μαζί με τις ασφαλιστικές εισφορές), το έλλειμμα της φετινής χρονιάς θα γίνει πλεόνασμα για την επόμενη.

Και αυτό διότι οι δόσεις της άτοκρης ρύθμισης θα ξεκινήσουν να πληρώνονται από τον Ιανουάριο του 2021. Ενα άλλο στοιχείο που μπορεί να δημιουργήσει δημοσιονομικό χώρο είναι η αναστολή της εξίσωσης των αντικειμενικών αξιών των ακινήτων με τις εμπορικές. Παρά το γεγονός ότι η εξίσωση θα συνδυαστεί με την περαιτέρω μείωση των συντελεστών,

αναμένεται να υπάρξει δημοσιονομικό όφελος τουλάχιστον 150 εκατ. ευρώ.

Τα «βαρίδια»

Φυσικά, υπάρχουν και τα «βαρίδια» που θα πρέπει να ληφθούν υπόψη στον προϋπολογισμό του 2021. Τα δηλωθέντα εισοδήματα τόσο των φυσικών προσώπων όσο και των νομικών προσώπων για τη χρήση του 2020 αναμένεται να υποχωρήσουν κατακόρυφα και αυτό θα αποτυπωθεί ως πρόβλεψη για μειωμένα έσοδα από φόρους εισοδήματος. Στο Σύμφωνο Σταθερότητας είχε εκτιμηθεί ότι το 2021 μπορεί να κλείσει με πρωτογενές πλεόνασμα 2,5% του ΑΕΠ. Δεδομένου ότι το έλλειμμα του 2020 θα μεγαλώσει, αντίστοιχος θα αναθεωρηθεί και η εκτίμηση για την επόμενη χρονιά, η οποία ούτως ή άλλως θα αποτελέσει αντικείμενο διαβούλευσης με τους θεσμούς. Το ζητούμενο είναι να δημιουργηθεί δημοσιονομικός χώρος τουλάχιστον 2 δισ. ευρώ, ώστε να χρηματοδοτηθεί η μείωση των συντελεστών υπολογισμού των ασφαλιστικών εισφορών κατά μία ή δύο μονάδες, αλλά και να ξεκινήσει η διαδικασία κατάργησης της εισφοράς αλληλεγγύης, που ήταν προγραμματισμένο να ξεκινήσει από φέτος.

Ελεγχόμενες αλλοδαπές εταιρείες

Της **ΤΖΕΝΗΣ ΠΑΝΟΥ***

Παιδιά για τους φορολογούμενους αποτελούν οι χαμπλοί δελεαστικοί φορολογικοί συντελεστές γειτονικών και μη χωρών, καθώς η πάταξη της φοροαποφυγής, μέσω της μεταφοράς εσόδων σε θυματρικές που βρίσκονται σε χώρες με χαμηλούς συντελεστές, αποτελεί βασική επιδίωξη των φορολογικών αρχών τόσο στην Ελλάδα όσο και πανευρωπαϊκά.Ο κώδικας φορολογίας εισοδήματος που ισχύει από 1/1/2014 ειςήγαγε για πρώτη φορά στην ελληνική φορολογική νομοθεσία τη (διεθνή) έννοια των «ελεγχόμενων αλλοδαπών εταιρειών» (ΕΑΕ). Η σχετική διάταξη, όπως τροποποιήθηκε σημαντικά με τον ν. 4607/2019, προβλέπει ότι όταν ένας φορολογούμενος, φυσικό ή νομικό πρόσωπο, συμμετέχει σε ελεγχόμενη αλλοδαπή εταιρεία, ενδέχεται να φορολογηθεί στην Ελλάδα για τα κέρδη της, ακόμα και εάν δεν έχει γίνει διανομή μερισμάτων από την εταιρεία αυτή.

Ως ελεγχόμενη αλλοδαπή εταιρεία (ΕΑΕ) νοείται το αλλοδαπό νομικό πρόσωπο ή η μόνιμη εγκατάσταση (π.χ. υποκατάστημα)

στην αλλοδαπή, τα κέρδη της οποίας δεν φορολογούνται ή απαλλάσσονται του φόρου στην Ελλάδα, όταν συντρέχουν σωρευτικά οι εξής προϋποθέσεις:

(α) Ο φορολογούμενος, μόνος του ή κοινοί με τις συνδεδεμένες με αυτόν επιχειρήσεις, κατέχει άμεση ή έμμεση συμμετοχή σε ποσοστό άνω του 50% της αλλοδαπής επιχείρησης. Ως συνδεδεμένη επιχείρηση θεωρείται μεταξύ άλλων το νομικό πρόσωπο στο οποίο ο φορολογούμενος συμμετέχει με ποσοστό 25% και άνω.

(β) Ο πραγματικός εταιρικός φόρος που έχει καταβάλει για τα κέρδη της η εν λόγω επιχείρηση στην αλλοδαπή είναι μικρότερος από τη διαφορά μεταξύ του φόρου που θα οφειλόταν από αυτήν, σύμφωνα με την ελληνική νομοθεσία (αν ήταν φορολογικός κάτοικος ή διατηρούσε μόνιμη εγκατάσταση στην Ελλάδα), και του πραγματικού εταιρικού φόρου που έχει καταβάλει για τα κέρδη της.

(γ) Άνω του 30% του καθαρού εισοδήματος προ φόρων που πραγματοποιεί η αλλοδαπή επιχείρηση εμπίπτει σε μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες κατηγο-

ρίες:

Τόκοι ή οποιοδήποτε άλλο εισόδημα που παράγεται από χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία.

Δικαιώματα ή οποιοδήποτε άλλο εισόδημα που παράγεται από πνευματικά ιδιοκτησία.

Μερίσματα και εισόδημα από την εκποίηση μετοχών.

Εισοδήμα από χρηματοδοτική μίσθωση. Εισοδήμα από ασφαλιστικές, τραπεζικές και άλλες χρηματοοικονομικές δραστηριότητες.

Εισοδήματα από εταιρείες τιμολόγησης που αποκομίζουν έσοδα από πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών και υπηρεσιών που αγοράζονται και πωλούνται σε συνδεδεμένες με αυτήν επιχειρήσεις και δεν προσθέτουν καμία ή προσθέτουν ελάχιστη οικονομική αξία.

Τα ανωτέρω δεν εφαρμόζονται όταν η ΕΑΕ είναι κάτοικος Ε.Ε. ή ΕΟΧ και εφόσον ασκεί ουσιαστική οικονομική δραστηριότητα που υποστηρίζεται από προσωπικό, εξοπλισμό, περιουσιακά στοιχεία και ε-

γκαταστάσεις, όπως αποδεικνύεται από συναφή πραγματικά στοιχεία και περιστάσεις. Σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση του νόμου, το βάρος της απόδειξης ότι η ΕΑΕ που είναι εγκατεστημένη σε χώρα της Ε.Ε./ΕΟΧ δεν ασκεί ουσιαστική οικονομική δραστηριότητα φέρει η φορολογική αρχή.

Εφόσον συντρέχουν οι ανωτέρω προϋποθέσεις, στο φορολογητέο εισόδημα του φορολογουμένου περιλαμβάνεται το μη διανεμηθέν εισόδημα της ελεγχόμενης αλλοδαπής εταιρείας. Το εισόδημα αυτό:

Φορολογείται με τον φορολογικό συντελεστή που ισχύει για τα κέρδη από επιχειρηματική δραστηριότητα (και όχι ως μέρισμα) και υπολογίζεται κατ’ αναλογία προς τη συμμετοχή του φορολογουμένου στην ΕΑΕ.

Περιλαμβάνεται σε εκείνο το φορολογικό έτος του φορολογούμενου, στη διάρκεια του οποίου λήγει το φορολογικό έτος της ΕΑΕ.

Ο φόρος αλλοδαπής που έχει καταβάλει η ΕΑΕ, καθώς και οι συνδεδεμένες εταιρείες σε περίπτωση έμμεσης συμμετοχής, μείωνει

Όταν ένας φορολογούμενος συμμετέχει σε ελεγχόμενη αλλοδαπή εταιρεία, ενδέχεται να φορολογηθεί στην Ελλάδα για τα κέρδη της, ακόμα κι εάν δεν έχει γίνει διανομή μερίσματος από την εταιρεία αυτή.

τη φορολογική υποχρέωση του φορολογουμένου.

Εάν, μεταγενέστερα, η ΕΑΕ διανείμει κέρδη στον φορολογούμενο, τα ποσά του εισοδήματος για τα οποία αυτός είχε ήδη φορολογηθεί σύμφωνα με τα ανωτέρω σε προγενέστερο έτος αφαιρούνται από τη φορολογητέα βάση κατά τον υπολογισμό του οφειλόμενου φόρου επί των διανεμομένων κερδών που εισπράττει.

* Η κ. Τζένη Πάνου είναι υπεύθυνη του φορολογικού τμήματος της ASnetwork (www.asnetwork.gr).

Βελτιώθηκε κατά εννέα θέσεις η ανταγωνιστικότητα της οικονομίας

Στην 49η θέση το 2020 η Ελλάδα από την 58η το 2019 στον διεθνή δείκτη IMD της Ελβετίας

Της ΔΕΣΠΟΙΝΑΣ ΚΟΝΤΗ

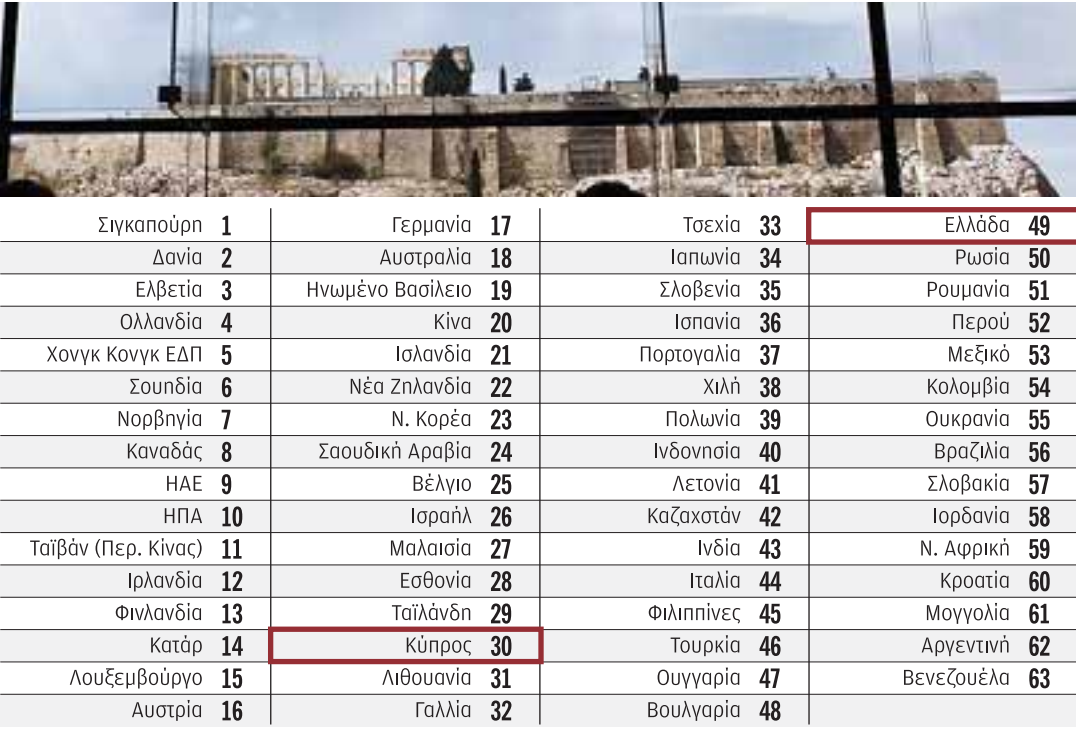
Το αποτέλεσμα των εκλογών συνέβαλε καθοριστικά στη βελτίωση της θέσης της Ελλάδας στην παγκόσμια κατάταξη ανταγωνιστικότητας, με τη χώρα να παρουσιάζει άνοδο 9 θέσεων σε σύγκριση με την προηγούμενη χρονιά. Όπως καταδεικνύουν τα στοιχεία του Institute for Management Development (IMD) της Ελβετίας, η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας οφείλεται κυρίως στην κυβερνητική αποτελεσματικότητα, στην προσαρμοστικότητα της κυβερνητικής πολιτικής, στη διαφάνεια καθώς και στην απουσία κινδύνου πολιτικής αστάθειας. Ετσι, η Ελλάδα κατα-

Βασικοί λόγοι της ανόδου η κυβερνητική αποτελεσματικότητα και η απουσία κινδύνου πολιτικής αστάθειας.

τάχθηκε στην 49η θέση μεταξύ 63 οικονομιών από την 58η που κατείχε κατά την περυσινή χρονιά, σημειώνοντας –μετά την Κύπρο (+11)– τη μεγαλύτερη βελτίωση σε σχέση με τις υπόλοιπες χώρες.

Ωστόσο, όπως φαίνεται και από τα στοιχεία του IMD, τα οποία δημοσιεύει ο Σύνδεσμος Βιομηχανιών Ελλάδος, η χώρα μας βρίσκεται ακόμη χαμηλά στην εν λόγω κατάταξη, όταν άλλες ευρωπαϊκές χώρες, όπως η Γερμανία (17η), η Κύπρος (30ή), η Ισπανία (36η), η Πορτογαλία (37η), η Γαλλία (32η) και η Ιταλία (44η) διατηρούν σημαντικό προβάδισμα έναντι της Ελλάδας. Προηγούνται

Παγκόσμια κατάταξη ανταγωνιστικότητας 2020
Ετήσια έρευνα μεταξύ 63 χωρών του IMD (Institute for Management Development) της Ελβετίας

επίσης χώρες όπως η Τουρκία (46η), η Ουγγαρία (47η) και η Βουλγαρία (48η), ενώ έπονται η Ρωσία (50ή), η Ρουμανία (51η) και το Περου (52η). Ανάκωμα στην περαιτέρω αναβάθμιση της θέσης της στην εν λόγω κατάταξη, αποτελούν: το δημογραφικό πρόβλημα, η υποχώρηση της αξίας

των εξαγωγών κατά το 2019 αλλά και η έλλειψη εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού, λόγω του «brain drain», της μαζικής δηλαδή φυγής στο εξωτερικό ατόμων με υψηλά προσόντα και δεξιότητες κατά την περίοδο της οικονομικής κρίσης. Παρά τα προβλήματα που αντιμετωπίζει η Ελλάδα, η επι-

δοσή της εμφανίζεται βελτιωμένη και σε επιμέρους κατηγορίες που αφορούν και τις εγχώριες επιχειρήσεις αλλά και ευρύτερα την οικονομία. Ετσι, φέτος, στην κατηγορία των δεικτών που αφορούν την επιχειρηματική της αποτελεσματικότητα, η Ελλάδα κατατάσσεται στην 51η θέση από

58η το 2019, ενώ όσον αφορά τους δείκτες της «οικονομικής της αποδοτικότητας», η χώρα καταλαμβάνει την 55η θέση από 60ή πέρυσι. Ανακόπτοντας και την πτωτική πορεία των προηγούμενων πέντε ετών, βελτιωμένη είναι η επίδοσή της και στην κατηγορία των «υποδομών», αφού φέτος κατέλαβε την 39η θέση από την 41η θέση πριν από ένα χρόνο. Σημειώνεται ότι τα αποτελέσματα του IMD αλλά και η συνολική αξιολόγηση της εγχώριας οικονομίας με όρους ανταγωνιστικότητας αφορούν τις επιδόσεις της Ελλάδας κατά την προηγούμενη χρονιά, ήτοι το 2019.

Συνεπώς, η ελληνική οικονομία έρχεται αντιμέτωπη με πέντε προκλήσεις οι οποίες, εάν υλοποιηθούν, θα μπορούσαν να ενισχύσουν την ανταγωνιστικότητά της. Αυτές σχετίζονται με τη διευρυση της παραγωγικής της βάσης μέσα από επενδύσεις στον κλάδο της βιομηχανίας, τη δημιουργία ενός ευνοϊκότερου φορολογικού πλαισίου αλλά και τη θέσπιση ειδικών προγραμμάτων ενίσχυσης δυναμικών και εξωστρεφών κλάδων. Παράλληλα, κρίνεται απαραίτητος ο σχεδιασμός και η υλοποίηση δράσεων ψηφιακής τεχνολογίας καθώς και η διευκόλυνση της πρόσβασης των επιχειρήσεων του ιδιωτικού τομέα σε κεφάλαια χρηματοδότησης. Οι πέντε πιο ανταγωνιστικές χώρες στην παγκόσμια κατάταξη του IMD είναι η Σιγκαπούρη, η Δανία (που σημείωσε άνοδο 6 θέσεων), η Ελβετία, η Ολλανδία και το Χονγκ Κονγκ. Αντίθετα, στο τέλος της κατάταξης βρίσκονται η Ν. Αφρική (59η), η Κροατία (60ή), η Μογγολία (61η), η Αργεντινή (62η) και τέλος η Βενεζουέλα (63η).

Μείωση προσωπικού σχεδιάζει το 28% των επιχειρήσεων

Αναπόφευκτες αλλαγές στον σχεδιασμό των επιχειρήσεων για θέματα προσωπικού επέφερε η πανδημία COVID-19, με το 28% αυτών να δηλώνουν πως μέσα στο 2020 θα προχωρήσουν ή ήδη έχουν προχωρήσει σε μείωση του προσωπικού τους. Μάλιστα, το 78% αυτών έλαβε την απόφαση μετά το ξέσπασμα της παγκόσμιας υγειονομικής κρίσης. Στον τομέα των αποδοχών, οι επιχειρήσεις προβλέπουν συγκρατημένες αυξήσεις, κοντά στις αρχικές προβλέψεις τους, με καθιέρωση της εξ αποστάσεως εργασίας.

Η γενική έρευνα αποδοχών και παροχών της KPMG για το 2019 πραγματοποιήθηκε φέτος, για 26η συνεχή χρονιά διεξήχθη σε συνεργασία με ελληνικές και πολυεθνικές επιχειρήσεις από όλους τους κλάδους της ελληνικής αγοράς και παρουσιάζει αναλυτικά στοιχεία αποδοχών και παροχών για 149 θέσεις εργασίας. Ειδικά για το 2019 βασίστηκε σε δείγμα 114 εταιρειών και τα κύρια ευρήματά της είναι τα εξής:

- 80% των εταιρειών έδωσαν αυξήσεις το 2019 σε τουλάχιστον μία κατηγορία εργαζομένων. Το ποσοστό των αυξήσεων που δόθηκαν το 2019 στο σύνολο του δείγματος κινήθηκε στο 1,8% (διάμεσος).
- Το ποσό που αποδόθηκε ως bonus απόδοσης συνολικά το 2019, ανήλθε κατά μέσον όρο στο 6,3% των συνολικών ετήσιων βασικών αποδοχών.
- 19% των εταιρειών προχώρησαν σε μείωση θέσεων εργασίας μέσα στο 2019. Η μείωση αυτή επηρέασε κυρίως εργαζομένους 36-55 ετών.
- 6 στις 10 εταιρείες παρέχουν ι-δωτικό πρόγραμμα συνταξιοδότησης σε τουλάχιστον μία κατηγορία εργαζομένων. Η πλειοψηφία των προγραμμάτων είναι καθορισμένης συνεισφοράς και προβλέπουν δυνατότητα προαιρετικής συνεισφοράς και από την πλευρά του εργαζομένου.
- Αυξημένες, σε σχέση με τις προηγούμενες χρονιές, οι προσλήψεις αποφοίτων, με την πλειοψηφία αυτών να έχει απορροφηθεί σε εξειδικευμένες θέσεις τεχνολογίας. Ο μέσος όρος των αρχικών αποδοχών για τις θέσεις αυτές είναι 15.700 ευρώ (χωρίς μεταπτυχιακές σπουδές).
- 24% των εταιρειών προσφέρουν προγράμματα διάθεσης δικαιωμάτων προαίρεσης αγοράς μετοχών.
- Μάλιστα, η KPMG διεξήγαγε μέσα στον Μάιο μια σύντομη έρευνα στοχευμένη στις αλλαγές που έφερε η πανδημία COVID-19 σε θέματα αποδοχών και παροχών. Στην έρευνα αυτή το 68% του δείγματος συμμετείχε και στη γενική έρευνα. Τα κύρια ευρήματα ήταν:
 - 7 στις 10 εταιρείες έδωσαν αυξήσεις το 2020, 81% εκ των οποίων όπως είχαν προϋπολογίσει πριν από την πανδημία (διάμεσος 2%).

Στον τομέα των αποδοχών αναμένονται συγκρατημένες αυξήσεις, κοντά στις αρχικές προβλέψεις τους.

• Όλες σχεδόν οι εταιρείες εφάρμοσαν την εξ αποστάσεως εργασία σε τουλάχιστον μία θέση, 39% των εταιρειών προέβησαν σε αναστολή συμβάσεων, ενώ το 26% εφάρμοσε την εκ περιτροπής εργασία.

• 28% των εταιρειών προχώρησαν/θα προχωρήσουν σε μείωση προσωπικού μέσα στο 2020 και για το 76% αυτών ήταν μια απόφαση που ελήφθη ως αποτέλεσμα της πανδημίας.

Στη νέα πραγματικότητα και στις προσαρμογές που απαιτούνται, αναφέρθηκε η γενική διευθύντρια του τμήματος Υπηρεσιών Ανθρώπινου Δυναμικού της KPMG, Βερώνη Παπατζήμου, επισμαίνοντας ότι «το 2019 ολοκληρώθηκε με θετικές προβλέψεις για την πλειοψηφία των εταιρειών και ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η διατήρηση αυτής της εικόνας ανά κλάδο μέσα στο 2020».

TOTAL EYE CARE

— sun & glasses —

1+1

BUY ONE GET ONE FREE

- ΓΥΑΛΙΑ ΗΛΙΟΥ
SUNGLASSES
- ΣΚΕΛΕΤΟΙ ΟΡΑΣΕΩΣ
PRESCRIPTION GLASSES
- ΦΑΚΟΙ ΟΡΑΣΕΩΣ
OPTICAL LENSES
- ΦΑΚΟΙ ΕΠΑΦΗΣ
CONTACT LENSES
- ΥΓΡΟ ΦΑΚΩΝ ΕΠΑΦΗΣ
CONTACT LENS SOLUTION

www.ojosunglasses.com

Ούτε το 2024 δεν θα επιστρέψει ο ελληνικός τουρισμός στο 2019

Οι απώλειες εσόδων το 2020 θα φτάσουν τα 10 δις., σύμφωνα με έρευνα της EY

Του **ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ**

Ούτε το 2024 δεν θα μπορέσει να έχει ανακάμψει η Ελλάδα τα επίπεδα τουριστικών αφίξεων και εσόδων του 2019. Αυτό συμπεραίνει εκτενέστατη έκθεση της EY για τις επιπτώσεις της πανδημίας στον ελληνικό τουρισμό, που προαναγγέλλει μια πενταετή περίοδο κρίσης.

Σύμφωνα με την EY, η απώλεια του κύκλου εργασιών για τα ελληνικά ξενοδοχεία το 2020 θα φτάσει τα 4,46 δις. Για τα ξενοδοχεία δωδεκάμηνης λειτουργίας η απώλεια του τζίρου εκτιμάται φέτος στο 1,2 δις. και για τα εποχικής λειτουργίας στα 3,26 δις.

Από τα 34,4 εκατομμύρια αφίξεις το 2019, φέτος, σύμφωνα με το βασικό σενάριο της EY, αναμένεται να έλθουν μόνον 14,5 εκατομμύρια ταξιδιώτες που μπορεί να επανέλθουν στα 24,8 εκατομμύρια το 2024.

Αντίστοιχα, τα έσοδα αναμένεται να διαμορφωθούν από περίπου 18 δις. το 2019 στα 8,9 δις. φέτος, πριν ανακάμψουν στα 15,2 δις. το 2024. Απώλειες τζίρου που θεωρούνται συντριπτικές και που θα συνδυαστούν με σημαντική πίεση της κερδοφορίας, σημειώνει η έκθεση.

Στην έκθεση, που συντάχθηκε από την ομάδα οικονομικών συμβουλευτικών Υπηρεσιών του τμήματος χρηματοοικονομικών συμβούλων και υποστηρίχης συναλλαγών της EY Ελλάδος, περιλαμβάνεται μια ενδεικτική εκτίμηση των επιπτώσεων της πανδημίας στον συνολικό τουριστικό τομέα της Ελλάδας σε βάθος διετίας και των προοπτικών ανάκαμψης μέχρι το τέλος του 2022, με βάση τρία εναλλακτικά σενάρια – βασικό, αισιόδοξο και απαισιόδοξο. Το μελετητικό κομμάτι της έκθεσης εκτιμά ότι το 2020 η ακαθάριστη προστιθέμενη αξία του κλάδου θα συρρικνωθεί στα 14 δις. (βασικό σενάριο), 12 δις. (α-παισιόδοξο σενάριο) ή 16 δις. ευρώ (αι-

Η απώλεια του κύκλου εργασιών για τα ξενοδοχεία το 2020 θα φθάσει τα 4,46 δις. ευρώ, αναφέρει η έκθεση της EY. Για τα ξενοδοχεία δωδεκάμηνης λειτουργίας η πώση του τζίρου εκτιμάται φέτος στο 1,2 δις. ευρώ και για τα εποχικής στα 3,26 δις. ευρώ.

Από τα 34,4 εκατομμύρια αφίξεις το 2019, φέτος αναμένονται 14,5 εκατομμύρια και 24,8 εκατομμύρια το 2024.

σιόδοξο σενάριο) αντίστοιχα, από τα 22 δις. του 2019. Και στα τρία σενάρια, η μεγαλύτερη κάμψη αναμένεται το δεύτερο τρίμηνο του 2020 και κυμαίνεται μεταξύ 41% και 53%, με το σενάριο βάσης να υ-

πολογίζει τη συρρίκνωση στο 49%.

Ιδιαίτερος δυσόλιον είναι όμως και τα απολογιστικά στοιχεία για το πρώτο πεντάμηνο του 2020: με βάση στοιχεία της STR, η μείωση των εσόδων ανά διαθέσιμο δωμάτιο (Revenue Per Available Room - RevPAR), τον Μάρτιο, έφθασε στην Ελλάδα το 69,4% σε ετήσια βάση, ποσοστό μικρότερο από της Ιταλίας (92,8%), αλλά μεγαλύτερο από της Γαλλίας (67,7%), της Πορτογαλίας (66%) και της Τουρκίας (57,5%). Για το πρώτο τρίμηνο συνολικά, η μείωση στην Αθήνα διαμορφώθηκε στο 32,5%, στη Θεσσαλονίκη στο 15,6% και για τα

τουριστικά θέρετρα στο 40,9%. Σύμφωνα με την EY, η κάμψη στην τουριστική κίνηση οφείλεται αφενός στους ταξιδιωτικούς περιορισμούς και στο κλείσιμο των συνόρων και αφετέρου στη μειωμένη ζήτηση. Η ραγδαία εξάπλωση του ιού σε αρκετές από τις σημαντικότερες χώρες προέλευσης των επισκεπτών (Γαλλία, Γερμανία, Ηνωμένο Βασίλειο, ΗΠΑ, Ιταλία) αναμένεται να οδηγήσει σε σημαντική μείωση των εισπράξεων.

Όπως αναφέρεται, ακόμη και στο αισιόδοξο σενάριο, οι απώλειες εισπράξεων το 2020 θα προσεγγίσουν σχεδόν τα 10 δις. ευρώ, διατηρώντας μόλις οκτώ δις. από τα 18,2 δις. ευρώ εισπράξεις του 2019. Η ενδεχόμενη παράταση της περιόδου του Σεπτεμβρίου δεν θα μπορέσει να καλύψει αυτή την απώλεια. Από την άλλη πλευρά, οι καλές επιδόσεις της χώρας στην αντιμετώπιση της πανδημίας ενδέχεται να της επιτρέψουν να διεκδικήσει μεγαλύτερο μερίδιο της συρρικνωμένης φετινής αγοράς.

Οι προτάσεις

Η EY προβάλλει και σε μια σειρά προτάσεων της προς τις τουριστικές επιχειρήσεις, για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της πανδημίας και την προσαρμογή τους στη μετά-COVID-19 εποχή, μεταξύ των οποίων είναι η προτεραιότητα στα ζητήματα υγιεινής και ασφάλειας, η συστηματική παρακολούθηση των εξελίξεων και διατήρηση στενής επαφής με προμηθευτές, επενδυτές και ρυθμιστικές αρχές, η έμφαση στη ρευστότητα, η «δυναμική διοίκηση και διαχείριση», καθώς και παρακολούθηση κρίσιμων δεικτών για την εξέλιξη της κρίσης, αλλά και στρατηγικές κινήσεις για την προσέγγιση νέων αγορών και τη δημιουργία συμμαχιών με χώρες που παρουσιάζουν παρόμοια επιδημιολογικά χαρακτηριστικά.

Μικρή η συνεισφορά του οδικού τουρισμού

Ο οδικός τουρισμός, στον οποίο βασίζονται πολλοί, ειδικά στη Βόρεια Ελλάδα, τις προσδοκίες τους για να μετριάσουν κάπως τις ζημιές από την πανδημία φέτος, δεν θα καταφέρει να έχει σημαντικά θετικό αντίκτυπο. Αυτό συνάγεται από το γεγονός ότι, αν και αποτελεί το 30% του συνόλου των αφίξεων, φέρνει μόνο το 10% των εσόδων, καθώς έχει από τις χαμηλότερες κατά κεφαλήν δαπάνες μεταξύ των αγορών προσέλευσης επισκεπτών. Ειδικότερα, η συνεισφορά του οδικού τουρισμού στον

εισερχόμενο τουρισμό το 2019 ανήλθε σε 9,6 εκατ. αφίξεις, 38,2 εκατ. διανυκτερεύσεις και 1,8 δις. ευρώ έσοδα, που αντιπροσωπεύουν στο 30,6% του συνόλου των αφίξεων, στο 16,4% των διανυκτερεύσεων και στο 10,1% των εσόδων.

Αυτό είναι ένα από τα βασικά συμπεράσματα της νέας μελέτης του Ινστιτούτου του Συνδέσμου Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων (ΙΝΣΕΤΕ) για το θέμα. Σύμφωνα με τη μελέτη, ο οδικός τουρισμός αποτελεί ένα σημαντικό μέρος του εισερ-

χόμενου τουρισμού στην Ελλάδα, ιδιαίτερα για τη Βόρεια Ελλάδα (Θράκη, Μακεδονία, Ηπείρος).

Από την άλλη πλευρά, ο οδικός τουρισμός χαρακτηρίζεται από σχετικά χαμηλή μέση κατά κεφαλήν δαπάνη (185 ευρώ έναντι 731 ευρώ για τον υπόλοιπο τουρισμό και 564 ευρώ για το σύνολο του εισερχόμενου τουρισμού), ως απόρροια της χαμηλής μέσης διάρκειας παραμονής (4 διανυκτερεύσεις έναντι 8,9 και 7,4, αντίστοιχως) αλλά και της χαμηλής μέσης δαπάνης

ανά διανυκτέρευση (47 ευρώ έναντι 82 ευρώ και 76 ευρώ, αντίστοιχως).

Από την άλλη πλευρά, το 67% των συνολικών εσόδων του οδικού τουρισμού εισρέει στη χώρα στο τρίτο τρίμηνο, έναντι 58% του υπόλοιπου τουρισμού και 59% του συνόλου.

Συνεπώς, «το άνοιγμα των συνόρων επιτρέπει την εκμετάλλευση της ισχυρής ζήτησης που προϋπάρχει για οδικό τουρισμό για το συγκεκριμένο τρίμηνο», σημειώνει το ΙΝΣΕΤΕ.

«Λουκέτο» έως 90 ημέρες για παραβάσεις υγειονομικών κανόνων

Με τσουκτερά πρόστιμα και «λουκέτο» τριών μηνών απειλούνται όσες επιχειρήσεις παραβιάζουν τους υγειονομικούς κανόνες λειτουργίας τους, σύμφωνα με κοινή υπουργική απόφαση που δημοσιεύθηκε χθες στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Πιο συγκεκριμένα, σύμφωνα με την ΚΥΑ, στις επιχειρήσεις που δεν συμμορφώνονται με τις υποδείξεις της πολιτείας θα επιβάλλονται πρόστιμα από 1.000 έως και 50.000 ευρώ, ανάλογα με τον βαθμό διακίνησης της δημόσιας υγείας, και αναστολή λειτουργίας για χρονικό διάστημα από 15 έως και 90 ημέρες. Σύμφωνα με την ΚΥΑ, το «λουκέτο» μπαίνει για 15 ημέρες σε περίπτωση που η επιχείρηση παραβιάζει για πρώτη φορά τους υγειονομικούς κανόνες, για 30 ημέρες σε περίπτωση δεύτερης παράβασης και για 90 ημέρες στην τρίτη παράβαση, εάν αυτή πραγματοποιηθεί εντός τριμήνου. Αντιθέτως, «λουκέτο» 60 ημερών επιβάλλεται στην επιχείρηση εάν η παράβαση έγινε εντός 6 μηνών από την αρχική αναστολή λειτουργίας. Οι κυρώσεις διαφέρουν σε ορισμένες περιπτώσεις, ανάλογα με το ποσοστό υπέρβασης των κανόνων αλλά και τα τετραγωνικά μέτρα της εκάστοτε επιχείρησης.

Ενδεικτικά, η μη τήρηση των απαραίτητων αποστάσεων, της διάταξης των τραπεζοκαθισμάτων αλλά και της αναλογίας ατόμων και τετραγωνικών μέτρων επιφέρει σε επιχείρηση 20 τ.μ. τις εξής κυρώσεις: διοικητικό πρόστιμο 2.000 ευρώ και αναστολή λειτουργίας για 15 ημέρες σε περίπτωση που παραβιάσει τους υγειονομικούς κανόνες για πρώτη φορά, διοικητικό πρόστιμο 4.000 ευρώ και αναστολή λειτουργίας για 30 ημέρες σε περίπτωση δεύτερης παράβασης, ενώ βαρύτερες κυρώσεις προβλέπονται στην τρίτη παράβαση. Πιο συγκεκριμένα, η λειτουργία της επιχείρησης αναστέλλεται για 90 η-

Τα πρόστιμα φθάνουν τις 50.000 ευρώ, ανάλογα με την παράβαση και την επιφάνεια της επιχείρησης.

γράφων απειλούνται με πρόστιμο 1.500 ευρώ (πρώτη παράβαση), με αυτό να αυξάνεται στις 3.000 ευρώ εάν παραβιάσουν για δεύτερη φορά τους υγειονομικούς κανόνες. Παράλληλα με το πρόστιμο των 3.000 ευρώ, οι ιδιοκτήτες θα αναγκαστούν να αναστείλουν τη λειτουργία του χώρου για 15 ημέρες. Το ίδιο τσουκτερά πρόστιμα επιβάλλονται σε θερινά σινεμά που κάνουν διالέμμα κατά τη διάρκεια προβολής της ταινίας. Υπενθυμίζεται ότι, σύμφωνα με το υγειονομικό πρωτόκολλο σχετικό με τη λειτουργία των θερινών κινηματογράφων, διالέμματα δεν θα πραγματοποιούνται, προς αποφυγήν συνωστισμού. Τέλος, εάν οι εργαζόμενοι των θερινών κινηματογράφων δεν φορούν ιατρική μάσκα, η επιχείρηση θα έρθει αντιμέτωπη με πρόστιμο 1.500 ευρώ (πρώτη παράβαση), με αυτό να αυξάνεται στις 3.000 ευρώ σε περίπτωση δεύτερης παράβασης. Εκτός όμως από τα πρόστιμα, στη δεύτερη περίπτωση κινδυνεύει και με «λουκέτο» 15 ημερών.

Τα καταστήματα θα κλείνουν για 15 ημέρες εάν η επιχείρηση παραβιάζει για πρώτη φορά τους κανόνες, για 30 ημέρες σε περίπτωση δεύτερης παράβασης και για 90 ημέρες στην τρίτη παράβαση, εάν αυτή πραγματοποιηθεί εντός τριμήνου.

Τέχνες, εστίαση και τουριστικός κλάδος, τα τρία μεγάλα θύματα της πανδημίας

Ισχυρό πλήγμα δέχθηκαν οι επιχειρήσεις λόγω της πανδημίας, ιδίως κατά τον Απρίλιο, όταν αρκετές από αυτές άρχισαν να αναστέλλουν την οικονομική δραστηριότητά τους. Μάλιστα, ορισμένες εταιρείες είδαν τον τζίρο τους να συρρικνώνεται έως και 97%, εν μέσω μιας περιόδου κατά την οποία το σύνολο σχεδόν της αγοράς ερχόταν αντιμέτωπο με τις πρώτες παρενέργειες του κορωνοϊού. Αντιθέτως, αυξημένες αντοχές έδειξαν κλάδοι όπως αυτός της γεωργίας, της δασοκομίας και της αλιείας, με τη μείωση του κύκλου εργασιών να είναι μικρότερη σε σχέση με άλλους κλάδους.

Σύμφωνα με στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα των τεχνών και της ψυχαγωγίας και στον κλάδο των υπηρεσιών παροχής καταλύματος και εστίασης είδαν τον τζίρο τους να μειώνεται κατά 93,3% και 85,5%, αντιστοίχως, τον Απρίλιο του 2020, σε

Το μεγαλύτερο πλήγμα δέχθηκε η παραγωγή κινηματογραφικών ταινιών, βίντεο και μουσικών εκδόσεων.

σύγκριση με την προηγούμενη χρονιά. Αντιθέτως, οι επιχειρήσεις του τομέα γεωργίας, δασοκομίας και αλιείας, καθώς και όσες ανήκουν στον κλάδο των χρηματοπιστωτικών και ασφαλιστικών δραστηριοτήτων, παρουσίασαν μικρότερη μείωση στον κύκλο εργασιών, 11% και 12,2%, αντιστοίχως.

Επίσης, για τις επιχειρήσεις που τέθηκαν σε αναστολή λειτουργίας για τις οποίες υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία σε μηνιαία βάση, ο κλάδος της εκπαίδευσης παρουσίασε τη μικρότερη μείωση στον κύκλο εργασιών, 2,2%, αντιστοίχως.

Ο στόχος

Ο νέος πρόεδρος του ΣΕΒ Δημήτρης Παπαλεξόπουλος, αναλαμβάνοντας τα καθήκοντά του, έθεσε πρωταρχικό στόχο τον συνδέσμου την αύξηση της συμμετοχής της μεταποίησης από το 10% στο 15% του ΑΕΠ. Τον στόχο αυτό συνδέσσει με την εξασφάλιση ανταγωνιστικού κό-

Ο κύκλος εργασιών στον τομέα των τεχνών και της ψυχαγωγίας μειώθηκε κατά 93,3% τον Απρίλιο του 2020, σε σύγκριση με τον αντίστοιχο περσινό μήνα.

Μείωση ενεργειακού κόστους ζητεί η βιομηχανία

Της **ΧΡΥΣΑΣ ΛΙΑΓΓΟΥ**

Η πρόσφατη κρίση της πανδημίας της COVID-19 δικαιώσε με τον πιο δραματικό τρόπο τις φωνές για ενίσχυση του κλάδου της μεταποίησης, οι οποίες δεν βρήκαν ευήκοα ότα εδώ και μία δεκαετία. Η ανάγκη για ενίσχυση του ρόλου της μεταποίησης στο νέο παραγωγικό μοντέλο της χώρας δείχνει πλέον να αποτελεί κοινό τόπο, με την πλευρά της βιομηχανίας να θέτει επιτακτικά ζητήματα που συνδέονται με την ανταγωνιστικότητα του κλάδου.

«Ενα σοβαρό μέρος του ευρωπαϊκού πακέτου για την ανάκαμψη της ελληνικής οικονομίας θα πρέπει να κατευθυνθεί στη μείωση του ενεργειακού κόστους», ανέφερε πρόσφατα από το βήμα του Φόρουμ των Δελφών ο διευθύνων σύμβουλος της Mytilineos, Ευάγγελος Μυτιληναίος.

στους ενέργειας, θέτοντας στην πρώτη γραμμή ένα βασικό αίτημα της εξαγωγικής βιομηχανίας της χώρας που εξακολουθεί να δείχνει αντοχές στον διεθνή στίβο, παρότι πληρώνει πολλαπλάσιο ενεργειακό κόστος από τους ανταγωνιστές της στην Ευρώπη. «Η μείωση του ενεργειακού κόστους της ελληνικής βιομηχανίας θα πρέπει να βρεθεί στο επίκεντρο της πολιτικής που θα ακολουθηθεί το επόμενο διάστημα για την αντιμετώπιση της βαθιάς κρίσης που προκαλεί η COVID-19, παράλληλα με τη διαμόρφωση ενός νέου παραγωγικού μοντέλου για τη χώρα», δήλωνε λίγες ημέρες νωρίτερα, από το βήμα του Φόρουμ των Δελφών, ο διευθύνων σύμβουλος της Mytilineos Ευάγγελος Μυτιληναίος.

Μεταφέροντας την εμπειρία από τον ανταγωνισμό μέσω της «Αλουμίνιον της Ελλάδος», ο κ. Μυτιληναίος αναφέρθηκε στη Γερμανία, η οποία όπως είπε «στηρίζει με φανερούς και αφανείς τρόπους τις ε-

πιχειρήσεις της και έτσι έχουν τις χαμηλότερες τιμές ενέργειας». Το ίδιο θα πρέπει να κάνει και η Ελλάδα, τόνισε, και με έμφαση σημείωσε ότι «ένα σοβαρό μέρος του ευρωπαϊκού πακέτου για την ανάκαμψη της ελληνικής οικονομίας θα πρέπει να κατευθυνθεί στη μείωση του ενεργειακού κόστους».

Η «Αλουμίνιον της Ελλάδος», που απασχολεί άμεσα 1.500 άτομα και 4.500 έμμεσα, αποτελεί τη μοναδική παραγωγή αλουμινίου στη χώρα και ταυτόχρονα τη μόνη πλήρως καθετοποιημένη επιχείρηση αλουμινίου στην Ευρώπη. Στο καθετοποιημένο μοντέλο λειτουργίας της, καθώς και στις συνεχιζόμενες πρωτοβουλίες για τη βελτιστοποίηση του κόστους, οφείλεται και η ισχυρή ανθεκτικότητα που έδειξε η εταιρεία στο πρώτο τρίμηνο του έτους, το οποίο χαρακτηρίστηκε από τον αρνητικό αντίκτυπο της πανδημίας στις τιμές των εμπορευμάτων. Οι τιμές του αλουμινίου

ήταν σε καθοδική πορεία από τα μέσα του 2018 και βρέθηκαν σε νέα χαμηλά με την κρίση της πανδημίας. Τον Απρίλιο οι αναλυτές πίστευαν ότι η αγορά των βασικών μετάλλων και ειδικά του αλουμινίου έχει μπει σε φάση διόρθωσης και θεωρούσαν πως θα χρειαστούν τουλάχιστον 4-8 εβδομάδες για να ισχυριστεί κάποιος ότι είδαμε τα «χαμηλά» των τιμών.

Παρ' όλα αυτά, όπως αναφέρει σε έκθεσή της στις 9 Ιουνίου η GS, η διόρθωση των τιμών έγινε σε μικρότερο χρονικό διάστημα, αλλά και η ανάκαμψη της τιμής έγινε σε μεγαλύτερο βαθμό από τον αναμενόμενο (από τα 1.460 δολάρια στα μέσα Απριλίου έφτασε περίπου στα 1.625 δολάρια την προηγούμενη εβδομάδα). Η GS άλλαξε την τιμή πρόβλεψής της για το αλουμίνιο (3/6/12 μήνες) από 1.400/1.500/1.700 σε 1.700/1.750/1.800 δολάρια. Η GS εκτιμά ότι τα περισσότερα bad news έχουν ήδη περάσει στην τιμή

και προβλέπει σταδιακή ανάκαμψη της παγκόσμιας ζήτησης. Η μείωση της ζήτησης έχει ανοίξει έναν κύκλο εξορθολογισμού της παγκόσμιας αγοράς αλουμινίου, δοκιμάζοντας τις αντοχές των επιχειρήσεων του κλάδου.

Αντέχει η «Αλουμίνιον»

Πριν από 15 ημέρες, το μεγαλύτερο και τελευταίο εργοστάσιο αλουμινίου στη Ισπανία ξεκίνησε υποχρεωτική διαβούλευση με τα συνδικάτα για να κλείσει εντός του Ιουνίου. Το πρώτο Σαββατοκύριακο του Ιουνίου ανακοινώθηκε από δεύτερο κλείσιμο μεγάλου εργοστασίου (Intalco). Η «Αλουμίνιον της Ελλάδος» επιδεικνύει αντοχές μέσω της εφαρμογής προγραμματισμένης μείωσης του κόστους. Το ενεργειακό κόστος ωστόσο παραμένει μια σημαντική παράμετρος για την ανταγωνιστικότητα της εταιρείας, η οποία εξαρτάται από την πολιτεία.

Η ισχυρή ανάπτυξη περνάει από την καινοτομία

«Αποφασίστε πού θα εξειδικευθείτε και στρέψτε το οικονομικό σας σύστημα σε αυτήν την κατεύθυνση» τονίζει στην «Κ» ο Ερέλ Μαργκαλίτ

Του **ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ**

«**Το ένα πράγμα** που μπορεί να δώσει τις καλύτερες προοπτικές ανάπτυξης στην ελληνική οικονομία είναι η καινοτομία. Μόλις η έννοια της καινοτομίας ενσωματωθεί στην ελληνική οικονομική κουλτούρα, η οικονομία θα ανθήσει και πάλι», αναφέρει σε συνέντευξη που παραχώρησε στην «Κ» ο Ερέλ Μαργκαλίτ, ο ισχυρός άνδρας της Jerusalem Venture Partners (JVP), που έχει πραγματοποιήσει περισσότερες από 140 επενδύσεις διεθνώς, έχει χαρακτηριστεί από το Forbes ως ο κορυφαίος μη Αμερικανός venture capitalist και έχει υπάρξει ένας εκ των αριτεκτόνων του startup οικοσυστήματος του Ισραήλ. Η Ελλάδα πρέπει να αποφασίσει ποια είναι η εξειδίκευσή της και να στρέψει το εκπαιδευτικό και οικονομικό σύστημά της προς αυτή την κατεύθυνση, τονίζει. Ο κ. Μαργκαλίτ, που συναντήθηκε στο Ισραήλ με τον πρωθυπουργό Κυριάκο Μητσοτάκη, προσέφερε τη συνεργασία του στους τομείς της τεχνολογίας των τροφίμων και της τεχνολογίας της γεωργίας. Μιλώντας στην «Κ», τάσσεται υπέρ της δημιουργίας μιας πρωτοβουλίας καινοτομίας για τις χώρες της μεσογειακής λεκάνης, με σκοπό τη συνεργασία σε projects καινοτομίας και κυβερνοασφάλειας σε όλη την Ευρώπη.

– Η Ελλάδα και το Ισραήλ έχουν περίπου τον ίδιο πληθυσμό, αλλά το ΑΕΠ της χώρας σας είναι σχεδόν διπλάσιο σε σχέση με εκείνο της Ελλάδας. Ποιο είναι το μυστικό πίσω από την οικονομική επιτυχία του Ισραήλ, κατά την άποψή σας;

– Το Ισραήλ είναι ένα νεαρό κράτος, φτιαγμένο από μετανάστες σε μία άδυρη γη και μία εχθρική περιοχή. Αυτό μας ανάγκασε να καινοτομήσουμε στα πάντα, ειδικά στην ασφάλεια, τη γεωργία και την τεχνολογία. Δεν έχουμε άλλη επιλογή, και αυτό είναι κάποιες φορές η καλύτερη επιλογή. Ημασταν τυχεροί να επιτύχουμε στην τεχνολογική καινοτομία, την κινητήριο δύναμη που πηγάζει την οικονομία μας μπροστά και μας φέρνει σε ένα υψηλότερο επίπεδο ΑΕΠ. Αυτό δεν μπορεί να γίνει χωρίς επενδύσεις στην εκπαίδευση και χωρίς ένα κράτος που να σπ-

ρίζει τις επιχειρήσεις στα πρώτα τους στάδια.

– **Βλέπετε περιθώρια για την ενίσχυση των οικονομικών σχέσεων μεταξύ Ισραήλ και Ελλάδας;**

– Φυσικά. Πιστεύω πολύ στην περιφερειακή συνεργασία και οι χώρες της Ανατολικής Μεσογείου έχουν κοινά οικονομικά συμφέροντα, από τα οποία μπορούμε όλοι να ωφεληθούμε. Πιστεύω στον σχηματισμό μιας πρωτοβουλίας καινοτομίας για τις χώρες της μεσογειακής λεκάνης, που θα φέρει κοντά 14 αραβικές – μεσογειακές χώρες σε projects που έχουν να κάνουν με τη συνεργασία στην καινοτομία και την κυβερνοασφάλεια στην περιοχή της Ευρώπης και της Μεσογείου. Βλέπω το Ισραήλ και την Ελλάδα

“

Μία οικονομία πρέπει να έχει μία ειδικότητα στην οποία να είναι παγκόσμια ηγέτις. Αυτό έχουμε κάνει εμείς στο Ισραήλ.

να οδηγούν τις χώρες της Ανατολικής Μεσογείου σε κοινές οικονομικές πρωτοβουλίες, μαζί με την Κύπρο, την Τουρκία, την Αίγυπτο, τον Λίβανο, τη Συρία και την Ιορδανία.

– **Ποια είναι η συμβουλή που θα δίνετε στον Έλληνα πρωθυπουργό, ως προς τις κινήσεις που πρέπει να γίνουν για την ελληνική οικονομία;**

– Πρώτα από όλα, για να έχεις μία υγιή οικονομία, πρέπει να είσαι ανοικτός προς τον κόσμο. Αυτός ο πρωθυπουργός έχει τη διεθνή οικονομική εμπειρία που χρειάζεται για να το κατανοήσει αυτό, και είμαι χαρούμενος που βλέπω τη θετική πορεία της συνεργασίας της Ελλάδας με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ακόμα και στην παγκόσμια οικονομική κρίση που προ-

Ο **επικεφαλής** της Jerusalem Venture Partners (JVP), Ερέλ Μαργκαλίτ, τάσσεται υπέρ της δημιουργίας μιας πρωτοβουλίας καινοτομίας για τις χώρες της μεσογειακής λεκάνης, με σκοπό τη συνεργασία σε projects καινοτομίας και κυβερνοασφάλειας σε όλη την Ευρώπη.

καλεί η COVID-19, οι οικονομίες που θα ανακάμψουν είναι εκείνες που είναι ανοικτές στον κόσμο. Δεύτερον, μία οικονομία πρέπει να έχει μία ειδικότητα στην οποία να είναι παγκόσμια ηγέτις. Αυτό έχουμε κάνει στο Ισραήλ με τη βιομηχανία της υψηλής τεχνολογίας και την τεχνολογική καινοτομία. Η Ελλάδα πρέπει να αποφασίσει ποια είναι η εξειδίκευσή της και να στρέψει το εκπαιδευτικό και οικονομικό σύστημα προς τα εκεί, ώστε να γίνει η καλύτερη στον κόσμο. Τρίτον, χρειάζονται επενδύσεις στην εκπαίδευση. Δεν υπάρχει άλλος τρόπος να επενδύσει κανείς στο μέλλον από το να επενδύσει στην εκπαίδευση.

– **Ποιοι τομείς της ελληνικής οικονομίας θεωρείτε ότι έχουν τις καλύτερες**

“

Χτίστε κέντρα αριστείας και αυξήστε τη στήριξη προς τα εκπαιδευτικά προγράμματα που διδάσκουν την καινοτομία.

προοπτικές ανάπτυξης;

– Το ένα πράγμα που μπορεί να δώσει τις καλύτερες προοπτικές ανάπτυξης στην ελληνική οικονομία είναι η καινοτομία. Μόλις η έννοια της καινοτομίας ενσωματωθεί στην ελληνική οικονομική κουλτούρα, η οικονομία θα ανθήσει και πάλι. Η καινοτομία μπορεί να εφαρμοστεί σε κάθε κλάδο, αλλά όταν καινοτομείς, μπορείς να γίνεις παγκόσμιος ηγέτης και να έχεις οικονομικούς κλάδους που θα σε σπρώξουν μπροστά. Αυτό είναι το κόνσепт που έχουμε δημιουργήσει με τα κέντρα αριστείας Margalit Startup City, είτε πρόκειται για το International Cybercenter στη Νέα Υόρκη και στην Ιερουσαλήμ, στο Ισραήλ, είτε για το κέντρο κυβερνοασφάλειας στην Μπερ Σεβά, το κέντρο ψηφιακής υγείας στη Χαίφα και

το κέντρο τεχνολογίας των τροφίμων στην Κιριάτ Σιμόνα. Έχουμε αποδείξει ότι η καινοτομία μπορεί να αλλάξει μία πόλη, μία χώρα και μία περιοχή.

– **Πώς πρέπει να χρησιμοποιήσει η ελληνική κυβέρνηση τα 32 δισ. ευρώ που θα διαθέσει η Ευρωπαϊκή Ένωση;**

– Πιστεύω ότι τα κονδύλια θα πρέπει να διατεθούν προς δύο κατευθύνσεις αυτή τη στιγμή: Η πρώτη είναι για την άμεση στήριξη των υγιών επιχειρήσεων, ώστε να ξεπεράσουν αυτές τις δύσκολες στιγμές. Και η δεύτερη είναι για τη δημιουργία υποδομών ώστε η καινοτομία να γίνει ένας μεγάλος παράγοντας της οικονομίας σας. Χτίστε κέντρα αριστείας, δώστε στους νέους επιχειρηματίες τη στήριξη που χρειάζονται και αυξήστε τη στήριξη προς τα εκπαιδευτικά προγράμματα που διδάσκουν την καινοτομία.

– **Μπορεί η ελληνική οικονομία να δημιουργήσει ένα οικοσύστημα υψηλής τεχνολογίας παρόμοιο με του Ισραήλ;**

– Η συμβουλή μου είναι κανείς να μην προσπαθεί να μιμηθεί το μοντέλο μιας άλλης χώρας, γιατί ποτέ δεν θα είναι τόσο καλό όσο το αυθεντικό. Αυτό που χρειάζεται είναι η ανάπτυξη ενός οικοσυστήματος που θα δημιουργηθεί στην Ελλάδα και θα είναι ελληνικό στην ουσία του. Συστήνω τη χρήση του κεντρικού θέματος της καινοτομίας και πιστεύω ότι η Ελλάδα θα βρει το δικό της μοναδικό μονοπάτι καινοτομίας.

Η Ελλάδα έχει έναν σημαντικό γεωργικό κλάδο και εμείς στο Ισραήλ κάνουμε σπουδαία πράγματα με την τεχνολογία των τροφίμων. Πρότεινα στον πρωθυπουργό να συνεργαστούμε στην τεχνολογία των τροφίμων και στην τεχνολογία της γεωργίας. Άς θυμηθούμε όλοι ότι η Ελλάδα έχει δώσει στον κόσμο κάποιους ηγέτες και στη μοντέρνα εποχή. Μία παγκόσμια κρίση είναι και μία στιγμή ευκαιρίας και πιστεύω ότι η Ελλάδα μπορεί να εκμεταλλευθεί αυτή την ευκαιρία και να κάνει σπουδαία πράγματα για την οικονομία της.

Read
Η ΨΗΦΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΤΑ
ΣΧΟΛΙΚΑ
ΒΙΒΛΙΑ
ΔΩΡΕΑΝ

ΣΤΗ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΗ
ΨΗΦΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

500+ ΒΙΒΛΙΑ

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ, ΙΣΤΟΡΙΑΣ, ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ,
ΘΡΗΣΚΕΙΑΣ, ΠΑΙΔΙΚΑ, ΠΟΙΗΣΗΣ

Download on the
App Store

GET IT ON
Google play

ΣΤΗΡΙΖΟΥΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΥΠΡΙΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΕΘΝΟ

Πολιτιστικό Ίδρυμα
Τράπεζας Κύπρου

European
University Cyprus
LAUREATE INTERNATIONAL UNIVERSITIES

Logicom

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Με κέρδη 0,85% και με χαμηλό τζίρο έκλεισε το Χρηματιστήριο

Στις 676,04 μονάδες ο Γενικός Δείκτης, ενώ ο τραπεζικός ενισχύθηκε 2,08%

Της ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ

Συνεχίστηκε η ανοδική τάση στο Χρηματιστήριο Αθηνών, με τον Γενικό Δείκτη να «σπάει» ενδοσυνεδριακά τις 680 μονάδες, ωστόσο δεν κατάφερε να κρατήσει αυτά τα επίπεδα έως το τέλος –τα οποία έχουν αποδειχθεί μια δύσκολη στήριξη– καθώς οι χαμηλοί ρυθμοί στους οποίους έχουν επιστρέψει οι συναλλαγές δεν βοήθησαν. Οι τραπεζικές μετοχές πάντως επίστρεψαν στο «τιμόνι» της αγοράς, με τους επενδυτές να κοιτούν επίσης και πολλούς τίτλους από την υψηλή κεφαλαιοποίηση, σε μια ημέρα που το γενικότερο κλίμα στις αγορές διεθνώς ήταν πολύ θετικό. Πιο αναλυτικά, ο Γενικός Δείκτης έκλεισε με κέρδη 0,85% στις 676,04 μονάδες, ενώ στα υψηλά ημέρας βρέθηκε στις 681,58 μονάδες (+1,67%) και ο τζίρος διαμορφώθηκε στα 51,29 εκατ. ευρώ.

Ο δείκτης υψηλής κεφαλαιοποίησης έκλεισε με άνοδο 0,76% στις 1.634,52 μονάδες, ενώ στο 0,47% και στις 865,57 μο-

Τα short funds συνεχίζουν να υποχωρούν από τις αρνητικές καθαρές τους θέσεις στις μετοχές των τραπεζών.

νάδες έκλεισε ο δείκτης μεσαίας κεφαλαιοποίησης.

Ο τραπεζικός δείκτης επέστρεψε στα κέρδη και έκλεισε με άνοδο 2,08% στις 397,37 μονάδες και ενδοσυνεδριακά έφτασε έως και τις 404 μονάδες, με την Εθνική Τράπεζα να κλείνει στο +3,36% και τα 1,4160 ευρώ, τη Eurobank στο +1,59% και το 0,4340 ευρώ, την Alpha Bank στο +2,06% και το 0,7220 ευρώ και την Τράπεζα Πειραιώς στο +1,33% και το 1,7125 ευρώ. Αφίζει να σημειώσουμε πως η Citigroup, αν και μείωσε σημαντικά τις τιμές-στόχους που έδινε για τις τρέσερρις

Το Θετικό μομέντουμ στο Χρηματιστήριο συντηρείται με τη συνεχιζόμενη καθοδήγηση από τον τραπεζικό κλάδο, ο οποίος έχει λάβει συνολική ρευστότητα 35 δισ. ευρώ τις τελευταίες ημέρες από τους διάφορους μηχανισμούς υποβοήθησης της ΕΚΤ (QE και TLTROs).

συστημικές τράπεζες, τις διατήρησε αρκετά υψηλότερα από τα τρέχοντα επίπεδά τους στο ταμπλό, επισημαίνοντας πως οι αποτιμήσεις των μετοχών του κλάδου είναι πολύ ελκυστικές. Για την Alpha Bank η τιμή-στόχος είναι στο 0,80 ευρώ από 1,90 ευρώ πριν, για τη Eurobank στο 0,50 ευρώ από 1 ευρώ πριν, για την Εθνική Τράπεζα η τιμή-στόχος τοποθετείται στο 1,50 ευρώ από 2,80 ευρώ πριν και για την Τράπεζα Πειραιώς στο 1,90 ευρώ από 3,30 ευρώ πριν. Παράλληλα, τα short funds συνεχίζουν να υποχωρούν από τις αρνητικές καθαρές τους θέσεις στις τραπεζικές μετοχές

με το Lansdowne να μειώνει τα shorts του στην Τράπεζα Πειραιώς στο 2,57%, από 2,68% πριν, και την BlackRock Investment Management να μειώνει περαιτέρω τη short θέση της στη μετοχή της Alpha Bank, στο 0,58% από 0,68% πριν. Όπως σχολιάζει ο Δημήτρης Τζάνας, διευθυντής επενδύσεων της Κύκλος Χρηματιστηριακή, το θετικό μομέντουμ στο Χρηματιστήριο συντηρείται, με τη συνεχιζόμενη καθοδήγηση από τον τραπεζικό κλάδο που έχει λάβει συνολική ρευστότητα 35 δισ. ευρώ τις τελευταίες ημέρες από τους διάφορους μηχανισμούς υποβοήθη-

σας της ΕΚΤ (QE και TLTROs). Επιπλέον, οι αλλαγές των συντελεστών στάθμισης των δεικτοβαρών τίτλων με οροφή το 10% για τις μετοχές του δείκτη FTSE 25 ευνοούν τις μετοχές των τραπεζών, που αναμένεται να έχουν αυξημένη εκπροσώπηση στα χαρτοφυλάκια θεσμικών επενδυτών.

Παρ' όλα αυτά, η κίνηση του Γενικού Δείκτη προς τις 700 μονάδες δεν θα συνελεστεί αν δεν υπάρξει ουσιαστική συναλλακτική αναβάθμιση, εξέλιξη που είναι πιθανό να δρομολογηθεί τις επόμενες ημέρες, στον βαθμό που υπάρξουν οι κατάλληλοι θετικοί καταλύτες.

Περιορισμένη άνοδος στις ευρωπαϊκές αγορές

Ανοδικά κινήθηκαν την Τρίτη οι ευρωπαϊκές αγορές, με τους επενδυτές να επικεντρώνονται στα τελευταία μακροοικονομικά στοιχεία στην Ευρωζώνη και στην εμπορική συμφωνία ΗΠΑ - Κίνας.

Ειδικότερα, σύγκυση προκάλεσαν οι δηλώσεις του εμπορικού συμβούλου του Λευκού Οίκου Πίτερ Ναβάρρο, πως η εμπορική συμφωνία «τελειώσε», επικαλούμενος την οργή της Ουάσιγκτον αναφορικά με τους χειρισμούς του Πεκίνου για τον κορωνοϊό.

Ωστόσο, ο ίδιος ανασκεύασε λίγο αργότερα, λέγοντας πως οι δηλώσεις του χρησιμοποιήθηκαν αποσπασματικά.

«Η συμφωνία για το εμπόριο με την Κίνα παραμένει σε ισχύ. Ελπίζω ότι οι Κινέζοι θα συνεχίσουν να εκπληρώνουν τους όρους της συμφωνίας», ανέφερε ο πρόεδρος Τραμπ σε ανάρτησή του στο Twitter. Μετά την παρέμβαση Τραμπ, το κλίμα στη Wall Street αντιστράφηκε. Αργά χθες το βράδυ ο Dow Jones ενισχυόταν 1,04% στις 26.297 μονάδες.

Ο Nasdaq κέρδιζε 0,9% υψηλότερα στις 10.147 μονάδες, επίπεδο που αποτελεί νέο ιστορικό υψηλό. Ο S&P 500 σημειώνει άνοδο 0,95%, στις 3.147 μονάδες.

Στις ευρωπαϊκές αγορές ο δείκτης Stoxx 600 ενισχύθηκε 1,30% στις 367 μονάδες, ο FTSE 100 στο Λονδίνο σημείωσε άνοδο 1,21% στις 6.320 μονάδες, ο DAX 30 στη Φρανκφούρτη κινήθηκε υψηλότερα 2,13% στις 12.523 μονάδες και ο CAC 40 στο Παρίσι κατέγραψε κέρδη 1,39% στις 5.017 μονάδες.

Στην αγορά εμπορευμάτων, η τιμή του πετρελαίου ενισχύθηκε 1% στα 41,15 δολάρια ανά βαρέλι και ο χρυσός σημειώνει άνοδο 0,8% στα 1.781 δολ./ουγγιά.

Στην αγορά συναλλάγματος, το ευρώ κινήθηκε υψηλότερα 0,6% σε σχέση με το δολάριο, στο 1,1329 δολ.

Στο μεταξύ, βελτιώθηκε η επιχειρηματική δραστηριότητα στην Ευρωζώνη τον Ιούνιο, σύμφωνα με τα προκαταρκτικά στοιχεία της IHS

Στην αγορά συναλλάγματος, το ευρώ κινήθηκε υψηλότερα 0,6% σε σχέση με το δολάριο, στο 1,1329 δολ.

«Η συμφωνία για το εμπόριο με την Κίνα παραμένει σε ισχύ. Ελπίζω ότι οι Κινέζοι θα συνεχίσουν να εκπληρώνουν τους όρους της», ανέφερε ο πρόεδρος Τραμπ.

Markit. Ο σύνθετος δείκτης υπευθύνων προμηθειών PMI ανήλθε στις 47,5 μονάδες τον Ιούνιο, από 31,9 τον Μάιο. Έρευνα σε οικονομολόγους έδειχνε πιο μέτρια άνοδο, στις 42,2 μονάδες.

Ο δείκτης για τη μεταποίηση κινήθηκε επίσης ανοδικά, φτάνοντας στις 46,9 μονάδες, από 39,4 τον Μάιο.

Η μέτρηση που αφορά τον κλάδο των υπηρεσιών ενισχύθηκε, με τον δείκτη να φτάνει τις 47,3 μονάδες, από 30,5 τον Μάιο.

(Τιμή: Reuters)

ΞΕΝΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

New York/Νέα Υόρκη				London/Λονδίνο				RDS 'A/d				DT LUFTHANSA A/d				TENARIS/d				Paris/Παρίσι			
(Σε δολάρια)				(Σε πέννες)				(Σε ευρώ)				(Σε ευρώ)				(Σε ευρώ)				(Σε ευρώ)			
Εταιρείες	Πριν από το κλείσιμο	ΜΕΤ. %		Εταιρείες	Χθεςανό	ΜΕΤ. %		Εταιρείες	Χθεςανό	ΜΕΤ. %		Εταιρείες	Χθεςανό	ΜΕΤ. %		Εταιρείες	Χθεςανό	ΜΕΤ. %		Εταιρείες	Χθεςανό	ΜΕΤ. %	
3M COMPANY/d	156.935	0.1564		ANGLO AMERICAN/d	1885.6	2.825		RDS 'B/d	1331	2.212		DT TELEKOM N/d	15.01	0.31		TERNA/d	6.16	6.16		Accor/d	25.43	1.11	
ALCOA CORP/d	12.1466	2.6762		A.B.FOOD/d	1962	0.745		RELX/d	1919.5	0.708		E.ON SE NA/d	10.09	-0.04		UNICREDIT/d	8.427	2.26		AIR LIQUIDE/d	129.05	1.33	
ALLEGHANY CRP/d	490.31	0.8702		ADMIRAL GROUP/d	2331	0.086		ROLLS ROYCE PL/d	327.9442	-0.47		FRESENIUS MEDI/d	77.56	1.62		UNICREDIT/d	12.61	-1.53		ALSTOM/d	43.13	1.65	
ALTRIA GROUP/d	40.42	0.9238		ASHTAED GRP/d	2802	0.864		RSA INSURANCE G/d	424.9	2.139		HENKEL AG&CO V/d	82.42	0.42						AXA/d	18.82	1.49	
AMAZON COM/d	2773.92	2.2146		ANTOFAGASTA/d	915.2	1.973		SAINSBURY(U)/d	204.6	-0.968		INFINEON TECH /d	20.78	0.46						BNP PARIBAS/d	36.31	3.45	
AMER EXPRESS C/d	99.93	0.4928		AVIVA PLC/d	280.1	1.966		SCHROEDERS/d	3005	1.52		K+S AG NA/d	6.11	0.116						BOUYGUES/d	29.18	3.62	
AMER INTL GROU/d	32.21	1.3212		ASTRAZENECA/d	8525	0.649		SAGE GROUP/d	690.6	1.113		MERCK KGAA/d	102.55	1.3						CAPGEMINI/d	100.55	1.85	
AMGEN/d	237.725	1.5095		BABCOCK INTL/d	332.12489	2.353		ST JAMES'S PLAC/d	955	1.574		MUENCH. RUECK/d	232.6	4.4						CARREFOUR/d	14.82	2.03	
APPLE INC/d	368.16	2.5887		BARCLAYS/d	508.1052	0.394		SMITHS GROUP/d	1309.5	0.345		RWE AG/d	32.07	0.3						CASINO GUICHAR/d	33.59	1.76	
BANK OF AMERIC/d	25.07	1.8278		BAE SYSTEMS/d	117.44	1.388		SMITH&NEPHEW/d	1610	0.814		THYSENKRUPP A/d	6.628	0.172						CREDIT AGRICOL/d	8.40	3.93	
BAXTER INTL IN/d	84.06	0.1191		BRIT AM TOBACC/d	3166.5	0.62		SSE PLC/d	1406	1.115		VOLKSWAGEN VZ/d	136.2	5.92						DANOONE/d	64.50	1.38	
BOEING CO/d	184.288	-2.2449		BARRATT DEVLPM/d	514	-0.657		STANDRO CHART /d	430.6	0.56		VONOVIA SE/d	54.26	-0.24						DASSAULT SYSTE/d	152.50	0.23	
BRISTOL MYERS/d	58.52	1.6678		BERKELEY GRP/d	4540	2.46		SEVERN TRENT/d	2511.28	-1.024		SIEMENS N/d	104	1.4						EDF/d	8.11	0.87	
CAMPBELL SOUP/d	49.595	-0.4316		BR LAND CO/d	402.2	-1.614		TRAVIS PERKINS/d	1163.5	0.259		SAP SE/d	125.5	1.48						L'OREAL/d	280.60	1.41	
CATERPILLAR IN/d	126.77	0.7791		BUNZL/d	2122	1.386		TESCO/d	230.7	-1.03										L.V.M.H./d	390.65	3.1	
CIGNA CORP/d	192.32	1.019		BP/d	321.45	1.902		TUI AG/d	416.8	-3.63		Amsterdam/Αμστερνταμ								LAGARDERE S.C./d	12.41	0	
CHEVRON/d	92.23	0.6988		BURBERRY GRP/d	1576	2.238		TAYLOR WIMPEY/d	148.05	-1.563		(Σε ευρώ)								MICHELIN/d	93.34	3.09	
CISCO SYSTEMS/d	45.62	0.1086		BT GROUP/d	121.15	0.582		UNILEVER/d	4544.86333	0.044		Εταιρείες	Χθεςανό	ΜΕΤ. %						PERNOD RICARD/d	142.75	0.78	
CITIGROUP/d	53.1712	1.1345		COCACOLA HBC A/d	2140.6728	2.89		UTD. UTILITIES/d	970.4	-0.247		AALBERTS/d	29.81	6.09						PEUGEOT/d	14.87	7.48	
CERVECIERAS/d	15.21	1.1976		CARNIVAL/d	1160.313	1.966		VODAFONE GROUP/d	129.14	1.861		AEGON/d	2.773	8.49						KERING/d	497.60	-0.38	
COCA-COLA CO/d	45.995	0.5575		CENTRICA/d	42.8661	1.713		WPP PLC/d	647	1.252		ABN AMRO BANK/d	8.104	5.71						PUBLICIS GROUP/d	29.20	2.28	
COLGATE PALMOL/d	73.285	0.2531		WHITBREAD/d	2366.091	0.765		WHITBREAD/d	2366.091	0.765		AKZO NOBEL/d	79.56	0.05						RENAULT/d	22.37	6.4	
DANAOS CORP/d	3.9	-1.5152		Zurich/Zurixn							ALITICE EUROPE/d	3.875	3.58						SAINT-GOBAIN/d	31.34	0.06		
DIANA SHIPPING/d	1.7701	-0.5562		Εταιρείες	Χθεςανό	ΜΕΤ. %					ARCELORMITTAL/d	9.771	4.93						SANOFI/d	93.29	0.28		
DOW INC/d	41.92	0.4312		(Σε ευρώ)							ASML HOLDING/d	327.9	1.66						SCHNEIDER ELEC/d	97.60	1.88		
DUPONT DE NMU/d	53.08	0.1888		ABBOTD/N/d	21	1.5					ASML HOLDING/d	327.9	1.66						SOCIETE GENERA/d	14.94	4.39		
ENERGY CP/d	95.4892	-1.5271		RICHEMONT/N/d	6218	3.63					BOSKALIS WESTM/d	17.39	3.14						SODEXO/d	61.72	-0.9		
EXXON MOBIL/d	47.015	1.2818		GEBERTIN/d	4721	0.23					GALAPAGOS/d	186.8	0.16						TFI/d	4.91	3.02		
FEDEX CORP/d	138.83	1.0555		DIRECT LINE/d	275.3	1.812					HAIKENEN/d	86	1.42						THALES/d	73.28	1.66		
FORD MOTOR CO/d	6.19	-1.4331		EXPERIAN/d	2883	2.416					ING GROUPL/d	6.436	2.81						TOTAL/d	36.19	2.12		
INTL BUS MACH/d	121.32	0.2065		EASYTEC/d	813.401	-1.254					KONINKLUKE DS/d	123.6	1.31						VEOLIA ENVIRON/d	20.61	0.34		
GENERAL DYNAMI/d	153.79	-0.0065		FRESNILLO/d	820.4	4.762					KPN KON/d	2.36	0.43										
GENERAL ELEC C/d	7.005	-0.4972		GLENCORE/d	172.24	3.634					NN GROUP/d	30.13	1.58										
GOLDM SACHS GR/d	206.65	1.5878		GLAXOSMITHKLIN/d	1674.4	1.787					KONINKLUKE DS/d	123.6	1.31										
HALLIBURTON CO/d	13.155	1.0369		HIKMA/d	2340	-5.645					IMCD/d	85.02	1.46										
HARTFORD FINL/d	39.74	1.5589		HAMMERSON H/d	103.161	-2.447					RANDSTAD/d	39.96	0.68										
HP INC/d	17.24	1.8311		HARGREAVES LS/d	1692	0.118					RELX/d	21.25	0.9										
HOME DEPOT INC/d	253.1473	1.6003		HSBC HOLDINGS/d	387.6	1.639					ROYAL DUTCH SH/d	15.598	2.51										
HONEYWELL INTL/d	145.5448	0.4173		INTERTEK GROUP/d	5512	1.473					UNIBAIL RODAM/d	54.5	-1.09										
INTEL CORP/d	60.36	0.4493		INTU PROPTIE/d	4.4	-4.555					VOPAK/d	49.1	-0.18										
JOHNSON JOHNOS/d	143.48	0.0628		INTERTEK GROUP/d	5512	1.473					WOLTERS KLUWER/d	69.5	1.14										
JP Morgan Chase/d	98.54	1.8501		ITV/d	77.18	-0.359																	
LAZARD/d	29.78	0.4723		JOHNSON MATTHE/d	2160	1.504																	
McDONALD'S COR/d	188.2863	0.4408		KINGFISHER/d	226.9834	4.226																	
MERCK & CO/d	78.0583	1.7046		LEGAL & GENERA/d	2221	0.726																	
MICROSOFT CP/d	203.13	1.2764		LLOYDS BNK GRP/d	32.745	3.476																	
3M COMPANY/d	156.92	0.1468		LOND STOCK EXC/d	8366	3.925																	
MORGAN STANLEY/d	48.225	1.7835		MARKS & SP/d	130000	-0.999																	
NIKE INC CL B/d	101.88	2.3817		MONDI/d	1557.5	0.94																	
NORFOLK SOUTHE/d	174.65	1.8546		NATIONAL GRID/d	980	0.719																	
PFIZER INC/d	32.945	-0.4983		NEXT/d	5198	0.27																	
PROCTER & GAMB/d	118.62	0.7389		PRUDENTIAL FINC/d	148	-2.902																	
ROCKWELL AUTOM/d	210.03	-0.2517		PRUDENTIAL FINC/d	148	-2.902																	
SCHLUMBERGER L/d	19.755	-0.328		RECKITT BNCRS G/d	7728	1.261																	
SOUTHERN/d	53.7	-1.7743		ROYAL BANK SCO/d	123.55	2.531																	
STEALTHGAS/d	2.63	-0.7457																					
TSAKOS ENERGY/d	2.035	-7.9186																					
UNISYS CORP/d	11.16	0.813																					
UNITEDHEALTH G/d	295.46	0.9533																					
US BANKCORP/d	38.76	1.4129																					
VERIZON COMMS/d	55.6227	-0.067																					
WALT DISNEY CO/d	116.51	0.509																					
WELLS FARGO & /d	27.6701	1.1704																					
WALMART INC/d	122.08	0.3287																					

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΕΙΚΤΕΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ			ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΞΙΑΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ		
	Κλείσιμο	Μεταβολή (%)	Κλάδος Χ.Α.	Συναλλαγές	Συμμετοχή
Γενικός Δείκτης	676,04	0,85	ΤΡΑΠΕΖΕΣ	23.437.016	46,79%
FTSE Βιομηκ. προϊόντων	2026,52	0,22	ΣΤΑΘΕΡΗ ΤΗΛΕΦΩΝΙΑ	3.665.458	7,32%
FTSE Κατασκευών-Υλικών	2142,15	1,71	ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΑ	3.325.748	6,64%
FTSE MME	0	0	ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	3.213.392	6,42%
FTSE Πετρελαίου-Αερίου	3551,47	-0,72	ΣΥΜΒΑΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	2.393.377	4,78%
FTSE Προσωπ. & Οικιακών Προϊόντων	8423,1	-3,21	ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	2.343.215	4,68%
FTSE Πρώτων Υλών	4107,03	1,06	ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	1.919.532	3,83%
FTSE Ταξιδίων και Αναψυχής	1411,97	1,16	ΤΣΙΜΕΝΤΑ	1.504.851	3,00%
FTSE Τεχνολογίας	765,06	0,19	ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	1.219.128	2,43%
FTSE Τηλεπικοινωνιών	3475,73	1,03	ΔΙΑΡΚΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΑΓΑΘΑ	1.203.695	2,40%
FTSE Τραπεζών	397,37	2,08	ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	1.071.771	2,14%
FTSE ΧΑ-ΧΑΚ Τραπεζικός Δείκτης	300,76	2,08	ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	922.856	1,84%
FTSE Τροφίμων και Ποτών	8830,68	2,76	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	750.087	1,50%
FTSE Υγείας	436,92	-0,2	ΚΑΘΕΤΟΠ. ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ & ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ	598.596	1,20%
FTSE Υγρρ. Κοινής Ωφελείας	3247,24	0,89	ΑΝΑΨΥΚΤΙΚΑ	421.554	0,84%
FTSE Χημικών	0	0	ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	396.117	0,79%
FTSE Χρηματοοικονομικών Υπηρεσιών	715,16	0,19	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ	284.976	0,57%
FTSE Χ.Α. LargeCap	1634,52	0,76	ΕΙΔΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ	259.048	0,52%
FTSE Χ.Α. MidCap	865,57	0,47	ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ	218.238	0,44%
FTSE Χ.Α. Δείκτης Αγοράς	406,02	1,04	ΥΔΡΕΥΣΗ	183.808	0,37%
			ΛΟΙΠΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	755.790	1,51%
			ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ	50.088.254	

▲ 65

▼ 34

➡ 22

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ					
ΑΝΟΔΟΣ	Κλείσιμο	Μετ.	ΠΤΩΣΗ	Κλείσιμο	Μετ.
FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	4,200	5,53%	QUALITY & RELIABILITY (ΚΟ)	0,228	-4,20%
ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ (ΚΟ)	4,340	3,83%	ΕΙΔΗΣΕΟΦΩΝΙΚΗ ΕΛΛΑΣ (ΚΟ)	0,322	-4,17%
ΙΝΤΡΑΛΟΤ (ΚΟ)	0,142	3,65%	ΙΚΤΙΝΟΣ ΕΛΛΑΣ (ΚΟ)	0,654	-3,82%
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	1,416	3,36%	JUMBO (ΚΟ)	15,950	-3,51%
COSA-COLA HBC AG (ΚΟ)	23,600	2,79%	ΙΑΤΡΙΚΟ ΑΘΗΝΩΝ (ΚΟ)	1,355	-2,52%
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	6,400	2,73%	ΣΑΡΑΝΤΗΣ ΓΡ. (ΚΟ)	8,650	-2,26%
ΕΛΒΑ/ΧΑΛΚΟΡ (ΚΟ)	1,214	2,53%	ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΚΟ)	14,420	-1,50%
ΔΕΗ (ΚΟ)	3,688	2,44%	ΑΤΤΙCΑ BANK (ΚΟ)	0,221	-1,34%
ALPHA BANK (ΚΟ)	0,722	2,06%	LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	6,160	-0,96%
ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	1,056	2,03%	INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	0,525	-0,76%

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ					
ΑΞΙΑ		ΕΜΠΟΡΕΥΣΙΜΟΤΗΤΑ			
ALPHA BANK (ΚΟ)	10.525.242,87	ALPHA BANK (ΚΟ)		0,93%	
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	5.386.707,10	FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)		0,57%	
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	5.250.647,13	ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)		0,41%	
ΟΤΕ (ΚΟ)	3.665.458,35	EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)		0,32%	
ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΚΟ)	3.325.748,32	ΙΝΤΡΑΛΟΤ (ΚΟ)		0,31%	
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	3.144.748,00	ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)		0,27%	
ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	2.031.300,72	MARFIN INVESTMENT GROUP (ΚΟ)		0,24%	
ΔΕΗ (ΚΟ)	2.007.808,45	ΔΕΗ (ΚΟ)		0,24%	
JUMBO (ΚΟ)	1.919.532,04	QUALITY & RELIABILITY (ΚΟ)		0,23%	
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	1.909.361,55	ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΚΟ)		0,21%	

ΠΑΡΑΓΩΓΑ - ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΣΗ Χ.Α.		ΑΞΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ		ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	
46.232,24 (εκατ. ευρώ)	0,93% ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	50.088,26 (χιλ. ευρώ)	6,04% ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	39.545,34 (χιλ. τεμάχια)	27,92% ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ

	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ	ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΟΙΚΤΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ
Σ.Μ.Ε. σε Δείκτες	281	1.599	4.166
FTSE/Χ.Α. Large Cap	281	1.599	4.166
Σ.Μ.Ε. σε Μετοχές	1.791	31.606	267.224
ΑΔΜΗΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. (ΚΟ)	16	47	3.593
ALPHA BANK (ΚΟ)	490	13.165	85.621
ΑΤΤΙCΑ BANK Α.Τ.Ε. (ΚΟ)	0	0	0
COSA-COLA HBC AG (ΚΟ)	1	1	79
CENERGY HOLDINGS (ΚΑ)	0	0	2.058
ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	90	568	9.981
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	285	7.862	58.728
ΕΥΔΑΠ (ΚΟ)	11	52	56
FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	2	2	36
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	64	256	3.026
ΕΛΛΗΝ. ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ-Χ.Α. (ΚΟ)	41	93	848
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ (ΚΟ)	3	3	1.207
INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	8	31	922
ΙΝΤΡΑΛΟΤ (ΚΟ)	7	58	1.029
JUMBO (ΚΟ)	13	22	299
LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	26	60	1.377
MARFIN INVESTMENT GROUP (ΚΟ)	45	1.860	36.786
ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΚΟ)	9	31	227
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	26	84	4.633
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	312	4.036	23.621
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	24	101	1.222
ΟΤΕ (ΚΟ)	14	39	2.016
ΟΛΠ (ΚΟ)	8	20	378
ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	185	2.644	11.319
ΔΕΗ (ΚΟ)	59	285	10.510
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΚΟ)	13	188	3.310
ΤΙΤΑΝ CEMENT (ΚΑ)	36	94	2.300
ΒΙΟΗΑΛCO SA/NV (ΚΑ)	3	4	2.042
Δικαιώματα σε Δείκτες	10	281	782
FTSE/Χ.Α. Large Cap	10	281	782
Δικαιώματα σε Μετοχές	6	35	478
ALPHA BANK (ΚΟ)	0	0	10
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0	0	110
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	4	20	144
ΟΤΕ (ΚΟ)	1	5	120
ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	1	10	84
ΔΕΗ (ΚΟ)	0	0	10
Συνολική Δραστηριότητα	2.088	33.521	272.650

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΞΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Τρίτη 23 Ιουνίου 2020

ΚΩΔ.	ΟΝΟΜΑ	ΚΑΤΩΤΑΤΗ	ΑΝΩΤΑΤΗ	ΜΕΣΗ ΣΤΑΘΜ.**	ΔΙΑΦ.*	ΤΙΤΛΟΙ	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ	ΤΙΜΗ ΚΛΕΙΣ.	% ΜΕΤΑΒ.
ΚΥΡΙΑ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΕΛΗΤ	HELLENIC BANK PUBLIC COMPANY LTD	0,6440	0,6500	0,6479	0,9940	2.120	0,6320	0,6480	0,6500	0,93
ΤΡΚΗ	Bank of Cyprus Holdings Plc	0,6340	0,6650	0,6591	-0,4150	58.593	0,6550	0,6660	0,6650	0,76
ΔΗΕΠ	Demetra Holdings Plc (EM)	0,4080	0,4280	0,4161	2,6130	39.885	0,3980	0,4180	0,4220	8,21
ΛΕΠΕ	LCP HOLDINGS AND INVESTMENTS PUBLIC LTD (Σ)						0,0000	0,0100		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΛΟΥΗ	LOUIS PLC						0,0000	0,0855		
ΤΣΟΚ	A. TSOKKOS HOTELS PUBLIC LTD	0,0830	0,0890	0,0837	0,0680	102.350	0,0830	0,0880	0,0860	3,61
Τεχνολογία										
ΛΟΤΖ	LOGICOM PUBLIC LTD	0,9500	0,9500	0,9500	1,9140	8.512	0,9400	0,9700	0,9500	2,15
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΑΤΑΣ	ATLANTIC INSURANCE COMPANY PUBLIC LTD	1,2000	1,2000	1,2000	0,0000	2.250	1,1900	1,2000	1,2000	0,00
ΚΟΔΑ	ΚΩΣΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (Σ)						0,0000	0,0000		
ΜΙΝΕ	ΜΙΝΕΡΡΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ	0,0350	0,0475	0,0401	-0,3410	9.566	0,0355	0,0395	0,0370	-14,94
ΑΚΕΠ	ACTIBOND GROWTH FUND PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0000		
ΓΙΕΠ	UNIGROWTH INVESTMENTS PUBLIC LTD (EM, Σ)						0,0000	0,0000		
ΕΛΛΗ	ELLINAS FINANCE PUBLIC COMPANY LTD						0,0000	0,3400		
ΕΞΕΠ	ΕΞΕΛΞΗ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (Σ)						0,0000	0,1000		
ΕΣΕΦ	SFS GROUP PUBLIC COMPANY LTD						0,0000	0,0250		
ΙΝΕΠ	INTERFUND INVESTMENTS PLC						0,0965	0,1060		
ΚΑΕΠ	ΚΑΡΥΕΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ (Σ)						0,0000	0,0000		
ΚΕΑΕ	CPI HOLDINGS PUBLIC LTD (Σ)						0,0000	0,1460		
ΠΡΟΠ	A.L. PROCHOICE GROUP PUBLIC LTD (Σ)						0,0005	0,0010		
ΣΛΕΠ	CLR INVESTMENT FUND PUBLIC LTD (Σ)						0,0010	0,0000		
ΤΔΕΠ	ΤΡΙΑΙΝΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ - ΔΙΕΘΝΕΙΣ (Σ)						0,0000	0,0000		
ΤΕΕΠ	ΤΡΙΑΙΝΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ - ΕΣΘΔΗΜΑΤΙΚΕΣ (Σ)						0,0000	0,8000		
ΤΚΕΠ	ΤΡΙΑΙΝΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ - ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΕΣ (Σ)						0,0000	1,8000		
ΦΑΣΤ	UNIFAST FINANCE & INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0105		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΜΑΡΑ	MALLOUPPAS & PAPACOSTAS PUBLIC CO LTD						0,0000	0,2260		
ΧΑΣΕ	Ch. Charilaou Group Plc (Σ)						0,0010	0,0000		
ΤΟΕΠ	ΤΟ-ΕΟΤΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (Σ)						0,0000	0,0340		
ΑΓΡΟ	"ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΑΓΡΟΥ "Η ΠΡΟΟΔΟΣ" ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (Σ)"						1,0400	1,1500		
ΑΜΑΘ	AMATHUS PUBLIC LTD						0,1100	0,1240		
ΚΛΑΡ	CLARIDGE PUBLIC LTD						0,0000	0,0200		
ΚΟΝΣ	CONSTANTINOU BROS HOTELS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0780	0,0860		
ΛΕΠΤ	LEPTOS CALYPSO HOTELS PUBLIC LTD						0,0590	0,0695		
ΛΟΞΕ	LORDOS HOTELS (HOLDINGS) PUBLIC LTD						0,5600	0,6150		
ΝΤΟΔ	DOMI INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0000		
ΣΑΛΑ	SALAMIS TOURS (HOLDINGS) PUBLIC LTD						0,9500	0,9700		
ΣΙΤΟ	C.C.C. TOURIST ENTERPRISES PUBLIC COMPANY LTD						0,0000	0,0290		
ΤΟΚΙ	TOP KINISIS TRAVEL PUBLIC LTD (Σ)						0,0590	0,0000		
Βιομηχανία										
ΝΤΙΑ	DISPLAY ART PLC (Σ)						0,0000	0,0575		
ΔΒΚΑ	ΔΕΣΙΜΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΕΣ ΚΥΠΡΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ						0,0000	0,9700		
ΚΕΤΕ	THE CYPRUS CEMENT PUBLIC COMPANY LTD	0,2960	0,2980	0,2974	0,4240	7.200	0,2960	0,3100	0,2980	0,00
ΚΥΘΡ	K. KYTHREOTIS HOLDINGS PUBLIC LTD						0,0000	0,1470		
ΤΣΙΒ	ΤΣΙΜΕΝΤΟΠΟΙΙΑ ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ	1,8600	1,8600	1,8600	-3,0000	43.466	1,8600	1,9000	1,8600	-1,59
Βασικά Καταναλωτικά Αγαθά										
ΣΤΟ	C.T.O. PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0030	0,0110		
ΙΟΑΝ	CHRIS IOANNOU PUBLIC LTD (Σ)						0,0000	0,0000		
ΚΕΟ	KEO PLC						1,2100	1,2300		
ΜΙΤΣ	ΜΙΤΣΙΩΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ						0,0000	0,2500		
ΜΠΛΕ	BLUE ISLAND PLC						0,0000	0,6400		
ΦΡΟΥ	ALKIS H. HADJIKYRIACOS (FROU-FROU BISCUITS) PUBLIC LTD	0,2540	0,2540	0,2540	0,0000	1.000	0,2540	0,2780	0,2540	0,00
Βασικά Υλικά										
ΛΟΡΑ	LORDOS UNITED PLASTICS PUBLIC LTD						0,0000	0,0800		
Ακίνητη Περιουσία										
ΚΚΟΜ	K + G COMPLEX PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,1800	0,1900		
ΠΑΝΑ	ΠΑΝΔΟΡΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ						0,0490	0,0580		
ΦΙΛΟ	ΦΙΛΟΚΗΜΑΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (Σ)						0,0000	0,2360		
Ενέργεια										
ΛΙΝΑ	PETROLINA (HOLDINGS) PUBLIC LTD						0,8000	0,8200		
ΑΓΟΡΑ ΕΠΙΤΗΡΗΣΗΣ										
Χρηματοοικονομικά										
ΛΙΠΕ	LIBERTY LIFE INSURANCE PUBLIC COMPANY LTD (AN, Σ)						0,0000	1,2100		
ΑΙΕΠ	ΑΙΑΝΤΑΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (AN, EM, Σ)						0,0020	0,0000		
ΔΟΕΠ	ΔΟΔΩΝΗ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ (AN, EM, Σ)						0,0000	0,0000		
ΕΛΕΠ	ELMA HOLDINGS PUBLIC COMPANY LTD (AN, Σ)						0,0000	0,0000		
ΙΣΕΠ	ΙΣΤΥΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (AN, EM, Σ)						0,0000	0,0000		
ΡΕΕΠ	REGALLIA HOLDINGS & INVESTMENTS PUBLIC LTD (AN, EM, Σ)						0,0000	0,0000		
ΤΖΕΠ	JUPITER PORTFOLIO INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (AN, Σ)						0,0000	0,0000		
ΧΑΕΠ	HARVEST CAPITAL MANAGEMENT PUBLIC LTD (AN, EM, Σ)						0,0000	0,0000		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΕΡΜΕ	ERMES DEPARTMENT STORES PLC (AN)						0,0000	0,0000		
Βιομηχανία										
ΡΟΛΑ	ROLANDOS ENTERPRISES PUBLIC LTD (AN, Σ)						0,0000	0,0000		
ΣΤΣΔ	CYPRUS TRADING CORPORATION PLC (AN, Σ)						0,0000	0,0000		
Ακίνητη Περιουσία										
ΓΟΥΛ	WOOLWORTH (CYPRUS) PROPERTIES PLC (AN, Σ)						0,0000	0,0000		
ΑΓΟΡΑ ΟΜΟΛΟΓΩΝ										
ΕΤΑΙΡΙΚΑ ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ										
ΕΤΜΑ1	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ – ΜΕΤΑΤΡΕΨΙΜΑ ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 1						49,0000	53,0000		
ΕΤΜΑ2	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ – ΜΕΤΑΤΡΕΨΙΜΑ ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 2	45,5000	45,5000	45,5000	-49,2110	4,900	45,5000	48,0000	45,5000	1,11
ΙΝΤΚΑΡΤ	Glenfinnian Bond Designated Activity Company (Ομόλογο) (AN)						0,0000	0,0000		
ΙΝΤΚΑΡΤ2	Pulteney Bond Designated Activity Company (Ομόλογο) (AN)						0,0000	0,0000		
ΤΡΙΣΤΟΝΕ	Tristone Healthcare Bond Designated Activity Company (Ομόλογο)						0,0000	0,0000		

10 ΣΕΦ

45

ΣΥΝΤΑΓΕΣ

50 ΚΙΛΑ ΚΑΡΒΟΥΝΑ

5 ΨΗΣΤΕΣ

9 ΜΕΡΕΣ ΔΟΚΙΜΩΝ

60 ΩΡΕΣ

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΣΕΩΝ

ΕΝΑΣ

ΑΠΟΛΑΥΣΤΙΚΟΣ

ΤΟΜΟΣ

ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗ 28 ΙΟΥΝΙΟΥ ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ένα μπέργκερ ισούται... με μισό γαλόνι βενζίνη

Το πολύ κρέας βλάπτει την υγεία και τη Γη

Της **ΤΑΣΟΥΛΑΣ ΕΠΤΑΚΟΙΛΗ**

Η Λιλού είναι ένα πεντάχρονο γουρουνάκι, που... εργάζεται στο αεροδρόμιο του Λος Αντζελες, ως μέλος του θεραπευτικού προγράμματος «Wag Brigade»: βοηθάει τους ταξιδιώτες που πάσχουν από «αεροπλανοφοβία» να ξεπεράσουν το άγχος τους. Έχει πρόσβαση στους περισσότερους χώρους, φοράει καπέλο πιλότου και τήλσιάζει θαρρετά τους ανθρώπους. Φωτογραφίζεται μαζί τους, έχει εκπαιδευτεί ακόμη και να δίνει το πόδι της, όταν της το ζητούν. Τουλάχιστον έτσι ήταν η καθημερινότητά της προ πανδημίας. Αν δείτε τις σχετικές φωτογραφίες και τα βίντεο που υπάρχουν στο YouTube, θα θαρρυνιστείτε. Μπορεί και όχι, βέβαια, αν γνωρίζετε ότι τα γουρουνία είναι από τα πιο έξυπνα ζώα. Έχουν εξαιρετικά μνήμη, δείκνυ νοημοσύνης μεγαλύτερη από τους σκύλους και είναι σε θέση να λύνουν γρίφους, όπως οι χιμαρντζήδες. Δύσκολο να φανταστεί, λοιπόν, κανείς τη Λιλού στο φούρνο με πατάτες... Κι όμως με δεδομένο ότι περίπου 80 δισ. ζώα οδηγούνται κάθε χρόνο στα σφαγεία, σε όλο τον κόσμο, και ότι το 40% του παραγόμενου κρέατος είναι χοιρινό, σχεδόν 32 δις. γουρουνία, όπως η τετράποδη θεραπεύτρια, φτάνουν στο πιάτο μας. Ακόμα και για τους ακραιφνείς κρεοφάγους πιθανότατα δεν είναι ευχάριστη μια τέτοια εικόνα, όταν τα ζώα έχουν αποκτήσει «πρόσωπο».

Μεγάλη συζήτηση, θα μου πείτε. Η εντατική κτηνοτροφία και η παραγωγή ζωικών προϊόντων αποτελούν πυλώνες της διεθνούς οικονομίας. Αλλά και από την πθική πλευρά του αν προσεγγίσουμε το ζήτημα, πάλι θα μας δυσκολέψει. «Η ηθική της τροφής είναι περίπλοκο θέμα, επειδή το φαγητό συνδέεται τόσο με τους γευστικούς μας κάλυκες όσο και με το γούστο μαςː τόσο με τις ατομικές μας βιογραφίες όσο και με το παρελθόν μιας ολόκληρης κοινωνίας», όπως γράφει στο βιβλίο «Τρώγοντας Ζώα» (Μελάνι, 2010) ο Τζόνθανας Σάφραν Φόερ. Έτσι είναι: οι διατροφικές μας συνήθειες καθορίζονται από πολλά – από ιστορίες της λαϊκής παράδοσης μέχρι οικογενειακές παραδόσεις και εθνικούς μύθους.

Ας εστιάσουμε, λοιπόν, σε κάτι απτό: στο περιβαλλοντικό αποτύπωμα της μπρι-

ζόλας μας και στην επιβάρυνση της υγείας μας από την κατανάλωση κόκκινου και επεξεργασμένου κρέατος. Σε ό,τι αφορά το πρώτο, η εκτροφή ζώων είναι δραστηριότητα ιδιαίτερα επιβαρυντική για το περιβάλλον. Από την κτηνοτροφία προέρχεται το 14,5%-18% των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου –κυρίως διοξειδίου του άνθρακα, μεθανίου και υποξειδίου του αζώτου– που προκαλούνται από ανθρωπογενείς δραστηριότητες. Το αντίστοιχο ποσοστό του τομέα των μεταφορών κυμαίνεται γύρω στο 14%. Παράδειγμα: ένα τοίξιμπεργκερ επιβαρύνει τον πλανήτη όσο μισό γαλόνι βενζίνη. Χώρια τα υπόλοιπα: η αποψίλωση, για να γίνουν βοσκοτόπια, τεράστιων εκτάσεων πρασίνου που θα μπορούσαν να απορροφήσουν διοξείδιο του άνθρακα από την ατμόσφαιρα ή να καλλιεργηθούν, καθώς και η κατανάλωση εξωφρενικών ποσοτήτων νερού. Υπολογίζεται ότι η παραγωγή ενός κιλού μοσαρίσιου κρέατος απαιτεί περίπου 18.000 λίτρα νερό. Όμως και για την υγεία μας, η κατανάλωση μεγάλων ποσοτήτων ζωικών πρωτεϊνών σχετίζεται με την εμφάνιση διαβήτη, καρδιαγγειακών νοσημάτων, α-κόμα και καρκίνου.

Η χώρα μας

Η Ελλάδα συγκαταλέγεται στις ευρωπαϊκές χώρες που αγαπούν πολύ το κρέας. Καταναλώνουμε κατά μέσο όρο 70-80 κιλά ετησίωςː πρωταθλήτρια είναι η Ισπανία με 100-110 κιλά (στοιχεία του Οργανισμού Τροφίμων και Γεωργίας του ΟΗΕ). Είμαστε έτοιμοι να κάνουμε «θυσίες» για να κερδίσουμε περισσότερη και καλύτερη ζωή – και εμείς, και ο πλανήτης; Σύμφωνα με τα αποτελέσματα δημοσκοπήσης του Ευρωπαϊκού Γραφείου Ενώσεων Καταναλωτών (ΕΒΕΥ) σε έντεκα χώρες –και στην Ελλάδα–, τα οποία δημοσιεύθηκαν πριν από λίγες ημέρες, δύο στους τρεις Ευρωπαίους δηλώνουν διατεθειμένοι να αλλάξουν τις διατροφικές τους συνήθειες για περιβαλλοντικούς λόγους, ενώ ένας στους τρεις πιστεύει ότι η νομοθεσία που αφορά την παραγωγή ζωικών προϊόντων πρέπει να γίνει πιο αυστηρή με στόχο μια πιο βιώσιμη κτηνοτροφία. Ωστόσο, δύσπιστοι εξακολουθούν να υπάρχουν πολλοί. Στο ερώτημα αν πιστεύουν ότι το τι τρώνε επηρεάζει αρνητικά το περιβάλλον, το 71,2%

Η εικονιζόμενη Λιλού «εργάζεται» στο αεροδρόμιο του Λος Αντζελες. Σχεδόν 32 δισ. γουρουνάκια κάθε χρόνο δεν είναι τόσο τυχερά.

Η υπερκατανάλωσή του προκαλεί τεράστια επιβάρυνση στο περιβάλλον, αλλά αυξάνει και τον κίνδυνο για εμφάνιση χρόνιων νοσημάτων στον άνθρωπο.

των Ελλήνων συμμετεχόντων απάντησε αρνητικά. Το ίδιο απρόθυμοι για αλλαγές είναι οι Σλοβάκοι και οι Λιθουανοί. Βέβαια, η έρευνα πραγματοποιήθηκε το περασμένο φθινόπωρο, άρα δεν λαμβάνει υπ' όψιν την πανδημία, τις σαρωτικές αλλαγές που έχει επιφέρει σε όλο τον κόσμο και την ευαισθητοποίηση που έχει προκαλέσει σε μεγάλο μέρος των πολιτών σε σχέση με το αύριο του πλανήτη.

Πέρα από την ηθική, οικονομική και περιβαλλοντική διάσταση του θέματος, εμείς εστιάσαμε σε αυτήν της υγείας και ζητήσαμε από διακεκριμένους Έλληνες επιστήμονες να απαντήσουν στο ερώτημα: Μπορούμε να ζήσουμε χωρίς κρέας; «Φυσικά. Το κόκκινο κρέας (μοσχάρι, χοιρινό, αρνί, κατσίκι) αυξάνει περισσότερο από 50% τον κίνδυνο για όλα τα χρόνια νοσήματα, λόγω του αυξημένου οξειδωτικού στρες από τον σίδηρο τον οποίο περιέχει, ανάλογα βέβαια με τη συχνότητα και την ποσότητα που καταναλώνεται. Τα επεξεργασμένα κρέατα (αλλαντικά κ.ά.) αυξάνουν

ακόμη πιο πολύ αυτόν τον κίνδυνο (άνω του 70%), γιατί εκτός του σιδήρου περιέχουν και νιτρώδη», λέει ο Αντώνης Καφάτος, ομότιμος καθηγητής Προληπτικής Ιατρικής και Διατροφής του Πανεπιστημίου Κρήτης. «Κόκκινο κρέας να καταναλώνεται, λοιπόν, μία φορά τον μήνα και σε ποσότητα όχι μεγαλύτερη των 150 γρ., ενώ επεξεργασμένα κρέατα λίγες φορές τον χρόνο, σε μερίδες το πολύ των 50 γρ. Μπορεί κάποιος να σταματήσει και εντελώς να το καταναλώνει, αρκεί να έχει δύο ή τρία γεύματα την εβδομάδα με ψάρια ή θαλασσινά (η μερίδα είναι 100 γρ). Και επειδή πολλοί ρωτούν ειδικά για τα παιδιά, που χρειάζονται σίδηρο, πρέπει να τονίσουμε ότι το κόκκινο κρέας δεν είναι απαραίτητο για την πρόληψη και αντιμετώπιση της σιδηροπενικής αναιμίας, όπως υποστηρίζουν οι περισσότεροι παιδίατροι. Τα παιδιά, όπως και οι ενήλικοι, μπορούν άριστα να καλύψουν τις ημερήσιες ανάγκες τους από ψάρια, θαλασσινά, λευκό κρέας (κοτόπουλο, γαλοπούλα, κουνέλι), όσπρια, λαχανικά και δημητριακά. Η αυστηρή φωτογραφία, χωρίς καθόλου ζωικά προϊόντα, είναι επικίνδυνη για την υγεία, καθώς αυξάνει τη νοσηρότητα και θνησιμότητα για όλα τα νοσήματα. Αυτό συμβαίνει γιατί δημιουργούνται σοβαρές ανεπάρκειες θρεπτικών συστατικών –όπως τις βιταμίνες Β12, απαραίτητων αμινοξέων και λιπαρών οξέων, βιταμίνες D και πολλών ιχνοστοιχείων– οι οποίες δεν αντιμετωπίζονται αποτελεσματικά με συμπληρώματα διατροφής», συνεχίζει ο κ. Καφάτος.

Ο Αντώνης Ζαμπέλας, καθηγητής Διατροφής του Ανθρώπου στο Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, συμφωνεί. «Από μια δική μας έρευνα, του Τμήματος Επιστήμης Τροφίμων και Διατροφής του Ανθρώπου, προκύπτει ότι οι Έλληνες καταναλώνουμε 28 γρ. κόκκινου κρέατος ημερησίως, με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας να κάνει σύσταση για 19 γρ. Είναι πολύ και επικίνδυνο. Μπορούμε να ζήσουμε και χωρίς αυτό, τρώγοντας περισσότερα ψάρια και θαλασσινά. Αλλά δεν θα πρότεινα να βγάλουμε εντελώς τις ζωικές πρωτεΐνες από τη διατροφή μας: αποτελούν εξαιρετική πηγή σιδήρου με υψηλή βιοδιαθεσιμότητα (δηλαδή απορρόφηση του από το έντερο). Σίδηρο έχουν και οι φυκές, αλλά αυτό δεν χρησιμοποιείται το ίδιο αποτελεσματικά από τον οργανισμό μας. Επίσης, οι ζωικές πρωτεΐνες είναι μεγαλύτερης βιολογικής αξίας από τις φυτικές, γιατί έχουν όλα τα απαραίτητα αμινοξέα και στις αναλογίες στις οποίες τα χρειαζόμαστε. Δεν είμαι κατά μιας χορτοφαγικής, ακόμα και θίγκαν διατροφής, όμως όποιος την ακολουθήσει πρέπει να είναι κατάλληλα “εκπαιδευμένος” και να ακολουθεί τις οδηγίες ειδικών, διαφορετικά μια τέτοια επιλογή μπορεί να είναι υψηλού ρίσκου. Δεν μπορεί να αυτοσχεδιάσει, να πει “τα κόβω όλα –κρέας και γαλακτοκομικά– και είμαι μια χαρά, θα παίρνω συμπληρώματα”. Αν μια διατροφή χρειάζεται βιταμίνες ή ασβέστιο σε χαπάκια, τότε είναι ανισόρροπη και δύναται επιβλαβής», επισημαίνει ο κ. Ζαμπέλας.

Διατροφή Φρανκενστάιν

Του **ΓΙΩΡΓΟΥ ΚΑΤΖΗΓΙΑΝΝΑΚΗ***

Πριν από χρόνια, στη Νέα Υόρκη, ζήτησα από μία φίλη να πάμε σε ένα γνήσιο αμερικανικό εστιατόριο. Η εμπειρία υπήρξε τραυματική. Στο διπλανό τραπέζι ήταν μια παρέα ανδρών. Το μενού τους ήταν: πρώτο πιάτο ένας ατομικός αστακός και δεύτερο ένα «στέικ» πάνω από μισό κιλό το καθένα. Η βαρβαρότητα του υπερκαταναλωτισμού και η εμπορευματοποίηση του φαγητού έχουν φέρει αυτά τα αποτελέσματα και εμπορευματοποίηση σημαίνει φθηνή πρώτη ύλη, ευκολία στην παρασκευή και πληθώρα ποσότητας. Βέβαια, αυτά υποκρύπτουν κέρδος κι αυτό τα κάνει μόδα, τρανό παράδειγμα στα καθ' ημάς το «πιτόγυρο» που εξελίχθηκε σε Φρανκενστάιν του αρκικού εδέσματος. Οι παλιές κουζίνες ήταν συνδυασμοί υλικών που σκοπό είχαν να χορτάσουν τον άνθρωπο και να προβάλουν το ακριβό υλικό σαν κερασάκι στην τούρτα. Υπήρχε σοφία αιώνων και οικονομία υλικών που προσέφερε συνδυασμούς γεύσεων, ώστε το καθημερινό φαγητό να ποικίλλει. Τα ακριβότερα υλικά χρησιμοποιούνταν με μέτρο. Η μαζική παραγωγή, οι μεταφορές των τροφίμων σε τεράστιες αποστάσεις, η εντατική κτηνοτροφία, τα έτοιμα φαγητά και οι διαφημίσεις άλλαξαν τις διατροφικές μας διαθέσεις, χωρίς να υπολογίζουμε ούτε την υγεία μας, ούτε τις επιπτώσεις στα οικοσυστήματα του πλανήτη, ούτε την κλιματική αλλαγή. Τρώμε βουλιμικά για το σήμερα και μαθαίνουμε και τα παιδιά μας να το κάνουν, υπονομεύοντας το μέλλον τους. Μάλιστα, λοιπόν, πρέπει να επαναπροσδιορίσουμε τον τρόπο διατροφής μας, να καταλάβουμε ότι γι' αυτήν δουλεύουμε, ότι είναι το πρώτο μέλημα της επιβιώσής μας; Να επανέλθουμε σε φυσιολογικούς ρυθμούς, για να γίνει το φαγητό απόλαυση;

* Ο κ. Γιώργος Κατζηγιαννάκης είναι ιδιοκτήτης του εστιατορίου «ΣεΛήνη» στη Σαντορίνη.

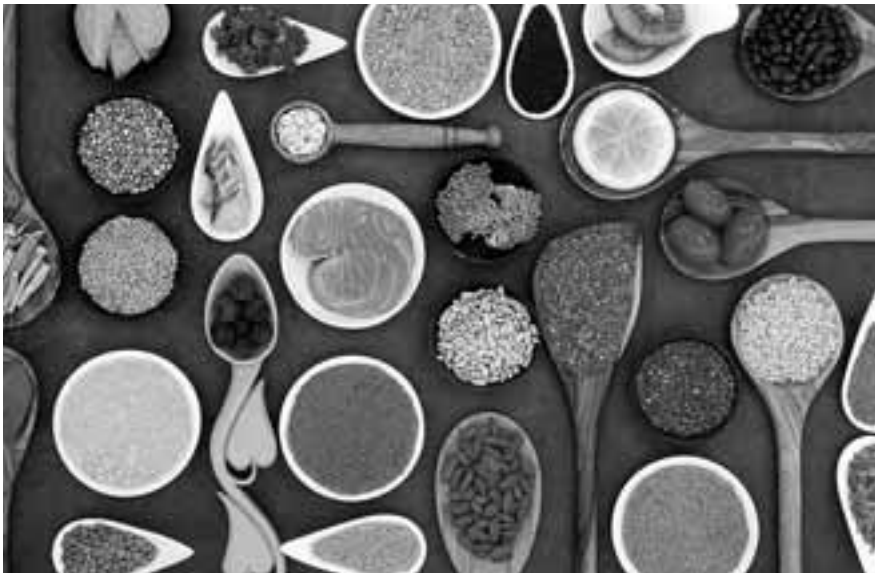
Οι εναλλακτικές προκειμένου να το περιορίσουμε

«Το κρέας αποτελεί αναμφίβολα σημαντικό στοιχείο στη διατροφή μας, ωστόσο η ποσότητα και η συχνότητα που το συναντούμε σήμερα στο πιάτο των Ελλήνων είναι πολύ υψηλότερες από τις συνηθισμένες, με άμεσες συνέπειες τόσο στην υγεία όσο και στο περιβάλλον.

Ο Εθνικός Διατροφικός Οδηγός προτείνει στον μέσο ενήλικο κατανάλωση 2-3 μερίδων (120-150 γρ./μερίδα) εβδομαδιαίως», τονίζει ο Ιωάννης Μανιός, καθηγητής στο Τμήμα Διατροφής - Διατολογίας της Σχολής Επιστήμων Υγείας και Αγωγής του Χαροκόπειου Πανεπιστημίου. «Είναι πλούσιο σε θρεπτικά συστατικά, όπως πρωτεΐνη, σίδηρο, ψευδάργυρο, καθώς και βιταμίνες που συμπεριλαμβάνονται στο B (B2 και B12). Ωστόσο, στο πλαίσιο μιας ισορροπημένης διατροφής, αυτά τα θρεπτικά στοιχεία μπορούν να ληφθούν και από άλλες πηγές. Καλές πηγές πρωτεΐνης είναι στα αυγά, στα ψάρια, στα θαλασσινά και στα γαλακτοκομικά. Ο σίδηρος συναντάται στα ψάρια, στα θαλασ-

σινά, στα όσπρια, στα φυλλώδη λαχανικά, αλλά και σε εμπλουτισμένα τρόφιμα. Ο ψευδάργυρος βρίσκεται σε αφθονία στα θαλασσινά, σε ξηρούς καρπούς και σπόρους. Τις βιταμίνες B2 και B12 μπορούμε επίσης να τις προσλάβουμε από τα γαλακτοκομικά, τα αυγά και τα εμπλουτισμένα δημητριακά».

Αυτές οι εναλλακτικές πηγές μπορούν να εξασφαλίσουν ποσότητες επαρκείς και εξίσου καλά βιοδιαθέσιμες, δηλαδή εύκολα απορροφήσιμες για τον οργανισμό. Μοναδική εξαίρεση είναι ο σίδηρος. «Ο αιμικός σίδηρος, που προσλαμβάνουμε από το κρέας, είναι πολύ πιο εύκολα απορροφήσιμος από το πεπτικό μας σύστημα, σε σχέση με τον σίδηρο από άλλες πηγές (μη αιμικός). Η επαρκής πρόσληψη σιδήρου είναι ιδιαίτερα σημαντική για κάποιες ομάδες του πληθυσμού, όπως τα μικρά παιδιά, οι εγκυμονούσες και γενικότερα οι γυναίκες αναπαραγωγικής ηλικίας, όπου οι απαιτήσεις είναι αυξημένες. Ακόμη και

Στο πλαίσιο μιας ισορροπημένης διατροφής, τα περισσότερα από τα θρεπτικά στοιχεία του κρέατος μπορούν να ληφθούν και από άλλες πηγές.

Σε εστιατόρια μετατρέπονται οι σουίτες του βιεννέζικου «Sacher Hotel»

Από την έναρξη της λειτουργίας του, το 1876, το υπερπολυτελές «Sacher Hotel» της Βιέννης, διάσημο όχι μόνο για τις εγκαταστάσεις του, αλλά και για την ομώνυμη τούρτα, υπήρξε ιδανικός τόπος για ερωτικά ειδύλλια, ομηκλώδεις εμπορικές συμφωνίες και πολιτικές διαπραγματεύσεις.

Ωστόσο, όπως και χιλιάδες άλλα ξενοδοχεία ανά τον κόσμο, το «Sacher Hotel» αναγκάστηκε να αναστείλει τη λειτουργία του επί δεκα εβδομάδες εξαιτίας της πανδημίας COVID-19. Μετά τη χαλάρωση των περιοριστικών μέτρων, υποδέχεται και πάλι την εκλεκτή του πελατεία, με κάποιες αλλαγές, αλλά τηρώντας πάντα την υπόσχεση για απόλυτη εκκεμότητα.

Όπως εξηγεί ο διευθυντής του, Μάτιας Ουϊνκλερ, «εξαρχής το ξενοδοχείο

Το υπερπολυτελές ξενοδοχείο ευελπιστεί να προσελκύσει πελάτες από τα γειτονικά κράτη.

“Sacher” αποτέλεσε αγαπημένο προορισμό, όλων όσοι ήθελαν να βγουν από το σπίτι, χωρίς να βρεθούν στο έλεος των αδιάκριτων βλεμμάτων».

Στο παρελθόν, πανίσχυροι ηγέτες, όπως ο πρόεδρος των ΗΠΑ, Τζον Φ. Κένεντι, αλλά και διάσημοι της του χώρου της τέχνης, όπως η Σοφία Λόρεν και ο Τζάστιν Μπίμπερ απάλαυσαν αυτό που τους προσέφερε το ιστορικό ξενοδοχείο. Τώρα, λόγω της οικονομικής πανωλεθρίας του

Καθαρίστρια που φοράει προστατευτική μάσκα ξεσκονίζει στο λόμπι του παραδοσιακού ξενοδοχείου Sacher στη Βιέννη.

κορωνοϊού, ο Ουϊνκλερ στρέφεται σε διαφορετικό πελατολόγιο, ευελπιστώντας να προσελκύσει Βιεννέζους, Αυστριακούς ή ταξιδιώτες από τα γειτονικά κράτη. Ακόμα όμως και η έλευση τους δεν θα καταφέρει να δημιουργήσει παρά ένα πενιχρό 10% των προ πανδημίας εσόδων.

Η αλήθεια είναι ότι πλέον η χρήση του ξενοδοχείου έχει αλλάξει ριζικά και δωμάτια και σουίτες μετατρέπονται σε προσωρινές τραπεζαρίες. Μία παρέα τεσσάρων ενήλικων με δύο παιδιά μπορεί να ενοικιάσει, επί τρεις ώρες, κάποιο από τα 152 δωμάτια και υπερπολυτελείς σουίτες και να απολαύσει το σερβιρισμένο άψογα από θαλαμπόλο πρβινό, γεύμα ή δείπνο, χωρίς, βέβαια, να χρειαστεί να υποθηκεύσει το σπίτι, καθώς οι τιμές είναι λογικές και κυμαίνονται από 45 ευρώ κατ' άτομο για το πρόγευμα μέχρι

75 ευρώ κατά άτομο για γεύμα ή δείπνο. Ο Ουϊνκλερ πιστεύει ότι θα χρειαστεί αρκετός χρόνος, τρία ως 4,5 χρόνια, μέχρι το ξενοδοχείο να ανακάμψει οικονομικά.

Τα 800 μέλη του προσωπικού της Sacher Group έχουν τεθεί σε ειδικό καθεστώς εργασίας, που καθορίστηκε από την αυστριακή κυβέρνηση προκειμένου να σωθούν θέσεις εργασίας. Οι περισσότεροι, ωστόσο, δραστηριοποιούνται πλέον στη μεταφορά και παράδοση της παραδοσιακής Sacher Torte στο σπίτι όποιου επιθυμεί να τη δοκιμάσει και την παράγεται από το ηλεκτρονικό κατάστημα του ξενοδοχείου, ενώ στο εγγύς μέλλον θα ξεκινήσουν και οι πωλήσεις ενός νέου παγωτού που υπόσχεται να ξετρελάνει όποιον το δοκιμάσει.

REUTERS

ΑΝΑΛΥΣΗ

Ανησυχία για δεύτερο κύμα της πανδημίας

Ο αυξημένος αριθμός των νέων επιβεβαιωμένων κρουσμάτων παγκοσμίως τις τελευταίες ημέρες, καθώς οι οικονομίες προχωρούν σταδιακά σε χαλάρωση των περιοριστικών μέτρων σε μία προσπάθεια επιστροφής στην κανονικότητα, έχει δημιουργήσει έντονους φόβους για ένα δεύτερο κύμα της πανδημίας. Στο Πεκίνο, τα σχολεία έκλεισαν και πολλές πτήσεις ακυρώθηκαν, ενώ περισσότερες από 20 πολιτείες στις ΗΠΑ, καθώς και μεγάλες αναδυόμενες οικονομίες συμπεριλαμβανομένων του Μεξικού, της Ινδίας και της Βραζιλίας, ανακοίνωσαν μεγάλη αύξηση στα νέα κρούσματα.

Ο φόβος ενός νέου κύματος πανδημίας έστρεψε για ακόμη μία φορά τους επενδυτές στα λεγόμενα «ασφαλή καταφύγια», με το ιαπωνικό γιεν, το ελβετικό φράγκο και το δολάριο ΗΠΑ να κερδίζουν έδαφος στις αγορές συναλλαγμάτων. Χαρακτηριστικά, η ισοτιμία ευρώ/ελβετικό φράγκο σημείωσε χαμηλό τριών εβδομάδων 1,0646 την Παρασκευή μετά από άνοδο στο υψηλότερο επίπεδο για το τρέχον έτος 1,0915 στις αρχές Ιουνίου, επηρεασμένη επίσης αρνητικά από την αβεβαιότητα για το εάν τα ευρωπαϊκά κράτη θα καταφέρουν να έρθουν σε συμφωνία για το Ταμείο Ανάκαμψης, η οποία θα κινείται στην κατεύθυνση της πρότασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η εν λόγω πρόταση προβλέπει, μεταξύ άλλων, το ύψος των πόρων του Ταμείου να ανέλθει στα 750 δισ. ευρώ (5,4% του ΑΕΠ της Ε.Ε.), εκ των οποίων τα 2/3 θα διανέμονται στα κράτη-μέλη ως επιχορηγήσεις και το υπόλοιπο 1/3 ως δάνεια, ενώ η χρηματοδότησή του θα γίνεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή μέσω δανεισμού από τις αγορές με την έκδοση ευρωομολόγων. Το ευρώ έχασε έδαφος και έναντι του δολαρίου ΗΠΑ, με την ισοτιμία να υποχωρεί προσωρινά την Πέμπτη στο 1,1184, το χαμηλότερο επίπεδο των τελευταίων δύο εβδομάδων, πριν ανακάμψει μερικώς στην περιοχή του 1,1210/20 την επόμενη ημέρα, παραμένοντας περίπου 0,4% χαμηλότερα σε εβδομαδιαία βάση.

Θετικά οικονομικά στοιχεία από τις ΗΠΑ, συμπεριλαμβανομένων των λιανικών πωλήσεων που αυξήθηκαν 17,7% τον Μάιο, η μεγαλύτερη μηνιαία αύξηση ιστορικά, καλύπτοντας 63% των σημαντικών απωλειών των δύο προηγούμενων μηνών, ενυνόησαν το δολάριο. Στους θετικούς παράγοντες για το δολάριο συμπεριλήφθηκαν και σχόλια του επικεφαλής της Ομοσπονδιακής Τράπεζας των ΗΠΑ Τζερόμι Πάουελ, στην εξαμηνιαία ομιλία του στο Κογκρέσο, που ενίσχυσαν τις προσδοκίες των επενδυτών για περαιτέρω στήριξη της οικονομίας προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι επιπτώσεις από την πανδημία.

Πιετικά κινήθηκε και η στερλίνα σε κλίμα γενικότερης ενίσχυσης του δολαρίου, υποχωρώντας κάτω από το 1,24 για πρώτη φορά τις τελευταίες τρεις εβδομάδες, παρά το λιγότερο ήπιο από το αναμενόμενο ύψος των πρακτικών από τη συνεδρίαση νομοσυντακτικής πολιτικής της κεντρικής τράπεζας.

* Τομέας Οικονομικής Ανάλυσης και Ερευνών Διεθνών Κεφαλαιγορμών της Eurobank.

Σημαντικά κέρδη κατέγραψε την Τρίτη το Χρηματιστήριο

Σημαντικά κέρδη κατέγραψε την Τρίτη το Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου, ως αποτέλεσμα των ισχυρών ανοδικών τάσεων που επικράτησαν λίγο πριν από το μεσημέρι. Ο Γενικός Δείκτης σημείωσε άνοδο σε ποσοστό 1,42%, κλείνοντας στις 49,94 μονάδες.

Ο Δείκτης FTSE/CySE 20 έκλεισε στις 29,71 μονάδες, παρουσιάζοντας κέρδη σε ποσοστό 1,57%. Η αξία των συναλλαγών ανήλθε στις €159.568, λόγω κυρίως του αγοραστικού ενδιαφέροντος για τις μετοχές της εταιρείας Τοιμεντοποίηση Βασιλικού. Από τους επιμέρους χρηματιστηριακούς δείκτες, απώλειες σημείωσε μόνο η Εναλλακτική Αγορά σε ποσοστό 0,47%. Κέρδη σημείωσαν η Κύρια Αγορά σε ποσοστό 2,56%, οι Επενδυτικές σε ποσοστό 7,64% και τα Βενοδοχεία κατά 0,96%.

Το μεγαλύτερο επενδυτικό ενδιαφέρον προσέλκυσαν οι τίτλοι της εταιρείας Τοιμεντοποίηση Βασιλικού με όγκο συναλλαγών αξίας €80.846 (πτώση 1,59% - τιμή κλεισίματος €1,86). Ακολούθησαν οι μετοχές της Τράπεζας Κύπρου με €38.617 (άνοδος 0,76% - τιμή κλεισίματος €0,665), της Δήμητρα Επενδυτικής με €16.597 (άνοδος 8,21% - τιμή κλεισίματος €0,422), της Tsokkos Hotels με €8.568 (άνοδος 3,61% - τιμή κλεισίματος €0,086) και της Logicom με €8.086 (άνοδος 2,15% - τιμή κλεισίματος €0,95).

Από τις μετοχές που έτυχαν διαπραγματεύσεων, πέντε κινήθηκαν ανοδικά, δύο πτωτικά και τρεις παρέμειναν αμετάβλητες. Ο αριθμός των συναλλαγών περιορίστηκε στις 84.

Η Ελλάδα μπορεί να δανείζεται φθηνότερα και από την Ιταλία

Η ελληνική αγορά επωφελείται επίσης και από την επιτυχή διαχείριση της πανδημίας από την κυβέρνηση

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Συνέχιση των πολύ καλών επιδόσεων που σημειώνουν το τελευταίο διάστημα τα ελληνικά ομόλογα «βλέπουν» οι αναλυτές, τονίζοντας ότι έχουν πολλά «όπλα» τα οποία θα τα κάνουν να ξεχωρίσουν και να υπερασπίζονται έναντι των υπόλοιπων κρατικών τίτλων στην Ευρωζώνη. Μεταξύ αυτών των πλεονεκτημάτων τοποθετούν την ενίσχυση των θέσεων των ελληνικών τραπεζών σε αυτά μέσω της επανεπένδυσης της φθηνής ρευστότητας που αντλούν από την ΕΚΤ, τη συμμετοχή της Ελλάδας στο έκτακτο QE, τις προοπτικές δημιουργίας του Ταμείου Ανάκαμψης της Ε.Ε., τα υψηλά ταμειακά διαθέσιμα του ελληνικού Δημοσίου, καθώς και την πιθανότητα επιστροφής των αναβαθμίσεων της χώρας από τους διεθνείς οίκους. Όπως παρατηρεί η DZ Bank, τα ελληνικά ομόλογα έχουν επωφεληθεί το περισσότερο από τις αγορές στις οποίες προχωρεί η ΕΚΤ μέσω του νέου προγράμματος ποσοτικής χαλάρωσης (PEPP) και, όπως εκτιμά, θα συνεχίσουν να το κάνουν. Από τα υψηλά του Μαρτίου τα ελληνικά spreads έχουν μειωθεί σημαντικά και κινούνται προς τα χαμηλά έτους, ενώ ολόκληρη η ελληνική καμπύλη διαπραγματεύεται σε χαμηλότερα επίπεδα από την ιταλική, παρά το γεγονός ότι η Ελλάδα δεν διαθέτει «επενδυτική βαθμίδα».

Αξίζει να σημειώσουμε πως η απόδοση του νέου 10ετούς ομολόγου που εκδόθηκε στις αρχές του μήνα με απόδοση 1,568% έχει υποχωρήσει στο 1,26%, ενώ το spread έναντι της Γερμανίας διαμορφώνεται στις 170 μ.β. Ουσιαστικά, το κόστος δανεισμού του ελληνικού Δημοσίου έχει σημειώσει βουτιά της τάξης του 68% από τα μέσα Μαρτίου και πριν από την ανακοίνωση του PEPP. Την ίδια στιγμή, η απόδοση των 10ετών ιταλικών ομολόγων κινείται στο 1,37%. Παράλληλα με τη θετική επίδραση της ΕΚΤ, η ελληνική αγορά επωφελείται επίσης και από την επιτυχή διαχείριση της πανδημίας από την ελληνική κυβέρνηση, όπως επισημαίνει η DZ Bank, ενώ άλλος ένας παράγων που θα στηρίξει την πορεία τους είναι το γεγονός πως, παρά την απότομη ύφεση που αναμένεται φέτος, το «κτύπημα» στην ελληνική οικονομία θα είναι μικρότερο από ό,τι σε άλλες χώρες της Μεσογείου. Σύμφωνα μάλιστα με τις εκτιμήσεις της, τα σημεία ανάκαμψης έχουν ήδη αρχίσει να ενισχύονται μετά την επανεκκίνηση της οικονομίας και του τουρισμού.

Τα ελληνικά ομόλογα έχουν επωφεληθεί περισσότερο από τις αγορές στις οποίες προχωρεί η ΕΚΤ μέσω του νέου προγράμματος ποσοτικής χαλάρωσης (PEPP), τονίζουν η DZ Bank και η Citigroup.

Ενα επίσης μεγάλο όπλο της Ελλάδας και των ελληνικών ομολόγων, κατά την DZ Bank, είναι πως η χώρα θα επωφεληθεί το περισσότερο από το σχέδιο της Κομισιόν για το Ταμείο Ανάκαμψης, καθώς οι επιχορηγήσεις και τα δάνεια (17% του ΑΕΠ) θα αντισταθμίσουν και με το παραπάνω το έλλειμμα στον προϋπολογισμό αυτού του έτους. Ακόμα και στην περίπτωση που υπάρξουν καθυστερήσεις σε αυτό το σχέδιο, τονίζει, οι επενδυτές θα προτιμήσουν τα ελληνικά ομόλογα καθώς η Ελλάδα διαθέτει ένα μεγάλο ταμειακό απόθεμα και επίσης στοχεύει στη διατήρηση της παρουσίας της στις αγορές.

Οι 4 λόγοι της Citigroup

Για τη Citigroup, τέσσερις είναι οι λόγοι που θα στηρίξουν τη συνέχιση της υπερα-

Το κόστος δανεισμού του ελληνικού Δημοσίου έχει σημειώσει «βουτιά» της τάξης του 68% από τα μέσα Μαρτίου.

πόδοσης των ελληνικών ομολόγων σε σχέση με όλους τους υπόλοιπους τίτλους στην Ευρωζώνη.

Πρώτον, το πρόγραμμα TLTRO III της ΕΚΤ –το οποίο επιτρέπει στις τράπεζες της Ευρωζώνης να δανείζονται από 50 μ.β. έως και 100 μ.β. χαμηλότερα σε σχέση με το επιτόκιο καταθέσεων– θα οδηγήσει τις τράπεζες να επενδύσουν αυτή τη φθηνή ρευστότητα που

αντλούν σε κρατικά ομόλογα, κάτι που θα είναι ιδιαίτερα υποστηρικτικό για τους τίτλους της περιφέρειας και ειδικά για τα ελληνικά ομόλογα.

Δεύτερον, το Ταμείο Ανάκαμψης της Ε.Ε., το οποίο η Citi αναμένει ότι θα εγκριθεί τελικά και η Ελλάδα θα μπορούσε να είναι ο μεγαλύτερος δικαιούχος.

Τρίτον, οι αγορές ελληνικών ομολόγων υπό το νέο πρόγραμμα PEPP της ΕΚΤ θα είναι μεγαλύτερες φέτος (19 δισ. ευρώ) από το ύψος των ακαθάριστων εκδόσεων της Ελλάδας το 2020 (10 δισ. ευρώ).

Και, τέταρτον, καθώς η Citi προβλέπει ότι η ανάκαμψη της ελληνικής οικονομίας μετά την ύφεση θα είναι ισχυρή, θα οδηγήσει σε αναβαθμίσεις της Ελλάδας από τους οίκους αξιολόγησης το 2021.

Σε doValue Greece μετονομάστηκε η Eurobank FPS

Της **ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΤΖΩΡΤΖΗ**

Σε doValue Greece μετονομάζεται η Eurobank FPS, μετά την ολοκλήρωση της συναλλαγής μεταξύ Eurobank και του ιταλικού ομίλου doValue, για την εξαγορά του 80% της εταιρείας. Η doValue Greece αποτελεί μια από τις μεγαλύτερες εταιρείες διαχείρισης κόκκινων δανείων στην Ελλάδα με συνολικό υπό διαχείριση χαρτοφυλάκιο άνω των 26 δισ. ευρώ. Η Eurobank και η doValue έχουν συνάψει στρατηγική συμφωνία διάρκειας δεκαετησίων ετών, με βάση την οποία η τράπεζα αναθέτει στην doValue Greece τη διαχείριση του συνόλου των μη εξυπηρετούμενων ανομιμάτων (NPEs) καθώς και τη διαχείριση όλων των δανείων της τράπεζας σε καθυστέρηση μικρότερη των 90 ημερών.

Εκτός από τα χαρτοφυλάκια της Eurobank, η doValue Greece θα συνεχίσει να διαχειρίζεται το χαρτοφυλάκιο Pillar, το οποίο αποτέλεσε την πρώτη συναλλαγή Significant Risk Transfer (SRT) στην Ελλάδα, το χαρτοφυλάκιο Cairo, το οποίο μέχρι στιγμής αποτελεί τη μεγαλύτερη συναλλαγή τιτλοποίησης στην Ελλάδα και από τις μεγαλύτερες στην Ευρώ-

Αποτελεί μία από τις μεγαλύτερες εταιρείες διαχείρισης κόκκινων δανείων στην Ελλάδα.

πη, καθώς και άλλα χαρτοφυλάκια τρίτων επενδυτών. Από το σύνολο των επτά υπό διαχείριση χαρτοφυλακίων άνω των 26 δισ. ευρώ, περίπου το 40% αφορά τη Eurobank, ενώ το υπόλοιπο 60% αφορά άλλους διεθνείς επενδυτές.

1.000 εργαζόμενοι

Η doValue Greece απασχολεί 1.000 εργαζομένους συνολικά, από τους οποίους οι περίπου 400 μετακινήθηκαν οικειοθελώς από τη Eurobank. Η Eurobank FPS ιδρύθηκε το 2006, ως θυγατρική του ομίλου Eurobank, και από τον Μάρτιο του 2017 έχει λάβει άδεια διαχείρισης απαιτήσεων από δάνεια και πιστώσεις από την ΤτΕ από την οποία και εποπτεύεται. Σύμφωνα με ανακοίνωση της εταιρείας, «έχει αναδειχθεί στη μεγαλύτερη, σε συνολικό ύψος δανείων υπό διαχείριση, εταιρεία

Η Eurobank και η doValue έχουν συνάψει στρατηγική συμφωνία διάρκειας δεκαετησίων ετών.

του κλάδου στην Ελλάδα, εξασφαλίζοντας συμβάσεις διαχείρισης διεθνείς επενδυτές και παρέχοντας ένα πλήρες φάσμα υπηρεσιών, συμβουλευτικών (advisory, due diligence, underwriting), διαχείρισης δανείων (debt servicing) και διαχείρισης ακινήτων (REO).

Η doValue είναι η κορυφαία εταιρεία διαχείρισης (servicer) στη Νότια Ευρώπη, με δραστηριότητα στους

τομείς της διαχείρισης δανείων και ακινήτων περιουσίας, που προέρχονται κυρίως από μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα, για λογαριασμό τραπεζών και επενδυτών. Με την ενσωμάτωση της doValue Greece στον όμιλο, σήμερα διαχειρίζεται περισσότερα από 162 δισ. ευρώ σε δάνεια και ακίνητα και διαθέτει βαθιά γνώση κάθε είδους πιστωτικών ανομιμάτων σε όλες τις φάσεις του κύκλου τους. Ο εκτελε-

στικός πρόεδρος της εταιρείας, Θεόδωρος Καραντώνης, σε δήλωσή του επισημαίνει ότι «η doValue με την ηγετική θέση της στη διαχείριση δανείων και ακινήτων στην ελληνική αγορά και τη συμμετοχή της στον όμιλο doValue, πρωτοπόρο του κλάδου πανευρωπαϊκά, αποτελεί ένα κόμβο ανάπτυξης στην Ελλάδα και στη Νοτιοανατολική Ευρώπη, με στόχο να συμβάλει στην εξυγίανση της οικονομίας και στην προσαρμογή του χρηματοπιστωτικού συστήματος στις σύγχρονες ανάγκες. Με διαφάνεια, αξιοπιστία και επαγγελματισμό, ανοίγουμε νέους δρόμους στους τομείς της δραστηριότητάς μας και δημιουργούμε αξία για την κοινωνία, τους πελάτες και τους επενδυτές μας».

Ο διευθύνων σύμβουλος, Τάσος Πανούσης, σημειώνει ότι στόχος της doValue Greece είναι να αποτελέσει «εταιρεία πρότυπο», εισάγοντας και αξιοποιώντας τις βέλτιστες πρακτικές στον τομέα διαχείρισης δανείων και ακινήτων. Διαθέτουμε, όπως σημειώνει, «το αναγκαίο μέγεθος, ισχυρούς μετόχους, τεχνονγνωσία και προπόντων το ανθρώπινο δυναμικό μας, όλες δηλαδή τις προϋποθέσεις που συνδιαμορφώνουν την αγορά».

Deloitte.

ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ ΤΗΣ ΧΡΟΝΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Δημιουργούμε το μέλλον, μαζί.

